

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA CELJE

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

VRANSKO

2023 – 2032

Štev.: 09-31/23

OSNUTEK

VSEBINA

1	SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	3
1.1	OPIS NARAVNIH RAZMER	3
1.1.1	Lega	3
1.1.2	Relief.....	3
1.1.3	Podnebne značilnosti.....	4
1.1.4	Hidrološke razmere.....	5
1.1.5	Matična podlaga	5
1.1.6	Tla	5
1.1.7	Krajinski tipi, gozdnatost.....	6
1.1.8	Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	7
1.1.9	Živalski svet	11
1.2	POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	15
1.3	ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	16
1.4	DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE.....	17
1.5	GOSPODARSKE IN DRUGE DEJAVNOSTI, POVEZANE Z GOZDOM.....	18
1.5.1	Lovstvo	18
1.5.2	Kmetijstvo	19
1.5.3	Poselitev	20
1.5.4	Infrastruktura.....	20
1.5.5	Druge aktivnosti v prostoru	20
1.6	POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI	20
1.7	UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	21
1.8	ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE.....	22
2	PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	23
2.1	SPLOŠNI OPIS FUNKCIJ V GOZDNOGOSPODARSKI ENOTI.....	23
2.2	FUNKCIJE GOZDOV.....	24
2.2.1	Ekološke funkcije gozda	24
2.2.2	Socialne funkcije.....	27
2.2.3	Proizvodne funkcije gozda.....	32
3	OPIS STANJA GOZDOV	33
3.1	GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV	33
3.2	LESNA ZALOGA	34
3.2.1	Način ugotavljanja tarif	36
3.3	PRIRASTEK.....	37
3.3.1	Način ugotavljanja prirastka	37
3.4	RAZVOJNE FAZE OZ. ZGRADBE SESTOJEV	37

3.5	TIPI SESTOJEV	39
3.6	OHRANJENOST GOZDOV	39
3.7	KAKOVOST DREVJA	40
3.8	POŠKODOVANOST DREVJA	40
3.9	OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA	41
3.10	ODMRLO DREVJE	42
4	ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI.....	43
4.1	KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GOZDNOGOSPODARSKI ENOTI	43
4.2	GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU	44
4.2.1	Posek.....	44
4.2.2	Gojitvena in varstvena dela	52
4.2.3	Gradnja gozdnih prometnic	53
4.2.4	Opravljenega dela za krepitev funkcij gozdov	54
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2013 – 2022.....	55
4.2.6	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2013 - 2022	55
5	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV.....	57
5.1	RAZVOJ GOZDNIH FONDOV	57
5.1.1	Površina.....	57
5.1.2	Lesna zaloga, prirastek, možni posek	57
5.2	PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI.....	61
5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz oz. zgradb sestojev.....	61
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	62
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI.....	63
6.1	SPLOŠNI CILJI	63
6.2	USMERITVE	64
6.2.1	Splošne usmeritve	64
6.2.2	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	65
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prostoživečih živali	73
6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih	73
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi.....	75
6.2.6	Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo ter vzdrževanje gozdnih prometnic	75
6.2.7	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	82
6.2.8	Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih.....	87
6.3	UKREPI	87
6.3.1	Možni posek.....	87
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	90
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali.....	91
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	91
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic.....	92

7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	93
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	94
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	98
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV	98
9.2	NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	100
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred 02 Podgorski bukovi gozdovi	100
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	109
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred 04 Kisloljubni bukovi gozdovi	118
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah	127
9.2.5	Rastiščnogojitveni razred 06 Toploljubna bukovja	136
9.2.6	Rastiščnogojitveni razred 09 Kisloljubna borovja	145
9.2.7	Rastiščnogojitveni razred 13 Gozdovi s posebnim namenom	153
9.2.8	Rastiščnogojitveni razred 14 Varovalni gozdovi	157
10	LITERATURA	164
11	NAČRT SO IZDELALI	168
11.1	SODELAVCI PRI IZDELAVI NAČRTA	168
12	PRILOGE	170
12.1	PRILOGE V NAČRTU	170
12.1.1	Seznam tarif po odsekih	170
12.1.2	Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih	175
12.1.3	Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov	179
12.1.4	Splošne varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot (povzete po naravovarstvenih smernicah ZRSVN)	180
12.1.5	Podrobnejše varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot	181
12.1.6	Konkretno varstvene usmeritve na območjih naravnih vrednot	184
12.1.7	Pričakovane naravne vrednote	188
12.1.8	Konkretno varstvene usmeritve za ohranjanje ekološko pomembnih območij	189
12.1.9	Pregled območij Natura 2000 vrst in habitatnih tipov	191
12.1.10	Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Vransko	192
12.1.11	Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Vransko	193
12.1.12	Konkretno in podrobnejše usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami	195
12.1.13	Konkretno usmeritve za varstvo kulturne dediščine	198
12.1.14	Pregled gozdnih cest	204
12.1.15	Ostale priloge	206
12.2	LOČENE PRILOGE	207
12.2.1	Tabelarni del	207
12.2.2	Opisi odsekov	207

12.2.3 Kartni del.....	207
13 PROSTORSKI DEL NAČRTA.....	208

KAZALO PREGLEDNIC

<i>Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih</i>	<i>3</i>
<i>Preglednica 2/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin</i>	<i>6</i>
<i>Preglednica 3/D-GZ: Površina in delež rastiščnih tipov v GGE</i>	<i>8</i>
<i>Preglednica 4: Kakovosti oziroma ohranjenosti habitatov posameznih vrst in skupin prostoživečih divjih živali.</i>	<i>14</i>
<i>Preglednica 5: Spremembe gozdnih površin v posameznih ureditvenih obdobjih.....</i>	<i>15</i>
<i>Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah.....</i>	<i>15</i>
<i>Preglednica 7: Površina gozdov v občinah znotraj GGE</i>	<i>15</i>
<i>Preglednica 8/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov</i>	<i>15</i>
<i>Preglednica 9/D-LS: Razvoj posestne sestave</i>	<i>16</i>
<i>Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami</i>	<i>16</i>
<i>Preglednica 11/ SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)</i>	<i>17</i>
<i>Preglednica 12/D-LD: Pregled lovišč.....</i>	<i>18</i>
<i>Preglednica 13: Prikaz razmejitve novih odsekov.....</i>	<i>22</i>
<i>Preglednica 14/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami</i>	<i>24</i>
<i>Preglednica 15: Pregled območij Natura 2000 ter evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov vezanih na gozdni prostor znotraj GGE Vransko.....</i>	<i>26</i>
<i>Preglednica 16: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Vransko.....</i>	<i>26</i>
<i>Preglednica 17: Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Vransko</i>	<i>26</i>
<i>Preglednica 18: Objekti kulturne dediščine v GGE Vransko</i>	<i>29</i>
<i>Preglednica 19/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (v ha)</i>	<i>33</i>
<i>Preglednica 20/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih</i>	<i>33</i>
<i>Preglednica 21/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih</i>	<i>34</i>
<i>Preglednica 22/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah.....</i>	<i>35</i>
<i>Preglednica 23: Metodologija ugotavljanja lesne zaloge</i>	<i>35</i>
<i>Preglednica 24/D-LZU b: Način ugotavljanja lesne zaloge</i>	<i>36</i>
<i>Preglednica 25/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih</i>	<i>37</i>
<i>Preglednica 26/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah.....</i>	<i>37</i>
<i>Preglednica 27/D-RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev</i>	<i>38</i>
<i>Preglednica 28/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah</i>	<i>38</i>
<i>Preglednica 29/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev</i>	<i>38</i>
<i>Preglednica 30/TIP: Tipi drevesne sestave gozdov</i>	<i>39</i>

Preglednica 31/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah.....	39
Preglednica 32/K: Kakovost drevja	40
Preglednica 33/PŠD: Poškodovanost drevja	40
Preglednica 34: Delež objedenosti po višinskih razredih in skupinah drevesnih vrst v letu 2020 v PE Zgornja Savinja	41
Preglednica 35/OD: Odmrlo drevje v GGE	42
Preglednica 36:/REV2-RGR: Posek po rastiščnogojitvenih razredih in primerjava z načrtovanim posekom.....	45
Preglednica 37 P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju	46
Preglednica 38/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 1993 do 2023.....	46
Preglednica 39/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah v GGE Vransko	46
Preglednica 40/VP: Posek po vrstah poseka za zasebne gozdove (tekoča evidenca poseka)	47
Preglednica 41/VP: Posek po vrstah poseka za državne gozdove (tekoča evidenca poseka)	47
Preglednica 42/VP: Posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti (tekoča evidenca poseka)	48
Preglednica 43: Posek po skupinah drevesnih vrst	49
Preglednica 44/ PDR: Posek po debelinskih razredih	50
Preglednica 45: Posek po letih in vrstah donosov (v m ³).....	51
Preglednica 46: Letni evidentirani posek	51
Preglednica 47/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela – zasebni in državni gozdovi v GGE Vransko	52
Preglednica 48/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela - gozdovi lokalnih skupnosti in skupaj v GGE Vransko.....	52
Preglednica 49/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2013 – 2022 po namenu	55
Preglednica 50: Gibanje površine po posameznih lastniških kategorijah v obdobju od 1957 – 2023	57
Preglednica 51/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1993 do 2023 za zasebne gozdove .	57
Preglednica 52/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1993 do 2023 za državne gozdove..	58
Preglednica 53/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2003 do 2023 za gozdove lokalnih skupnosti.....	58
Preglednica 54/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1993 do 2023 za vse gozdove	58
Preglednica 55/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) 1993 – 2023.....	59
Preglednica 56/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - zasebni gozdovi.....	59
Preglednica 57/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - državni gozdovi.....	59
Preglednica 58/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) za celotno GGE	60
Preglednica 59/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge	60
Preglednica 60/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem.....	61
Preglednica 61/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m ³) – zasebni gozdovi.....	87
Preglednica 62/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m ³) - državni gozdovi.....	88

<i>Preglednica 63/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - gozdovi lokalnih skupnosti.....</i>	<i>88</i>
<i>Preglednica 64/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - vsi gozdovi skupaj.....</i>	<i>88</i>
<i>Preglednica 65: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka</i>	<i>89</i>
<i>Preglednica 66/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah</i>	<i>90</i>
<i>Preglednica 67/D-FU: Načrtovani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti ...</i>	<i>91</i>
<i>Preglednica 68/EP1: Bruto/neto možni posek.....</i>	<i>94</i>
<i>Preglednica 69/EP1: Prikaz prihodkov od lesa</i>	<i>94</i>
<i>Preglednica 70/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Vransko.....</i>	<i>95</i>
<i>Preglednica 71/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Vransko za zasebne gozdove in gozdove lokalnih skupnosti</i>	<i>96</i>
<i>Preglednica 72/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Vransko za državne gozdove</i>	<i>97</i>
<i>Preglednica 73/LP: Lastniške kategorije znotraj posameznih rastiščnogojitvenih razredov.....</i>	<i>98</i>
<i>Preglednica 74/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>100</i>
<i>Preglednica 75/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>101</i>
<i>Preglednica 76/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>101</i>
<i>Preglednica 77/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>101</i>
<i>Preglednica 78/K: Kakovost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>102</i>
<i>Preglednica 79/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>102</i>
<i>Preglednica 80/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>103</i>
<i>Preglednica 81/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>103</i>
<i>Preglednica 82/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1993 – 2023 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>103</i>
<i>Preglednica 83/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1993 – 2023 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>104</i>
<i>Preglednica 84/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>104</i>
<i>Preglednica 85: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>107</i>
<i>Preglednica 86/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>108</i>
<i>Preglednica 87/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>108</i>
<i>Preglednica 88/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>108</i>
<i>Preglednica 89/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>109</i>
<i>Preglednica 90/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja.....</i>	<i>110</i>
<i>Preglednica 91/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>110</i>

<i>Preglednica 92/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>110</i>
<i>Preglednica 93/K: Kakovost drevja RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja.....</i>	<i>111</i>
<i>Preglednica 94/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>111</i>
<i>Preglednica 95/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja.....</i>	<i>112</i>
<i>Preglednica 96/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>112</i>
<i>Preglednica 97/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1993 - 2023 v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>112</i>
<i>Preglednica 98/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1993 – 2023 v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja.....</i>	<i>113</i>
<i>Preglednica 99/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>113</i>
<i>Preglednica 100: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja.....</i>	<i>116</i>
<i>Preglednica 101/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>117</i>
<i>Preglednica 102/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>117</i>
<i>Preglednica 103/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>117</i>
<i>Preglednica 104/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>118</i>
<i>Preglednica 105/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>119</i>
<i>Preglednica 106/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi.....</i>	<i>119</i>
<i>Preglednica 107/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>119</i>
<i>Preglednica 108/K: Kakovost drevja v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>120</i>
<i>Preglednica 109/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>120</i>
<i>Preglednica 110/OGD: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>121</i>
<i>Preglednica 111/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>121</i>
<i>Preglednica 112/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1993 - 2023 v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi.....</i>	<i>121</i>
<i>Preglednica 113/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1993 - 2023 v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>122</i>
<i>Preglednica 114/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>122</i>
<i>Preglednica 115: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>125</i>
<i>Preglednica 116/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>125</i>
<i>Preglednica 117/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdov</i>	<i>126</i>

<i>Preglednica 118/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 04 Kislojubni bukovji gozdovi</i>	<i>126</i>
<i>Preglednica 119/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah.....</i>	<i>127</i>
<i>Preglednica 120/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah.....</i>	<i>128</i>
<i>Preglednica 121/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah</i>	<i>128</i>
<i>Preglednica 122/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah.....</i>	<i>128</i>
<i>Preglednica 123/K: Kakovost drevja v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah.....</i>	<i>129</i>
<i>Preglednica 124/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah</i>	<i>129</i>
<i>Preglednica 125/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah.....</i>	<i>130</i>
<i>Preglednica 126/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah</i>	<i>130</i>
<i>Preglednica 127/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1992 - 2022 v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah.....</i>	<i>130</i>
<i>Preglednica 128/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1993 - 2023 v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah.....</i>	<i>131</i>
<i>Preglednica 129/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah.....</i>	<i>131</i>
<i>Preglednica 130: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah.....</i>	<i>134</i>
<i>Preglednica 131/D-U-MP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah.....</i>	<i>134</i>
<i>Preglednica 132/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah.....</i>	<i>135</i>
<i>Preglednica 133/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah</i>	<i>135</i>
<i>Preglednica 134/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR</i>	<i>136</i>
<i>Preglednica 135/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 06 Toplojubna bukovja</i>	<i>137</i>
<i>Preglednica 136/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 06 Toplojubna bukovja</i>	<i>137</i>
<i>Preglednica 137/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 06 Toplojubna bukovja</i>	<i>137</i>
<i>Preglednica 138/K: Kakovost drevja v RGR 06 Toplojubna bukovja</i>	<i>138</i>
<i>Preglednica 139/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 06 Toplojubna bukovja</i>	<i>138</i>
<i>Preglednica 140/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 06 Toplojubna bukovja</i>	<i>139</i>
<i>Preglednica 141/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 06 Toplojubna bukovja...</i>	<i>139</i>
<i>Preglednica 142/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1993 - 2023 v RGR 06 Toplojubna bukovja.....</i>	<i>139</i>
<i>Preglednica 143/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1993 - 2023 v RGR 06 Toplojubna bukovja</i>	<i>140</i>

<i>Preglednica 144/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	<i>140</i>
<i>Preglednica 145: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	<i>143</i>
<i>Preglednica 146/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	<i>143</i>
<i>Preglednica 147/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	<i>144</i>
<i>Preglednica 148/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 06 Toploljubna bukovja ..</i>	<i>144</i>
<i>Preglednica 149/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	<i>145</i>
<i>Preglednica 150/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	<i>145</i>
<i>Preglednica 151/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	<i>146</i>
<i>Preglednica 152/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	<i>146</i>
<i>Preglednica 153/K: Kakovost drevja v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	<i>147</i>
<i>Preglednica 154/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	<i>147</i>
<i>Preglednica 155/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	<i>147</i>
<i>Preglednica 156/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	<i>148</i>
<i>Preglednica 157/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1993 - 2023 v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	<i>148</i>
<i>Preglednica 158/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1993 - 2023 v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	<i>148</i>
<i>Preglednica 159/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	<i>149</i>
<i>Preglednica 160: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	<i>151</i>
<i>Preglednica 161/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	<i>152</i>
<i>Preglednica 162/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	<i>152</i>
<i>Preglednica 163/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	<i>152</i>
<i>Preglednica 164/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom</i>	<i>153</i>
<i>Preglednica 165/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom</i>	<i>153</i>
<i>Preglednica 166/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom</i>	<i>154</i>
<i>Preglednica 167/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom</i>	<i>154</i>
<i>Preglednica 168/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1993 - 2023 v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom</i>	<i>155</i>
<i>Preglednica 169/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 2003 - 2023 v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom</i>	<i>155</i>
<i>Preglednica 170/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR</i>	<i>155</i>
<i>Preglednica 171/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR</i>	<i>157</i>

<i>Preglednica 172/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 14 Varovalni gozdovi.....</i>	<i>158</i>
<i>Preglednica 173/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	<i>158</i>
<i>Preglednica 174/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 14 Varovalni gozdovi.....</i>	<i>158</i>
<i>Preglednica 175/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	<i>159</i>
<i>Preglednica 176/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	<i>159</i>
<i>Preglednica 177/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1993 – 2023 v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	<i>159</i>
<i>Preglednica 178/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1993 - 2023 v RGR 14 Varovalni gozdovi.....</i>	<i>160</i>
<i>Preglednica 179/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	<i>160</i>
<i>Preglednica 180: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi.....</i>	<i>162</i>
<i>Preglednica 181/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi.....</i>	<i>162</i>
<i>Preglednica 182/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi.....</i>	<i>162</i>
<i>Preglednica 183/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	<i>163</i>

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, D-GZ1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PŠD, RGR, PDV, PDR, GFR2, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E4

GRAFIKONI

Grafikon 1: Gibanje števila prebivalcev v posameznih letih	18
Grafikon 2: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja	50
Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	61
Grafikon 4: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 02 Podgorski bukovji gozdovi	105
Grafikon 5: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja.....	114
Grafikon 6: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 04 Kisloljubni bukovji gozdovi	122
Grafikon 7: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah.....	132
Grafikon 8: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 06 Toploljubna bukovja	141

KARTE

Karta 1: Pregledna karta GGE Vransko	4
Karta 2: Krajinski tipi v GGE Vransko.....	7
Karta 3: Pregledna karta lovišč	19
Karta 4: Karta požarno ogroženih gozdov.....	21
Karta 5: Pregled revirjev v GGE Vransko.....	22
Karta 6: Prikaz členitve gozdov na rastiščnogojitvene razrede.....	99

POVZETEK

Skupna površina gozdnogospodarske enote Vransko (v nadaljevanju: GGE) znaša 8.390,01 ha, od tega je gozdov 5.457,28 ha, gozdnatost pa znaša 65 %. Povprečna površina zasebne gozdne posesti brez upoštevanja solastništva znaša 5,03 ha.

V načrtu GGE Vransko so po stanju dne 1.1. 2023 ugotovljeni naslednji gozdni fondi:

Površina gozdov po lastniških kategorijah – LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	5.256,53	199,72	1,03	5.457,28
Delež (%)	96	4	<1	100

Gozdna površina se v preteklem ureditvenem obdobju skorajda ni spremenila, razlika je minimalna in znaša 1,57ha.

Gospodarjenje z gozdovi je v veliki meri odvisno od lastništva gozdov. V GGE prevladujejo zasebni gozdovi. Njihova površina se je zmanjšala za 4,60 ha. Površina državnih gozdov se je povečala za 7,03 ha, površina gozdov lokalnih skupnosti pa se je zmanjšala za 0,86 ha.

Gozdni fondi po gospodarskih in lastniških kategorijah gozdov – D–KG

Lastništvo	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
Gospodarska kategorija		m³/ha			m³/ha			% od LZ			% od
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	PR
Skupaj											
Večnamenski gozdovi	5.298,60	154	215	369	3,43	4,36	7,79	21,3	21,1	21,2	100,2
GPN brez načrtovanega poseka	5,03	0	309	309	0,00	3,54	3,54				
Varovalni gozdovi	153,65	44	218	262	1,14	5,63	6,77	9,6	5,0	5,8	22,3
Skupaj vsi gozdovi	5.457,28	150	215	365	3,37	4,39	7,76	21,2	20,6	20,9	98,2
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	5.117,00	155	215	370	3,46	4,36	7,82	21,4	21,3	21,3	100,8
GPN brez načrtovanega poseka	5,030	0	309	309	0,00	3,54	3,54				
Varovalni gozdovi	134,50	44	218	262	1,15	5,65	6,80	9,6	4,5	5,4	20,8
Skup. vsi zasebni gozdovi	5.256,53	152	216	368	3,40	4,39	7,79	21,3	20,8	21,0	99,0

POVZETEK

Lastništvo	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
Gospodarska kategorija		m³/ha			m³/ha			% od LZ			% od
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	PR
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	180,57	122	196	318	2,70	4,23	6,93	19,3	16,4	17,5	80,5
Varovalni gozdovi	19,15	45	213	258	1,06	5,50	6,56	9,2	8,4	8,5	33,6
Skupaj vsi državni gozdovi	199,72	114	198	312	2,54	4,35	6,89	18,9	15,6	16,8	76,3
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	1,03	177	96	273	3,93	2,17	6,10	39,0	35,4	37,7	168,8
Skupaj vsi gozd. lokalnih skup.	1,03	177	96	273	3,93	2,17	6,10	39,0	35,4	37,7	168,8

Na osnovi stanja gozdov, poudarjenosti splošno koristnih funkcij in v skladu s splošnimi usmeritvami v GGE Vransko (usklajeno z usmeritvami osnutka celjskega območnega načrta z dobo veljavnosti (2021–2030), smo določili najvišji možni posek in potrebna gojitvena ter varstvena dela.

Načrtovana gojitvena in varstvena dela NGDL

	Enota	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lok. skupnosti		Skupaj	
		dej.	s pon.	dej.	s pon.	dej.	S pon.	dej.	s pon.
Priprava sestoja	ha	26,01	24,53	2,64	2,64			27,17	28,65
Priprava tal	ha	2,71	2,71					2,71	2,71
Sadnja	ha	0,91	0,91					0,91	0,91
Obžetev	ha	25,89	10,74	1,47	1,47			12,21	27,36
Nega mladja	ha	22,61	22,61	7,13	7,13			29,74	29,74
Nega gošče	ha	51,40	50,47	4,62	4,62			55,09	56,02
Nega letvenjaka	ha	48,15	48,15	8,32	8,32			56,47	56,47
Nega drogovnjaka	ha	34,25	34,25	0,70	0,70			34,95	34,95
Dopolnilna sadnja	ha	2,60	2,60					2,6	2,6
Zaščita s količenjem	kos	14.820	14.820					14.820	14.820

Skupna površina načrtovanih gojitvenih del v GGE Vransko znaša 221,85 ha, s ponovitvami pa 239,41 ha. V ureditvenem obdobju načrtujemo varstvena dela, ki so opredeljena predvsem zaradi zaščite gozdnega mladja pred divjadjo.

UVOD

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Vransko za obdobje veljavnosti 2023 - 2032 je peti celoviti gozdnogospodarski načrt za gozdove te enote. Prvi načrti za gospodarjenje z gozdovi v območju gozdnogospodarske enote Vransko so bili izdelani v različnih letih za posamezna lastništva gozdov.

V zasebnih gozdovih, ki predstavljajo večinski delež enote, je bil izdelan prvi gozdnogospodarski načrt za obdobje 1962 - 1971. Drugi načrt za zasebne gozdove je bil izdelan za obdobje 1972 - 1981.

V državnih gozdovih, ki so bili prej večinoma vključeni v gozdove splošnega ljudskega premoženja 1 – večinoma sedanji državni gozdovi, je bilo prvi načrt izdelan leta 1957. Prvi gozdnogospodarski načrt za gozdove SLP 1 je veljal za obdobje 1957 - 1966. Drugi gozdnogospodarski načrt je bil izdelan za obdobje 1968 - 1977. Tretji gozdnogospodarski načrt je bil izdelan za obdobje 1979 - 1982, vmes pa sta veljala dva letna načrta.

Za gozdove splošnega ljudskega premoženja 2 (v nadaljevanju: SLP 2), kamor so bili v veliki meri uvrščeni gozdovi v upravljanju Hmezada iz Žalca, je bil prvi načrt izdelan za obdobje 1967 - 1976, drugi načrt pa za obdobje 1977 - 1982.

Leta 1983 je nastal 1. celoviti načrt za gospodarjenje z gozdovi te gozdnogospodarske enote. To pomeni, da je bil načrt izdelan za vse gozdove ne glede na lastništvo. Ta načrt je bil izdelan za obdobje 1983 – 1992. V letu 1993 je bil izdelan 2. celoviti obnovitveni načrt za GE Vransko z veljavnostjo 1993 – 2002, v letu 2002 tretji za obdobje 2003 – 2012 in v letu 2013 četrti za obdobje 2013 – 2022.

Načrt je izdelan v skladu z določili Zakona o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93 in nasl.), Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10 in nasl.), Pravilnika o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/09, in nasl.), osnutka Območnega gozdnogospodarskega načrta za obdobje 2021 – 2030 ter drugih strokovnih usmeritev kot so Naravovarstvene smernice ZRSVN ter Podrobnejše kulturnovarstvene smernice ZVKDS z navedbo pravnih režimov varstva pri posegih v območje kulturne dediščine.

V tekstnem delu gozdnogospodarskega načrta so uporabljene naslednje okrajšave:

DOF – digitalni ortofoto načrt,

EKOS – ekosistemska naravna vrednota,

EPO – ekološko pomembna območja,

EŠD – evidenčna številka dediščine,

GEOMORF – površinska geomorfološka naravna vrednota,

GEOMORFP – podzemeljska geomorfološka naravna vrednota,

GEOL – geološka naravna vrednota,

GGE – gozdnogospodarska enota,

GGN – gozdnogospodarski načrt,

GGO – gozdnogospodarsko območje,

GRT – gozdni rastišni tip,

FFS – fitofarmaceutvska sredstva

igl. – iglavci,

k. o. – katastrska občina,

KD – kulturna dediščina,

KVP – kulturnovarstveni pogoji,

KVS – kulturnovarstveno soglasje,

LD – lovska družina,

list. – listavci,

LUO – lovsko upravljavsko območje,

LZ – lesna zaloga,

MK – Ministrstvo za kulturo,

MNVP – Ministrstvo za naravne vire in prostor,

NVDP – naravna vrednota državnega pomena,

nmv – nadmorska višina,

PE – popisna enota,

PRP – prirastni odstotek,

RGR – rastiščnogojitveni razred,

Rk – rastiščni koeficient,

RS – Republika Slovenija,

SAC – posebno varstveno območje po Direktivi o habitatih,

SAZU – Slovenska akademija znanosti in umetnosti,

SLP – splošno ljudsko premoženje,

SVP – stalne vzorčne ploskve,

Uredba - Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05 in nasl.)

ZDLov – Zakon o divjadi in lovstvu,

ZGS – Zavod za gozdove Slovenije,

ZOOL – zoološka naravna vrednota,

ZRSVN – Zavod Republike Slovenije za varstvo narave,

ZV-1 – Zakon o vodah,

ZVKDS – Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

Gozdnogospodarska enota Vransko leži v skrajno zahodnem delu celjskega gozdnogospodarskega območja. Predstavlja zahodni rob Spodnje Savinjske doline, ki na vzhodu preide v Celjsko kotlino. Na severu in zahodu GGE Vransko meji z nazarskim gozdnogospodarskim območjem, na jugu z ljubljanskim gozdnogospodarskim območjem, na jugovzhodu z GGE Marija Reka, na vzhodu z GGE Žalec. Upravno zajema GGE celotno občino Vransko ter višje ležeče dele občine Braslovče, celotno območje pa pokriva upravna enota Žalec. V osrednjem, dolinskem delu poteka preko enote avtocesta Arja vas - Trojane ter magistralna cesta Celje - Ljubljana. V severnem delu preseka enoto najpomembnejša prometna povezava z Zgornjo Savinjsko dolino.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra k.o.	Ime k.o.	Pov. k. o. v GGE*	Pov. gozda k. o. v GGE**	Opomba
Braslovče	984	Letuš	754,64	303,69	
Braslovče	985	Dobrovlje	1.377,37	1.116,29	
Braslovče	986	Podvrh	991,75	547,75	
Skupaj Občina Braslovče			3.123,76	1.967,73	
Vransko	1010	Prekopa	811,51	403,1	
Vransko	1011	Tešova	618,79	389,62	
Vransko	1012	Vransko	308,36	117,37	
Vransko	1013	Jeronim	1.381,80	996,66	del
Vransko	1014	Ločica	1.099,57	752,91	
Vransko	1015	Zaplanina	1.046,22	829,89	
Skupaj Občina Vransko			5.266,25	3.489,55	
Skupaj:			8.390,01	5.457,28	

* podatek iz digitalizirane površine k. o., osnova karta 1 : 25 000 (vir: Geodetska uprava Slovenije)

** podatek iz digitalizirane površine gozdne maske (vir: terenski podatki ZGS)

Del katastrske občine Jeronim spada v nazarsko gozdnogospodarsko območje, vse ostale k.o. pa so v celotnem obsegu v GGE Vransko.

1.1.2 Relief

Dobroveljska planota na severu in Zasavsko hribovje površinsko predstavljata največji krajinski enoti. V najzahodnejšem delu enote so še obronki večjega masiva Menine planine, ki se od meje počasi nižajo v hribovje prepleteno z vodotoki. Dobrovlje v vzhodnem delu obrobijo z gozdovi obrasle terase. Nižina je ob Savinji in pa zgornjem toku Bolske.

Večina gozdov leži v višinskih razredih od 500 do 1000 m nadmorske višine. Najnižjo nadmorsko višino najdemo na sotočju potokov Trnavce in Trbolce 291 metrov, najvišja pa na južnem delu enote Črni vrh, ki dosega 1204 metrov nadmorske višine ob meji z gozdnogospodarsko enoto Marija Reka.

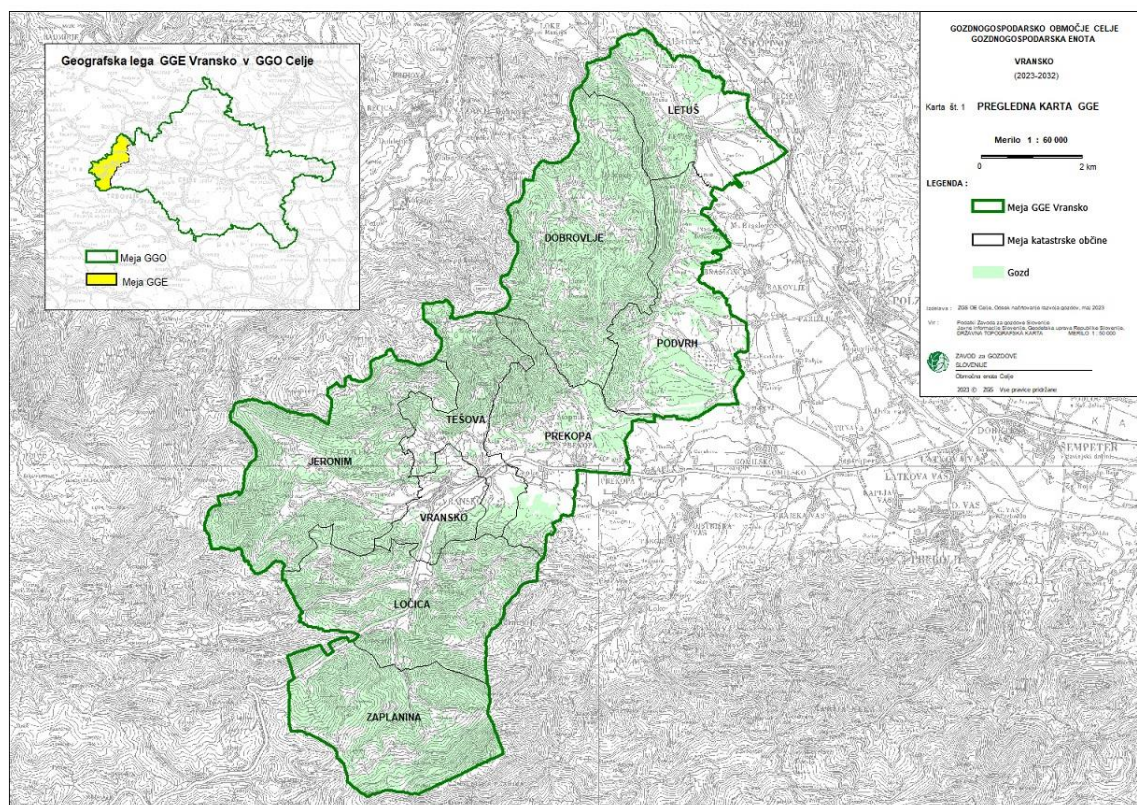
1.1.3 Podnebne značilnosti

Enota leži v skrajnem zahodnem delu celjskega gozdnogospodarskega območja. Celjska kotlina ima srednje evropsko podnebje in pripada predalpsko dinarskemu klimatskemu tipu. Na osnovi prepletanja padavinskega in temperaturnega režima pripada pokrajina savinjskemu klimatskemu območju v delu osrednje Slovenije. Ta se kaže v prehodnosti med alpskim, celinskim in mediteranskim podnebnim vplivom. Srednja letna temperatura znaša 8,5 do 9,1 °C ter narašča od zahoda proti vzhodu in od severnega gričevnatega sveta proti osrednjemu delu Savinjske doline. Pozimi pogosto prodrejo hladne zračne gmote iz Savinjskih Alp in s predalpskih kraških planot v osrčje Celjske kotline. Takrat nastopi toplotni obrat. Povprečna letna temperatura je okoli 10,5 °C. Prva slana nastopi v povprečju med 8. in 9. oktobrom, zadnja slana pa med 19. in 20. majem.

Povprečna letna količina padavin je od leta 2000 na padavinski postaji Jeronim 1450 mm. Znižuje se od zahoda proti vzhodu in od juga proti severu. Glavnina padavin pade v poletnih mesecih in v mesecu novembru; najbolj sušna meseca sta februar in januar. Padavinskih dni na leto je povprečno 150, št. dni s snežno odejo pa 47 (povprečne mesečne vrednosti za snežno odejo v obdobju 1971-2000 za postajo Celje).

Tako opisane podnebne razmere so na osnovi vseh merilnih postaj v Spodnji Savinjski dolini. Zato so zaradi vpliva masivov (Menina planina) v GGE Vransko izrazitejši alpski vplivi.

Karta 1: Pregledna karta GGE Vransko

1.1.4 Hidrološke razmere

Največji vodotok v GGE je Savinja, ki se nahaja na severovzhodnem delu GGE. Gozdovi GGE Vransko ležijo v vodozbirnem območju vodotoka Bolske. Le ta je po površini padavinskega območja ter razvitosti povirja eden najpomembnejših pritokov Savinje. Izvira pod Trojanami izven območja GGE Vransko in ima naslednje pritoke: Zaplaninščica, Motnišnica, Merinščica, Potočnica in Trnavca. Glede na vodozbirno zaledje imajo potoki tudi hudourniški značaj. V Trnavco se izlivajo vsi vodotoki iz severnega dela GGE (Trbolca, Jelovnik, Trebnik, Radigaj). Enota premore tudi dve jezери umetnega nastanka: Braslovško (4,5 ha) in Žovneško jezero (42 ha).

1.1.5 Matična podlaga

Za območje GGE Vransko je značilna izredna geološka pestrost tako po lastnostih kamnin, kot tudi času nastanka. Najstarejše plasti so v južnem delu enote iz obdobja perma, najmlajši pa so aluvialni nanosi ob Bolski.

Štiri večje geološke enote dajejo osnovni pečat enoti in sicer:

- Dobroveljski nariv v severnem delu,
- Žovneški nariv ob njem,
- Celjska udorina v vzhodnem nižinskem delu,
- Trojanska antiklinala v južnem delu.

Območje seka v smeri vzhod - zahod tudi Motniška sinklinala, ki je v tem delu zelo stisnjena ob druge plasti in zato prostorsko manj pomembna.

Po obsegu prevladujejo usedline iz obdobja triasa, veliko je še jurskih peščenjakov, apnencev in glin. V miocenu je prišlo do vulkanskih izbruhov v sicer nekoliko manjšem obsegu tudi na področju Dobrovelj. Iz tega obdobja je pas obstojnejšega andezita na Čreti.

V dolinskem delu je nastala v terciarju tektonska ugreznina, ki jo je zalilo Panonsko morje. Že v miocenu se je začelo morje počasi umikati, vodotoki, pa so oblikovali relief. Ob umikanju morja so nastala jezera in močvirja z bujno vegetacijo. Ker so v starejših plasteh ohranjeni samo kisli sedimenti kaže, da je bil tok Savinje nekoliko severneje, a se je šele v aluviju preusmeril v območje celjske udorine. Zapolnila jo je s pretežno karbonatnim prodrom in izravnala dno do takrat še razgibane doline. Savinja se je šele ob koncu terciarja prelila skozi Zasavsko hribovje. Tako se je območje prejšnjega nanašanja sedimentov počasi v stopnjah nižalo. Nastalo je pet značilnih pliocenskih teras.

Višji deli so ostanki pliocenskih ravnin (Menina, Dobrovlje), ki so nastali povečini v triasu. Na področju trojanske antiklinala so masivni dolomiti in dolomitizirani apnenci ohranjeni samo v ozkih grebenih Čemšeniške planine in pa Kozice. Vmesni del so vodotoki erodirali do plasti skrilavcev in peščenjakov iz obdobja karbona in pa perma.

Južni rob doline zapirajo vrhovi v severnem krilu libojsko - motniške sinklinala. Tu so med pseudoziljskimi skladi večje zaplate vranskih ploščatih apnencev z roženci (Zahomce in Jakov dol z bližnjimi vrhovi) (Grad, 1969).

Zelo pestra geološka sestava vpliva na tipe zemlje in seveda tudi na vegetacijo.

1.1.6 Tla

Nastanek tal je odvisen od klime in osnovnega petrografskega substrata. Klimatski faktor je tako močan, da celo na različni podlagi nastane v končni fazi isti talni tip (klimaks tal). Mlajša nedozorela tla pa so v razvoju seveda v mnogočem odvisna od podlage.

Tako na območju GGE Vransko prevladujejo sledeči tipi tal:

- rjava pokarbonatna tla - ponekod je izprana različica, ki ma lahko zaradi humidne klime tudi kislo reakcijo;
- distrična rjava tla - razvoj tal na silikatnih kameninah;
- mešanica rendzine in pa pokarbonatnih tal;

- hipoglej in amfiglej;
- evtrična tla - razvoj na karbonatni podlagi;
- rendzine;
- psevdoglejena tla;
- razvita obrečna prst.

Tipi tal se povečini mozaično prepletajo na sorazmerno majhnih površinah. Posledica tega je tudi pestra vegetacija.

1.1.7 Krajinski tipi, gozdnatost

Skupna površina gozdnogospodarske enote Vransko je 8.390,01 ha. Gozdnega prostora je v gospodarski enoti 101,07 ha, od tega je 14,09 ha zaraščajočih površin. Zaraščajočih površin v negozdnem prostoru je 31,05 ha. V enoti sta dva krajinska tipa in sicer:

- gozdnata krajina leži v hribovitem delu GGE, celotna površina znaša 6.882,51 ha oz. 82 % enote. Krajino razpolavlja kmetijska krajina tako, da severno polovico sestavlja področje Črete, Jeronima in Dobrovelj, južno polovico pa predstavlja področje Čemšeniške planine, Kozice in Grmade. Gozd na tem področju predstavlja pomembno kmetijsko kategorijo, saj doseže gozdnatost 78 %.
- kmetijska krajina pokriva s skupno površino 1507,5 ha oz. 18 % celotne GGE. Pas kmetijske krajine poteka po Savinjski dolini, torej po dolinah ob vodotoku Savinja, Bolska in Motnišnica, na Tešovi in ob Žovneškem jezeru. Delež gozda v tem gričevnato ravninskem svetu znaša 5,6 % (83,76 ha gozda). Tukaj se gozd prepleta s kmetijsko rabo tal (njiva, travnik, pašnik, sadovnjak, vinograd) in je razporejen po robni površini te krajine.

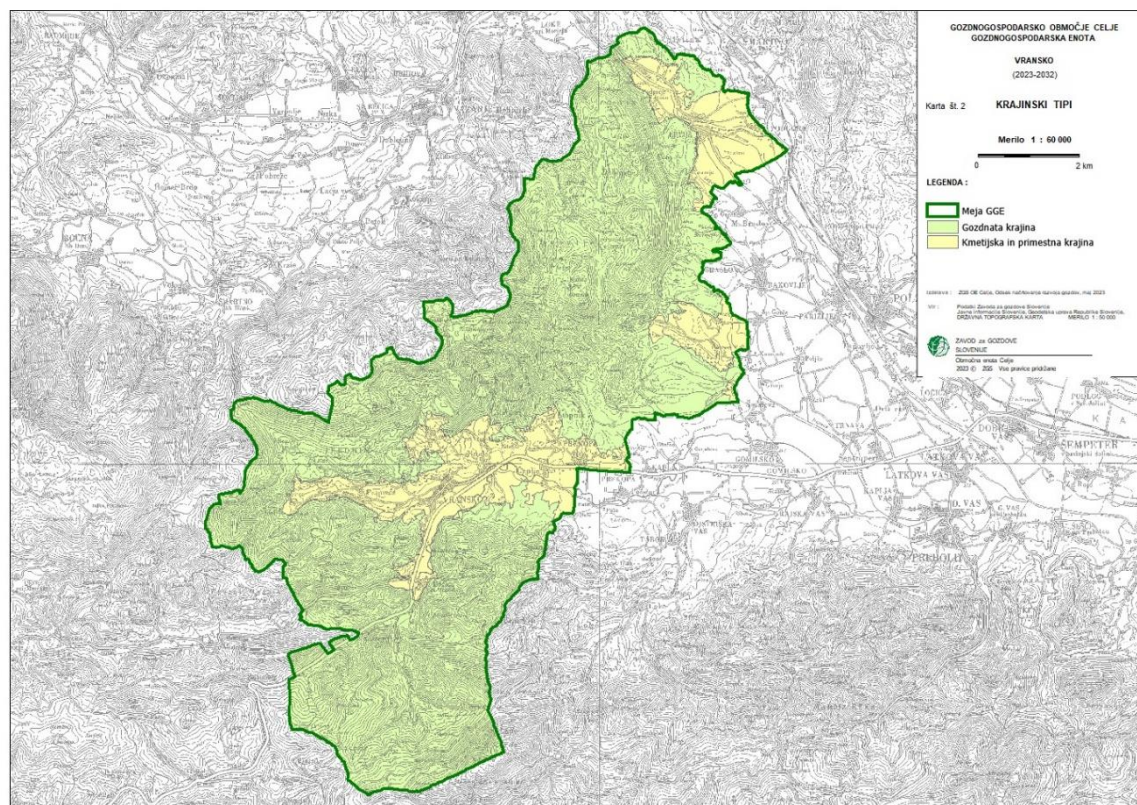
V gozdni prostor so vključene gozdne in negozdne površine (senožeti, lazi, manjši osredki znotraj gozda), ki z gozdom predstavljajo neločljivo ekološko oziroma funkcionalno celoto. Rabe negozdnih površin v gozdnem prostoru so najrazličnejše. Hkrati z izdelavo opisov sestoja smo te površine členili, kot je prikazano v preglednici 2/D

Preglednica 2/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	8.390,01	100,0
Gozd	5.457,28	65,1
Ostala gozdna zemljišča	32,79	< 1
- daljnovodi	32,42	< 1
- obore	0,37	< 1
Gozdni prostor	101,07	1,2
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	68,66	< 1
- zaraščajoče površine	14,09	< 1
- infrastrukturni objekti	17,8	< 1
- drugo (stavbišča...)	0,52	< 1
Negozdni prostor	2.798,87	33,3
- zaraščajoče površine	31,05	< 1
- ostale površine znotraj negozdnega prostora	2.767,82	33,0

Površina gozda je 5.457,28 ha. Gozdnatost v obravnavani gozdnogospodarski enoti je 65,04 %.

Karta 2: Krajinski tipi v GGE Vransko

1.1.8 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Za vegetacijski oris GGE Vransko smo pred začetkom opisov sestojev izvedli fitocenološko delavnico, kjer smo se opisovalci seznanili z določanjem gozdnih rastiščnih tipov. Pri izdelovanju opisov sestojev smo za vsak sestoj določili GRT. Iz teh podatkov smo izdelali karto gozdnih rastiščnih tipov.

Za poimenovanje gozdnih rastiščnih tipov smo uporabili novo tipologijo gozdnih rastišč Slovenije (Kutnar in sod., 2012). Vegetacijske značilnosti smo povzeli po publikaciji Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina in sod., 2021).

Glede na fitogeografsko razdelitev spada GGE v predalpsko fitogeografsko območje. Relief v GGE je zelo razgiban in pester kar se tiče matične podlage, posledično najdemo v enoti kar 20 GRT-jev.

Prevladujeta GRT-ja predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (21,8 %) in kisloljubno bukovje z rebrenjačo (20,4 %). Razširjeni so še GRT-ji predalpsko gorsko bukovje, kisloljubno gradnovno bukovje, kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje in predalpsko-alpsko toploljubno bukovje.

Povprečni rastiščni koeficient v enoti je 8,5, najvišjega dosega RGR Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah ($R_k = 9,3$), sledita RGR Gorska - zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja ($R_k = 9,1$) in RGR Kisloljubni bukovi gozdovi ($R_k = 9,0$). Najnižje R_k imajo RGR Kisloljubna borovja ($R_k = 5,7$), RGR Toploljubno bukovje ($R_k = 6,0$) in RGR Varovalni gozdovi ($R_k = 6,4$). Zaradi novega ovrednotenja rastiščnih koeficientov po GRT (Pravilnik o določitvi gozdne združbe in rastiščnega koeficienta za gozdno parcelo (Url. I. RS, št.11/17)) so se spremenili rastiščni koeficienti v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem.

Preglednica 3/D-GZ: Površina in delež rastiščnih tipov v GGE

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
Kisloljubno gričevno-podgorsko-gorsko bukovje			
73100	Kisloljubno gradnovno bukovje	499,43	9,2
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	1.112,42	20,4
Vrbovja s topolom, črnojelševje in sivojelševje			
61100	Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje	23,57	0,4
Gričevno-podgorsko bukovje na karbonatnih in mešanih kamninah			
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	1.191,19	21,8
55400	Gradnovno bukovje na izpranih tleh	9,40	0,2
Toploljubno bukovje			
59200	Predalpsko-alpsko toplotoljubno bukovje	360,64	6,6
Toploljubni listnati gozdovi			
56100	Bazoljubno gradnovje	31,26	0,6
56200	Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	38,26	0,7
56300	Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	4,63	0,7
Javorovje, velikojesenovje in lipovje			
60100	Pobočno velikojesenovje	70,05	1,3
76100	Javorovje s praprotni	5,27	0,1
Kisloljubno jelovje			
77100	Jelovje s praprotni	7,30	0,1
Osojno bukovje			
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	143,96	2,6
Gorsko-zgornjegorsko bukovje na karbonatnih in mešanih kamninah			
63200	Predalpsko gorsko bukovje	904,92	16,6
Jelovo bukovje			
64300	Predalpsko jelovo bukovje	218,08	4,0
Zgornjegorsko-podvisokogorsko bukovje na karbonatnih in mešanih kamninah			
68100	Preddinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	48,46	0,9
Kisloljubno rdečeborovje			
74100	Kisloljubno rdečeborovje	383,32	7,0
Kisloljubno gradnovno belogabrovje			
71100	Kisloljubno gradnovno belogabrovje	3,05	0,1
Kisloljubno hrastovje			
73200	Kisloljubno hrastovje	24,51	0,4
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje			
78100	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje	377,56	6,9
	Skupaj	5.457,28	100

1.1.8.1 Opis pomembnejših rastiščnih tipov v enoti

➤ Kislojubno bukovje z rebrenjačo

GRT najdemo v predalpskem in preddinarskem fitogeografskem območju, na nmv od 300 do 1200 metrov. Kot geološka podlaga prevladujejo glinavci, peščenjaki in kremenov keratofir, tla so večinoma distrična rjava. Najdemo ga na položnih do strmih pobočjih (5 - 35°) na vseh legah, prevladujejo osojne. Značilni so tudi globoki jarki.

V enoti ga najdemo na strmejših predelih manj dostopnih predelih, kjer je ohranjena drevesna sestava.

V drevesni plasti prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*) s posamično do skupinsko primesjo gradna (*Quercus petraea*), smreke (*Picea abies*), rdečega bora (*Pinus sylvestris*), in navadnega kostanja (*Castanea sativa*). V grmovnem sloju se pojavlja bukev (*Fagus sylvatica*), navadna krhlika (*Frangula alnus*) in vrste rodu *Rubus* sp. Zeliščni sloj je vrstno skromen. Diagnostične vrste v zeliščnem sloju so: belkasta bekica (*Luzula luzuloides*), rebrenjača (*Blechnum spicant*), svečnik (*Gentiana asclepiadea*), navadna krpača (*Thelypteris limbosperma*) in savojska škržolica (*Hieracium sabaudum*). Pogoste vrste v zeliščni plasti so: navadna borovnica (*Vaccinium myrtillus*), orlova praprotnica (*Pteridium aquilinum*), vijugava masnica (*Deschampsia flexuosa*) in navadni črnilec (*Melampyrum pratense*).

Na bolj dostopnih in položnih terenih so v preteklosti v teh gozdovih intenzivno streljali in kosili, zato so ponekod nastali drugotni gozdovi oz. dolgotrajni sukcesijski stadiji rdečega bora ali gradna. V nekaterih predelih so izvajali tudi močne sečnje za potrebe oglarjenja in pridobivanja kurjave.

Za GRT je priporočeno skupinsko postopno gospodarjenje. Pomlajevanje lahko poteka na večjih površinah, saj je bukev dobro pomlajuje. Na ohranjenih rastiščih lahko vzgojimo kakovostno bukovno hlovino, na drugotnih pa kakovosten graden oz. rdeči bor. Delež smreke je odvisno od več ekoloških dejavnikov potrebno omejiti na 10 – 20 % lesne zaloge.

Zaradi erodibilnosti tal imajo ti gozdovi tudi pogosto varovalno vlogo.

Produksijska sposobnost rastišča: 7,0.

➤ Kislojubno gradnovo bukovje

V GGE se GRT pojavlja na nižjih prisojnih in osojnih predelih okoli avtoceste proti severu do nekje 700 metrov nadmorske višine. Matična podlaga je sestavljena iz fliša, skrilavcev, peščenjakov, laporja in glinavcev. Tu nastajajo distrična rjava tla. Prevladujejo osojne lege. Rodovitnost tal je srednja.

V drevesni plasti prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*), posamično sta ji primešana še pravi kostanj (*Castanea sativa*) in graden (*Quercus petraea*). V manjšem deležu se pojavljajo ostale drevesne vrste: beli gaber (*Carpinus betulus*), smreka (*Picea abies*), rdeči bor (*Pinus sylvestris*) in mali jesen (*Fraxinus ornus*). V revni grmovni plasti najdemo navadno krhliko (*Frangula alnus*). V zeliščni plasti se pojavljajo: belkasta bekica (*Luzula luzuloides*), grozdasta škržolica (*Hieracium racemosum*) in navadni črnilec (*Melampyrum pratense*).

Produksijska sposobnost gozdnih rastišč: 8,3.

➤ Kislojubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico

GRT se pojavlja na nmv med približno 500 in 1.300 metri. Porašča vse lege in zmerne do strma pobočja. Značilen je razgiban relief. Matično osnovo tvorijo metamorfne kamnine (skrilavci, peščenjaki, blestniki in gnajsi), na katerih so se razvila globoka do srednje globoka distrična rjava tla s prhninasto obliko humusa. Rodovitnost tal je srednja. V enoti najdemo GRT v južnih in severnih višjih predelih, kjer prehaja iz kisloljubnega gradnovega bukovja in v izravnanih predelih ali na bolj rodovitnih kisljih tleh kot uspeva kisloljubno bukovje z rebrenjačo.

V drevesni plasti prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*), primešane so ji še smreka (*Picea abies*), jelka (*Abies alba*) in gorski javor (*Acer pseudoplatanus*). V preteklosti so bili ti gozdovi močno spremenjeni - zasmrečeni. V nasprotju s slabo razvitim grmovnim slojem, kjer je v vrzelih največkrat prisotno robidovje (*Rubus* sp.) in malinovje (*Rubus idaeus*), je zeliščna plast bolj razvita, vendar ni pestra.

Tako v zeliščni plasti najdemo naslednje rastline: belkasta bekica (*Luzula luzuloides*), škrlatnordeča zajčica (*Prenanthes purpurea*), bela čmerika (*Veratrum album*), navadna pižmica (*Adoxa moschatellina*), navadni jetičnik (*Veronica officinalis*) in mahovi (npr. *Polytrichum formosum* in *Dicranella heteromalla*).

Produksijska sposobnost gozdnih rastišč: 9,4.

➤ **Predalpsko gorsko bukovje**

V GGE se GRT pojavlja na nmv nad 700 metri, kjer prehaja iz predalpskega podgorskega bukovja na karbonatih, to je na severnem delu GGE na Čreti in Dobrovljah ter na južnem delu GGE na pobočju Čemšeniške planine. GRT se pojavlja apnencu in dolomitu na rjavih pokarbonatnih tleh, izpranih rjavih tleh ter na rendzinah. Prevladujejo osojna pobočja. Značilna je pogosta precejšnja skalnatost.

V drevesni plasti prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*), sledi ji smreka (*Picea abies*) in plemeniti listavci. V naravni drevesni sestavi je večinoma bukev. V zeliščni plasti najdemo volecvetno mrtvo koprivo (*Lamium orvala*), navadno glistovnico (*Dryopteris filix-mas*) in deveterolistno konopnico (*Cardamine bulbifera*).

Možna je vzgoja kakovostne bukve in gorskega javorja. Značilna so majhna tveganja pri gospodarjenju, velika produkcija in hkrati stabilnost sestojev.

Produksijska sposobnost rastišča: 9,3.

➤ **Kisloljubno rdečeborovje**

Ti gozdovi se pojavljajo v osrednjem delu GGE ob avtocesti in nekaterih skrajnih suhih rastiščih predvsem grebenih in vrhovih v nižinskem in gričevnatem pasu. Matično podlago gradijo skrilavi glinavci, peščenjaki, konglomerati in ilovice. Tla so plitka do srednje globoka, kislja in siromašna s hranilili. Rdečeborovja v nižinah smatramo kot dolgotrajni sukcesijski stadij kisloljubnih bukovih rastišč, na skrajnih rastiščih pa kot naravno prisoten rastiščni tip.

V drevesni plasti prevladuje rdeči bor (*Pinus sylvestris*), ki so mu primešani navadni kostanj (*Castanea sativa*), graden (*Quercus petraea*), smreka (*Picea abies*). Grmovna plast je slabo razvita in jo gradi navadna krhlika (*Frangula alnus*). Zeliščna plast je zaradi dobre osvetljenosti bujno razvita in jo gradijo kisloljubne vrste kot so: borovnica (*Vaccinium myrtillus*), navadni črnilec (*Melampyrum pratense*), vijugava masnica (*Deschampsia flexuosa*), brusnica (*Vaccinium vitis-idaea*), kijasti lisičjak (*Lycopodium clavatum*) in belkasta bekica (*Luzula luzuloides*).

Produksijska sposobnost gozdnih rastišč: 5,7.

➤ **Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih**

Porašča klimatogeni vegetacijski pas v severnem in ponekod na južnem delu GGE. Na prisojnih legah se povzpne tudi do nadmorske višine 800 metrov. GRT najdemo na vseh legah pobočij z zmernimi nagibi, največ pa jih je na osojnih, srednje strmih (25–30°) legah. GRT je vezan na karbonatno matično podlago dolomitov, dolomitiziranih apnencev, redkeje apnencev, na katerih nastajajo visoko produktivna, rjava pokarbonatna in slabo izprana rjava pokarbonatna tla, ki se prepletajo z rjavimi rendzinami. So stabilne zgradbe, zato jim v zmerni količini in pravilni zmesi smreka ne škoduje. Če gozd posekamo na golo, lahko nastanejo erozijska žarišča (posebno na nekdanjih hudourniških vršajih).

Tla so srednje globoka, obstojna, ilovnata do meljasto glinasta, večinoma z malo skeleta z globljim sprsteninastim humusnim horizontom. Rodovitnost tal je prav dobra. GRT se rajši pojavlja na hladnejših legah (S, SZ, SV).

V drevesnem sloju prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*), ki gradi več ali manj čiste sestoje. Posamezno so primešani graden (*Quercus petraea*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), jelka (*Abies alba*), smreka (*Picea abies*) in beli gaber (*Carpinus betulus*). Smreka (*Picea abies*) in rdeči bor (*Pinus sylvestris*) se primešata le pod vplivom človeka in se uspešno naravno pomlajujeta. V vrzelih so se udomačile pionirske drevesne vrste: breza (*Betula pendula*), iva (*Salix caprea*) in trepetlika (*Populus tremula*). Plemeniti listavci so le krajevno močnejše zastopani (v bližini aceretalnih rastišč). Izstopa bogat grmovni sloj, ki pokriva tudi do 30 %, v presvetljenih gozdovih pa tudi do 50 % talne površine.

V dobro razviti grmovni plasti prevladujejo vlagoljubne grmovnice: navadni srobot (*Clematis vitalba*), brogovita (*Viburnum opulus*), gozdni šipek (*Rosa arvensis*), navadni češmin (*Berberis vulgaris*), bradavičasta trdoleska (*Euonymus verrucosus*), enovratni glog (*Crataegus monogyna*) in dobrovita (*Viburnum lantana*). V zeliščnem sloju, ki je dobro razvit skozi vso rastno dobo, se najpogosteje pojavljajo: navadno teveje (*Hacquetia epipactis*), trobentica (*Primula acaulis*), črni teloh (*Helleborus niger*), trilistna veternica (*Anemone trifolia*) in smrdljivka (*Aposeris foetida*).

Produksijska sposobnost gozdnih rastišč: 8,8

1.1.9 Živalski svet

Gospodarjenje z gozdnim ekosistemom med drugim temelji tudi na skladnem usmerjanju razvoja gozdov in upravljanju populacij prosto živečih divjih živali. Vloga gozdarstva na področju aktivnega varstva prosto živečih divjih živali, predvsem divjadi, je pomembna na različnih nivojih načrtovanja. Upravljanje z divjadjo in njenim življenjskim okoljem v GGE Vransko je opredeljeno v lovsko upravljavskih načrtih za Kamniško Savinjsko lovsko upravljavsko območje, izvedbeni del pa v letnih načrtih lovišč v enoti.

Na območju GGE Vransko je od velike divjadi stalno prisotna in najštevilčnejša srnjad, sledi ji divji prašič, navadna jelenjad in gams. Od malih zveri so dokaj številčne lisice, jazbeci in kune belice. V zadnjem desetletju se v enoti vse pogosteje pojavlja tudi šakal. Od male poljske divjadi je potrebno omeniti sicer malo številčne populacije poljskega zajca, kune zlatice, navadnega polha in pižmovke. Raca mlakarica, šoja, sraka in siva vrana so dobro zastopane vrste divjadi. Od velikih zveri se vse pogosteje pojavlja rjavi medved, na skrajnem severozahodnem delu pa tudi volk. Prisotnost gozdnih kur je izjemno redka in zgolj občasna. Med ujedami je najštevilčnejša kanja, redkejši je skobec, navadna postovka, kragulj in sokol selec. V omejenem številu so prisotne tudi sove, predvsem lesna sova, kozača, mala uharica, navadni čuk in velika uharica. Med pticami so prisotne številne vrste pevk (sinice, taščica, lišček, kos, škorec, muharji, lastovka ...). Od zavarovanih živalskih vrst so v GGE prisotne še veeverica, hermelin, dihur, mala podlasica, črna liska, regeljc, kreheljc, čopasti ponirek, sivogri ponirek, siva čaplja, bela štoklja, črna štoklja, grlica, golob grivar, kormoran in krokar.

Srnjad (*Capreolus capreolus*)

Srnjad je dokaj dobro zastopana in populacijsko stabilna divjad na celotnem območju GGE. V upravljavskem oziroma lovsko gospodarskem pomenu je izmed vseh vrst divjadi v enoti najpomembnejša. Populacija je zadnja desetletja v ugodnem stanju, prostorsko enakomerno razporejena in brez večjih odklonov. Številčnost je z okoljem dobro usklajena, spolno razmerje je rahlo v korist ženske srnjadi, kar je pri srnjadi sicer normalno. Struktura populacije je odraz upravljavskih ukrepov in bioloških zakonitosti vrste. Delež izgub v odvzemu se zadnja leta zmanjšuje. Še naprej je glavni vzrok nenačrtne smrtnosti promet in drugi antropogeni dejavniki. Populacijske spremembe so povezane s prisotnostjo oz. povečevanjem jelenjadi, divjega prašiča in šakala. Vpliv srnjadi na kmetijske in gozdne kulture je trenutno povsem sprejemljiv in ne povzroča pretiranih nesoglasij med upravljavci lovišč ter lastniki kmetijskih gospodarstev.

Navadni jelen (*Cervus elaphus*)

Njegova številčnost se je v minulem desetletju na območju GGE Vransko občutneje povečala. Jelenjad je stalno prisotna na območju Dobrovelj, Zaplanine in zahodnem delu enote, kjer se zaznava poškodbe z obgrizenjem lubja na smrekovih drogovnjakih. Pomemben vpliv ima jelenjad tudi na naravno pomlajevanje. Ta vpliv je prisoten na večjem delu Dobrovelj, še posebej na mestih večje gostitve živali (mirnih conah). Trend številčnosti populacije v GGE je še naprej naraščajoč, kar je delno posledica migracij iz sosednjih LUO, delno pa tudi upravljanja z vrsto (odvzema, ukrepov v okolju – krmljenja, itn). Zdravstveno stanje živali je dokaj dobro, razporejenost tropov v prostoru je pogojena s socialnimi razmerji v populaciji in bivalnimi oziroma prehranskimi pogoji okolja. Medvrstni vpliv je izražen v odnosu do srnjadi in gamsov.

Gams (*Rupicapra rupicapra*)

Je v enoti dokaj dobro zastopana divjad, še posebej v višjih, skalovitih predelih, kjer je praviloma vezan na skalnata območja (Kisovec, Merinška planina, Srebotno, Kozica, Čemšeniška planina, Grmada, Podgorska gora). Gams se zadržuje v manjših do srednje velikih tropih, njegova številčnost je precej stabilna, zdravstveno stanje osebkov, starostna in spolna struktura populacije je pogojena

z naravnimi danostmi v okolju, ki so gamsu precej naklonjeni. Večjih neželenih vplivov vrste na gozdove se ne zaznava.

Divji prašič (*Sus scrofa*)

Je vrsta z izrazitim populacijskih vzponom na širšem območju. Medletna nihanja so predvsem posledica naravnih prehranskih možnosti oziroma obrodov v gozdovih. Gostote so torej odvisne od naravne hrane in regulacije številčnosti z odstrelom. Divji prašič je številčnejši v višjih predelih Dobrovelj, Kozice in Čemšeniške planine, zadnje desetletje pa je stalno prisoten tudi v nižje ležečih območjih, kjer občasno povzroča resne težave v kmetijstvu. Posledično se vse pogostejše izvaja varovanje poljščin z električnimi pastirji. Prehranski in bivalni pogoji za divjega prašiča v enoti so ugodni (pogosti obrodi kostanja, želoda, žira, večje pomlajene površine gozdov, vlažna oz. zamočvirjena območja, itn.). Zdravstveno stanje in vitalnost prašičev je dobro, razporejenost v okolju sta posledica ugodnih naravnih pogojev in širitvene strategije vrste. Prašič se na okoljske razmere izjemno dobro prilagaja. Zaradi visokega prirastnega potenciala je nihanje številčnosti med leti večje kot pri ostali divjadi. Dolgoročni cilj upravljanja z divjim prašičem v GGE je zmanjšanje njegove številčnosti na raven »ekonomske nosilne zmogljivosti okolja«, ki je opredeljena z razumno višino škod na kmetijskih kulturah. Vpliv divjega prašiča v gozdni krajini je nadvse koristen, saj z ritjem po tleh ustvarja ugodne pogoje za nasenenitev drevesnih in grmovnih vrst.

Lisica (*Vulpes vulpes*)

Populacija lisice v GGE je dokaj številčna, pogojena je s količino njenega plena (talnih glodavcev, drugih malih sesalcev in nevretenčarjev), zaradi česar občasno prihaja do pojava bolezni (garjavosti), ki uravnava gostoto v primeru premajhnega odvzema. Prisotnosti stekline ne zaznavamo. Sicer pa je zdravstveno stanje živali dokaj dobro. Vrsta je v okolju izjemno koristna, kot ena glavnih regulatorjev malih glodavcev. Negativne posledice njene prisotnosti se kažejo pri plenjenju populacij male divjadi in domačih živali.

Šakal (*Canis aureus*)

Se je na območju GGE začel posamično pojavljati v zadnjem desetletju. Njegovo prisotnost spremljamo na podlagi monitoringa, odvzema iz narave (zadnja leta tudi odstrela), škodah na domačih živalih in medvrstnim odnosom – plenjenjem drugih prostoživečih živalskih vrst. Stanje v populaciji trenutno še ne kaže pomembnejšega vpliva v ekosistemu, vendar se po izkušnjah iz sosednih držav pričakuje v bodoče naraščanje njegovega plenilskega vpliva na prostoživeče in domače živali.

Poljski zajec (*Lepus europaeus*)

Številčnost populacije poljskega zajca v GGO je dokaj stabilna z manjšimi medletnimi spremembami. Stanje je posledica neugodnih življenjskih pogojev, glavni dejavnik smrtnosti je pogin zaradi povoza, pomanjkanje ustreznih habitatov in izrazit vpliv plenilcev. Na populacijo vplivajo še drugi antropogeni vplivi, ki omejujejo dvig številčnosti na okolju sprejemljivo vrednost. Lov na poljskega zajca nima zaznavnega vpliva.

Kuna belica (*Martes foina*), kuna zlatica (*Martes martes*)

Belica je dokaj številčna divjad gozdnih robov in urbane krajine. Zlatica pa se pogostejše pojavlja v gozdnem prostoru. Obe vrsti sta z vidika uravnavanja medvrstnih odnosov v ekosistemi izjemno koristni, kljub občasnim škodam na domačih živalih in na nepremičninah. Glede na odstrel in opažanja je njuna številčnost stabilna in pogojena z okoljskimi pogoji.

Jazbec (*Meles meles*)

Na območju GGE je jazbec razmeroma dobro zastopana divjad, njegov vpliv je občasno izražen s škodami v kmetijstvu. Sicer pa je stanje v populaciji odraz okoljskih pogojev, kjer jazbec živi. Zdravstveno stanje živali je, kljub veliki dovzetnosti za različne bolezni, dokaj dobro.

Mlakarica (*Anas platyrhynchos*)

Je razmeroma pogosta vrsta rac na vseh vodotokih v GGE (Savinja, Bolska s pritoki, Trnavca, Žovneško in Braslovško jezero ...). Mlakarica je številčno usklajena z naravnimi pogoji, predvsem prehranskimi viri in gnezditvenimi možnostmi, ter stanjem vodnih in obvodnih ekosistemov.

Fazan (*Phasianus colchicus*)

Je zelo redka vrsta divjadi v GGE. V zadnjem desetletju se je njena prisotnost v okolju zmanjšala na posamezne osebkke. Glavni dejavnik smrtnosti oz. zmanjševanja populacijske gostote je plenjenje, pomembno pa na to vplivajo še spremembe v okolju (kmetijstvo, promet, globalno segrevanje, človekovi vplivi, ponudba hrane, medvrstni odnosi, itn.).

Sraka (*Pica pica*), šoja (*Garrulus glandarius*) in siva vrana (*Corvus cornix*)

So dokaj dobro zastopane in številčne vrste divjadi v GGE. Gostota sivih vran se povečuje, kar je predvsem posledica človekovih vplivov v okolju (organski odpadki, slaba realizacija odstrela). Njen vpliv v okolju je občasno zaznan s škodami v kmetijski pridelavi (na žitih, koruzi, silažnih balah ...) in medvrstnim odnosom do ostalih prostoživečih živalskih vrst.

Ptice ujede

Stanje v populacijah – številčnost in prostorska razporejenost in s tem pogojen vpliv ujed v enoti narašča že več desetletij, kar je predvsem posledica visoke prehranske ponudbe. Poleg kanje se v tem okolju pojavljajo še sokol selec, skobec, kragulj, navadna postovka in sršenar. Pri ohranjanju njihovega življenjskega okolja gre predvsem za varovanje habitatov, ki so potencialno sprejemljiva za gnezditve in življenje omenjenih vrst.

Duplarji in sove

V gozdnatih območjih GGE Vransko so zadovoljivo zastopani veliki detelj, zelena in črna žolna, brglez, lesna sova, kozača, redkeje pa je zaslediti tudi veliko in malo uharico. Večina navedenih vrst je močno odvisna od ohranjenih stoječih mrtvih dreves v gozdu in ostalih življenjskih pogojev v okolju.

Ptiči pevci

Zastopanost ptic pevk v GGE je razmeroma dobra, tako po vrstni pestrosti, kot po številu osebkov posamezne vrste. Od občasno in vse leto prisotnih vrst so najštevilčnejši krokar, črna vrana, domači vrabec, sinice, taščica, srakoper, zelenec, kmečka lastovka, muhar, kos, lišček, carar, ščinkavec itn. Občasno je v enoti moč zaslediti tudi goloba grivarja in navadno grlico.

1.1.9.1 Kakovost habitatov živalskih vrst

Ocenjujemo, da so življenjske razmere za prostoživeče živalske vrste v GGE Vransko dokaj ugodne in stabilne. Poleg naraščajočih antropogenih vplivov v kmetijsko urbano krajino, ki se odražajo v veliki meri na populacijah male poljske divjadi in nekaterih zavarovanih vrst ugotavljamo, da so prehranske in bivalne razmere v gozdnati krajini optimalne. Glavna ovira za divjad v enoti je avtocesta Ljubljana – Maribor, ki diagonalno ločuje enoto na dva dela. S tem je v veliki meri prekinjen prehod preko nje za večino prostoživečih živalskih vrst. Načini oz. oblike kmetovanja se zadnja desetletja spreminjajo v smeri ekološke pridelave poljščin, pri čemur je potrebno izpostaviti predvsem kontrolirano uporabo fitofarmacevtskih sredstev za zatiranje bolezni in škodljivcev. Kakovost habitatov se ohranja tudi z izvajanjem biotehničnih in biomeliorativnih ukrepov, ki jih v okolju opravljajo lovci, hkrati pa tudi lastniki zemljišč sodelujejo pri ukrepih za izboljšanje prehranskih in bivalnih pogojev divjadi. Slednji so delno subvencionirani s strani države oz. resornega ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo. Program ukrepov v življenjskem okolju divjadi, ki ga izvajajo upravljavci lovišč je podrobneje opredeljen v lovsko upravljaljskih načrtih.

Pri gospodarjenju z gozdovi se v veliki meri upošteva vpliv, pomen in medvrstne odnose divjadi v ekosistemu. Poleg vnašanja plodonosnih drevesnih vrst se skupaj z lastniki zemljišč in lovci v prihodnje načrtuje vzdrževanje in revitaliziranje posameznih površin, ki služijo za izboljšanje prehranskih razmer divjadi (krmne njive, pasišča, grmišča, gozdne jase, mokrišča ...) v gozdnem prostoru. V pogledu trajnega upravljanja z divjadjo in gozdovi je potrebno izpostaviti premajhen delež naravnih mladovij v primerjavi z modelnim stanjem, kar lahko predstavlja vzrok povečanega vpliva rastlinojedih parkljarjev na gozdni ekosistem. Sicer pa je drevesna sestava gozdov s stališča zagotavljanja prehranskih virov ustrezna. V spodnji preglednici so navedene usmeritve in ukrepi za doseg dolgoročnih ciljev upravljanja z divjadjo v GGE.

Preglednica 4: Kakovosti oziroma ohranjenosti habitatov posameznih vrst in skupin prostoživečih divjih živali.

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
Srna	Prehransko in bivalno pester gozdni rob, gozdnata krajina, travišča, mirne cone, raznomerni gozdovi z dovolj mladovij, mir v območjih gostitve.	Stabilna	Premajhen delež gozdnih mladovij, (posledično poškodbe na gozdnih mladovij), zadovoljiv delež gozdnega roba, ugodno stanje glede miru v habitatu.	Z intenzivnim gospodarjenjem vzpostaviti modelno stanje razvojnih faz gozda, kontrola človekovih vplivov v okolju – gozdni nadzor.
Navadni jelen	Gozdna krajina, raznovrstna – pestra drevesna sestava – plodonosne vrste, primeren delež pasišč, mirne cone, zimovališča.	Naraščajoča	Primerna drevesna sestava, premajhen delež travnih površin v gozdni krajini, porušeno razmerje razvojnih faz, nemir v habitatu.	Vzpostavitev modelnega stanja gozdov v pogledu trajnosti, predvsem starostna sestava gozdov. Gozdni nadzor, ohranjanje in osnivanje pasišč v severozahodnem delu GGE.
Gams	Prehransko primerna, skalovita območja, mir v habitatu.	Stabilna	Nemir, pohodništvo v območjih prisotnosti vrste – stres živali. Predvsem pozimi in v času kotitve (posledično izgube divjadi, bolezni ...).	Zagotavljanje miru in kontrola dejavnost v zimsko pomladnih mesecih (pohodništvo, vožnja s kolesi in motornimi vozili, sečnja, ...).
Divji prašič	Večji gozdni kompleksi, raznovrstna drevesna sestava – plodonosne vrste, močvirja, kaluže, koridorji za prehajanje med ekosistemi, gozdna mladovja.	Nihajoča - naraščajoča	Premajhen delež gozdnih mladovij, motnje v območjih prisotnosti vrste (posledično prostorske širitve, izgube divjadi, škode, bolezni itn.) Porušena drevesna sestava.	Vzpostavitev modelnega stanja razvojnih faz in drevesne sestave gozda, kontrola človekovih vplivov v okolju – gozdni nadzor . Uravnavanje številčnosti z odstrelom.
Male zveri	Biotsko raznovrstni in fragmentirani habitati, območja lisičin, prehranskih virov.	Stabilna - nihajoča	Negativni vplivi človeka, vpliv psov.	Gozdni nadzori, kontrola gibanja psov in dejavnosti človeka v okolju.
Mala divjad, ptice	Biotska in krajinska pestrost, hrana, skrivališča, gnezdišča, mirne cone, zimovališča.	Stabilna	Vpliv kmetijstva, gozdarstva, prometa, človekovih dejavnosti v okolju.	Gozdni nadzor, splošna osveščenost javnosti, ohranjanje naravnih habitatov vrst (remiz, grmišč, močvirij, gozdnih ostankov ...)

1.2 Površina in lastništvo gozdov

V GGE Vransko znaša površina gozdov 5.457,28 ha. Celotna površina je razdeljena med občini Vransko (63,9% gozdne površine) in Braslovče (36,1 % gozdne površine). Površina gozdov se v primerjavi s prejšnjim GGN ni bistveno spremenila. Malo se je povečala površina v državnih gozdovih in zmanjšala v zasebnih gozdovih.

Preglednica 5: Spremembe gozdnih površin v posameznih ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje	Skupna površina gozdov v ha
1993 – 2002	5.348,62
2003 – 2012	5.484,30
2013 – 2022	5.455,71
2023 – 2032	5.457,28

Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	5.256,53	199,72	1,03	5.457,28
Delež (%)	96	4	< 1	100

Preglednica 7: Površina gozdov v občinah znotraj GGE

Občina	Površina občine znotraj GGE	Površina gozda v občini znotraj GGE	Gozdnatost (%)
Vransko	5.266,25	3.489,55	66,3
Braslovče	3.123,76	1.967,73	63,0
Skupaj	8.390,01	5.457,28	65,0

Preglednica 8/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	38	38	4	4
1 do 5 ha	36	74	18	22
5 do 10 ha	13	87	19	41
10 do 30 ha	11	98	37	78
nad 30 ha	2	100	22	100
Skupaj	100		100	

* pri številu posestnikov je upoštevan le eden-največji lastnik

Delež v razredu po gozdni površini od 30 do 50 ha je 11 %, nad 50 ha pa tudi 11 %.

Preglednica 9/D-LS: Razvoj posestne sestave

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto 1993	Delež (%) Leto 2003	Delež (%) Leto 2013	Delež (%) Leto 2023	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	43	54	51	48	700	700
1 do 5 ha	36	30	30	33	473	1.173
5 do 10 ha	11	9	10	10	141	1.314
10 do 30 ha	10	7	8	8	112	1.426
Nad 30 ha	0	0	1	1	21	1.447

Vseh lastnikov, upoštevajoč solastnike, je 1447 kar pomeni, da je povprečna lastnina posameznega lastnika zasebne gozdne posesti velika 3,77 ha. Če ne upoštevamo solastnikov, je velikost zasebne gozdne posesti 5,03 ha. Velikostna struktura gozdne posesti se je nekoliko spremenila. Zmanjšal se je delež lastnikov, ki imajo gozdno posest veliko do 1 ha in povečal delež lastnikov, ki imajo gozdno posest veliko 1 do 5 ha.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Za območje GGE Vransko je značilna velika gostota javnih prometnic v nižinskem delu enote in manj javnih prometnic v strmejših delih. Ob upoštevanju kriterijev za produktivne ceste (odmik od gozdnega roba 50 m) je izrazito območje brez javnih prometnic na Dobrovljah, deloma pa tudi v območju Čemšeniške planine. V obeh delih to pomanjkanje javnih prometnic uspešno dopolnjujejo gozdne ceste, deloma pa tudi nekategorizirane prometnice (dovozne ceste), ki so prav tako uporabne za potrebe gospodarjenja z gozdovi. Javne prometnice, kot tudi del nekategoriziranih prometnic so asfaltirane.

Vse gozdne prometnice, ki smo jih upoštevali v analizi, so opredeljene kot produktivne prometnice. Potekajo preko gozdnih površin, deloma pa tudi izven gozda, vendar v pasu 200 metrov od obstoječega gozdnega roba. Del prometnic na robnih delih enote je opredeljen tudi kot prometnice sosednje GGE (manjši zamiki maske, deloma segajo prometnice tudi v GGE Vransko).

V GGE Vransko je skladno z določili Uredbe o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS št. 38/94 in nasl.) oziroma skladno z veljavno zakonodajo opredeljeno območje, ki z gozdnimi cestami ni odprto in sicer v predelu Farovške planine v Jeronimu.

Prekategorizacij gozdnih prometnic v preteklem ureditvenem obdobju ni bilo.

Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Povezovalne km	Skupaj km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste*	69,28	0,00	69,28	12,69
Javne ceste**	146,96		146,96	26,93
Skupaj	216,24		216,24	39,66

* pri gozdnih upoštevana grafična dolžina cest znotraj meja GGE

** za izračun dolžine javnih cest so podatki zajeti dne 22. 5. 2023

V kolikor pri obračunu odprtosti ne upoštevamo varovalnih gozdov, je gostota cest v GGE Vransko 40,81 m/ha.

Produktivne in povezovalne ceste smo določili na naslednji način:

- Javne ceste – produktivna cesta v območju gozda in v pasu 50 metrov od obstoječega gozdnega roba. Pri tem posebej nismo preverjali morebitnih ovir za dostop do gozda, saj je v območju GGE umestitev objektov v prostor takšna, da je možen dostop do gozda z manjšimi prilagoditvami praktično na celotnem območju. Povezovalnih cest v omrežju javnih prometnic nismo določali.

- Gozdne ceste – produktivne ceste so tiste, ki potekajo preko gozdnih površin in v pasu 200 metrov od obstoječega gozdnega roba. Vsi preostali odseki so vključeni v povezovalne gozdne ceste.

Preglednica 11/ SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200 (m)	200-400 (m)	400-600 (m)	600-800 (m)	800-1200 (m)	nad 1200 (m)
S traktorjem	3170,85	58	36	46	13	4	1	0
Z žičnico	1933,03	35	67	0	33	0	0	0
Ročno	38,46	1	50	50	0	0	0	0
Kombinirano I	284,10	5	18	41	24	8	5	4
Kombinirano II	12,92	<1	29	41	24	0	6	0
Ni odprto	17,92	<1						
Skupaj	5457,28	100	31	44	17	5	3	1

Spravilo lesa v GGE Vransko poteka večinoma še po tradicionalnih metodah – po tleh, deloma pa po kolesih. Kot razlog za takšno stanje je verjetno predvsem v razmeroma drobni in razpršeni posesti, posledica česar so sečnje manjšega obsega. Glede na konfiguracijo bi bilo vsaj v strmejših delih pogosto primernejše spravilo po zraku (z žičnico), a zaradi ekonomike slednje ni izraženo.

Ob upoštevanju konfiguracije terena bi GGE Vransko lahko pripisali k enotam z alpskimi oblikami pokrajine. Ob okvirnem preračunu gozdnih odprtosti ureditvenih enot z gozdnimi vlakami ugotavljamo, da je približno 34% površine GGE primerno odprto (nad 90 m/ha gozdnih vlak), 39 % površin je pomanjkljivo odprto (med 50 in 90 m/ha gozdnih vlak) ter 27 % površin pomanjkljivo odprtih (50 m/ha in manj gozdnih vlak).

Med območji, ker je manj gozdnih vlak navajamo strma vzhodno eksponirana pobočja nad Podgorjem pri Letušu (območje, primernejše za spravilo po zraku), pobočja pod Grmado, severno od gradu Žovnek, pobočja nad Stopnikom ter na Kozici – Šmarnem grebenu. Del teh površin je opredeljen kot varovalni gozd.

Povprečna spravilna razdalja je 322 m.

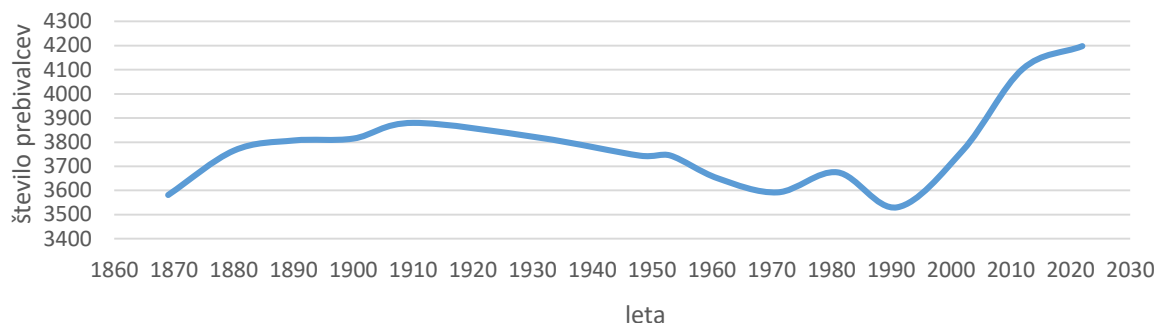
Posek drevja se izvaja pretežno klasično z motorno žago, čeprav je razmeroma velik del površin na Dobrovljah in v nižinskem delu primeren tudi za strojno sečnjo.

Do podobnih ugotovitev so prišli v strokovni nalogi, kjer je bila za GGE Vransko v letu 2022 narejena tehnološka karta tehnologij pridobivanja lesa, ki kaže, da je kot najprimernejša oblika spravila z zgibnim polprikolničarjem (v kombinaciji s strojno sečnjo) v 10,6 % območja (Lesičar, 2022).

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Gozdnogospodarska enota Vransko zajema celotno Občino Vransko in kraje Dobrovlje, Letuš, Podgorje in Podvrh v Občini Braslovče. Večina prebivalstva je skoncentriranega v nižinskem delu enote. V višjih legah so manjši zaselki največkrat z manj kot desetimi hišami. Nekaj je tudi pravih celkov.

Gibanje prebivalstva nakazuje dvig števila prebivalcev. Izrazit vzpon je pogojen z izgradnjo avtoceste in posledično povečevanjem števila prebivalstva v nižinskem delu GGE. Sredi leta 2021 je imela občina Vransko 2.681 prebivalcev, občina Braslovče pa približno 5.725 prebivalcev (podatki SI STAT za leto julij, 2022) od tega 1526 v 4 naseljih, ki jih najdemo v GGE.

Grafikon 1: Gibanje števila prebivalcev v posameznih letih

Občina Vransko je imela v letu 2021 povprečno gostoto 50 prebivalcev na kvadratni kilometer, kar je precej pod slovenskim povprečjem (104 prebivalce na km²), Občina Braslovče pa 103 prebivalce na km².

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

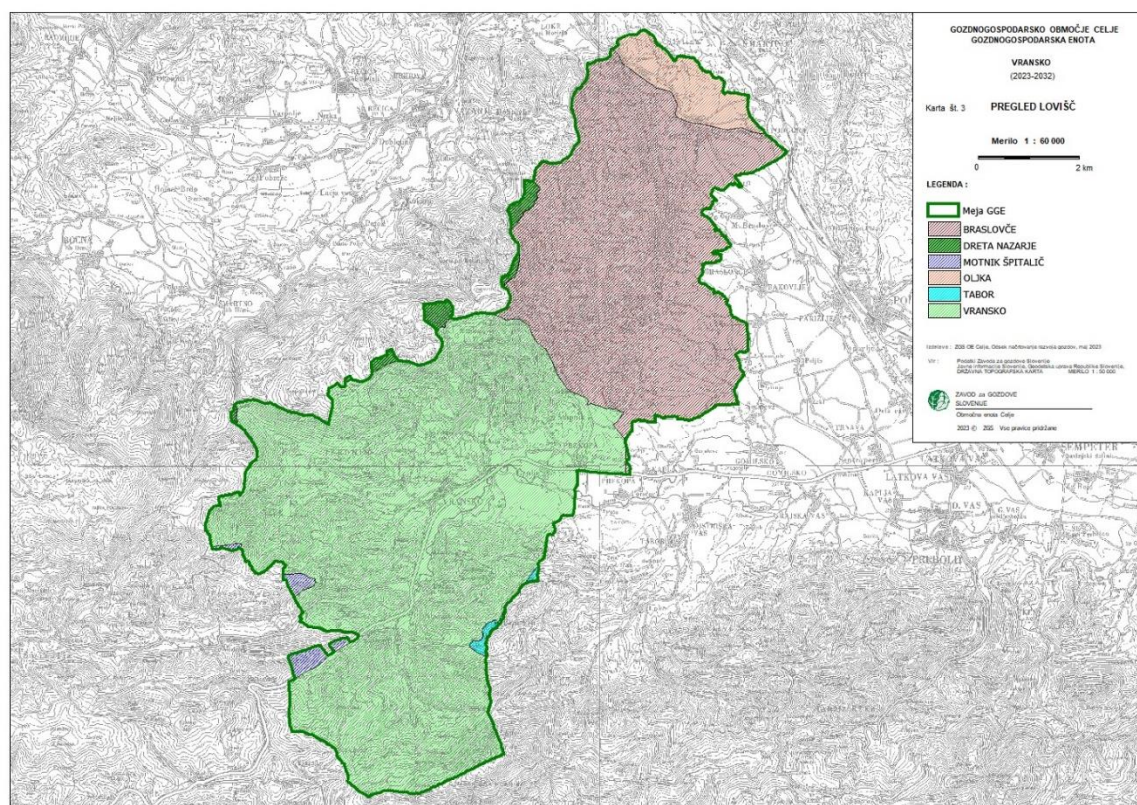
Z divjadjo in njihovim življenjskim okoljem na območju GGE upravljajo Lovske družine Vransko in Braslovče, v izjemno malem obsegu pa še Dreta Nazarje in Tabor. Z namenom enotnega upravljanja je velika večina enote umeščena v Kamniško-Savinjsko lovsko upravljavsko območje. Dejavnosti lovstva v GGE so pretežno orientirane na upravljanje s srnjadjo, divjim prašičem, navadnim jelenom, gamsom in poljsko divjadjo. Kljub občasnim nesoglasjem med LD in lastniki zemljišč ocenjujemo, da se problematika škod od divjadi dokaj korektno in sproti obravnava. Glede na vse večji vpliv divjadi na okolje (predvsem divjega prašiča in navadne jelenjadi) je potrebno skrbeti za aktivno sodelovanje upravljavcev lovišč, lastnikov posesti, lokalnih skupnosti in strokovnih služb s predmetnega področja. Poleg zagotavljanja preventivne zaščite za divjad izpostavljenih območij, je potrebno permanentno sodelovanje in pomoč na vseh področjih, ki zadevajo obravnavo škod na kmetijskih in gozdnih zemljiščih. Za upravljavce je najpomembnejše izvajanje načrtovanih ukrepov v življenjskem okolju (predvsem biotehnični, biomeliorativni ukrepi, obravnava škod, itn.) in realizacija načrtovanega odvzema divjadi po loviščih. Lovske družine in lastniki zemljišč naj v največji meri spoštujejo določila zakonodaje s področja lovstva o primernem varovanju oziroma zaščiti kultur pred divjadjo.

Na spodnji preglednici je prikazan delež površin posameznih LD v GGE Vransko.

Preglednica 12/D-LD: Pregled lovišč

Šifra LD	Ime LD	Površina lovišča (ha)	Površina lovišča v GGE (ha)	Površina gozda v lovišču v GGE (ha)	Delež %	Opomba *
1411	Vransko	5.243	5.063	3.331	61	del
1410	Braslovče	5.179	2.861	1.892	35	del
1409	Dreta Nazarje	4.869	86	79	1	del
1416	Motnik Špitalič	4.029	69	57	1	del
0902	Oljka	2.637	282	90	2	del
0918	Tabor	3.526	24	8	<1	del
Skupaj				5.457	100	

Karta 3: Pregledna karta lovišč

1.5.2 Kmetijstvo

V nižje ležečem, ravninskem delu enote je prevladujoča dejavnost v prostoru kmetijstvo. Tu so bili gozdovi v večini izkrčeni in površine namenjene intenzivnemu kmetijstvu. Prevladujejo travniki, hmeljišča in njive koruze ter žit, ki so v neposredni soodvisnosti od glavne kmetijske panoge - živinoreje. V večini je prisotna govedoreja za mleko in meso. Na manjših površinah se pojavlja pridelava zelenjave (zelje, solatnice, fižol, jagode), ki zahteva posebno skrbnost, predvsem na področju varstva rastlin in njihove zaščite pred vse pogostejšimi vremenskimi nepravilnostmi. V tem okolju mestoma primanjkuje grmišč, gozdnih ostankov, mejic, obvodnih struktur in drugih ekološko pomembnih elementov krajine.

V višje ležečih območjih enote je od kmetijskih dejavnosti prevladujoča živinoreja – v večini govedoreja. Že več desetletji se povečuje ovčjereja in v manjšem obsegu tudi kozjereja. Pri opremljanju pašnih površin za drobnico so mestoma ograjene tudi manjše površine gozdov, predvsem gozdnih robov (Zaplanina, Ločica, Jeronim). Lastniki v večini primerov pri načrtovanju števila pašnih živali upoštevajo nosilnost tal in prehranske možnosti v okolju, saj lahko v strmejših terenih preštevilčna čreda drobnice povzroči neželene erozijske pojave, predvsem manjše usade. Tu je razmeroma velik delež kmetijskih površin ograjen z električnimi pastirji. Višje ležeči travniki so namenjeni paši domačih živali, delno pa služijo tudi varovanju površin pred neželenimi vdori divjih prašičev na ta območja. Zaradi izjemnega povečanja števila divjih prašičev v zadnjem desetletju, je treba številne kmetijske kulture v tem delu enote redno varovati z električnimi pastirji.

Na višje ležečem območju Dobrovelj je kmetijska dejavnost prilagojena okoljskim pogojem. Kmetijska gospodarstva so v večini ograjena za namene pašne govede in drobnice. Pomemben vir dohodka pa tu predstavljajo tudi gozdovi, vključno s predelavo lesa.

V zadnjem desetletju se je precej kmetijskih površin v tem predelu enote zaraslo, kar je s stališča kmetijske pridelave in samooskrbe lahko problematično. Zahtevkov za večje krčitve gozdov oziroma povečanju kmetijskih površin v minulem desetletju ni bilo.

1.5.3 Poselitev

V zadnjih letih se je stanovanjska kapaciteta močno povečala tako na območju Vranskega (Čeplje in Brode) kot Braslovč. Samo dobre pol ure oddaljenosti od Ljubljane in veliko nižji stroški bivanja, so privabili mlade družine na vzhodno stran Trojan. Na velik obseg dnevne migracije kažejo prezasedena parkirišča na uvozi na avtocesto.

Nova naselja so v zadnjem desetletju nastala povečini na kmetijskih površinah. Zaradi dražjih ureditev infrastrukture in večje odmaknjenosti od urbanih centrov večjih krčitev gozda za stanovanjsko gradnjo ni bilo.

1.5.4 Infrastruktura

Najkrajša povezava med vzhodno Slovenijo in Ljubljano je preko Trojan. Tako je navkljub težjim terenskim razmeram veliko povezovalnih infrastrukturnih objektov ravno v tem koridorju. Poleg avtoceste tu potekata še dva plinovoda in ob Motnišnici še dva daljnovoda (Podlog – Beričevo). Plinovod poteka povečini po negozdih površinah, edino pri povezavi na Spodnje Limovce pa tudi ob gozdu.

Zaradi vzdrževanja koridorjev elektrovodov za varno obratovanje in hitre rasti drevja so potrebne stalne sečnje v robnem pasu in na površinah v koridorjih.

Za potrebe preskrbe s pitno vodo so povečali kapaciteto črpališč za pitno vodo, vključili nove vire in zgradili vodovod Vransko - Polzela z vso potrebno spremljevalno infrastrukturo (črpališča, vodohrani). Velik del tega je območju GGE Vransko.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru

Zaradi usposabljanje voznikov je na Vranskem Center varne vožnje. Center ima zgrajen poligon, kjer se prikazujejo vozne razmere v različnih vremenskih pogojih. Večji del objekta je zgrajen na bivših gozdnih površinah. Z morebitno širitvijo dejavnosti, pa tudi s širitvijo in posegi na okoliške gozdne površine, ki so po prostorskem planu Občine Vransko namenjene v veliki meri za razvoj industrije, lahko v prihodnje v tem predelu pričakujemo še posamezne krčitve.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Požarno najbolj ogrožene gozdove opredeljuje poleg drevesne sestave, razvojne faze, ekspozicije, nagiba ter ostalih dejavnikov, tudi večja prisotnost ljudi, saj velja, da je človek najpogostejši povzročitelj požarov v naravi.

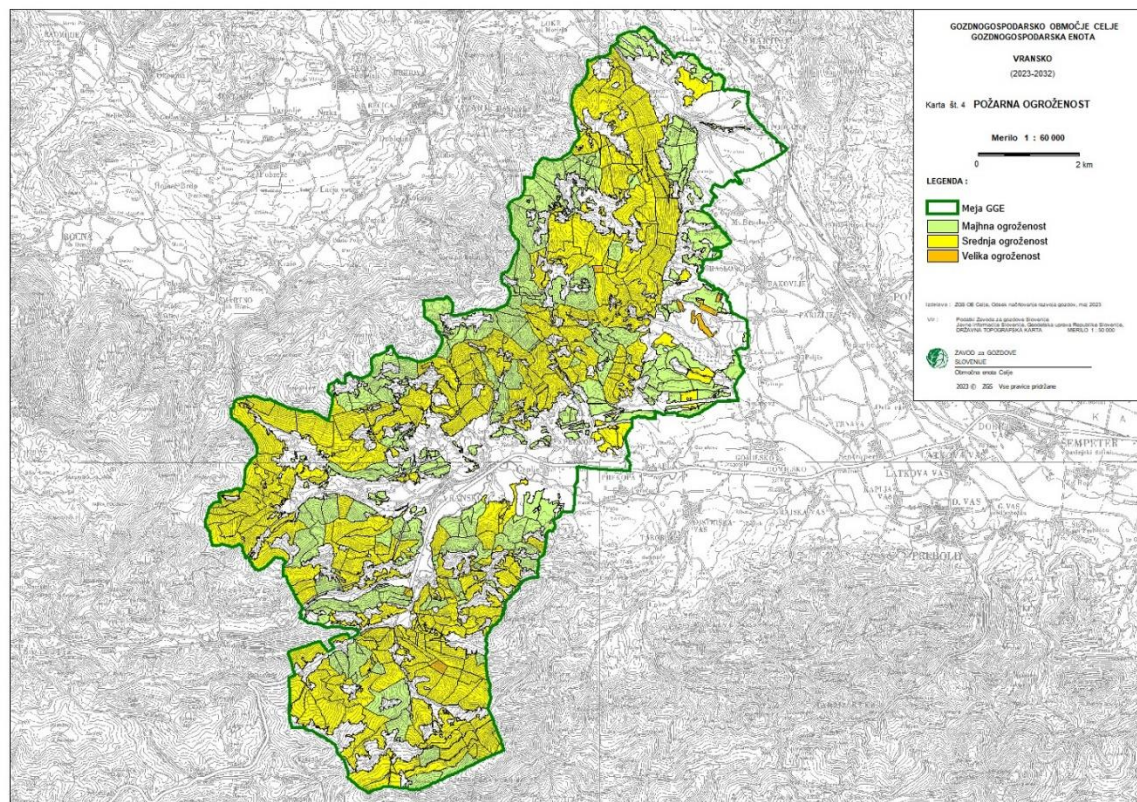
Zakonske osnove za določanje stopenj požarne ogroženosti so podane z Uredbo o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Ur. l. RS št. 20/14) in Pravilniku o varstvu gozdov (Ur. l. RS št. 114/09 in nasl.), po katerem je povzeta metodologija določanja požarne ogroženosti gozdov. Ocena požarne ogroženosti je narejena za osnovne ureditvene enote, to je oddelke oz. odseke. Tako dobljeno osnovno oceno požarne ogroženosti smo korigirali glede na druge dejavnike v okolju, med njimi še posebej človeški faktor. Pri človeku kot dejavniku okolja, smo upoštevali obiskanost posameznih gozdnih predelov (rekreacijska, turistična funkcija) in posebne dejavnosti v posameznih predelih (vikend cone, naselja) ter s tem povezano povečano možnost nastajanja gozdnih požarov. Zaradi načrtovanja varstva gozdov pred požari se gozdovi razvrščajo v štiri stopnje požarne ogroženosti in sicer:

- 1 stopnja: zelo velika požarna ogroženost,
- 2 stopnja: velika požarna ogroženost,
- 3 stopnja: srednja požarna ogroženost,
- 4 stopnja: majhna požarna ogroženost.

Za 1. in 2. stopnjo ogroženosti gozdov je nujna izdelava požarnega načrta, medtem ko za gozdove 3. in 4. stopnje ogroženosti zadostuje že obravnavanje ukrepov varstva pred požari v gozdnogojitvenem načrtu.

V GGE Vransko je po ocenah 27,58 ha gozdov oz. 6 odsekov v 2. stopnji požarne ogroženosti. V 3. stopnji je 241 odsekov s površino 3.526,3ha in v 4. stopnji 153 odsekov s površino 1.903,4 ha gozda.

Karta 4: Karta požarno ogroženih gozdov

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Meja GGE Vransko se v preteklem ureditvenem obdobju površinsko ni spreminjala. Celotna gozdna površina v enoti je razdeljena na 400 odsekov in 1.918 sestojev. Povprečna površina oddelka oz. odseka znaša 13,64 ha, sestoja pa 2,85 ha. Pri tem je potrebno dodati, da je sestoj eksplicitno vezan na odsek oz. na oddelek in ne gre čez več odsekov oz. oddelkov. Površina najmanjšega odseka znaša 0,44 ha, največjega pa 50,05 ha. Površina največjega sestoja znaša 22,12 ha.

Odsekov z dvema oblikama lastništva je 32, z enim pa 368, kar pomeni da ima mešano lastništvo 8 % odsekov.

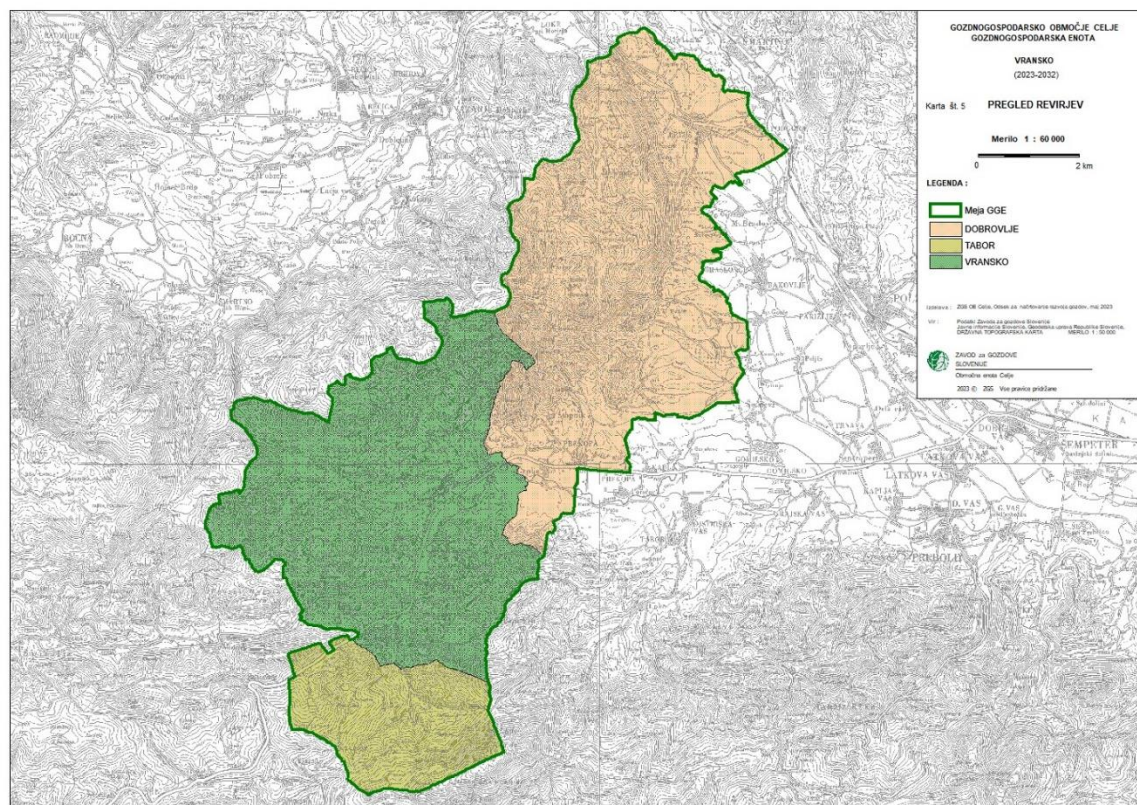
Zaradi spremembe lastništva so bili v preteklosti pogosto tvorjeni majhni odseki, zaradi katerih je danes gospodarjenje z gozdovi oteženo. V tej obnovi načrta smo te odseke glede na rastišče, lastništvo in smiselnost (kot poenostavitev in lažjega dela na terenu) pridružili večjim odsekom.

Odseki na območju GGE Vransko so se v preteklih ureditvenih obdobjih spreminjali tako površinsko kot lastniško. Nekatere odseke smo priključili k sosednjemu, večjemu odseku. V odsekih, ki so bili geografsko ločeni smo posamezne dele priključili sosednjim odsekom.

Nova razmejitev je vidna v preglednici 13.

Gozdovi GGE Vransko so prostorsko delno razdeljeni na tri revirje, in sicer revir Vransko s površino gozdov 2.337,26 ha, revir Dobrovlje s površino gozdov 2.290,13 ha ter revir Tabor s površino gozdov 829,89 ha.

Karta 5: Pregled revirjev v GGE Vransko

Preglednica 13: Prikaz razmejitve novih odsekov

Nov odsek	Star odsek
31239B	31239C
31077	31426D
	31426E
31316B	31316C
	31316D

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Notranja organizacija javne gozdarske službe v GGO Celje je določena s Pravilnikom o notranji organizaciji in sistematizaciji delovnih mest. Organizacija je naravnana tako, da omogoča sodelovanje z vsemi državnimi organi in drugimi skupnostmi, hkrati pa je zagotovljena tudi javnost dela.

Gospodarjenje z gozdovi gospodarske enote usmerjajo gozdarji s krajevne enote Žalec, ki jo vodi Uroš Petrič, univ. dipl. inž. gozd. Revir Vransko vodi revirna gozdarka Špela Ramšak, mag. inž. gozd., revir Tabor pokriva Janez Černec, gozd. inž., revir Dobrovlje pa Jože Zupančič, univ. dipl. inž. gozd. Revirni gozdarji imajo svojo pisarno na naslovu Vransko 59, 3305 Vransko, tel.: (03) 57 25 707.

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

2.1 Splošni opis funkcij v gozdnogospodarski enoti

V postopku valorizaciji funkcij gozdov smo kot osnovo uporabili funkcije evidentirane v osnutku GGN GGO Celje (2021–2030).

S sintezo pridobljen osnutek funkcij gozdov smo preverili in dopolnili na terenu ob izdelavi opisov sestojev ter ga dopolnili z upoštevanjem naslednjih strokovnih podlag in podzakonskih aktov:

- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Vransko, Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Območna enota Celje, št. dokumenta: 3563-0091/2022 - 4, november, 2022;
- Podrobnejše kulturnovarstvene smernice za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta GGE Vransko (2023-2032), Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Celje, št. dokumenta: 350-0042/2022-2-MKL,MR, z dne 29.11.2022;
- Odlok o varstvenih pasovih vodnih virov v Občini Vransko in ukrepih za zavarovanje voda (Ur. l. RS, št. 22/01);
- Odlok o varstvenih pasovih virov pitne vode v Letušu in Podvinu (Ur. l. RS, št. 33/94);
- Register nepremične kulturne dediščine.
- Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v Občini Žalec (Ur. l. RS, 89/98)

Rezultat navedenega je karta funkcij gozdov, ki predstavlja prostorsko razporeditev funkcij, njihovo ovrednotenje s stopnjo poudarjenosti in prekrivanje med posameznimi funkcijami. Karta je sestavni del kartnega dela gozdnogospodarskega načrta. Vse ostale informacije o funkcijah so zbrane v gozdarskem informacijskem sistemu na ravni odseka ter v gozdnogospodarskem načrtu prikazane v obliki preglednic ter opisno.

Pregled površin funkcij gozdov v gozdnem prostoru in v gozdu po posameznih stopnjah poudarjenosti je podan v spodnji preglednici.

Najpomembnejše funkcije v GGE Vransko, poleg lesnoproizvodne, so:

- hidrološka funkcija je poudarjena na 1. in 2. stopnji na 52 % gozdnega prostora;
- funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je poudarjena na 1. in 2. stopnji 38 %. Poleg območij Natura 2000 in EPO so pomembne tudi mirne cone in zimovališča;
- funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je poudarjena na 20 % na 1. in 2. stopnji.

Skupna površina po posameznih skupinah funkcij in stopnjah poudarjenosti je:

- ekološke funkcije na 1. stopnji se pojavljajo na 883 ha;
- ekološke funkcije na 2. stopnji se pojavljajo na 2849 ha;
- socialne funkcije na 1. stopnji se pojavljajo na 49 ha;
- socialne funkcije na 2. stopnji se pojavljajo na 946 ha.

V preglednici 14 so prikazane površine ploskovnih objektov funkcij po stopnjah poudarjenosti. Površin za linijske in točkovne objektov ne navajamo.

Preglednica 14/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj ha
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	326,60	5,84	5,84	786,99	14,08	14,08	4.477,55	80,08	80,08	5.591,14
Hidrološka funkcija	169,84	3,04	3,04	2.721,10	48,67	48,67	2.700,20	48,29	48,29	5.591,14
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	511,31	9,15	9,15	1.656,37	29,62	29,62	3.447,19	61,65	61,65	5.591,14
Klimatska funkcija	0,00	0,00	0,00	40,88	0,73	0,73	5.550,26	99,27	99,27	5.591,14
Zaščitna funkcija	44,93	100,00	0,80	0,00	0,00	0,00				44,93
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	0,00	0,00	80,44	1,44	1,44	5.510,70	98,56	98,56	5.591,14
Rekreacijska funkcija	0,00	0,00	0,00	79,80	1,43	1,43	5.510,97	98,57	98,57	5.590,77
Turistična funkcija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5.590,77	100,00	99,99	5.590,77
Poučna funkcija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5.590,77	100,00	99,99	5.590,77
Funkcija varovanja naravnih vrednot	4,43	0,56	0,08	787,00	99,44	14,08				791,43
Funkcija varovanja kulturne dediščine	5,54	51,97	0,10	5,12	48,03	0,09				10,66
Estetska funkcija	0,00	0,00	0,00	11,61	100,00	0,21				11,61
Raziskovalna	4,43	0,08	0,08							5.591,14
Lesnoproizvodna funkcija	5.234,13	96,42	93,61	21,9	0,40	0,39	172,49	3,18	3,09	5.428,52
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	0,00	0,00	0,00	155,00	2,77	2,77				155,00

* Zasenčena okna v preglednici pomenijo, da se funkcije na tej stopnji ne določa.

2.2 Funkcije gozdov

2.2.1 Ekološke funkcije gozda

2.2.1.1 Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Na 1. stopnji je funkcija v gozdovih poudarjena povečini zaradi naklona terena, območja velike poplavne nevarnosti in v gozdovih, ki imajo poudarjeno zaščitno funkcijo. Skupno območje gozdov, ki so poudarjena na prvi stopnji obsegajo 326,6 ha. Gre za strma, erodibilna in delno plazljiva pobočja. Ti gozdovi ležijo na strmih S in J pobočju Kozice, J delu Jasovnika, na pobočjih Črete, Dobrovelj in nad Merinco ter ob reki Savinji in ob gradu Žovnek.

2. stopnja varovalne funkcije je prisotna na 787 ha in je največkrat izločena zaradi strmega naklona in delno erodibilnih ter plazljivih pobočij. Pojavlja se raztreseno po vsej enoti, največje površine so

nad Merinco, Praprečam, Ločico, na pobočjih Blednika, Otovnika, Osredka, Reskovega griča, Kozice, Čemšeniške planine, na Čreti in Dobrovljah.

2.2.1.2 Hidrološka funkcija

Hidrološko funkcijo v GGE Vransko predstavljamo z linijskimi (vodotoki), točkovnimi (izviri pitne vode, zajetja, črpališča, jame in brezna) in ploskovnimi (vodovarstvena območja) objekti. Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, ki se nahajajo znotraj najožjega (1. varstvena cona) in ožjega (2. varstvena cona) varstvenega pasu varovanih virov pitne vode (Odlok o varstvenih pasovih vodnih virov v Občini Vransko in ukrepih za zavarovanje voda (Ur. l. RS, št. 22/01). Območja najožje in ožje varstvene cone najdemo na območju na pobočju Medvedovega hriba, Čemšeniške planine, Riglja in Ropasije. Skupna površina gozdnega prostora s poudarjeno hidrološko funkcijo na 1. stopnji znaša 169,8 ha.

Območja najožje in ožje varstvene cone najdemo v okolici jam in brezen (teh je 32) in v okolici izvirov vode – nad 5 l/s (4).

Druga stopnja poudarjenosti hidrološke funkcije obsega:

- širši varstveni pas varovanih vodnih virov (3. varstvena cona) – na funkcijski karti so območja prikazana kot ploskovni objekti;
- varstvene pasove ob vodotokih, ki so široki do 2 metra v širini 25 metrov na obe strani vodotoka in ob vodotokih, ki so široki do 5 metrov v širini 50 metrov na obe strani - na funkcijski karti so vodotoki prikazani kot linijski objekti;
- širšo okolico izvirov vode in črpališč;
- gozdove, ki uspevajo na karbonatni podlagi;
- okolico manjših stoječih voda.

Gozdovi z 2. stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije se pojavljajo na Čreti, Jeronimu, Dobrovljah, J delu Kozice, Reskovem griču, delu pobočja Čemšeniške planine in Jasovnika. Skupna površina gozdnega prostora s poudarjeno hidrološko funkcijo 2. stopnje znaša 2.721,1 ha.

2.2.1.3 Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti se pojavlja na vseh treh stopnjah poudarjenosti.

Gozdovi na prvi stopnji poudarjenosti se pojavljajo na površini 487,6 ha. 1. stopnja poudarjenosti se pojavlja v okolici jam in brezen, ki se pojavljajo po Dobrovljah in Jeronimu (teh je 32), gozdnem rezervatu Zaplanina, gozdovih, kjer so izločene mirne cone za srnjad, gamsa in jelenjad (Volovška reber, Kozica, Reskov grič in Čreta), ob koridorjih za živali, v varovalnih gozdovih z izjemnimi biotopi ob Savinji, na manjših gozdnih površinah v kmetijski in primestni krajini v Brodeh in Stopniku in ob Savinji (pas širine 50 metrov na vsako stran Savinje).

Gozdovi z 2. stopnjo poudarjenosti se pojavljajo na 1.656,4 ha. Gre pretežno za gozdove v območjih Natura 2000 in EPO.

Preglednica 15: Pregled območij Natura 2000 ter evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov vezanih na gozdni prostor znotraj GGE Vransko

Koda	Ime	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor znotraj GGE Vransko
SI3000097	Covška prepadna	Habitatni tip: (8310) Jame, ki niso odprte za javnost
SI300030	Savinja Grušovlje - Petrovče	Vrste: - navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>) - črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) - vidra (<i>Lutra lutra</i>) - mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) Habitatni tip: (3240) Alpske reke in lesna vegetacija s sivo vrbo (<i>Salix eleagnos</i>) vzdolž njihovih bregov

- Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT.

Preglednica 16: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Vransko

Vrsta	Območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SAC/SPA	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)	Poglavje 12.1.11	Poglavje 12.1.11	138	18	Povprečno
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)	Poglavje 12.1.11	Poglavje 12.1.11	125	23	Ugodno
vidra (<i>Lutra lutra</i>)	Poglavje 12.1.11	Poglavje 12.1.11	317	36	Povprečno
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	Poglavje 12.1.11	Poglavje 12.1.11	289	97	Ugodno

Preglednica 17: Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Vransko

Gozdni habitatni tipi					
Habitatni tip	Opis habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone vrste znotraj SAC	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	Poglavje 12.1.10	Poglavje 12.1.10	29	29	Ugodno

2.2.1.4 Klimatska funkcija

Gozd s svojo prostorsko porazdelitvijo vpliva na klimo na lokalnem in na globalnem nivoju, tako da blaži temperaturne ekstreme in prispeva k višji zračni vlagi, kar blagodejno vpliva na počutje človeka. Poleg tega pa blaži delovanje vetra.

V GGE Vransko so prisotni gozdovi na 2. stopnji poudarjenosti klimatske funkcije. Gre za gozdove v okolici manjšega strnjenege naselja – Letuš in Vransko s površino 40,9 ha.

2.2.2 Socialne funkcije

2.2.2.1 Zaščitna funkcija

Zaščitna funkcija gozdov pomeni zaščito prometnic, naselij in drugih objektov pred naravnimi pojavi, kot so padanje kamenja in peska, snežni zameti, bočni vetrovi in zdrsi zemljišča, ter zagotavljanje varnosti bivanja in prometa. Poudarjeno zaščitno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi na strmih pobočjih nad cesto ali železnico ter pod njo, večinoma pa se pojavlja v kombinaciji z varovalno vlogo.

V GGE Vransko so gozdovi poudarjeni na 1. stopnji zaščitne funkcije. Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije opravljajo gozdovi, ki varujejo zelo ogrožene objekte. Na prvi stopnji poudarjenosti so gozdovi nad Ropasijo, na pobočju Jasovnika, nad regionalno cesto LOČICA-TROJANE in nad reko Savinjo. Skupno obsegajo 44,9 ha gozdov in ščitijo objekte pred zemeljskimi plazovi. Na drugi stopnji poudarjenosti nimamo izločenih gozdov.

2.2.2.2 Higijensko-zdravstvena funkcija

Higijensko-zdravstveno funkcijo opravljajo tisti gozdovi, ki varujejo bivalna in turistična naselja ter rekreacijske površine pred škodljivimi vplivi emisij, prahu, aerosolov, hrupa, plinov oz. blažijo škodljive ali nezaželene učinke industrijskih objektov.

V GGE Vransko je funkcija poudarjena na 2. stopnji v neposredni okolici avtoceste Šentrupert-Trojane in v okolici Vranskega na skupni površini 80,4 ha.

2.2.2.3 Rekreacijska funkcija

Rekreacija v današnjem hitrem tempu življenja prihaja vedno bolj do izraza. Gozdni ekosistem kot najbolj naraven, stabilen in uravnotežen sistem, v katerem je v veliki meri ohranjen naravni pretok energije in tok kroženja snovi, daje človeku idealen rekreacijski prostor za sprostitev in nabiranje novih moči.

Merila za vrednotenje poudarjenosti rekreacijske funkcije gozdov so bila:

- obiskanost,
- dostopnost (relief in naklon terena),
- stanje gozda (razvojna faza, prehodnost, zdravstveno stanje),
- vplivno območje (število potencialnih obiskovalcev),
- oddaljenost od roba naselja,
- opremljenost z rekreacijsko infrastrukturo.

Rekreacijska funkcija je na prvi stopnji je poudarjene na naslednjih poteh s skupno dolžino 64 km:

- Črni vrh-Dom Dr. Franca Goloba na Čemšeniški planini,
- Slovenska turno kolesarska pot,
- Gozdna učna pot ob Braslovškem jezeru,
- Vransko-Tabor,
- Planinska pot Presedle-Čemšeniška planina,
- Braslovče-Kamenče-Grad Žovnek,
- Planinska pot Vransko – Čreta,
- Jakobova pot,
- E6.

Drugo stopnjo poudarjenosti ima okolica vzletišča za padalce na Dobrovljah in gozdovi v okolici Kamenč in Letuša s skupno površino 79,8 ha.

Na drugi stopnji so poudarjene tudi naslednje poti:

- Letuš-Dom na Dobrovljah,

- Tabor-Klokočovec,
- Planinska pot Vransko-Sv. Jošt.

Ostali gozdovi so opredeljeni na 3. stopnji rekreacijske funkcije, razen v ograjenih delih gozdnega prostora, ki služijo kot obore za rejo divjadi.

2.2.2.4 Turistična funkcija

Na območju GGE Vransko najdemo več turističnih poti v skupni dolžini 41 km, ob katerih so gozdovi poudarjeni na prvi stopnji turistične funkcije in večinoma sovpadajo z rekreacijsko funkcijo.

Te poti so:

- Gozdna učna pot ob Braslovškem jezeru,
- Gozdna učna pot "Zelena učilnica",
- E6,
- Jakobova pot,
- Slovenska turno kolesarska pot,

Ostali gozdovi so opredeljeni na 3. stopnji turistične funkcije, razen v ograjenih delih gozdnega prostora, ki služijo kot obore za rejo divjadi.

2.2.2.5 Funkcija varovanja naravnih vrednot

Upoštevane so vse naravne vrednote, ki ležijo v gozdu oz. gozdnem prostoru GGE in zavarovana območja, ki so določena z Odlokom o razglasitvi naravnih znamenitosti v Občini Žalec (Uradni list RS, št. 77/98).

Na funkcijski karti so naravne vrednote in zavarovana območja prikazana kot ploskovni, linijski in točkovni objekti, ki so poudarjeni na 1. stopnji:

- NVDP 40468 Vračka zijalka
- NVDP 40478 Huda luknja pri Letušu
- NVDP 40482 Škadavnica
- NVDP 40486 Covška prepad
- NVDP 40495 Podgrajska jama
- NVDP 40501 Mali prepad pri Pečovniku
- NVDP 40539 Veternica
- NVDP 40565 Prepad v jamah
- NVDP 40566 Mejalna jama
- NVDP 41083 Matevžakova jama
- NVDP 41689 Dobnikovo brezno
- NVDP 43456 Hlastejeva jama
- NVDP 43515 Šimnov kevderc
- NVDP 43520 Neskončno brezno
- NVDP 43537 Janžansko brezno
- NVDP 44386 Vratnikova jama
- NVDP 44830 Preprat
- NVDP 44888 Jelenov rog
- NVDP 44895 Maroltova jama
- NVDP 47604 Punčohovo brezno
- NVDP 47800 Punčohova jama
- NVDP 47801 Požiralnik Zahojnikov vrh
- NVDP 48185 Rovšnikovo brezno
- NVDP 48187 Strojansko brezno 2
- NVDP 48188 Metovžakovo brezno

- NVDP 48682 Jama pri Sveti Katarini
- NVDP 48991 Jama pri Doriju
- NVDP 49062 Križnikovo brezno
- NVDP 50534 Požiralnik pri Sv. Katarini
- NVDP 51455 Maksova odkopanka
- NVDP 52116 Brezno nad Maroltovo jamo
- NVLP 373 Lipa - lipa na prelazu
- NS 1029 Marovtova smreka pod Dobrovljami (NVLP 6030)

V gozdnem prostoru ležijo naslednja izjemna drevesa, ki so poudarjena na 1. stopnji:

- Predovnikova jelka
- Vrtačnikov skorš
- Hrastovčev kostanj

Na 1. stopnji poudarjenosti je tudi gozdni rezervat Zaplanina s površino 4,43 ha, na 2. stopnji pa gozdovi v vplivnem območju naravnih spomenikov Jama Škadovnica in Jama Vetrnica ter naravnih vrednot Čreta na Dobrovljah in Čemšeniška planina s skupno površino 787 ha.

Zvrsti naravnih vrednot, identifikacijske številke ter konkretne varstvene usmeritve so opredeljene v Prilogah v poglavju Konkretne varstvene usmeritve na območjih naravnih vrednot.

Pregled zavarovanih območij in pripadajočih varstvenih režimov je naveden Prilogah v poglavju Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov.

2.2.2.6 Funkcija varovanja kulturne dediščine

Funkcijo varovanja kulturne dediščine opravljajo gozdovi znotraj razglašanih območij ter v določenem varovalnem oziroma vplivnem pasu okoli objektov kulturne dediščine. Kulturna dediščina s svojo raznovrstnostjo in kakovostjo predstavlja pomemben socialni, ekonomski, vzgojni in identifikacijski potencial.

V GGE Vransko je več pomembnejših spomenikov. Tem predstavlja gozd v okolju primerno kuliso, s čimer postane gozdni prostor pomembni spremljajoči del spomenika, gospodarjenje z gozdom pa mora biti prilagojeno tej vlogi.

Upoštevali smo tista območja in objekte kulturne dediščine, ki ležijo v gozdnem prostoru, prav tako pa tudi tista, na katere gozd in gospodarjenje z gozdom zaradi njihove bližine lahko vpliva. Usmeritve je pripravil Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Služba za kulturno dediščino, Območna enota Celje.

V gozdnem prostoru GGE Vransko zasledimo objekte kulturne dediščine, ki so prikazani v preglednici 18.

Preglednica 18: Objekti kulturne dediščine v GGE Vransko

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Odseki
20412	Dobrovlje – Kozolec na domačiji Dobrovlje 29	dediščina	stavbna dediščina	31162
20440	Zahomce – Kozolec na domačiji Zahomce 10	dediščina	profana stavbna dediščina	31046A
20473	Letuš – Hiša Letuš 47	dediščina	profana stavbna dediščina	31116
30092	Čreta pri Kokarjah - Arheološko najdišče	dediščina	arheološka dediščina	Izven območja GGE Vransko
3503	Čreta pri Vranskem - Cerkev Matere božje	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	31176A, 31175

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Odseki
3504	Čreta pri Vranskem - Cerkev sv. Katarine	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	31174, 31176A
9546	Čreta pri Vranskem - Prizorišče bitke 1. Štajerskega bataljona	dediščina	zgodovinska krajina	31174, 31176A
20969	Čreta pri Vranskem - Kapelica pri hiši Čreta 4	dediščina	sakralna stavbna dediščina	31178
3413	Rovt pod Menino - Cerkev sv. Jošta	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	Izven območja GGE Vransko
20965	Jeronim - Kapelica v bližini hiše Jeronim 56	dediščina	sakralna stavbna dediščina	31229
20952	Vransko - Kapelica nad dvorcem Vransko	dediščina	sakralna stavbna dediščina	31239A
3507	Jeronim - Cerkev sv. Hieronima	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	31231, 31309A, 31229, 31309B,
21319	Jeronim - Arheološko najdišče Tabor	dediščina	arheološka dediščina	31231, 31309B
20964	Jeronim - Kapelica pri cerkvi	dediščina	sakralna stavbna dediščina	31231
20446	Jeronim - Domačija Jeronim 43	dediščina	profana stavbna dediščina	31204
20084	Prapreče pri Vranskem - Dvorec Podgrad	dediščina	profana stavbna dediščina	31309A
10406	Vransko - Antični opekarski obrat Na Ilovci	spomenik	arheološka dediščina	31236
10415	Stopnik - Grajska razvalina	spomenik z vplivnim območjem	profana stavbna dediščina	31082A, 31082B
2897	Dobrovlje - Cerkev sv. Janeza in Pavla	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	31160, 31162
22618	Dobrovlje - Domačija Dobrovlje 8	dediščina	profana stavbna dediščina	31139
3152	Dobrovlje - Cerkev sv. Urbana	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	31133B, 31133A
20468	Podgorje pri Letušu - Kašča na domačiji Podgorje pri Letušu 7	dediščina	profana stavbna dediščina	31122
2896	Letuš - Cerkev sv. Janeza Krstnika	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	31116
22662	Letuš - Domačija Letuš 46	dediščina	profana stavbna dediščina	31116
19693	Letuš - Hiša Letuš 99	dediščina	profana stavbna dediščina	31130
10418	Žovnek - Dvorec s parkom	spomenik z vplivnim območjem	profana stavbna dediščina,	31429B

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Odseki
			vrtnoarhitekturna dediščina	
22620	Podvrh - Domačija Podvrh 67	dediščina	profana stavbna dediščina	31091
7892	Žovnek - Razvaline gradu	spomenik	profana stavbna dediščina	31090
3505	Podvrh - Cerkev sv. Martina	spomenik	sakralna stavbna dediščina	31426J
979	Vransko - Trško naselje	spomenik	naselbinska dediščina	31239B
20953	Zahomce - Kapelica pri domačiji Zahomce 5	dediščina	sakralna stavbna dediščina	31048B
20954	Zahomce - Kapelica	dediščina	sakralna stavbna dediščina	31047B
20437	Ločica pri Vranskem - Domačija Ločica pri Vranskem 44	dediščina	profana stavbna dediščina	31039A
20603	Ločica pri Vranskem - Domačija Ločica pri Vranskem 9	dediščina	profana stavbna dediščina	31064, 31061
20602	Ločica pri Vranskem - Domačija Ločica pri Vranskem 8	dediščina	profana stavbna dediščina	31064
10469	Zajasovnik - Mejni deželni kamen	spomenik	profana stavbna dediščina	31029
14600	Dobrljevo - Arheološko najdišče Pleša *polovica leži v občini Zagorje ob Savi, tudi centroid - pristojen ZVKDS OE LJ	dediščina	arheološka dediščina	31001
20248	Dobrovlje – Kašča na domačiji Dobrovlje 38	dediščina	stavbna dediščina	31161B

* funkcija na 1. stopnji poudarjenosti

Gozdovi na 1. stopnji poudarjenosti obsegajo 5,54 ha, na 2. stopnji pa 5,12 ha.

2.2.2.7 Poučna funkcija

Poučno funkcijo opravljajo gozdovi, v katerih poteka ozaveščanje javnosti in v katerih se posreduje znanja o gozdu ter gospodarjenju z njim laični ali strokovni javnosti.

V GGE Vransko imamo dve gozdne učne poti, ki so opredeljene na 1. stopnji poudarjenosti. To je gozdna učna pot »Zelena učilnica« v bližini Vranskega dolžine 849 metrov in Gozdna učna pot ob Braslovškem jezeru dolžine 473 metrov.

2.2.2.8 Raziskovalna funkcija

Znotraj te funkcije se določajo samo gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti. Ti gozdovi so namenjeni raziskovanju zakonitosti delovanja naravnih in gospodarjenih gozdnih ekosistemov.

V GGE Vransko to funkcijo opravljajo gozdovi na območju gozdnega rezervata Zaplanina s skupno površino 4,43 ha.

2.2.2.9 Estetska funkcija

Gozd je pomemben estetski dejavnik predvsem v kmetijski in primestni krajini, še posebej na mestih, kjer so ohranjeni le ostanki gozda in v neposredni bližini objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot. V krajinskem pogledu predstavlja gozd s svojo naravnostjo in razporeditvijo v krajini poseben kontrast.

V GGE Vransko je estetska funkcija poudarjena na 2. stopnji. Določili smo jo v gozdovih v neposredni bližini naravnih vrednot in objektov kulturne dediščine. Ti gozdovi predstavljajo kuliso objektom in so navedeni v opisu funkcije varovanja kulturne dediščine in funkcije varovanja naravnih vrednot.

Na 2. stopnji so poudarjeni gozdovi v neposredni bližini cerkve Sv. Urbana in Sv. Hieronima ter reke Savinje s skupno površino 11,61 ha.

2.2.3 Proizvodne funkcije gozda

2.2.3.1 Lesnoproizvodna funkcija gozda

Predstavlja pomembno funkcijo v enoti, saj je večina (96,3 %) gozdov uvrščenih v 1. stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije. V drugo stopnjo poudarjenosti spada 21,9 ha gozdov na območjih, kjer je dolgoročno možno sekati od 2 do 5 m³ bruto lesne mase na hektar. Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi v RGR Varovalni gozdovi, saj tam konfiguracija terena in rastiščne razmere ne omogočajo intenzivnega pridobivanja lesa. V RGR Gozdovi s posebnim namenom in v ekocelicah ne določamo lesnoproizvodne funkcije, ker so ti gozdovi izvzeti iz gospodarjenja.

2.2.3.2 Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Razpršeno po celotni GGE Vransko imamo evidentirane gozdne površine, kjer se izvaja dejavnost pridobivanja drugih gozdnih dobrin. Pridobivanje drugih gozdnih dobrin, kot je nabiranje gozdnih plodov in čebelarjenje se izvaja v celotni GGE z bolj izrazitimi koncentracijami v gozdovih, kjer je delež kostanja večji od 25 % v lesni zalogi in tam, kjer je območje čebelje paše. Vendar ti gozdovi niso poudarjeni na 1. stopnji, saj gre večinoma za nabiranje za lastno rabo.

Na 1. stopnji so poudarjeni gozdovi v pasu 100 metrov od stojišč čebeljakov (teh je 22). Na 2. stopnji poudarjenosti pa je opredeljeno 155 ha gozdov v GGE.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Večina gozdov v GGE Vransko je uvrščenih v kategorijo večnamenskih gozdov, kjer se skupinsko postopno gospodarjenje dopolnjuje s sproščeno tehniko gojenja gozdov. V enoti je 2,8 % oziroma 153,65 ha varovalnih gozdov, ki so zaščiteni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS št. 88/05 in nasl.) in 0,1 % oz. 5,03 ha gozdov s posebnim namenom brez načrtovanega poseka.

Preglednica 19/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (v ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Površina (ha)			
	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	5.117,00	180,57	1,03	5.298,60
GPN brez načrtovanega poseka	5,03	0,00	0,00	5,03
Varovalni gozdovi	134,50	19,15	0,00	153,65
Skupaj	5.256,53	199,72	1,03	5.457,28

Preglednica 20/KGR: Gozdni rastišni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi*	Gozdni rastišni tip	Površina (ha)	Delež %
RGR 2: Podgorski bukovi gozdovi	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (80 %), Osojno bukovje s kresničevjem (6 %), Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (4 %)	1.266,54	23,2
RGR 3: Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	Predalpsko gorsko bukovje (67 %), Predalpsko jelovo bukovje (17 %), Osojno bukovje s kresničevjem (5 %)	1.246,03	22,8
RGR 4: Kisloljubni bukovi gozdovi	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (56 %), Kisloljubno gradnovno bukovje (18 %), Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico (11 %)	1.144,32	21,0
RGR 5: Zasmrečena bukovja na kisli podlagi	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (48 %), Kisloljubno gradnovno bukovje (25 %), Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico (19 %)	910,23	16,7
RGR 6: Toploljubna bukovja	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (57 %), Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (10 %), Predalpsko gorsko bukovje (8 %)	372,15	6,8
RGR 9: Kisloljubna borovja	Kisloljubno rdečeborovje (86 %), Kisloljubno gradnovno bukovje (7 %), Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje (4 %)	359,33	6,6

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi*	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	Delež %
VEČNAMENSKI GOZDOVI		5.298,60	97,1
RGR 13: Gozdovi s posebnim namenom	Predinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico (100%)	5,03	0,1
GPN, BREZ NAČRTOVANEGA POSEKA		5,03	0,1
RGR 14 – Varovalni gozdovi	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (35 %), Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (22 %), Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico (11 %)	153,65	2,8
VAROVALNI GOZDOVI		153,65	2,8
SKUPAJ VSI GOZDOVI		5.457,28	100

* prikazani so samo trije GRT z največjim deležem

3.2 Lesna zaloga

Preglednica 21/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	9,4	16,3	23,5	26,1	24,7	127,5	35,0
Jelka	10,6	16,1	22,0	26,7	24,6	5,4	1,5
Bori	7,9	17,2	30,1	27,0	17,8	15,0	4,1
Macesen	15,2	29,1	24,7	20,4	10,6	1,6	0,4
Ostali iglavci	13,7	32,0	25,6	18,0	10,7	0,7	0,2
Bukev	8,6	16,4	25,6	24,2	25,2	126,7	34,7
Hrasti	12,3	23,6	28,2	19,7	16,2	30,9	8,5
Plemeniti listavci	15,9	23,1	23,0	18,3	19,7	29,4	8,0
Drugi trdi listavci	20,9	28,1	22,6	15,1	13,3	25,5	7,0
Mehki listavci	32,0	37,8	18,3	7,5	4,4	2,4	0,7
Iglavci	9,4	16,6	24,1	26,1	23,8	150,3	41,2
Listavci	11,9	20,0	25,1	21,5	21,5	214,8	58,8
Skupaj	10,8	18,6	24,7	23,4	22,5	365,1	100,0

Povprečna lesna zaloga GGE je višja kot slovensko povprečje in povprečna lesna zaloga v GGO Celje. Drevesna sestava lesne zaloge je podana po skupinah drevesnih vrst. V skupinah smreka, jelka, macesen in bukev so zajete količine le-teh drevesnih vrst. V skupino drevesnih vrst ostali iglavci so združeni: tisa, duglazija in zeleni bor, v skupino bori sta zajeta rdeči in črni bor. Pod skupino hrasti spadajo: graden, dob in rdeči hrast. Med plemenite listavce spadajo: gorski javor, ostrolistni javor, topokrpi javor, veliki in ostrolistni jesen, gorski brest, poljski brest, lipa in lipovec, češnja ter oreh. Drugi trdi listavci so naslednje drevesne vrste: beli gaber, kostanj, robinja, maklen, brek, mokovec, črni gaber, mali jesen, puhasti hrast, cer, lesnika, hruška, skorš in drugi trdi listavci. Med **mehke listavce** spadajo: breza, trepetlika, topoli, črna jelša, siva jelša, vrba, jerebika, nagnoj, pajesen in drugi mehki listavci.

Debelinska struktura, ki jo ugotavljamo na stalnih vzorčnih ploskvah (v nadaljevanju SVP) kaže pri iglavcih in listavcih desno asimetrično porazdelitev.

Preglednica 22/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	820.297	797.269	22.846	182
	m ³ /ha	150	152	114	177
Listavci	m ³	1.172.671	1.133.014	39.558	99
	m ³ /ha	215	216	198	96
Skupaj	m ³	1.992.968	1.930.283	62.404	281
	m ³ /ha	365	367	312	273

Preglednica 23: Metodologija ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina (ha)	LZ (m³/ha)	Število SVP	ERGR (%)	Estrat. (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE						
1	Podgorski bukovi gozdovi	1.266,54	320,9	75	11,8	4,5
	Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	1.246,03	411,6	101	8,9	
	Kisloljubni bukovi gozdovi	1.144,32	330,7	79	8,7	
	Zasmrečena bukovja na kisli podlagi	910,23	415,4	108	9,4	
	Toploljubna bukovja	372,15	334,3	35	14,4	
	Kisloljubna borovja	359,33	313,9	33	16,0	
OKULARNA OCENA						
1	Podgorski bukovi gozdovi	1.266,54	359,1			
	Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	1.246,03	363,7			
	Kisloljubni bukovi gozdovi	1.144,32	350,8			
	Zasmrečena bukovja na kisli podlagi	910,23	387,4			
	Toploljubna bukovja	372,15	318,8			
	Kisloljubna borovja	359,33	338,6			
	Gozdovi s posebnim namenom	5,03	308,6			
	Varovalni gozdovi	153,65	261,9			

Lesno zalogo gozdov smo ugotovili z meritvami na 431 SVP, ki so razporejene na vzorčni mreži 250 x 500 metrov. Vzporedno z meritvijo na SVP smo izvajali opisovanje sestojev, v okviru katerega smo za raven sestoja določili lesne zaloge na podlagi okularne ocene. Popisovalci smo uporabljali metodo okularne ocene lesne zaloge s hitro izmero sestojne temeljnice. Za posamezni sestoj smo lesno zalogo ocenjevali po drevesnih vrstah in razširjenih debelinskih razredih, ki so: I. – 10 do pod 20 cm; II. – 20 do pod 30 cm; III. – 30 do pod 40 cm; IV. – 40 do pod 50 cm in V. – nad 50 cm. Tako pridobljene podatke smo v postopku izravnave korigirali s korekcijskimi faktorji ugotovljenimi s primerjavo ocenjene in na SVP izmerjene lesne zaloge. Korekcijske faktorje za izravnavo lesne zaloge in deležev po razširjenih debelinskih razredih smo izračunali ločeno za iglavce in listavce.

Korekcijski faktor za izravnavo je za iglavce 0,987 in za listavce pa 1,054. Korekcijski faktorji za izravnavo debelinskih razredov so navedeni v poglavju 12 Priloge.

Preglednica 24/D-LZU b: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina RGR (ha)	Število SVP	LZ na SVP (m ³ /ha)	Izravnana LZ (m ³ /ha)	Okularna ocena (m ³ /ha)*	E _{RGR} (%)	E _{strat.} (%)
1	Podgorski bukovi gozdovi	1.266,54	75	320,9	369	359,1	11,8	4,5
	Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	1.246,03	101	411,6	372	363,7	8,9	
	Kisloljubni bukovi gozdovi	1.144,32	75	330,7	364	350,8	8,7	
	Zasmrečena bukovja na kisli podlagi	910,23	108	415,4	394	387,4	9,4	
	Toploljubna bukovja	372,15	35	334,3	331	318,8	14,4	
	Kisloljubna borovja	359,33	33	313,9	344	338,6	16,0	
-	Gozdovi s posebnim namenom	5,03	1	-	-	308,6	-	-
-	Varovalni gozdovi	153,65	3	-	-	261,9	-	-
	Skupaj	5.457,28	431	368,8	365	356,2		

* ocena brez izravnave

Z meritvami na SVP smo ugotovili, da znaša ocena lesne zaloge 369 m³/ha. Z izravnavo lesnih zalog, ugotovljenih na opisih sestojev, znaša končna povprečna lesna zaloga GGE 365 m³/ha. Ob 5 % tveganju lahko trdimo, da je vzorčna napaka 4,5 % ($\pm 16,8$ m³/ha), oziroma, da se lesna zaloga večnamenskih gozdov v GGE Vransko giblje v intervalu med 348 in 382 m³/ha.

V RGR Gozdovi s posebnim namenom in RGR Varovalni gozdovi, ki so izločeni zaradi funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitne funkcije, smo izmerili premalo ploskev, da bi lahko delali izravnavo na ravni RGR.

3.2.1 Način ugotavljanja tarif

Pri izračunavanju lesnih zalog smo privzeli tarife iz prejšnjega ureditvenega obdobja in sicer tarife za enodobne sestoje (Schafferjeve tarife). Tarifne razrede smo na terenu preverjali z merjenjem višin stoječih dreves ob izdelavi opisov sestojev. Odsečne tarifne razrede smo glede na ugotovljeno stanje korigirali.

Dodatna orientacija pri popravku tarif so nam bile izmerjene srednje sestojne višine na SVP. Višine so bile izmerjene skupno 727 drevesom, med njimi prevladuje smreka s 318 izmerjenimi drevesi. Sledijo ji bukev z 256 drevesi, graden z 71, rdeči bor s 33, jelka s 25 in gorski javor z 11 izmerjenimi drevesi. Pri ostalih drevesnih vrstah je bilo izmerjenih manj kot 10 dreves. Merili smo višine vsaj dveh, središču ploskve najbližjih nadvladajočih, vladajočih ali sovladajočih nepoškodovanih dreves. Tako pridobljene povprečne tarifne razrede smo po RGR za glavne drevesne vrste, kjer je bilo meritev več kot 20, primerjali z ocenjenimi tarifnimi razredi. V zadnjem koraku smo glede na rezultat primerjave odsečne tarifne razrede korigirali.

3.3 Prirastek

3.3.1 Način ugotavljanja prirastka

Preglednica 25/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,72	0,77	0,79	0,67	0,42	3,37	43,4
Listavci	1,19	1,13	1,02	0,65	0,41	4,39	56,6
Skupaj	1,91	1,89	1,81	1,31	0,83	7,76	100,0

Povprečni letni prirastek je nižji kot je produkcijska sposobnost rastišč GGE. Pri listavcih kaže krivulja padajoči trend, kar pomeni, da tanjše drevje prispeva k skupnemu prirastku največ, pri iglavcih pa prirastek izkazuje normalno porazdelitev, ki je asimetrična v desno.

Preglednica 26/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	18.374	17.863	507	4
	m ³ /ha	3,37	3,40	2,54	3,93
Listavci	m ³	23.966	23.095	869	2
	m ³ /ha	4,39	4,39	4,35	2,17
Skupaj	m³	42.340	40.957	1.376	6
	m³/ha	7,76	7,79	6,89	6,10

Prirastek je najvišji v zasebnih gozdovih, nižji v državnih gozdovih, najnižji pa v gozdovih lokalne skupnosti.

Tekoči letni prirastek smo izračunali iz prirastnih nizov, ki smo jih pridobili iz podatkov ponovljene izmere istih dreves na SVP. Pri tokratni obnovi GGN GGE Vransko smo izvedli četrto zaporedno meritev na SVP. Na osnovi dveh zaporednih meritev premerov istih dreves izračunamo prirastek dreves ter na osnovi celotnega vzorca ocenimo prirastek za GGE. Vsem drevesom s pravilno izmerjenim premerom smo po metodi prirastnih odstotkov z uporabo enačbe $PRP = V_2 + V_1 / V_1$ izračunali prirastne odstotke. Nadalje smo prirastne odstotke stratificirali po skupinah drevesnih vrst in RGR. Pridobljene podatke, pri čemer je PRP odvisna spremenljivka, premer ob prvi izmeri (d_1) pa neodvisna spremenljivka, smo izravnali z uporabo inverzne ($PRP = a + b / d_1$), logaritemske ($PRP = a + b * \ln(d_1)$) ali eksponentne ($PRP = a + b * e^{(d_1)}$) funkcije. Za izravnavo smo izbrali najbolje prilegajočo se funkcijo, ki je bila v večini primerov inverzna funkcija. V primerih, ko je bilo za izravnavo po osnovnem stratumu (RGR in skupina drevesnih vrst) premalo podatkov, smo za določeno skupino drevesnih vrst uporabili podatke za celotno GGE, ali pa podatke znotraj istega RGR znotraj GGO Celje.

Prirastni nizi po debelinskih stopnjah so prikazani v poglavju 12. Priloge.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Podatke o sestojih smo pridobili s terenskim opisovanjem sestojev. Pri izločanju sestojev na terenu smo kot pripomoček uporabljali digitalne ortofoto posnetke (v nadaljevanju DOF) in sestojno karto za GGN GGE Vransko iz leta 2013 (stara sestojna karta). Sestoji so izločeni na podlagi značilnih razlik v razvojni fazi, zasnovi, negovanosti, sestojnemu sklepu, drevesni sestavi, deležu in vrstni sestavi pomladka, lesni zalogi ter skupini gozdnogojitvenih smernic. S pomočjo DOF-a, stare sestojne karte in terenskega ogleda smo na delovni karti razmejili posamezne sestaje ter jih z uporabo programske aplikacije QGIS 3.22 s postopkom digitalizacije prenesli v digitalni zaris. Del

opisov sestojev smo izdelali tudi s tablično aplikacijo GisMatrix. V primeru, da se je meja starega sestoja ujemala s sestojno mejo ugotovljeno na terenu, smo prevzeli zaris prejšnje sestojne karte. V nasprotnem primeru smo sestoje razmejili na novo. Digitalni zaris sestojev je osnova za izračun površin posameznih sestojev. Isti sestoj se znotraj odseka lahko pojavlja na več prostorsko ločenih lokacijah. Sestojne meje so usklajene z mejami odseka oz. oddelka. . Izločili smo 1918 sestojev s skupno površino 5.457,28 ha, povprečna površina sestoja znaša 2,85 ha.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev smo določili na podlagi kriterijev, ki jih določa Pravilnik in sicer na osnovi premera dreves vladajočega in sovladajočega sloja. Kriteriji so podrobneje opredeljeni v poglavju 12. Priloge.

Preglednica 27/D-RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Pomladek						Lesna zaloga	± E	Srednji premer
			Površina		Zasnova						
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m³/ha	%	cm
Mladovje	231,67	4,2								0	0,0
Drogovnjak	1.111,21	20,4	20,54	1,8	0,0	44,3	37,4	18,3	329,9	10,7	25
Debeljak	2.727,12	50,0	344,87	12,6	7,3	74,1	17,8	0,8	417,0	5,5	33
Sestoj v obnovi	1.387,28	25,4	795,10	57,3	15,4	62,4	21,5	0,7	329,7	9,1	34
Skupaj	5.457,28	100,0	1.160,51	21,3					368,8	4,5	31

Sestoje smo uvrstili v štiri razvojne faze značilne za sistem skupinsko postopnega gospodarjenja. Kot je razvidno iz zgornje preglednice, je prevladujoča razvojna faza debeljak, sledi pa ji drogovnjak. Prostorsko se razvojne faze pojavljajo razpršeno.

Od celotne površine gozdov v GGE je na 21,3 % površine prisoten pomladek ustreznih sestojnih zasnov in drevesne sestave, na katerega računamo pri razvoju sestojev. Sestoji v obnovi so pomlajeni na 57 % površine s prevladujočim dobro zasnovanim pomladkom, kar daje dobro osnovo za nadaljnji razvoj teh gozdov.

Podatki o lesnih zalogah, srednjem premeru in vzorčni napaki po razvojnih fazah so pridobljeni iz SVP. Tako je vsaki SVP pripisana razvojna faza pripadajočega sestoja ter na osnovi tako ugotovljene razvojne faze obračunana lesna zaloga in srednji premer. V mladovju smo izmerili 14 stalnih vzorčnih ploskev, v drogovnjakih 95, debeljakih 221 in v sestojih v obnovi 99. Dve stalni vzorčni ploskvi sta bili izkrčeni.

Preglednica 28/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Dr. iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.	Skupaj
ha	351,36	35,92	10,49	0,05	437,51	44,12	150,10	136,28	6,62	1.172,45
%	29,97	3,06	0,89	0,00	37,32	3,76	12,80	11,62	0,56	100,00

V drevesni sestavi pomladka je delež borov in hrastov manjši kot delež teh vrst v lesni zalogi, kar je neugodno, saj želimo delež teh vrst povečati. Največji delež predstavlja bukev.

Preglednica 29/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	231,67	32,1	47,0	17,1	3,8	16,4	62,1	21,3	0,2	42,1	39,2	12,0	6,7
Drogovnjak	1.111,21	8,7	62,0	27,3	2,0	5,9	56,1	37,8	0,2	39,4	48,8	10,7	1,1
Debeljak	2.727,12					16,9	74,9	8,2	0,0	6,6	69,1	23,7	0,6
Sestoj v obnovi	1.387,28					5,9	78,3	15,8	0,0				
Skupaj:	5.457,28												

Najvišji delež negovanih sestojev je v debeljakih in mladovjih, najnižji pa v drogovnjakih in sestojih v obnovi. Nenegovanih ogroženih sestojev je 2,69 ha.

V mladovjih prevladuje tesen, v drogovnjakih in debeljakih pa normalen sklep. Močnejše presvetljenih je 6,7 % mladovij.

3.5 Tipi sestojev

Preglednica 30/TIP: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
1 - Hrastovi gozdovi	19,45	0,4
2 - Gozdovi bukve in hrasta	98,72	1,8
3 - Bukovi gozdovi	521,16	9,5
4 - Drugi pretežno listnati gozdovi	1.638,04	30,0
5 - Gozdovi bukve in jelke	0,48	0,0
6 - Gozdovi bukve in smreke	754,44	13,8
8 - Smrekovi gozdovi	493,92	9,1
9 - Borovi gozdovi	17,66	0,3
11 - Drugi pretežno iglasti gozdovi	276,87	5,1
12 - Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	1.636,54	30,0
Skupaj	5.457,28	100,0

Tipe drevesne sestave sestojev smo določili na podlagi deleža drevesnih vrst na ravni sestoja. Kriterij za določanje sestojnih tipov je podan v Pravilniku in sicer v prilogi 1. Sestojnih tipov, predpisanih s Pravilnikom, nismo podrobneje členili.

V GGE prevladujeta tipa drugi pretežno listnati gozdovi (30 %) in drugi gozdovi iglavcev in listavcev (30 %). Sledijo bukovi (10 %) in smrekovi gozdovi (9 %). Ostali tipi predstavljajo manjši delež gozdov.

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 31/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.036,43	19,6	2.821,46	53,2	1.280,75	24,2	159,96	3,0	5.298,60	97,1
GPN brez načrtovanega poseka	5,03	100	0	0	0	0	0	0	5,03	0,1
Varovalni gozdovi	104,91	68,3	48,74	31,7	0	0	0	0	153,65	2,8
Skupaj vsi gozdovi	1.146,37	21,0	2.870,20	52,6	1.280,75	23,5	159,96	2,9	5.457,28	100

Ohranjenost gozdov je primarni pogoj stabilnosti gozdnega ekosistema. Kriterij za določanje ohranjenosti gozdov je delež drevesnih vrst, ki so naravni sestavi gozdnega rastiščnega tipa tuje ali redko prisotne. Ohranjenost gozdov v posameznih odsekih oziroma oddelkih smo izračunali po metodologiji evklidskih razdalj s primerjavo dejanske in naravne drevesne sestave gozdnih rastiščnih tipov, ki so prisotni v odseku. Za obdelavo podatkov smo uporabili računalniški program, ki ima osnovo v metodologiji ocenjevanja spremenjenosti vrstne sestave rastlinskih skupnosti (Bončina, Robič, 1998). Kriteriji za določanje ohranjenosti so podani v Pravilniku, in sicer v prilogi 1. V splošnem

velja, da je drevesna sestava spremenjena, ko je skupni delež rastišču tujih drevesnih vrst večji kot 31 %.

V GGE prevladujejo gozdovi s spremenjeno sestavo (52,6 %). Močno spremenjenih gozdov je 23,5 %, ohranjenih 21,0 % in izmenjanih 2,9 %.

Vsi gozdovi v gospodarski kategoriji gozdov GPN brez načrtovanega poseka so ohranjeni, v varovalnih gozdovih pa je ohranjenih 68,3 % gozdov. Prav tako so v RGR Gozdovi s posebnim namenom ohranjeni vsi gozdovi.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 32/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	1.181	8	48	42	2	0
Jelka	61	8	49	41	2	0
Bori	197	30	51	18	2	0
Macesen	21	33	52	14	0	0
Bukev	1.147	9	33	42	13	2
Hrasti	326	10	37	38	13	2
Plemeniti listavci	338	8	36	41	12	2
Drugi trdi listavci	237	2	6	33	34	25
Mehki listavci	41	7	17	41	20	15
Iglavci	1.460	11	48	38	2	0
Listavci	2.089	8	31	40	15	5
Skupaj	3.549	10	38	39	10	3

Kakovost drevja se nanaša izključno na lesnoproizvodno funkcijo gozda. Kakovost drevja se v skladu s Pravilnikom ugotavlja na SVP in sicer na drevju debelejšem od 30 cm. Okrajšave za kakovost (pri listavcih A1, A2, B, C, D in pri iglavcih A1, A2, B, C, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge. Kakovost ugotavljamo na podlagi zunanjih (vidnih) znakov, dejanska kakovost pa lahko od te tudi odstopa zaradi notranjih napak, ki ostanejo do poseka oz. razreza lesa nevidne.

Dreves z odlično kakovostjo je malo in predstavljajo 10 % dreves ocenjenih na SVP. Prav dobro ocenjenih dreves je 38 %. Prevladujejo drevesa dobre in zadovoljive kakovosti, ki skupaj predstavljajo 77 % dreves izmerjenih na SVP. Dreves s slabo kakovostjo je le 3 %.

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 33/PŠD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	4,1
Veje	1,6
Osutost	1,2
Skupaj	6,8

Poškodovanost drevja se v skladu s Pravilnikom ocenjuje na SVP vsem drevesom. Pri tem se pri posameznem drevesu upošteva samo največja poškodba. Poškodovanost drevja pomembno vpliva na vitalnost dreves in kakovost gozdno lesnih sortimentov.

Od skupnega števila dreves je 6,8 % dreves poškodovanih. Izmed vseh poškodovanih dreves ima največ dreves poškodbe debla in koreninika (60,3 %). Pri poškodbah vej gre za poškodbe vrha pri iglavcih in za odlom večjih vej pri listavcih, ki se pogosto zlomijo pod težo snega ali žleda. Delež poškodovanosti vej znaša 1,6 %, delež osutosti pa 1,2 %.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

ZGS vse od leta 1996 izvaja na območju cele Slovenije sistematično spremljanje stanja (objedenosti) gozdnega mladja. V letih 2009 in 2010 je bil opravljen prvi popis objedenosti po ti. prenovljeni metodi, ki smo ga doslej ponovili štirikrat – zadnjič leta 2020. Območje GGE Vransko je umeščeno v popisno enoto (v nadaljevanju PE) Zgornja Savinja. V njej so zajeti gozdovi s primerljivimi ekološkimi dejavniki, zato smo podatke o poškodovanosti gozdov od rastlinojedih parkljarjev povzeli iz pričujočega popisa.

Preglednica 34: Delež objedenosti po višinskih razredih in skupinah drevesnih vrst v letu 2020 v PE Zgornja Savinja

Skup. DV	št. vz.	< 15cm			R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha		DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	46	28	14.258		35	11.186	6,4	49	12.213	6,9	43	4.717	7,6	37	1.625	1,8	41	29.740	6,5
Jelka	21	41	20.870		19	6.028	15,6	8	2.052	14,6	7	755	7,5	5	200	7,1	13	9.035	14,5
Bori	5	0	0		0	57	50,0	0	14	0	0	0	0	0	14	0	0	86	33,3
Bukev	36	4	1.963		17	5.515	21,7	22	5.472	18,0	35	3.848	20,7	50	2.180	22,9	24	17.015	20,4
Hrasti	11	0	103			114	75,0	1	128	55,6	1	71	40,0	0	0	0	0	314	59,1
Pleme-niti listavci	29	22	11.158		14	4.517	29,3	6	1.610	51,3	2	257	72,2	2	100	14,3	9	6.484	36,3
Drugi trdi listavci	27	6	2.893		11	3.548	27,7	12	2.964	41,3	11	1.226	40,7	5	200	42,9	11	7.937	35,2
Mehki listavci	16	0	0		2	656	65,2	2	570	75,0	2	200	64,3	2	86	66,7	2	1.511	68,9
Iglavci	47	69	35.128		55	17.271	9,7	57	14.279	8,0	49	5.472	7,6	42	1.838	2,3	54	38.861	8,4
Listavci	51	31	16.117		45	14.350	28,0	43	10.745	32,9	51	5.600	29,3	58	2.565	25,6	46	33.260	29,6
Skupaj	52	100	51.245		100	31.621	18,0	100	25.024	18,7	100	11.072	18,5	100	4.403	15,9	100	72.121	18,2

Rezultati popisa objedenosti mladja v letu 2020 za popisno enoto Zgornja Savinja izkazujejo povečanje skupne objedenosti glede na popis v letu 2017. V primerjavi s popisi v letih 2010 in 2014 pa je skupna poškodovanost še vedno nekoliko nižja. S statističnimi analizami je bilo ugotovljeno, da v PE Zgornja Savinja ni značilnih razlik v skupni objedenosti med vsemi štirimi popisi. Objedenost iglavcev znaša 8,4 % in se je v primerjavi s popisom 2017 zvišala za 0,9 odstotne točke, in je tudi za 0,4 odstotne točke višja od slovenskega povprečja, ki znaša 8 %. Višja je objedenost jelke (14,5 %), ki pa se je v primerjavi z letom 2017 znižala za 2,6 odstotne točke. Zvišala se je objedenost smreke iz 5,8 % na 6,5 %, ki zaradi najpogostejše zastopane drevesne vrste v PE največ doprinese k omenjeni oceni. Objedenost listavcev znaša 29,6 % in se je v primerjavi s popisom 2017 zvišala za 6,8 odstotne točke, vendar ni višja glede na popis v letih 2010 in 2014. Na poškodovanost listavcev ima bistven vpliv bukev, saj ima največji delež v drevesni sestavi. Objedenost se je pri večini vrst listavcev, razen pri plemenitih listavcih, povečala glede na popis iz leta 2017. Primerjava po višinskih razredih kaže, da je objedenost najvišja v najnižjih razredih R1, R2 in R3 (18,0 %, 18,1 % in 18,5 %), v najvišjem višinskem razredu pa se objedenost zmanjša na 15,9 %, kar je za preraščanje osebkov iz gošč v letenjake zelo pomembno. Sicer pa se deleži posameznih drevesnih vrst s preraščanjem v višje višinske razrede spreminjajo kot posledica različne rastne dinamike, okoljskih dejavnikov, gozdnogojitvenih ukrepov, nanje pa prek selektivnega objedanja vpliva tudi rastlinojeda parkljasta divjad. Izraziteje se delež bukke s preraščanjem višinskih razredov povečuje, delež jelke in plemenitih listavcev pa zmanjšuje.

Glavna povzročitelja objedenosti gozdnega mladja v enoti sta srnjad in jelenjad, v nekaterih delih tudi gams. Slednji lahko povzročata na območjih z višjimi gostotami precej veliko poškodovanost

mladja. Prav tako se v zimovališčih jelenjadi vse pogostejše pojavljajo obsežnejše poškodbe mladja in poškodbe z lupljenjem debel v drogovnjakih. V GGE se jih zadnjih nekaj let zaznava na SZ in S delu enote Vransko, kjer si jelenjad išče zavetje pred hudo zimo in visokim snegom. S popisom stanja mladja je bilo ugotovljeno, da se je objedenost od rastlinojedih parkljarjev v PE Zgornja Savinja nekoliko povečala. Ugotavljamo, da je najbolj ovirano naravno pomlajevanje plemenitih listavcev, ki so zastopani v najnižjem sloju, s preraščanjem pa se njihov delež močno zmanjša. Naravno pomlajevanje smreke in bukve, ki sta najpogostejši drevesni vrsti, v večini območja ni problematično.

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 35/OD: Odmrlo drevje v GGE

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje (n/ha)			Ležeče drevje (n/ha)			Skupaj (n/ha)			m ³ /ha
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
10 – 29 cm	8,54	15,08	23,62	9,05	17,35	26,40	17,59	32,44	50,02	18,97
30 – 49 cm	0,97	1,76	2,74	0,56	2,97	3,53	1,53	4,73	6,26	9,44
50 in več cm	0,05	0,00	0,05	0,09	0,19	0,28	0,14	0,19	0,32	0,94
Skupaj	9,56	16,84	26,40	9,70	20,51	30,21	19,26	37,35	56,61	29,35

Podatke o odmrlem drevju smo zbrali pri popisu na SVP. Evidentirali smo stoječa in ležeča odmrta drevesa. Ležeča drevesa smo upoštevali samo, če so rasla na ploskvi.

Navedeno je število odmrlih dreves na hektar za iglavce, listavce ter stoječe in ležeče drevje, ločeno po razširjenih debelinskih razredih ter skupna prostornina odmrlega drevja.

Iz zgornje preglednice je razvidno, da prevladuje tanjše odmrlo drevje listavcev. Glede na zahteve Pravilnika o varstvu gozdov, ki določa, da mora biti delež odmrle in odmirajoče biomase glede na lesno zalogo, ki znaša 365 m³/ha, vsaj 3 %, sklepamo, da je skupna količina odmrle biomase zadostna (8,0 %), vendar ni razporejena enakomerno po vseh debelinskih razredih. Najmanj je najdebelejšega odmrlega drevja, ki je zelo pomembno v habitatnem smislu (duplarji, hrošči, itd.).

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

V GGE Vransko se večje površine strnjenih gozdov nahajajo predvsem na višje ležečih in strmejših predelih enote v višinskem pasu od 500 m do 1000 m na območju Črete, Dobrovelj, Jeronima, Merince, Zaplanine in Limovc. V nižinskem delu enote so se ohranile manjše površine gozdov sredi kmetijske krajine.

Na območju Dobrovelj je bilo v času med obema vojnoma precej razširjeno krčenje gozdov zaradi začasnega povečanja njivskih površin. Lazi ali novine so zavzemali strmejša pobočja kot ostale obdelovalne površine. Po poseku gozda so običajno obdelovali novo pridobljeno zemljo tri leta zapored, nato pa so jo prepustili ali paši in počasnemu zaraščanju, ali pa so jo zasadili s smreko ali macesnom. Tak način gospodarjenja je marsikje vplival na spremembo drevesne sestave gozdov, saj so prej večinske gozdove listavcev zamenjali gozdovi iglavcev oziroma mešani gozdovi. Le manjši del lazov je spremenil svojo osnovno namembnost in postal sestavni del obdelovalnih zemljišč. S krčenjem gozdov za pridobivanje obdelovalnih površin so na Dobroveljski planoti večinoma zaključili do leta 1930, na nekaterih kmetijah pa so laze obdelovali vse do leta 1960.

V nižinskem delu enote je bilo kmetijstvo prioriteta panoga, gozd pa je bil vedno v podrejenem položaju tudi glede na ostale uporabnike prostora (infrastruktura, energetika, vodno gospodarstvo). Površina nižinskih gozdov se je stalno zmanjševala zaradi intenzivne kmetijske pridelave in živinoreje.

S prvim celovitim gozdnogospodarskim načrtom GGE Vransko za obdobje 1983-1992, ki je zajemal vse gozdove v enoti ne glede na lastništvo, se je dokončno uveljavil koncept gospodarjenja z gozdovi na načelih trajnosti, večnamenskosti in sonaravnosti. Skupinsko postopno gospodarjenje je prevladalo na večini površin gozdnih sestojev. Osnovne usmeritve za diferencirano gospodarjenje na osnovi gozdnih združb in sestojev, vrst obratovanja ter gozdnogospodarskih ciljev so bile prvič opredeljene in zastavljene v dvanajstih novo oblikovanih gospodarskih razredih. Od teh jih je bila večina določenih na osnovi gozdnih združb in rastišč, dva na osnovi preteklega razvoja (zasmrečeni gozdovi, degradirani gozdovi), izločena pa sta bila še gospodarski razred gozdov s posebnim namenom (gozdni rezervat na Čemšeniški planini) in gospodarski razred na osnovi poudarjene varovalne vloge gozdov.

Z zasebnimi gozdovi v GGE Vransko je v preteklosti gospodarilo GG Celje, TOK Vransko, s sedežem na Vranskem. Gozdovi v državni lasti pa so bili razdeljeni v dva sektorja lastništva in sicer na SLP 1, s katerimi je gospodarilo GG Celje, TOZD Gozdnik, s sedežem v Žalcu ter na SLP 2, s katerim je gospodaril Hmezad Žalec, Delovna enota gozdarstvo Polzela, ki je imel v lasti tudi žago za razrez hlodovine.

Leta 1993 je bil sprejet novi Zakon o gozdovih, ki je v gozdarstvu uvedel precej korenitih sprememb. Do dejanske izvedbe sprememb v organiziranosti gozdarstva, ki jih je predpisoval novi zakon, je prišlo sredi leta 1994, ko je z delovanjem začel Zavod za gozdove Slovenije, ki je dobil pomembno vlogo pri usmerjanju gospodarjenja z zasebnimi in državnimi gozdovi. Z novo organiziranostjo je bilo gospodarjenje z gozdovi v celoti preneseno na lastnike gozdov, kar je ugodno vplivalo na njihove neposredne materialne koristi ter na sprostitev trga lesa. Manj pripravljenosti so v novem sistemu lastniki pokazali za vlaganja v gozdove, kar se je najbolj očitno pokazalo pri izvajanju gojitvenih in varstvenih del.

Precej so se zmanjšala tudi vlaganja v gozdne prometnice, še posebej je postalo zapostavljeno področje izgradnje gozdnih cest, saj je bila po letu 1991 v GGE Vransko zgrajena samo ena nova gozdna cesta. Tudi gradnja gozdnih vlak se je sprva precej upočasnila, po letu 2000 se je stanje izboljšalo, še bolj pa po letu 2007, ko je gradnja vlak zaradi povečanja gospodarske vrednosti gozdov začela s subvencijami spodbujati tudi država.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

V preteklem desetletju so na gospodarjenje z gozdovi na območju GGE Vransko vplivali predvsem naslednji dejavniki:

- sanacija posledic žledoloma v letu 2014;
- gradacija smrekovih podlubnikov v letih 2015 in 2016;
- sanacija posledic vetroloma, ki je gozdove poškodoval konec leta 2017
- majhna in razdrobljena zasebna gozdna posest v nižinskem delu enote;
- večinoma majhna ekonomska navezanost lastnikov na prihodke iz gozda;
- nezainteresiranost in neznanje lastnikov zasebnih gozdov za izvajanje gojitvenih in varstvenih del;
- nadaljevanje neugodnih razmer na trgu lesa za kvalitetnejše sortimente bukve, kot prevladujoče drevesne vrste listavcev v enoti;
- interes lastnikov zasebnih gozdov predvsem po sečnji debelejših sortimentov;
- omejeni pogoji gospodarjenja z gozdovi v času epidemije Covid-19 v letih 2020 in 2021;
- državne subvencije iz Programa razvoja podeželja za vlaganja v gozdno infrastrukturo.

Pri pregledu gospodarjenja v preteklem ureditvenem obdobju lahko opazimo razliko med načrtovanim in realiziranim obsegom del. Razlika je opazna tako pri realizaciji načrtovanih sečenj, kot tudi pri izvedbi načrtovanih gozdnogojitvenih del, kjer je odstopanje med načrtovanim in izvedenim obsegom še posebej opazno. Lastniki gozdov kljub subvencijam države niso imeli dovolj zanimanja in volje za opravljanje gojitvenih del, pomanjkljivo je tudi njihovo znanje in oprema za izvedbo del.

Na obseg izvedenih sečenj v preteklem desetletju so poleg sanitarnega poseka zaradi sanacij poškodb po žledolomu in vetrolomu ter žarišč smrekovih podlubnikov bistveno vplivale predvsem razmere na trgu lesa. Po letu 2010 se je pojavilo večje povpraševanje po lesu za ogrevanje, kar je nekoliko povečalo ceno lesa listavcev slabše kakovosti. To pa je povzročilo nesorazmerja pri cenah bukove hlodovine, saj se je cena bukovega lesa za ogrevanje precej približala ceni kvalitetnejše bukove hlodovine. V drugi polovici ureditvenega obdobja so se precej povišale cene hrastovega lesa, kar se je poznalo tudi pri povečanem obsegu poseka hrasta. Boljše stanje v ekonomskem pogledu je bilo pri iglavcih, kjer je predvsem tehnični les smreke dosegal boljše cene. Po zaključku epidemije Covid-19 se je pojavilo precejšnje povpraševanje po lesu tako iglavcev, kot tudi listavcev, zato so se cene lesa občutno dvignile. Ker gre za kratko obdobje, to na samo količino poseka v gospodarski enoti ni imelo bistvenega vpliva.

4.2.1 Posek

Vsi podatki, ki se nanašajo na realiziran posek v preteklem ureditvenem obdobju temeljijo na podatkih pridobljenih na SVP. Kadar prikazujemo podatke o realiziranem poseku po tekočih evidencah, je to posebej poudarjeno. Izjema so državni gozdovi, saj je evidentiran posek znotraj vzorčne napake pri poseku iz stalnih vzorčnih ploskev pri 5 % tveganju.

V preteklem načrtovalnem obdobju je bilo posekano 245006 m³ lesa, kar predstavlja skupno 68 % najvišjega možnega poseka. V zasebnih gozdovih sta bili realizirani dobri dve tretjini načrtovanega poseka. Glavni dejavniki, ki so vplivali na obseg izvedenega poseka so bile razmere na trgu lesa, ekonomska nenavezanost zasebnih lastnikov na gozd, razdrobljenost zasebne gozdne posesti ter pomanjkanje zanimanja lastnikov za delo v gozdu. V državnih gozdovih je bil najvišji možni posek skoraj v celoti izkoriščen, v gozdovih lokalnih skupnosti pa so bile posekane zanemarljive količine lesa.

Preglednica 36:/REV2-RGR: Posek po rastiščnogojitvenih razredih in primerjava z načrtovanim posekom

Rastiščnogojitveni razred	Skupina drev. vrst	Nač. posek m ³	Real. posek m ³	Realizacija (%)
RGR 2 Podgorski bukovi gozdovi	Iglavci	22.465	19.118	85
	Listavci	30.848	14.634	47
	Skupaj	53.313	33.752	63
RGR 3 Gorska-zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	Iglavci	37.202	29.842	80
	Listavci	53.495	31.216	58
	Skupaj	90.697	61.058	67
RGR 4 Kisloljubni bukovi gozdovi	Iglavci	12.778	8.069	63
	Listavci	46.837	27.961	60
	Skupaj	59.615	36.030	60
RGR 5 Zasmrečeni bukovi gozdovi na kisli podlagi	Iglavci	48.838	44.154	90
	Listavci	47.105	26.992	57
	Skupaj	95.943	71.146	74
RGR 6 Toploljubni bukovi gozdovi	Iglavci	11.207	12.147	108
	Listavci	18.646	9.429	51
	Skupaj	29.853	21.577	72
RGR 9 Kisloljubna borovja	Iglavci	16.670	12.234	73
	Listavci	8.151	5.938	73
	Skupaj	24.821	18.172	73
RGR 14 Varovalni gozdovi	Iglavci	1.444	947	66
	Listavci	3.552	2.324	65
	Skupaj	4.996	3.271	65
Skupaj vsi gozdovi	Iglavci	150.604	126.512	84
	Listavci	208.634	118.494	57
	Skupaj	359.238	245.006	68

Realizacija poseka glede na načrtovani posek po rastiščnogojitvenih razredih znaša od 60 do 74 %. Najnižja je v RGR 4 – Kisloljubni bukovi gozdovi, k čemur prispeva predvsem nizka realizacija poseka listavcev. Nizka realizacija načrtovanega poseka je še v RGR 2 – Podgorski bukovi gozdovi in v RGR 14 – Varovalni gozdovi.

Najvišja realizacija načrtovanega poseka je bila v RGR 5 - Zasmrečeni bukovi gozdovi na kisli podlagi (74 %) in v RGR 9 – Kisloljubna borovja (73 %).

Kakovost rastišč sicer ni posebej vplivala na količino poseka v posameznem RGR, saj tudi v tistih RGR, kamor so uvrščena boljša rastišča, realizirani posek ni dosegal načrtovanega, kar pa je tudi posledica obsežnih sanitarnih sečenj.

Presežek realizacije je pri iglavcih v RGR 06 Toploljubna bukovja, kjer je bilo posekanega 108 % načrtovanega, kar gre predvsem na račun sanitarnih sečenj smreke.

Za vse RGR lahko ugotovimo, da je delež izkoriščenega najvišjega možnega poseka višji pri iglavcih kot pri listavcih. V precejšnji meri je to posledica obsežnih sanitarnih sečenj zaradi smrekovih podlubnikov, žledoloma in vetroloma, ter velikega interesa lastnikov po sečnji iglavcev zaradi višje ekonomske vrednosti predvsem smrekovega lesa.

Preglednica 37 P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

2013–2022	Načrtovani posek m ³	Realizacija poseka – po tekočih evidencah		Realizacija poseka – po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)	
		m ³	%	m ³	%
Iglavci	150.604	101.968	68	130.578	87
Listavci	208.634	81.395	39	119.566	57
Skupaj	359.238	183.363	51	250.144 (203.471-296.816)	70

Na SVP je evidentiran letni posek skupaj 4,77 m³/ha. Ob upoštevanju 5 % tveganja je interval, znotraj katerega se giblje evidentiran letni posek, od 3,88 do 5,66 m³/ha. V evidenčnih podatkih znaša obseg realiziranega poseka skupaj 3,36 m³/ha/leto. Evidenca realiziranega poseka na ravni GGE Vransko nekoliko odstopa od intervala v primerjavi z ugotovljenim posekom na SVP.

Pri primerjavi poseka po tekočih evidencah s posekom ugotovljenim na SVP, je potrebno primerjati med seboj gozdove, kjer so bile merjene SVP. Če tako izvajamo RGR 14 Varovalne gozdove in GPN - gozdove s posebnim pomenom brez načrtovanega poseka, dobimo naslednje podatke: posek iz tekočih evidenc je znašal 180.987 m³ (3,45 m³/ha/leto) posek na SVP pa 250.144 m³. Posek iz evidenc je tako predstavljal 72 % srednje vrednosti intervala zaupanja poseka ugotovljenega na SVP. Pri spodnji meji intervala zaupanja znaša evidentiran posek 89 % poseka ugotovljenega na SVP.

Preglednica 38/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 1993 do 2023

Ureditveno obdobje	Skupina drevesnih vrst	Načrtovani posek m ³	Realiziran posek m ³	Realizacija sečnje %
2003–2012	Iglavci	132.239	84.298	64
	Listavci	163.502	65.464	40
	Skupaj	295.741	149.762	51
2013–2022	Iglavci	150.604	126.512	84
	Listavci	208.634	118.494	57
	Skupaj	359.238	245.006	68

Največji možni posek se je od leta 2003 povečal za dobrih 20 %, za takšen delež pa se je povečal tudi realizirani posek. Realizacija sečnje je tako kot v preteklem ureditvenem obdobju znašala 68 %, v okviru realizacije pa se je delež iglavcev še povečal in je znašal dobri dve tretjini. To je posledica obsežnih sanitarnih sečenj zaradi sanacij napadov smrekovih podlubnikov ter posledic žledoloma in vetroloma. Pomemben vpliv na povečan posek iglavcev je imel tudi trg lesa.

Absolutne količine realiziranega poseka so se povečale tako pri iglavcih, kot tudi pri listavcih. Primerjava količin posekanih iglavcev kaže povečanje za 20 %. Pri listavcih je količina poseka narasla malenkost manj, in sicer za 17 %. Med pomembnimi vzroki za povečanje pri listavcih sta predvsem sanacija žledoloma in vetroloma ter razmere na trgu lesa v drugi polovici ureditvenega obdobja.

Preglednica 39/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah v GGE Vransko

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	146.832	202.978	349.810	3.671	5.595	9.266	101	61	162
Izveden - m ³	122.287	113.621	235.907	4.191	4.872	9.062	35	2	37
Realizacija - %	83	56	67	114	87	98	35	3	23
Povp. drevo -m ³	1,8	1,3	1,5	0,7	0,7	0,7	1,8	0,6	1,7

V zasebnih gozdovih je skupni realizirani posek dosegel več kot polovico načrtovanega. Višji delež je dosežen pri iglavcih (83 % načrtovanega poseka), pri listavcih pa delež znaša dobro polovico načrtovanega možnega poseka. Glavni razlog za takšno razliko v korist iglavcev so obsežne

sanitarne sečnje zaradi žledoloma in vetroloma, sanacije žarišč smrekovih podlubnikov ter večji posek smreke zaradi boljše cene lesa in s tem večjega povpraševanja po iglavcih.

V državnih gozdovih je bil načrtovani skupni posek skoraj v celoti dosežen. Majhna razlika do celotne načrtovane količine je nastala le zaradi površin gozdov, ki so slabo odprte za spravilo lesa in se zaradi zahtevnega in dragega spravila sečnje niso izvajale. Pri iglavcih je bil zaradi nujnih sanitarnih sečenj načrtovani posek celo presežen, tako da je realizacija poseka znašala 114 % načrtovanega.

V gozdovih lokalnih skupnosti je bila načrtovana zanemarljiva količina poseka, ki se je realizirala le v manjšem obsegu, kar je posledica majhnosti in razdrobljenosti gozdnih parcel, zato je sečnja v njih ekonomsko manj zanimiva.

Volumen povprečnega posekanega drevesa je v zasebnih gozdovih višji kot v državnih, kar je še posebej opazno pri iglavcih. Ta razlika je posledica obsežnih sanitarnih sečenj zaradi smrekovih podlubnikov in vremenskih ujm, neizvajanja redčenj v smrekovih drogovnjakih ter sečnji debelejšega smrekovega lesa, ki je bil ekonomsko zanimivejša za trg.

Preglednica 40/VP: Posek po vrstah poseka za zasebne gozdove (tekoča evidenca poseka)

Zasebni gozdovi		Vrste poseka									Skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Za gozd. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek	Ostalo			
		Redč.	Poml.	Preb.									
Iglavci	m³											16	69
	%	3	45	0	17	31	3	1	<1	0	100		
Listavci	m³											11	48
	%	3	51	0	13	26	5	2	<1	<1	100		
Skupaj	m³											13	57
	%	3	49	0	15	28	4	1	<1	<1	100		

Preglednica 41/VP: Posek po vrstah poseka za državne gozdove (tekoča evidenca poseka)

Državni gozdovi		Vrste poseka									Skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Za gozd. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek	Ostalo			
		Redč.	Poml.	Preb.									
Iglavci	m3	500	2.100	0	116	1.363	100	0	12	0	4.191	20	86
	%	12	50	0	3	33	2	0	<1	0	100		
Listavci	m3	407	3.675	0	150	495	145	0	0	0	4.871	14	58
	%	8	76	0	3	10	3	0	0	0	100		
Skupaj	m3	907	5.775	0	266	1.858	245	0	12	0	9.062	16	68
	%	10	63	0	3	21	3	0	<1	0	100		

Preglednica 42/VP: Posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti (tekoča evidenca poseka)

Gozdovi lokalnih skupnosti		Vrste poseka									Skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Za gozd. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek	Ostalo			
		Redč.	Poml.	Preb.									
Iglavci	m³											8	35
	%	0	20	0	25	55	0	0	0	0	100		
Listavci	m³											1	3
	%	0	0	0	0	100	0	0	0	0	100		
Skupaj	m³											5	23
	%	0	20	0	24	57	0	0	0	0	100		

Preglednica 43/VP: Posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti (tekoča evidenca poseka)

Vsi gozdovi skupaj		Vrste poseka									Skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Za gozd. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek	Ostalo			
		Redč.	Poml.	Preb.									
Iglavci	m3											16	70
	%	4	44	0	17	31	3	1	<1	0	100		
Listavci	m3											11	48
	%	3	52	0	13	25	5	2	<1	<1	100		
Skupaj	m³											13	57
	%	3	49	0	15	28	4	1	<1	<1	100		

Negovalni posek je v preteklem načrtovalnem obdobju predstavljal dobro polovico vsega poseka v enoti. V državnih gozdovih je bil precej višji, saj znaša skoraj tri četrtine poseka, vendar zaradi majhne površine državnih gozdov ne vpliva bistveno na vrednost za celotno enoto. Skupni obseg negovalnih sečenj je pri iglavcih nekoliko manjši kot pri listavcih – razlog je v večjem deležu sanitarnih sečenj pri iglavcih. Analiza po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti ni smiselna, saj je bila v preteklem ureditvenem obdobju v teh gozdovih posekana zanemarljivo majhna količina lesa.

Na **sanitarni posek** so v preteklem desetletju najbolj vplivali žledolom v letu 2014, gradacija smrekovih podlubnikov v letih 2015 in 2016 ter vetrolom konec leta 2017. Skupaj s posekom oslabelega drevja je sanitarni posek predstavljal kar 43 % evidentirane sečnje.

Zaradi neugodnih vremenskih razmer je konec januarja 2014 prišlo do pojava žledoloma. Žledenje se je začelo 30. januarja v popoldanskem času. Zaradi dežja se je v naslednjih petih dneh na podhlajeni podlagi začela nabirati ledena obloga. Dodatna teža zaradi ledu je povzročila podiranje celih dreves ali večje poškodbe dreves z lomljenjem vej in vrhov. Otoplitev je nastopila šele 5. februarja. Največ poškodb je bilo v gozdovih na območju Dobrovelj, Podvrha in Podgorja. V letu 2014 je bilo zaradi posledic žledoloma evidentiranega za posek 9.799 m³ lesa. Večina poškodovanih in podrtih dreves je bilo evidentiranih in saniranih do konca leta 2016. Zaradi posledic žledoloma je bilo v preteklem desetletju evidentiranih za posek 21.022 m³ lesa, kar predstavlja 27 % izvedenega evidentiranega sanitarnega poseka.

V preteklem desetletju je bilo 36 % skupnega sanitarnega poseka izvedenega zaradi sanacije žarišč smrekovih podlubnikov. Skupna količina evidentiranega lesa, posekanega zaradi smrekovih podlubnikov, znaša 28.476 m³. Škode zaradi smrekovih podlubnikov so se pojavljale po vsej gospodarski enoti, največje pa so bile na območju Dobrovelj. Pojav prenamnožitve smrekovih podlubnikov se je začel že v letu 2013, ko je bilo potrebno zaradi sanacije žarišč posekati 3.436 m³ evidentiranega lesa. V letu 2014 je zaradi neobičajno deževnega in hladnega poletja in jeseni številčnost smrekovih podlubnikov nekoliko upadla. V letu 2015 pa so nastali idealni pogoji za prenamnožitev smrekovih podlubnikov. Ob ugodnih temperaturah za njihov razvoj, se je v gozdovih

pojavi tudi velika količina poškodovanega lesa zaradi žledoloma iz leta 2014. Tako je bilo potrebno v letu 2015 zaradi napadov smrekovih podlubnikov posekati 8.423 m³ evidentiranega lesa. Gradacija smrekovih podlubnikov se je nadaljevala tudi v letu 2016, ko je bilo zaradi sanacij žarišč potrebno posekati 4.559 m³ evidentiranega lesa. Stanje se je začelo umirjati šele v letu 2017, ko je bilo zaradi smrekovih podlubnikov še vedno posekanih 3.788 m³ evidentiranega lesa.

V letu 2017 je 11. in 12. decembra gozdove GGE Vransko ponovno prizadela ujma in sicer je gozdove poškodoval obsežen vetrolom. Poškodovani so bili gozdovi po vsej enoti, največje poškodbe gozdnih sestojev pa je vetrolom povzročil na območju Dobrovelj in Podvrha. Sanacija poškodovanih sestojev je potekala skozi celotno leto 2018. Zaradi posledic vetroloma je bilo potrebno v preteklem desetletju posekati 16.842 m³ evidentiranega lesa, kar predstavlja 21 % izvedenega evidentiranega sanitarnega poseka.

Izredne sečnje (krčitve, nedovoljeni posek in posek zaradi ostalih vzrokov) predstavljajo le 1 % vsega poseka. Večino pri izrednih sečnjah predstavljajo krčitve in sicer za kmetijske namene v zasebnih gozdovih. V državnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti krčitve niso bile izvedene. V državnih gozdovih je bila količina izrednega poseka zanemarljivo nizka, v gozdovih lokalnih skupnosti pa se izredne sečnje v preteklem desetletju niso izvajale.

4.2.1.1 Posek po skupinah drevesnih vrst

Preglednica 43: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od poseka	% od LZ
Smreka	48,4	17,5
Jelka	0,8	10,5
Bori	2,5	7,6
Macesen	0,3	8,4
Ostali iglavci	0,1	21,1
Bukev	30,4	11,9
Hrasti	6,8	10,1
Plemeniti listavci	5,4	9,8
Drugi trdi listavci	5,3	9,9
Mehki listavci	0,5	10,4
Iglavci	51,6	16,2
Listavci	48,4	11,1
Skupaj	100,0	13,2

Razmerje 52:48 med iglavci in listavci pri realiziranem poseku odstopa od načrtovanega poseka, ki je bil načrtovan v deležu 42:58. Vzrok za večji delež posekanih iglavcev je predvsem povečan posek smreke zaradi napadov smrekovih podlubnikov ter sanitarnih sečenj za sanacijo posledic žledoloma in vetroloma. Poleg tega je bila v preteklem desetletju hlodovina iglavcev tudi ekonomsko precej bolj zanimiva kot hlodovina listavcev. Vsi navedeni dejavniki so vplivali na povečan posek smreke, ki je imela tudi najvišji delež poseka v odstotku od lesne zaloge posamezne drevesne vrste (razen ostalih iglavcev, ki pa v skupnem deležu predstavljajo le zanemarljiv odstotek poseka).

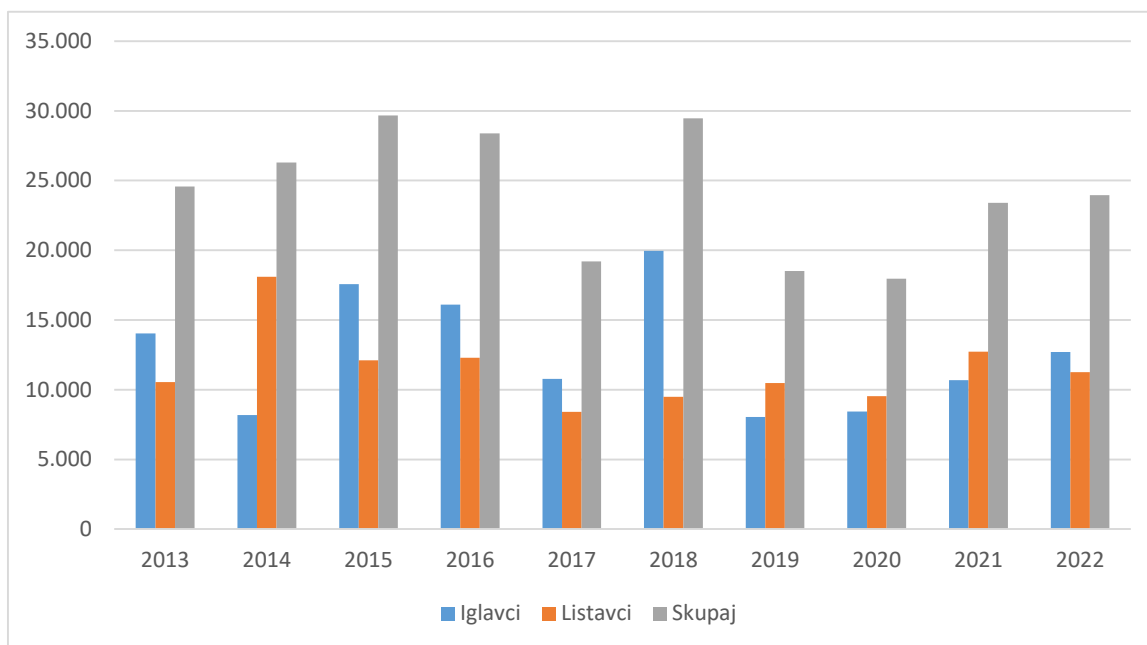
Pri listavcih ima bukev daleč najvišji delež med posekanimi drevesnimi vrstami, saj dosega 30,4 % celotnega poseka. Količina poseka bukve je tesno povezana s povpraševanjem trga po lesu za ogrevanje. S precej manjšim deležem ji sledi hrast (6,8 %), katerega sečnja se je povečala predvsem v zadnjih letih ureditvenega obdobja zaradi močno povečanega povpraševanja po hrastovem lesu. Znatnejši delež imajo še plemeniti listavci (5,4 %), pri katerih najdemo tudi visoko vrednostne sortimente ter drugi trdi listavci (4,8 %), pri katerih pa gre večinoma za les za ogrevanje. Glede na delež poseka v odstotku od lesne zaloge, bukev dosega 11,9 % in precej zaostaja za smreko (17,5 %).

Glede na razmerje izvedenega poseka v zadnjem desetletju se je delež smreke v skupni lesni zalogi zmanjšal s 36,4 % na 35,0 %, delež bukve pa se je povečal s 33,8 % na 34,7 %

Preglednica 44/ PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	3	6	9	16	25	56	18,7
Listavci	3	6	7	10	11	44	14,9
Skupaj	3	6	8	13	17	100	33,6

Analiza izvedenega poseka po razširjenih debelinskih razredih v deležu od lesne zaloge kaže na prenizek posek v prvih treh debelinskih razredih, kar je posledica izostanka negovalnih redčenj v drogovnjakih in tanjših debeljkih. Načrtovana redčenja niso bila izvedena ali so bila izvedena v precej manjši meri. Vzrok so predvsem nizke prodajne vrednosti tanjših lesnih sortimentov, kjer prihodek od lesa težko pokrije stroške sečnje in spravila ter obsežne sanitarne sečnje, zaradi katerih se načrtovana redna redčenja niso izvajala. Izstopa visok delež poseka v petem debelinskem razredu, ki je predvsem posledica poškodb zaradi žledoloma in vetroloma, pri iglavcih pa še dodatno zaradi gradacije smrekovih podlubnikov in ugodnih cen na trgu lesa.

Grafikon 2: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

Preglednica 45: Posek po letih in vrstah donosov (v m³)

Leto	Vrsta donosa				Skupaj
	Vmesni d	Glavni d	Slučajni	Izredni	
2013	2.701	12.446	8.597	826	24.570
2014	1.482	6.496	18.160	151	26.289
2015	1.056	6.697	21.628	285	29.666
2016	2.272	13.393	15.983	315	31.963
2017	1.859	10.684	6.462	202	19.207
2018	1.705	9.602	18.024	123	29.454
2019	1.300	12.170	4.644	409	18.523
2020	1.308	13.543	2.676	445	17.973
2021	2.950	17.356	2.448	650	23.404
2022	904	16.633	5.815	606	23.958
Skupaj	17.537	119.020	104.436	4.013	245.006

Preglednica 46: Letni evidentirani posek

Leto	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Iglavci	14.035	8.179	17.560	16.099	10.786	19.958	8.046	8.426	10.672	12.694
Listavci	10.536	18.110	12.106	12.294	8.420	9.496	10.477	9.546	12.732	11.264
Skupaj	24.570	26.289	29.666	28.393	19.207	29.454	18.523	17.973	23.404	23.958

V preteklem desetletju se je evidentirani posek po letih precej spreminjal, vrsta donosa in dinamika sečenj pa sta bila močno povezana z izrednimi dogodki v posameznih letih.

V letu 2014 je na posek pomembno vplival žledolom, slučajni donos je v tem letu znašal dobri dve tretjini celotnega poseka. V letu 2015 se je pojavila gradacija smrekovih podlubnikov, v tem letu je bil dosežen najvišji delež slučajnega donosa, ki je znašal skoraj tri četrtine celotnega poseka. V letu 2015 je bil dosežen tudi najvišji posek v ureditvenem obdobju, poleg obsežnih sanitarnih sečenj smrekovih podlubnikov (približno polovica vsega poseka) je bil realiziran tudi precejšen glavni donos. V letu 2017 je količina posekanega lesa občutno padla, kar je običajna posledica obdobja po zaključenih obsežnih sanitarnih sečnjah. Že v letu 2018 se je posek ponovno močno povečal, saj je gozdove konec leta 2017 prizadel vetrolom, ki so ga lastniki gozdov sanirali skozi celotno leto 2018. V tem letu je slučajni donos znašal slabi dve tretjini celotnega poseka. V letu 2019 se je posek po zaključenih sanitarnih sečnjah po vetrolomu ponovno precej zmanjšal, še nekoliko nižja količina poseka (najnižja v ureditvenem obdobju) pa je sledila v letu 2020, ko je bilo gospodarjenje z gozdom tudi omejeno zaradi ukrepov v zvezi s Covid-19. V letu 2021 se je posek ponovno povečal, v tem letu sta bila dosežena najvišji vmesni (redčenja) in glavni donos (pomladitvene sečnje, končni poseki). Podoben celotni obseg sečnje kot v letu 2021, je bil realiziran tudi v letu 2022 (v tem letu je bil dosežen najnižji vmesni donos).

Slučajni donos, ki ga predstavljajo sanitarne sečnje zaradi različnih vzrokov (smrekovi podlubniki, bolezni in glive, veter, sneg, žled, delo v gozdu), je v preteklem ureditvenem obdobju predstavljal skoraj 43 % celotnega evidentiranega obsega sečenj. Največji delež so sanitarne sečnje dosegle v letih 2014, 2015, 2016 in 2018, v tem obdobju so slučajni donosi vplivali na zmanjšani delež negovalnih sečenj. Izredni donos je v vseh letih ureditvenega obdobja predstavljal nepomemben delež celotnega poseka.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 47/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela – zasebni in državni gozdovi v GGE Vransko

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)	Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)
Priprava sestoja	ha	42,04	13,09	31	0,00	1,75	-
Priprava tal	ha	3,50	11,64	333	0,10	0,00	-
Sadnja	ha	19,30	12,18	63	0,10	0,00	-
Obžetev	ha	104,40	37,22	36	10,01	2,95	29
Nega mladja	ha	24,38	17,65	72	4,13	8,35	202
Nega gošče	ha	151,49	8,27	5	12,43	5,15	41
Nega letvenjaka	ha	90,31	0,95	1	1,76	0,30	17
Nega ml. drogovnjaka	ha	86,56	0,96	1	2,52	0,00	-
Zaščita sadik s količki	kos	9.300	2.000	21	100	0	-
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	22,28	-	0,00	2,79	-
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,50	-	0,00	0,00	-
Zaščita z ograjo	m	1.650	0,00	-	0,00	0,00	-
Vzdrževanje zaščitnih ograj	ha	0,00	428,00	-	0,00	0,00	-
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,00	0,88	-	0,00	0,00	-
Ostala varstvena dela	dni	0,00	2,00	-	0,00	0,00	-

Preglednica 48/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela - gozdovi lokalnih skupnosti in skupaj v GGE Vransko

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)	Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)
Priprava sestoja	ha	0,00	0,00	-	42,04	14,84	35
Priprava tal	ha	0,00	0,00	-	3,60	11,64	323
Saditev	ha	0,00	0,00	-	19,40	12,18	63
Obžetev	ha	0,00	0,00	-	114,41	40,17	35
Nega mladja	ha	0,00	0,00	-	28,51	26,00	91
Nega gošče	ha	0,00	0,00	-	163,92	13,42	8
Nega letvenjaka	ha	0,00	0,00	-	92,07	1,25	1
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,00	0,00	-	89,08	0,96	1
Zaščita sadik s količki	kos	0	0	-	9.400	2.000	21
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,00	-	0,00	25,25	-
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,00	-	0,00	0,50	-
Zaščita z ograjo	m	0,00	0,00	-	1.650	0,00	-
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	0,00	-	0,00	428,00	-
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,00	0,00	-	0,00	0,88	-
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	-	0,00	2,00	-

Pregled obsega izvedenih gozdnogojitvenih del kaže na precejšno razliko v primerjavi z načrtovanim. Večina gojitvenih del je bila opravljena v precej manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano. V **zasebnih gozdovih** je bila realizacija gozdnogojitvenih del dokaj nizka. Načrtovani obseg gojitvenih del s ponovitvami je bil sicer visok, na precejšnjem delu načrtovanih gozdnogojitvenih del pa so bila ta pogojena s končnimi poseki in zaključkom pomladitve starih sestojev, ki pa se niso izvedli. Priprava sestoja je bila izvedena v približno tretjinskem obsegu. Večji obseg od načrtovanega je bil izveden

le pri pripravi tal za sadnjo. Sadjna je bila izvedena v približno dvotretjinskem obsegu. Obnova sestojev je sicer v čim večji meri temeljila na naravnem mladju, tako da se je sadnja izvajala le tam, kjer naravna obnova ni bila uspešna. Kjer je bilo to potrebno, so se sadike zaščitile s količki pred objedanjem divjadi. Na zasajenih površinah so lastniki redno izvajali obžetve. V manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano, pa se je izvajala obžetev naravnega mladja. Nega mladja je bila izvedena v zadovoljivi količini, saj je bila izvedena v približno tričetrtinskem obsegu načrtovanega. Ostala načrtovana gozdnogojitvena dela so bila realizirana v bistveno prenizkem deležu glede na načrtovani obseg. Eden izmed vzrokov za takšno stanje so tudi obsežne sanitarne sečnje, ki jih je bilo potrebno nujno opraviti zaradi sanacije snegoloma, vetroloma in napadov smrekovih podlubnikov. Sanacijske sečnje so predstavljale prioriteta dela, zaradi tega pa je precej izostala izvedba gojitvenih del, kar velja za celotno prvo polovico načrtovalnega obdobja. Po spremenjenem stanju v sestojih po ujmah in napadih smrekovih podlubnikov, je bil večji poudarek na negi mlajših faz mladovij, načrtovana dela v starejših fazah (letvenjakih, drogovnjakih) pa se večinoma niso izvajala. V drugi polovici ureditvenega obdobja so tanjši drogovnjaki že prešli v naslednjo razvojno fazo. Največji obseg poškodovanih gozdov je bil na območju Dobrovelj, kjer se sicer izvaja tudi največ gojitvenih del.

Izvedba gojitvenih del je po sedanjih zakonodaji v celoti prepuščena lastnikom gozdov, ki pa kljub subvencijam države ter aktivni strokovni pomoči in spodbudam Zavoda v preteklem desetletju niso imeli dovolj zanimanja in volje za opravljanje načrtovanih del. Pri lastnikih je prisotno tudi pomanjkanje ustreznega znanja in opremljenosti za izvedbo del. Še posebej nizka je bila izvedba del na tistih območjih v enoti, kjer je gozdna posest majhna, lastniki pa ekonomsko niso vezani na gozd in do gozda nimajo izoblikovanega trajnostnega odnosa. Gojitvena dela so izvajali predvsem tisti lastniki, ki so tudi sicer v svojem gozdu sami izvajali sečnjo in spravilo. Takšnih lastnikov je bilo največ na območju Dobrovelj. Ostali lastniki gozdov so za sečnjo sicer najemali gozdarske izvajalce, zelo redko pa tudi za izvedbo gojitvenih in varstvenih del.

Tudi v **državnih gozdovih** so bila načrtovana obsežna gojitvena dela s ponovitvami. Vremenske ujme in podlubniki so stanje v sestojih marsikje precej spremenili, zato se je novemu stanju prilagodilo tudi izvajanje gojitvenih del. Priprava sestoja ni bila načrtovana, a se je zaradi navedenih spremenjenih razmer izvedla. Sadjna je bila izvedena v tretjinskem obsegu, precej pa je bila presežena nega mladja. Povečan obseg tega ukrepa je bil smiseln in se je izvedel zaradi spremenjenih razmer v sestojih po ujmah in smrekovih podlubnikih. Zaradi navedenih spremenjenih razmer je bil pri negi večji obseg del izveden v mlajših razvojnih fazah mladovij, v starejših fazah pa je bil obseg zaradi tega manjši. V letvenjakih in tanjših drogovnjakih se zaradi ujm načrtovani ukrepi niso izvajali v prvi polovici načrtovalnega obdobja, v drugi polovici obdobja pa je v teh sestojih večinoma že prišlo do preraščanja v starejšo razvojno fazo.

V gozdovih **lokalnih skupnosti** gozdnogojitvena dela niso bila načrtovana in se v preteklem desetletju tudi niso izvajala.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

V zvezi z razvojem gozdnih prometnic je bilo v zadnjem desetletju aktivno predvsem področje gradnje gozdnih vlak. Gradnja gozdnih cest se v preteklem obdobju ni izvajala. Financiranje novogradenj gozdnih cest je z novo gozdarsko zakonodajo v celoti prešlo na lastnike gozdov. Gradnja gozdne ceste za posameznega lastnika predstavlja večjo investicijo, ki se povrne šele v daljšem časovnem obdobju. Zaradi tega je smiselno povezovanje več lastnikov gozdov v določenem območju za financiranje novogradnje gozdne ceste, do česar pa zaenkrat še ni prišlo. Na Dobrovljah je bila v letu 2017 na gozdni cesti Podgorje – Forštner (093125) v skladu s projektom izvedena rekonstrukcija gozdne ceste v dolžini 850 m. Investitor je za izvedbo del pridobil sredstva iz Programa razvoja podeželja.

Gozdne ceste so bile sicer v okviru razpoložljivih sredstev, ki se po zakonu v ta namen načrtno zbirajo, redno vzdrževane po letnih programih, ki smo jih pripravili na Zavodu skupaj z občinama Vransko in Braslovče. Obseg teh sredstev žal nikoli ni povsem zadoščal za izvedbo vseh del, ki bi jih bilo potrebno opraviti na gozdnih cestah. S sredstvi za redno vzdrževanje je bilo večkrat potrebno sanirati tudi večje poškodbe, ki so jih na gozdnih cestah povzročale pogoste vremenske ujme.

V zasebnih gozdovih se je omrežje gozdnih vlak v preteklem desetletju še naprej pospešeno izgrajevalo. Največ so k temu pripomogla sredstva iz Programa razvoja podeželja za obdobje 2014 – 2020 za ureditev gozdarske infrastrukture za povečanje gospodarske vrednosti gozdov. S

temi sredstvi je država sofinancirala izvedbo del na gozdnih vlakah (novogradnje, priprave, rekonstrukcije) do višine 50 %. To državno pomoč so izkoristili številni lastniki gozdov in tako je prišlo do gradnje precejšnjega števila gozdnih vlak, ki se brez sofinanciranja s strani države ne bi izvedle. Še posebej aktivni so bili lastniki z gradnjo vlak na območju Dobrovelj, Jeronima, Črete in Stopnika. Tako je bila v preteklem ureditvenem obdobju v zasebnih gozdovih izvedena gradnja 201 gozdne vlake v skupni dolžini 52.219 m. Večina od teh vlak je bila grajena s pomočjo sredstev iz Programa razvoja podeželja, precejšen delež vlak pa je bil zgrajen zaradi sanacij žledoloma, vetroloma in žarišč smrekovih podlubnikov.

Poleg opisanih novogradenj je bila v preteklem desetletju izvedena tudi priprava 25 gozdnih vlak v dolžini 4.607 m ter rekonstrukcija 8 gozdnih vlak v dolžini 2.523 m.

Za vse grajene, pripravljene in rekonstruirane vlake smo na Zavodu izdelali elaborate gozdnih vlak. V skladu z usmeritvami v elaboratih so investitorji pred izvedbo načrtovanih del pridobili vsa ustrezna soglasja.

Državni gozdovi v gozdnogospodarski enoti Vransko so večinoma dobro odprti za spravilo lesa. Kljub temu pa je bilo na nekaterih območjih potrebno izboljšanje pravih pogojev, zato je bila v prejšnjem desetletju izvedena novogradnja gozdnih vlak v skupni dolžini 1298 m. V gozdovih lokalnih skupnosti gradnja gozdnih vlak ni bila načrtovana in se tudi ni izvajala.

4.2.4 Opravljena dela za krepitev funkcij gozdov

V gozdovih GGE Vransko so prisotne številne funkcije gozdov.

Hidrološka funkcija postaja vse bolj pomembna, saj voda postaja vedno bolj cenjena dobrina. Gospodarjenje v gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo poteka na način, da imajo posegi čim manjši vpliv na vodne vire in vodotoke. Nove gozdne vlake so načrtovane tako, da so čim bolj odmaknjene od vodnih virov oziroma potekajo pod njimi. Prehodi vlak preko vodotokov so se urejali z utrjenimi muldami. Izvajalcem del pri sečnji in spravilu ter gradnji vlak smo za strojno mehanizacijo svetovali uporabo biološko razgradljivih olj.

Gozdovi s poudarjenima turistično in rekreacijsko funkcijo obdajajo zanimive in zelo obiskane lokacije in sicer poraščajo območja okrog gradu Žovnek, Braslovškega in Žovneškega jezera, smučišča na Prvinah, okolico planinskega doma in plezališča na Čreti ter okolico naselij Vransko, Letuš, Jeronim, Podvrh. Prav tako obdajajo planinske poti (na Čreto, na Dobrovlje, na Sv. Jošt) ter evropsko pešpot E6, ki na skrajnem zahodnem delu enote poteka od severa proti jugu preko Dobrovelj. V teh gozdovih so bili načrtovani ukrepi gospodarjenja prilagojeni omenjenima funkcijama, sečnja se je izvajala malopovršinsko, pri čemer so se ohranjala stara drevesa in drevesa zanimivih oblik, pospeševala pa se je tudi čim večja pestrost drevesnih vrst. Posebna pozornost je bila namenjena tudi križanju gozdnih vlak in planinskih poti. Povsod tam, kjer so vlake presekale planinske poti, je bilo potrebno po končani gradnji vlak ali po zaključenem spravilu lesa urediti oziroma popraviti dostope do planinskih poti in urediti odvodnjavanje.

V vseh gozdovih, še posebej pa na opisanih lokacijah, se je obisk gozdov v času epidemije Covid-19 in po njej izredno povečal, kar je ponekod že predstavljalo precejšnjo motnjo pri gospodarjenju z gozdovi, prihajalo pa je tudi do konfliktnih situacij med lastniki in uporabniki gozdov. Zaradi tega smo v tem obdobju na Zavodu začeli izvajati gozdarski nadzor, pri katerem smo uporabnike gozdov opozarjali na morebitne kršitve zakonodaje ter jih usmerjali glede nemoteče rabe gozdnega prostora.

Glede raziskovalne funkcije in funkcije varovanja naravnih vrednot je pomemben gozdni rezervat Zaplanina na Čemšeniški planini v odseku 10B. Zaradi omejitev gospodarjenja v rezervatu in s tem ustreznih nadomestil še vedno niso urejene zadeve med lastniki zemljišč in pristojnim ministrstvom, strokovne usmeritve pa predvidevajo ohranitev gozdnega rezervata.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je prisotna v gozdovih na ekološko pomembnih območjih Dobrovlje-Čreta, Žovneško jezero in Savinja-Letuš, ki predstavljajo življenjski prostor redkih in ogroženih vrst rastlin in živali ter na območjih Natura 2000 Savinja-Letuš ter območje Covška prepadna. V teh predelih smo ohranjali mirne cone in dinamiko del v gozdovih prilagodili biološkim značilnostim redkih živalskih in rastlinskih vrst. Pri gospodarjenju z gozdom smo si tako v zasebnih, kot tudi v državnih gozdovih, prizadevali ohranjati čim večji delež plodonosnih drevesnih in grmovnih

vrst, ki so pomemben vir prehrane za ptice in divjad. V gozdovih smo puščali tudi primerno število odmrlih dreves in skrbeli za ohranjanje pestrega gozdnega roba.

Gozdovi, ki obdajajo AMZS Center varne vožnje v Čepljah, opravljajo higiensko - zdravstveno in estetsko funkcijo, saj zmanjšujejo škodljive emisije hrupa, prahu in aerosolov plina. V preteklem ureditvenem obdobju je bil v teh gozdovih predvsem poudarek na krepitvi stabilnosti sestojev ter ohranjanju sklenjenega in pestrega gozdnega roba ter polnilnega sloja v sestojih.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2013 – 2022

Preglednica 49/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2013 – 2022 po namenu

Namen krčitev						Skupaj ha
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	
0,03	0,01	8,36	0,00	0,00	0,00	8,40

V območju GGE Vransko v preteklem obdobju nismo zabeležili večjih krčitev gozdne površine. Pretežno so bile izvedene kmetijske krčitve ob obstoječih kmetijskih površinah. Večji je bil delež m posegov na gozdnem robu, kjer smo skozi presoje prostorskih ureditev skušali zagotoviti pogoje za minimalni vpliv na gozd, zagotavljanje pogojev za funkcije gozdov in na gospodarjenje z gozdovi.

S področja urbanizacije smo evidentirali 22 posegov, katerih večina je bila v vplivnem območju gozda oziroma je imela vpliv na gozd. Prevladovala so mnenja in soglasja k projektom.

Na področju infrastrukture smo evidentirali 12 posegov. Pogosto so bili to objekti, ki so sestavni del gozda ali potekajo ob gozdnem robu (vodovod, rekonstrukcije lokalnih prometnic, kanalizacijska omrežja, bazne postaje) in se ne beležijo kot krčitev, zaradi katere se zmanjša gozdna površina.

S področja rudarstva nismo presojali nobenega posega v gozd.

V GGE smo v preteklem ureditvenem obdobju presojali 16 posegov v skupini energetika. Posegi se navezujejo na zamenjavo dotrajanih nizkonapetostnih daljnovodov in transformatorskih postaj.

S področja kmetijstva smo skupno presojali 122 posegov. Največ je bilo posegov za gradnjo gozdnih vlak (70) in krčitev gozdov v kmetijske namene (36). Ostali posegi (16) so bili večinoma mnenja k projektom in soglasja za gradnjo kmetijskih objektov ob gozdu.

V skupini posegov drugo smo v preteklem obdobju obravnavali 8 zadev, vendar v nobenem primeru ni šlo za krčitev gozda.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2012 - 2022

Pri pregledu preteklega gospodarjenja z gozdovi na območju GGE Vransko lahko ugotovimo, da je bila uspešnost usmerjanja razvoja gozdov na osnovi gozdnogospodarskega načrta GGE Vransko za obdobje 2013-2022 odvisna predvsem od lastništva gozdov. V državnih gozdovih, ki sicer predstavljajo le majhen delež celotne površine gozdov v enoti, je gospodarjenje večinoma potekalo v skladu z usmeritvami in načrtovanimi ukrepi. V zasebnih gozdovih pa je izvajanje predvidenih ukrepov precej odstopalo od načrtovanega. Najvišji možni posek je bil v zasebnih gozdovih realiziran polovično. Med gojitvenimi in varstvenimi deli so bile v zadostnem obsegu opravljene sadnja in z njo povezana obžetev ter nega mladja, ostala gojitvena dela pa so bila izvedena v bistveno premajhnem obsegu. Takšno stanje kaže na to, da je sedanji sistem, kjer izvedba gojitvenih del v celoti temelji le na lastnikih gozdov, potreben ustreznih sprememb v prihodnosti.

Dejavniki, ki so pomembno vplivali na razvoj gozdov v preteklem ureditvenem obdobju, so bili žledolom v letu 2014, gradacija smrekovih podlubnikov v letih 2015 in 2016 ter vetrolom konec leta 2017. Zaradi navedenih dejavnikov se je močno povečal delež sanitarnih, hkrati pa zmanjšal delež negovalnih sečenj. Redno gospodarjenje je bilo tako marsikje povsem podrejeno pogostim nujnim sanitarnim sečnjam in ukrepom za sanacijo poškodovanih sestojev.

Osnovna ugotovitev v zvezi z izvajanjem sečnje in načrtovanih gojitvenih del v zasebnih gozdovih je, da je bila izvedba del v preteklem ureditvenem obdobju kljub strokovni pomoči, usmeritvam in

nasvetom Zavoda, še vedno odvisna predvsem od pripravljenosti in usposobljenosti lastnikov za izvedbo načrtovanih ukrepov. Na manjšo motiviranost zasebnih lastnikov za izvedbo načrtovanih del so vplivale predvsem razmere na trgu lesa, večinoma majhna gozdna posest in majhna ekonomska navezanost na prihodke iz gozdov.

Precej bolj aktivni so bili lastniki na področju gradnje gozdnih vlak, saj so bile v preteklem ureditvenem obdobju zgrajene številne nove vlake. K temu je bistveno pripomoglo sofinanciranje za ureditev gozdne infrastrukture s strani države v okviru »Programa razvoja podeželja za obdobje 2014 – 2020«. Tako se je predvsem na območju Dobrovelj, Črete, Jeronima in Stopnika precej izboljšala odprtost gozdov za spravilo lesa, s tem pa se je povečala tudi gospodarska vrednost gozdov. Večja odprtost gozdov za spravilo lesa je pripomogla tudi k uspešnejši realizaciji sanitarnih sečenj po ujmah in napadih smrekovih podlubnikov. Gradnja novih gozdnih cest se v preteklem desetletju ni izvajala, na eni gozdni cesti pa je bila izvedena rekonstrukcija.

V gozdovih s poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami se je v GGE Vransko večinoma uspešno izvajalo prilagojeno večnamensko gospodarjenje z izvajanjem ukrepov, ki so te funkcije ohranjali. Pri tem je bilo potrebno upoštevati interese, želje, potrebe in zahteve lastnikov gozdov na eni strani, na drugi strani pa interese in pričakovanja javnosti ter ostalih uporabnikov gozdnega prostora, na katerega se predvsem v nižinskih predelih izvaja vse večji pritisk urbanega okolja.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

Primerjava razvoja površin in gozdnih fondov v GGE Vransko je zaradi časovno neenotnega obravnavanja posameznih lastniških kategorij otežena. Prvi celoviti načrt za to enoto, ki je združeval vse gozdove ne glede na lastništvo, je bil izdelan leta 1983.

5.1.1 Površina

Preglednica 50: Gibanje površine po posameznih lastniških kategorijah v obdobju od 1957 – 2023

	Lastniška kategorija								Skupaj
	Zasebni		Državni		Lokalne skupnosti		Druge pravne osebe		
	(ha)	%	(ha)	%	(ha)	%	(ha)	%	
1957			490,44						
1962	4.696,59								
1968			426,35						
1972	4.599,30								
1977			217,65						
1979			485,17						
I. celoviti načrt (1983-1992)	4.547,96	87	483,58	9			212,40***	4	5.243,94
II. celoviti načrt (1993-2002)	5.026,37	94	108,77	2			212,00***	4	5.347,14
III. celoviti načrt (2003-2012)	5.185,27	95	262,38	5	19,94	< 1	16,71	< 1	5.484,30
IV. celoviti načrt (2013-2022)	5.260,97	96	192,85	4	1,89	< 1			5.455,71
V. celoviti načrt (2023-2032)	5.256,53	96	199,72	4	1,03	< 1			5.457,28

* državni gozdovi, ** zasebni gozdovi, *** SLP2

Spremembe površin pripisujemo krčitvam, zaraščanju in spremembam kriterijev za opredelitev gozda.

5.1.2 Lesna zaloga, prirastek, možni posek

Spremljavo razvoja gozdnih fondov pred uvedbo celovitega načrtovanja je zaradi spreminjanja zajemanja površin in neenotnega urejevalskega obdobja otežena.

Preglednica 51/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1993 do 2023 za zasebne gozdove

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1993	5.027,74	105	125	230	2,68	3,10	5,78	1,48	1,18	2,66
2003	5.201,98	129	166	295	2,93	4,02	6,95	1,50	1,17	2,67
2013	5.260,97	145	197	342	3,35	4,52	7,87	2,32	2,16	4,48
2023	5.256,53	152	216	368	3,40	4,39	7,79	3,23	4,49	7,72

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je lesna zaloga v zasebnih gozdovih malo povečala, prirastek se je zmanjšal.

Preglednica 52/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1993 do 2023 za državne gozdove

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1993	108,88	133	91	224	3,53	2,11	5,64	2,91	1,25	4,16
2003	262,38	129	177	306	2,42	4,50	6,92	2,40	1,79	4,19
2013	192,85	106	182	288	2,53	4,37	6,90	2,17	2,53	4,70
2023	199,72	114	198	312	2,54	4,35	6,89	2,16	3,09	5,25

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

Površina državnih gozdov se je v zadnjem ureditvenem obdobju povečala za 3,6 %. Prirastek se ni bistveno spremenil, lesna zaloga je malo višja.

Preglednica 53/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2003 do 2023 za gozdove lokalnih skupnosti

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	19,94	190	121	311	4,71	0,73	5,44	0,05	0,01	0,06
2013	1,89	246	144	390	5,31	3,29	8,60	1,85	0,11	1,96
2023	1,03	177	96	273	3,93	2,17	6,10	6,89	3,40	10,29

*opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

Za gozdove lokalnih skupnosti je razvoj gozdnih fondov predstavljen samo za zadnja tri ureditvena obdobja, ker so bili gozdovi te lastniške kategorije v prejšnjih načrtih obravnavani v sklopu ostalih lastništev. Zaradi večje spremembe v površini gozdov lokalnih skupnosti neposredna primerjava ni mogoča. Po podrobnem prečiščenju podatkov smo iz površin gozdov lokalnih skupnosti izločili površine linijskih parcel, ki potekajo skozi gozdove in navadno niti ne predstavljajo objekta, zaradi katerega so izločene, pač pa večinoma predstavljajo javne poti.

Preglednica 54/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1993 do 2023 za vse gozdove

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1993	5.348,62	104	122	226	2,65	3,04	5,69	0,27	1,60	1,87
2003	5.484,30	129	166	295	2,91	4,03	6,94	1,54	1,19	2,73
2013	5.455,71	143	196	339	3,32	4,52	7,84	2,32	2,17	4,49
2023	5.457,28	150	215	365	3,37	4,39	7,76	3,19	4,43	7,62

*opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

V GGE Vransko se lesna zaloga v primerjavi z zadnjim ureditvenim obdobjem povečuje, prirastek pa se je malenkostno zmanjšal.

Preglednica 55/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) 1993 – 2023

Lastniška kategorija	Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mace-sen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Zasebni gozdovi	1993	38	1	6	<1	<1	33	9	6	7	<1
	2003	37	1	5	1	<1	33	9	7	7	<1
	2013	36	1	4	1	<1	34	9	7	7	1
	2023	35	2	4	<1	<1	35	9	8	7	<1
Državni gozdovi	1993	58	<1	1	0	<1	31	3	3	3	1
	2003	36	1	5	0	0	30	10	8	10	<1
	2013	30	1	6	0	0	35	11	7	10	<1
	2023	29	<1	7	0	0	36	10	8	9	1
Skupaj	1993	39	1	6	<1	<1	33	8	6	7	<1
	2003	37	1	5	1	<1	33	9	7	7	<1
	2013	36	1	4	<1	<1	34	9	7	7	1
	2023	35	2	4	<1	<1	35	9	8	7	<1

V GGE Vransko postopoma narašča delež bukke in plemenitih listavcev, medtem ko se delež smreke in bora zmanjšuje.

V preglednici gozdov lokalnih skupnosti ne prikazujemo, saj predstavljajo manj kot 1 % površine GGE, njihova površina pa se je tako spremenila, da primerjava po letih ni mogoča.

Preglednica 56/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - zasebni gozdovi

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skup.	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	125	93	93	108	121	105	124	92	89	102	114	101	115
Listavci	93	101	107	114	130	110	91	97	98	99	110	97	116
Skupaj	102	98	101	111	126	108	102	95	94	101	112	99	116

Preglednica 57/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - državni gozdovi

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skup.	I	II	III	IV	V	Skup.	
Iglavci	108	83	116	119	132	112	105	81	114	118	122	104	118
Listavci	95	105	104	123	152	113	97	103	100	112	125	103	110
Skupaj	98	98	108	121	142	112	99	95	105	115	123	103	113

Preglednica 58/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) za celotno GGE

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni poseki
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skup.	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	124	92	93	108	121	105	124	92	90	103	114	101	116
Listavci	93	101	107	115	131	110	91	97	98	100	111	97	116
Skupaj	102	98	101	112	127	108	101	95	94	101	113	99	116

Indekse razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka prikazujemo za zasebne in državne gozdove, za gozdove lokalnih skupnosti pa ne, zaradi majhne površine in neprimerljivosti podatkov.

V zadnjem ureditvenem obdobju se je lesna zaloga iglavcev v petem debelinskem razredu povečala za 21 %, listavcev pa za 31 %, pri iglavcih se je povečala tudi v prvem debelinskem razredu za 24 %, medtem ko se je pri listavcih zmanjšala za 7 %. Pri iglavcih se je prirastek povečal za 1 %, pri listavcih pa zmanjšal za 3 %. Možni posek smo z novim ureditvenim načrtom povečali za 16 %.

Preglednica 59/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ured. obdobju	781.278	1.069.323	1.850.601
Vrast	14.735	30.997	45.787
Prirastek (desetletni)	181.130	236.778	417.907
Sečnje	126.512	118.494	245.006
Mortaliteta	40.972	92.365	133.338
Pričakovana zaloga	809.658	1.126.239	1.935.951
Ugotovljena zaloga	820.297	1.172.671	1.992.968
% dejanska LZ/pričakovana LZ	101	104	103

Preglednico Kontrolni izračun lesne zaloge prikazujemo skupno za celotno GGE Vransko. Podatke o vrsti, prirastku, sečnji in mortaliteti smo pridobili z meritvami na SVP ter jih obračunali s pomočjo računalniškega programa xPI. Vrast predstavlja volumen dreves, ki so v prejšnjem desetletju prerasla meritveni prag 10 cm in je v preglednici predstavljena ločeno od prirastka. Povprečna desetletna vrast znaša 8,39 m³/ha (iglavci 2,7 m³/ha in listavci 5,69 m³/ha).

Iz preglednice je razvidno, da je pričakovana lesna zaloga nižja, kot je ugotovljena ob obnovi GGN. Do razlik v višini pričakovane in ugotovljene lesne zaloge prihaja zaradi številnih vzrokov, med njimi pa so najpomembnejši: spremembe v površinah gozdov, izkrčene, opuščene in novo izmerjene SVP.

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz oz. zgradb sestojev

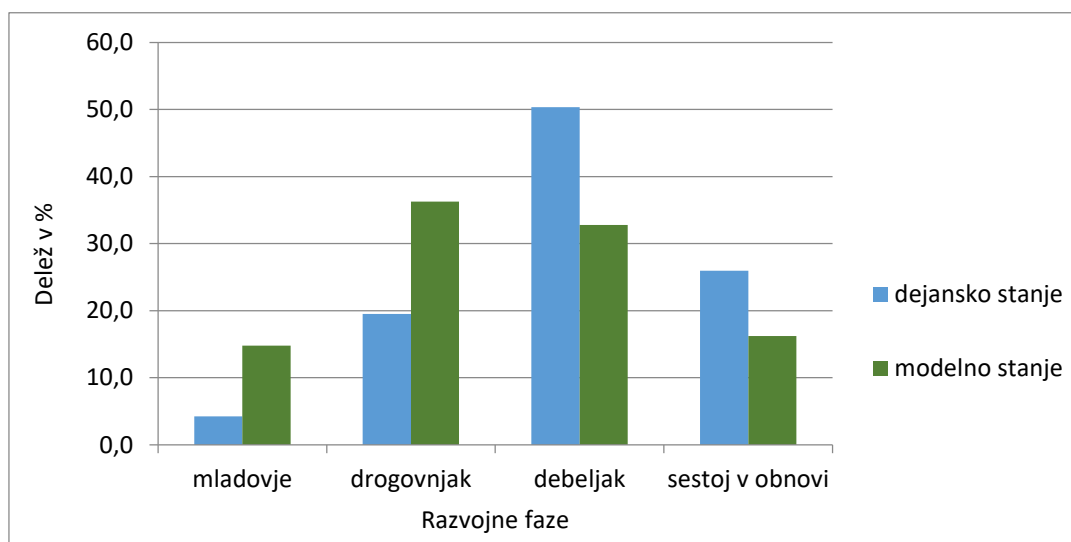
Ustrezno razmerje razvojnih faz oz. strukture sestojev je osnova za zagotavljanje trajnosti donosov v okviru lesnoproizvodne funkcije. Pri opisovanju sestojev smo evidentirali pretežno enodobno do skupinsko raznodobno zgradbo gozdov z razvojnimi fazami mladovja, drogovnjaka, debeljaka in sestoja v obnovi.

Preglednica 60/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	223,7	4,2	17	782,98	14,78	-71,4
Drogovnjak	1.032,77	19,5	42	1920,91	36,25	-46,2
Debeljak	2.667,16	50,3	38	1736,59	32,77	53,6
Sestoj v obnovi	1.375,53	26,0	19	858,68	16,20	60,2
Skupaj	5.299,16	100,0				

* opomba: iz deleža razvojnih faz, za katere smo izvedli presajo trajnosti, smo izvzeli RGR Varovalni gozdovi in RGR Gozdovi s posebnim namenom

Za izračun modelnega razmerja razvojnih faz smo uporabili iste izhodiščne parametre, kot so bili uporabljeni ob pripravi GGN območja 2021-2030. Podlaga za izdelavo modelov so bile češke (smreka, jelka, rdeči bor, bukev, hrast dob) in Erteldove (nemške) tablice (macesen, plemeniti listavci in mehki listavci), ki so bile prilagojene našim razmeram (Veselič, 2000).

Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Skupni model smo izračunali na podlagi tehtane aritmetične sredine po RGR, kot utež pa je bila uporabljena površina rastiščnogojitvenega razreda.

Povprečna neto proizvodna doba v enoti znaša 96 let (bruto 105 let), s pomladitveno dobo 19 let in učinkom zastrtosti 10 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 26 let, iz drogovnjaka v debeljak pa pri starosti 68 let. Debeljake se prične obnavljati povprečno pri starosti 105 let.

S primerjavo dejanskega in modelnega stanja razvojnih faz ugotavljamo, da je razmerje razvojnih faz porušeno. Z vidika zagotavljanja trajnosti donosov je v GGE najbolj pereč presežek debeljakov (930 ha) in primanjkljaj drogovnjakov (888 ha). Stanje je posledica manj intenzivnega gospodarjenja v zasebnih gozdovih, predvsem v smislu izvajanja načrtovanih pomladitvenih sečenj, ki so za vzdrževanje modelnega stanja nujno potrebne. V zasebnih gozdovih se sestoje obnavlja na premajhnih površinah.

Porušeno razmerje razvojnih faz bo zahtevalo v prihodnosti intenzivne ukrepe predvsem na področju obnove gozdov. Za izvedbo načrtovanih ukrepov je potrebno v prihodnje lastnike gozdov v večji meri motivirati za intenzivnejše gospodarjenje z gozdovi. Povečan interes lastnikov, ki bodo pripravljeni vlagati v gozdove in kvalitetna izvedba načrtovanih del, sta tako predpogoj za izboljšanje stanja gozdov v pogledu trajnosti donosov.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Primerjava dejanskega stanja gozdnih sestojev z modelnim oz. normalnim stanjem kaže, v kakšni meri so gozdovi trajno sposobni zagotavljati posamezne funkcije. V splošnem velja, da večji odkloni od naravnega stanja povzročajo znatno ogroženost trajnosti funkcij gozdov. Ohranjen gozd, z drevesno sestavo in zgradbo blizu naravne je cilj, ki je od naravnega stanja v sprejemljivem obsegu odklonjen zaradi zagotavljanja ekoloških, socialnih in proizvodnih funkcij.

Stanje populacij rastlinojedih parkljarjev v GGE Vransko je mestoma neusklajeno s stanjem gozdne vegetacije. V zadnjem desetletju se je precej povečala gostota jelenjadi, ki mestoma povzroča poškodbe na gozdnem mladovju. Slednje je moč zaznati na celotnem delu Dobrovelj in zahodnem delu enote – Črete in Jeronima. Pri ugotavljanju vpliva divjadi je bilo ugotovljeno, da se povečuje objedenost, ki je bila zaznana predvsem na plemenitih listavcih in jelki. Prekomerno objedanje mladovij delno ovira naravno obnovo, podaljšuje obdobje preraščanja v višje razvojne faze in posledično zmanjšuje trajnost gozdov. Na omenjenih delih enote je mestoma oteženo preraščanje ter pomlajevanje jelke in plemenitih listavcev, v letih z obilnejšo snežno odejo pa je moč lokalno zaznati tudi občutnejše objedanje smreke, bukve in ostalih listavcev. V nekaterih delih enote beležimo še poškodbe na letvenjaki smreke, ki se pojavljajo predvsem v zimskih obdobjih in sicer v območjih zimovališč jelenjadi. Vpliv ostalih vrst divjadi (srne in gamsa) na gozdove je sprejemljiv in ne ogroža doseganje gozdnogojitvenih ciljev. Pomen in vloga divjega prašiča v gozdovih je koristen z vidika izboljšanja pogojev za naravno pomlajevanje drevesnih in grmovnih vrst.

Z vidika zagotavljanja gozdnogojitvenih ciljev je trajnost nekaterih funkcij gozdov ogrožena tudi zaradi neuravnoteženega razmerja razvojnih faz. Slednje se kaže predvsem v zasebnih gozdovih, kjer je preveč debeljakov in sestojev v obnovi in premalo mladovij in drogovnjakov. Odkloni od naravnega stanja so tu najizrazitejši. Posameznim funkcijam, predvsem iz skupine socialnih (npr. turistična, rekreacijska, higiensko-zdravstvena) ter delno ekoloških funkcij (npr. funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti), stanje z večjim deležem odraslih sestojev kratkoročno sicer ustreza, vendar je z vidika lesnoproizvodne funkcije (trajnost donosov lesa) neugodno.

Trajnost funkcij gozdov je odvisna tudi od realizacije načrtovanih ukrepov – gojitvenih in varstvenih del in možnega poseka. Vsa ta dela predvsem v zasebnih gozdovih niso bila opravljena pravočasno in v načrtovanem obsegu.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Večnamensko gospodarjenje z gozdovi, zasnovano na načelih varstva okolja in naravnih vrednot ob sočasnem trajnem in optimalnem delovanju gozdnih ekosistemov ter zagotavljanju vseh funkcij gozda je osnova za načrtno gospodarjenje z gozdovi v območju GGE Vransko. Dolgoročni cilji prihodnjega dela, ki so poleg naravnih danosti GGE usklajeni tudi s cilji celotnega celjskega gozdnogospodarskega območja, so tako:

- Varovanje pred naravnimi nesrečami, pod ta cilj štejemo varovanje tal in gozdnih sestojev ter varovanje pred naravnimi nesrečami (npr. poplave, snežni in zemeljski plazovi, podori).
- Ohranjanje voda; pod ta cilj štejemo ohranjanje dobrega stanja površinskih in podzemnih voda ter ohranjanje in uravnavanje vodnih količin.
- Proizvodnja lesa; pod ta cilj štejemo zaposlitve v gozdno-lesnem sektorju, les za prodajo, oskrba z lesom za domače potrebe (dohodek in dopolnilni dohodek iz gozda), kot tudi gozd kot rezerva (socialna varnost).
- Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst; pod ta cilj štejemo varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij, kot tudi ohranjanje biotske raznovrstnosti na genski, vrstni in ekosistemski ravni, ter ohranjanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in ekološko pomembnih območij.
- Čiščenje zraka in regulacijo klime, pod ta cilj štejemo ohranjanje zdravega življenjskega okolja, blaženje škodljivih vplivov emisij in blaženje klimatskih ekstremov v krajini ter ohranjanje gozdnih kompleksov in gozdnih otokov v primestni in kmetijski krajini.
- Vzgoja in izobraževanje ter raziskovanje gozdov; pod ta cilj štejemo zagotavljanje možnosti za igro, učenje, doživljanje narave in opazovanje (gozdne učne in tematske poti) ter načrtno zbiranje, opazovanje in ugotavljanje dejstev o gozdovih, njihovem izkoriščanju in rabi. Cilj je poudarjen ob gozdnih učnih poteh.
- Zagotavljanje ponorov ogljika; pod ta cilj štejemo zagotavljanje ponorov ogljika, saj je Slovenija podpisnica različnih evropskih dokumentov, na podlagi katerih se pričakuje, da gozdovi zagotavljajo določen delež ponorov ogljika. Z zagotavljanjem ponorov ogljika prispevamo k blaženju klimatskih sprememb.
- Rekreativna in turizem; pod ta cilj štejemo omogočanje različnih, predvsem okolju prijaznih rekreativnih aktivnosti v gozdnem prostoru, usmerjanje rekreacijskih in turističnih aktivnosti ter pospeševanje trajnostnega turizma.
- Lov in dohodek od lova; pod ta cilj štejemo poleg upravljanja s populacijami divjadi, rekreativnega lova in lovskega turizma tudi prodajo trofej in divjačine.
- Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov; pod ta cilj štejemo izkoriščanje nelesnih materialnih koristi iz gozda npr. med, gobe, gozdni sadeži (jagodičevje), plodovi (kostanj), semena (semenski sestoji), oglarjenje.
- Estetski videz krajine; pod ta cilj štejemo oblikovanje robov, ohranjanje zanimivih dreves, oblikovanje zanimive strukture gozdov in ohranjanje prepoznavnih krajinskih oblik.
- Ohranjanje kulturne dediščine; pod ta cilj štejemo ohranjanje objektov, gozdov ali njihovih delov, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine ali se nahajajo v njihovi neposredni okolici, kot tudi tiste, ki še nimajo statusa, so pa z vidika kulturne dediščine v območju pomembni, ter ohranjanje tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi (npr. steljniki, gaji, logi).

Dolgoročni gozdnogojitveni cilji (ciljno razmerje drevesnih vrst, ciljno razmerje razvojnih faz, ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst, ciljna in končna lesna zaloga) so s številkami bolj konkretno opredeljeni po posameznih RGR.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Gospodarjenje z gozdovi mora v območjih, kjer so izražene potrebe po zagotavljanju posameznih funkcij gozdov, upoštevati tudi specifične usmeritve za posamezne funkcije.

Na delih enote, kjer ekološke funkcije niso zelo izražene je potrebno debelejše debeljake intenzivno uvajati v obnovo. Predčasno uvajamo v obnovo tudi poškodovane debeljake in debeljake slabe kakovosti. S primerno jakostjo svetlitvenih in pomladitvenih sečenj je potrebno omogočiti naravno pomlajevanje jelke, gradna in plemenitih listavcev. V sestojih v obnovi, kjer je podmladek ustrezne zasnove in sestave, zaključimo z obnovo in pričnemo z intenzivno nego mladovja. V letvenjakih in tanjših drogovenjakih na bogatih rastiščih z dobro do bogato zasnovo je potrebno dosledno izvajati prva in druga redčenja. Dosledno je potrebno izvajati tudi izbiralna redčenja v drogovenjakih in tanjših debeljakih dobre do bogate sestojne zasnove oz. kakovosti. Potrebno je krepiti lesno zalogo v tanjših debeljakih odlične in prav dobre kakovosti na bogatih rastiščih. Drogovenjake slabe kakovosti in na ekstremnih rastiščih prepustimo naravnemu razvoju.

Gozdovi GGE Vransko so združeni v posamezne RGR. Pri pregledu stanja razvojnih faz po RGR, kot tudi v pogledu celotne GGE je razvidno neusklajeno razmerje razvojnih faz. Pri usmerjanju razvoja gozdov zaradi usklajevanja tega razmerja je potrebno v večji meri upoštevati tudi posamezne krajevno izražene povečane potrebe po zagotavljanju funkcij gozdov.

Razporeditev dejavnosti v prostoru mora poleg lastnikov gozdov in prebivalstva dosledno upoštevati še živalsko komponento gozda. Tako je predvsem z razporejanjem dejavnosti v prostoru potrebno zagotoviti tudi mirne cone za divjad.

Nove tehnologije, s katerimi se predvideva izvajanje del v gozdu in v gozdnem prostoru, je potrebno pred samim konkretnim delom preveriti glede na vplive na naravne danosti in dejanske potrebe.

Sodelovanje z ostalimi souporabniki prostora, kamor lahko deloma prištevamo tudi izobraževalne dejavnosti, mora v prihodnje slediti cilju zajemanja čim širšega kroga prebivalstva. Pri tem velja, kjer je le mogoče, zlasti pa pri seznanjanju in informiranju, upoštevati načelo interdisciplinarnosti in v procese ne vključevati samo gozdarstva. Potrebno je izvajati aktivnosti za usposabljanje lastnikov gozdov za potrebe izvajanja del v gozdovih.

Pri ohranjanju sedanjega ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območju Natura 2000 ne gre za ukrepe samo znotraj meja območja Nature 2000, temveč tudi širše. Poleg dejanskim razmeram prilagojenega izvajanja ukrepov, določenih na podlagi usmeritev s področja naravovarstva (glej priloge) je smiselno izvajati tudi ukrepe, ki ne izhajajo neposredno iz smernic, imajo pa pozitiven vpliv na kvalifikacijske vrste in habitatne tipe. Pri tem pa je vseskozi potrebno obravnavati okolje celostno – torej ne samo zgolj z vidika posamezne vrste ali habitatnega tipa, temveč tudi ostalih akterjev v prostoru. Smisel glavne usmeritve pri izvajanju teh ukrepov je, da nobena vrsta ali habitatni tip ne sme biti pospeševan na račun škode druge vrste.

Prevladujoče zasebno lastništvo z neugodno lastniško strukturo (majhna gozdna posest, neusposobljenost in nezainteresiranost za delo v gozdu) bo v prihodnje potrebno preseči z oblikovanjem združenj lastnikov gozdov. Z medparcelarnim gospodarjenjem v razdrobljeni zasebni gozdni posesti pospešujemo širitev in odpiranje pomladitvenih jeder v debeljakih in s tem omogočamo prehod debeljakov v sestoj v obnovi ali v mladovja.

Sonaravno usmerjeno gospodarjenje z gozdovi je razvidno iz načrtovanih ukrepov s področja gojenja gozdov. Glavna usmeritev gojenja gozdov mora biti oblikovanje sestojev naravne drevesne sestave, obnova sestojev pa mora v pretežni meri potekati na naraven način. Nego mladega gozda je v kar največji meri potrebno izvajati s pomočjo nadstojnega drevja, v kolikor to dopušča zmes drevesnih vrst mladega gozda.

V mladovjih je potrebno okrepiti izvajanje negovalnih del.

Ohranjanje obstoječih sestojnih zasnov in obstoječe mešanosti drevesnih vrst kljub morebitnem odklonu od naravnega stanja je sprejemljivo povsod tam, kjer ne poslabšuje rastišča, obenem pa ni nevarnosti po pojavu kalamitet, ki bi znatno poslabšale zdravstveno stanje gozda. V kar največji meri pa se je potrebno izogibati oblikovanju čistih smrekovih sestojev.

Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Usmeritve, ki so zapisane za hidrološko funkcijo (poglavje 6.2.2) veljajo za celotno območje GGE, oziroma za vse posege na varovana, varstvena in ogrožena območja s področja upravljanja z vodami.

Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov;
- ogoljevanje površin;
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
- zasipavanje izvirov;
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih;
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer;
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov;
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom;
- odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge;
- vlačenje lesa.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

➤ *Usmeritve za funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev*

V odsekih, kjer funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev določa način gospodarjenja, so dovoljeni le gozdnogospodarski ukrepi, ki krepijo funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (sečnja težkih dreves, sečnja za oblikovanje stabilnih sestojev) ter sanitarne sečnje v primeru ujm, rastlinskih bolezni ali množičnega pojava škodljivcev.

Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč;
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode;
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča;
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Za plazovito območje se v skladu z 89. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer zaradi klimatskih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali obstoja velika verjetnost, da se pojavijo. Na tem območju je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov in ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

V odsekih, kjer se pojavlja funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev druge stopnje, je potrebno intenzivnost gospodarjenja prilagoditi omenjeni funkciji. Ukrepi pri gospodarjenju naj bodo manj intenzivni, predvsem pri pomladitvenih sečnjah in končnih posekih. Na mestih, kjer so plitva in erodibilna tla je potrebno pravočasno izsekati težka in nagnjena drevesa ali pa kako drugače nevarna drevesa za poslabšanje rodovitnosti tal. Pri sečnji je smiselno puščati visoke panje, ki preprečujejo valjenje kamenja. Pri spravilu je potrebno uporabljati naravi prijazno tehnologijo (ročno spravilo, spravilo z žičnico, kombinacija ročno in traktorsko). Kjer razmere dopuščajo je smiselna uporaba

spravila z žičnico. Na splošno lahko rečemo, da moramo vse ukrepe, ki jih izvajamo v gozdu, kjer se pojavlja funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev druge stopnje, skrbno preučiti in preveriti ranljivost gozdnega prostora zaradi predvidenega ukrepa.

➤ **Usmeritve za hidrološko funkcijo**

Na površinah, kjer se pojavlja hidrološka funkcija, je potrebno strogo spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti. Pri gospodarjenju (sečnja, spravilo, gojitvena dela) z gozdovi je potrebno uporabljati naravi prijazno tehnologijo (bio olja, prepoved uporabe kemičnih snovi ...) in naravi neoporečne stroje. Podaljševati je potrebno proizvodno in pomladitveno dobo. Gozd na teh območjih naj bo skupinsko raznodoben s čimbolj naravno drevesno sestavo. V neposredni okolici vodnih virov se je potrebno izogibati velikopovršinskim posegom v gozd, ki bi lahko potencialno spremenili izdatnost vodnega vira.

Na vodovarstvenih območjih je potrebno upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

Zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, je priobalno zemljišče celinskih voda. Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Posegi na vodno in priobalno zemljišče v skladu s 37. členom Zakona o vodah niso dovoljeni, razen izjem naštetih v istem členu tega zakona.

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu z Zakonom o vodah, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1, preostale vode pa so vode 2. reda.

V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavela voda zaradi posega v prostor.

Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih;
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih;
- gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;

- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1.reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
- odlaganje odpadkov.

Na poplavnih območjih je treba ohraniti obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Vodovarstvena območja so določena z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati mejo vodovarstvenega območja in njegovih notranjih območij (zajetje, VVO I, VVO II in VVO III) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. občinski odlok, sprejet na podlagi 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je predpisana izdelava elaborata »Analiza tveganja za onesnaženje«, mora biti strokovna podlaga izdelana in revidirana ob smiselni uporabi Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04 in nasl.) na podlagi vseh razpoložljivih podatkov.

Na območju gozdov s poudarjeno hidrološko funkcije prve stopnje je potrebno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. l. RS, št. 64/04 in nasl.) ter prepovedi in omejitve v posameznih vodovarstvenih režimih (režim 1, 2 in 3) iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje.

Na območju gozdov s poudarjeno 2. stopnjo hidrološke funkcije je potrebno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja ter prepovedi in omejitve v posameznih vodovarstvenih režimih (režim 1, 2 in 3) iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje.

V okviru usklajevanja posegov v vodovarstvena območja in varovane pasove vodotokov je potrebno redno sodelovanje s službo, pristojno za vode in z upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča, poplavna območja, vodovarstvena območja).

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti ukrepe in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.

➤ **Usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti**

V vseh gozdovih je potrebno pospeševati oz. vzpostavljati biotsko raznovrstnost z vzpostavljanjem naravne drevesne sestave, vzpostavljanjem uravnoteženega razmerja razvojnih faz ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Potrebno je načrtno puščanje mrtve biomase, ki naj bo po gozdovih prostorsko enakomerno razporejena s prevladujočimi

debelinskimi razredi nad 30 cm. Izvajajo naj se ukrepi za izboljšanje življenjskega okolja prostoživečih živali ter izvajanjem del v času, na način in s pripomočki, ki najmanj ogrožajo gozdni ekosistem.

Na prvi stopnji je funkcija opredeljena tudi na območju ekocelic in mirnih con. V ekocelicah brez dovoljenega ukrepanja sestoj za nekaj desetletij prepustimo naravnemu razvoju.

Na območjih Natura 2000 se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotских in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitatov rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitatov, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da se ne izvaja poseganje oziroma opravljanje dejavnosti oziroma je le-to v čim manjši možni meri v obdobjih, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

➤ **Usmeritve za klimatsko funkcijo**

V gozdovih s poudarjeno klimatsko funkcijo pospešujemo skupinsko raznodobno zgradbo in razmerje drevesnih vrst, ki je čim bolj podobno naravnemu. Pomemben je primerno oblikovan gozdni rob, ki naj bo zaprt in stopničasto zgrajen – na njem naj se ohranja stabilno dreve.

➤ **Usmeritve za higiensko-zdravstveno funkcijo**

V gozdovih s poudarjeno higiensko-zdravstveno funkcijo je potrebno ohranjati in pospeševati strukturno in vrstno pestrost ter pospeševati naravno drevesno sestavo. Z izbiralnimi redčenji je potrebno povečevati vitalnost ter stabilnost gozdov. Oblikovanje gozdnega roba v zaprti obliki je pomembno na vseh površinah s poudarjeno funkcijo.

➤ **Usmeritve za zaščitno funkcijo**

V gozdovih, kjer zaščitna funkcija določa način gospodarjenja, je potrebno izsekati težka, nagnjena ali kako drugače nevarna drevesa nad cesto in nad objekti. Pomladitvene sečnje in končni poseki naj potekajo na majhnih površinah s poudarkom na pospeševanju naravne drevesne sestave. V gozdovih, kjer sta na prvi stopnji poudarjenosti varovalna in zaščitna funkcija, izvajamo samo sanitarne sečnje in sečnjo nevarnih dreves.

V gozdovih, kjer se zaščitna funkcija pojavlja na drugi stopnji poudarjenosti je potrebno intenzivnost gospodarjenja prilagoditi omenjeni funkciji. Ukrepi pri gospodarjenju naj bodo manj intenzivni, predvsem pri pomladitvenih sečnjah in končnih posekih. Na mestih, kjer so plitva in erodibilna tla, je potrebno pravočasno izsekati težka in nagnjena drevesa ali pa kako drugače nevarna drevesa za poslabšanje rodovitnosti tal. Pri sečnji je smiselno puščati visoke panje, ki preprečujejo valjenje kamenja. Pri spravilu je potrebno uporabljati naravi prijazno tehnologijo (ročno spravilo, spravilo z žičnico, kombinacija ročno in traktorsko). Smiselna je uporaba spravila z žičnico.

➤ **Usmeritve za raziskovalno funkcijo**

V gozdnih rezervatih se ne gospodari, po potrebi izvajamo le najnujnejše ukrepe za prehodnost poti, ki potekajo skozi gozdne rezervate ter odstranjujemo drevesa, ki ogrožajo obiskovalce na poteh. V varovalnem pasu gozdnih rezervatov ob soglasju lastnika podaljšujemo proizvodno dobo in ukrepamo malopovršinsko.

➤ **Usmeritve za rekreacijsko in turistično funkcijo**

V gozdovih, kjer sta rekreacijska in turistična funkcija na 1. stopnji poudarjenosti je potrebno podaljševati proizvodno in pomladitveno dobo (vendar največ za 10 do 20 let), obnova sestojev pa naj bo postopna in malopovršinska. V sestojih je potrebno pospeševati vrstno pestrost ter ohranjati posamezna debela ali vizualno zanimiva drevesa, vendar ne na račun stojnosti. Zaradi varnosti je potrebno posekati vsa suha, nevarna drevesa in odstraniti suhe veje. Po potrebi naj se izvedejo sečnje z namenom zagotavljanja varnosti obiskovalcev. Čas izvajanja del v gozdu moramo prilagoditi času, ko ni večjega obiska. Takrat je potrebno posamezne predele zapreti za obiskovalce, da se s tem zagotovi varnost.

V gozdovih, kjer sta rekreacijska in turistična funkcija na 2. stopnji poudarjenosti, je potrebno izvajati enake ukrepe kot na 1. stopnji poudarjenosti, vendar je režim blažji s funkcijama prilagojenim gospodarjenjem. Tudi na drugi stopnji v gozdu ob poteh in objektih pospešujemo vrstno pestrost in ohranjamo zanimiva in vitalna debela drevesa.

➤ **Usmeritve za poučno funkcijo**

Ob gozdnih učnih poteh je potrebno pospeševati vitalnost, naravno sestavo in vrstno pestrost gozdnega ekosistema, ohranjati estetsko zanimiva drevesa in grmovnice. Gospodarjenje z gozdom naj bo malopovršinsko, z daljšo proizvodno dobo (vendar največ za 10 do 20 let). Po sečnji in spravilu je potrebno izvajati popoln gozdni red in vzpostaviti vsaj prvotno stanje poti. Zaradi varnosti je potrebno posekati vsa suha, nevarna drevesa in odstraniti suhe veje. Ob poteh se lahko v vrzelih dosadijo manjšinske drevesne vrste, ki bodo učno pot popestrile.

➤ **Usmeritve za funkcijo varovanja naravnih vrednot**

V gozdovih s poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot je potrebno upoštevati varstvene usmeritve ZRSVN (podrobnejše in konkretne usmeritve so navedene v poglavju Priloge).

Z naravnimi vrednotami je potrebno ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj. Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali dejavnosti, pri čemer je potrebno upoštevati naslednje splošne usmeritve:

- pri gradnji vlak, cest ali kakršnihkoli drugih objektov v neposredni bližini ali na objektih naravnih vrednot, ki so navedeni v poglavju 2.2 Socialne funkcije, je potrebno pridobiti mnenje oz. soglasje pristojnih služb (ZRSVN, MNVP);
- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti se posegi izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote;
- na drevesni naravni vrednoti se posegi izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču;
- na botanični in zoološki naravni vrednoti s posegi ne poslabšujemo življenjskih razmer rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje;
- na ekosistemski naravni vrednoti ne spreminjamo kvalitete ekosistema ter naravnih procesov v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

➤ **Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine**

Ohranjena kulturna dediščina in njena integracija v prostoru sta eden od nosilcev trajnostnega razvoja na vseh področjih. Kulturna dediščina s svojo raznovrstnostjo in kakovostjo predstavlja pomemben socialni, ekonomski, vzgojni in identifikacijski potencial.

Splošne usmeritve za varstvo kulturne dediščine v gozdnem prostoru:

- v območjih dediščine velja, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine;
- pri enotah kulturne dediščine se ohranja njihova materialna substanca, avtentičnost lokacije in prepoznavna lega v prostoru oz. krajini. To še posebno velja za prostorsko izpostavljene objekte (cerkve, gradove, grajske ruševine ipd.), kjer je prepovedano urejanje novih gozdnih vlak ter izsekovanje drevnine. Pri naseljih se varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba ter vedute na dediščino;
- na območjih spomenikov in v njihovih vplivnih območjih je potrebno ohraniti primarno oblikovanost prostora ter prilagoditi način gospodarjenja krajinski kvaliteti ambientov: ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z dediščino ter vsebinski in prostorski kontekst območij (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture itd.). Dovoljeno je izbiralno redčenje drevja, končni poseki so nesprejemljivi. Prepovedani so tudi drugi večji negativni posegi v gozdu: kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste. Zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih, kjer obstoječe vlake ne omogočajo izvoza lesa, je dovoljeno v času, ko so negativni vplivi na varovane enote KD minimalizirani;
- o načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito dediščine;
- v primeru sanitarnega poseka (primeri, ko so ogrožena življenja ljudi in premoženje) je možna strokovna odstranitev drevnine pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS.

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni;

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- v vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča,

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:

- če ni možno najti drugih rešitev ali
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS),
- odstranjevanje drevesnih panjev naj se izvede s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

- **območje stavbne dediščine, varuje se:**
 - gabariti, gradivo, oblikovanost,
 - pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
 - celovitost dediščine v prostoru;
- **območje naselbinske dediščine, varuje se:**
 - morfološka zasnova naselja,
 - prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
 - prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
 - varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
 - odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);
- **območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:**
 - krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
 - značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
 - odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
 - preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi;
- **območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:**
 - zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
 - grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
 - rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
 - vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;
- **območje memorialne dediščine, varuje se:**
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
 - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;
- **območje druge dediščine, varuje se:**
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
 - osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
 - vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Posegi v kulturno dediščino:

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1)

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Konkretna varstvena usmeritve za posamezne objekte kulturne dediščine se nahajajo v poglavju 12.1.13 Konkretna usmeritve za varstvo kulturne dediščine.

➤ **Usmeritve za estetsko funkcijo**

V gozdovih s poudarjeno estetsko funkcijo je pri gospodarjenju potrebno težiti k naravni drevesni sestavi, k pestremu gozdnemu robu, naravnemu pomlajevanju in k ukrepom na manjših površinah (predvsem pri pomladitvenih sečnjah ter končnih posekih). Estetska funkcija gozda zahteva pri gospodarjenju namensko puščanje zanimivih vedut in posameznih dreves, ki obogatijo kvaliteto krajine in njen izgled.

➤ **Usmeritve za funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin**

Za zagotavljanje pogojev za funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin postavljanje posebnih usmeritev ni potrebno, saj so le te že zajete deloma v preostalih funkcijah, deloma pa v splošnih usmeritvah za gospodarjenje z gozdovi. V območju pojavljanja te funkcije je potrebno upoštevati določila in postopke, ki so opredeljeni v čebelarških redih. Ker gre za specifične usmeritve, ki niso posebej povezane z gospodarjenjem z gozdovi, jih na tem mestu posebej ne navajamo.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prostoživečih živali

Temeljna usmeritev upravljanja s prostoživečimi živalskimi vrstami v GGE je trajna ohranitev vseh avtohtonih vrst in njihovih življenjskih okolij ob hkratnem doseganju lovsko gospodarskih ciljev. Slednji so podrobneje opredeljeni v dolgoročnih ter dvoletnih lovsko upravljavskih načrtih za Kamniško-Savinjsko območje. Pri tem je pomembno optimalno usklajevanje odnosov med gozdnim in kmetijskim prostorom ter divjadjo oz. ostalimi živalskimi vrstami. Slednje naj se zagotavlja predvsem z ohranjanjem biotske pestrosti gozdnega ekosistema v pogledu trajnosti in mnogonamenskosti. Prednostno je treba ohraniti naravno pestrost gozdnega drevja, grmovja in zelišč, še posebej plodonosne flore. Gospodarjenje z gozdovi naj se, kolikor je mogoče prilagaja življenjskim zahtevam posameznih živalskih vrst (sečnja v zimskem času, prilagojeno gospodarjenje v t.i. mirnih conah, ohranitev posameznih dreves za duplarje, prilagojena gradnja infrastrukture, omejitev pri posegih v gozdni prostor, usmerjanje socialnih funkcij, itn.). V prihodnje želimo ohraniti (tudi s sadnjo) v čim večji meri plodonosne vrste in vse potencialne pašne površine, ki bi bile primerne za prehranjevanje divjadi in jih kmetje ne uporabljajo. Nadalje si želimo vzdrževati primerno strukturiran gozdni rob, ustrezen delež travnikov in pašnikov v gozdnem prostoru – predvsem v severnem in zahodnem delu GGE, gozdne ostanke, ustrezen delež remiznih površin, obvodnih biotopov, mokrišč in ostalih, posameznim vrstam pogojenih habitatov. Z namenom zmanjšanja vpliva rastlinojede divjadi v gozdovih je potrebno v čim krajšem času zmanjšati številčnost jelenjadi na okolju sprejemljivo vrednost. Na območjih, kjer je vpliv divjadi močnejši, je treba mlajše ustrezno zaščititi (skupinska oz. individualna zaščita) in sicer z mrežo, tulci in premazi. Vnos energije v ekosistem s krmljenjem se mora racionalno izvajati in sicer na način, ki je opredeljen v načrtu LUO. Najpomembnejši vzvod za doseg porušenega ravnovesja med gozdom in divjadjo je strukturno in številčno ustrezna regulacija z odstrelom, predvsem navadnega jelena in divjega prašiča. Uresničitev zastavljenih usmeritev bo možna s tesnim sodelovanjem med lastniki zemljišč, upravljavci lovišč in gozdarji.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih

V varovalnih gozdovih je pri gospodarjenju treba upoštevati režim gospodarjenja varovalnih gozdov, ki jih določa Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (v nadaljevanju: Uredba) in podrobnejše usmeritve za varovanje posameznih območij varovalnih gozdov določenih z GGN GGE.

Posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda pristojno ministrstvo.

Načrtovanje in ukrepanje za izboljšanje varovalnega učinka gozda je usmerjeno v skrb za primerno strukturo sestojev z izvajanjem naslednjih gozdnogojitvenih ukrepov:

- jakost gozdnogojitvenega ukrepanja (sečnja in gojitvena dela) v gozdovih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo se določi glede na karakteristike terena in stanja sestojev;
- za preprečitev degradacije tal je potrebno pri vseh ukrepih zagotavljati stalno in trajno pokrovnost tal z naravno gozdno vegetacijo v obliki stabilnih, vertikalno in horizontalno primerno strukturiranih gozdnih sestojev;
- tveganja, ki se pojavijo zaradi naravnih nevarnosti in klimatskih sprememb je potrebno reševati z ohranitvijo in oblikovanjem rastišča prilagojene drevesne sestave;
- zagotoviti je potrebno pravočasno obnovo oziroma odstranjevanje nestabilnih in fiziološko prestarih dreves, ki ne zagotavljajo ohranjanja varovalne in zaščitne funkcije gozda in gospodariti z daljšimi proizvodnimi in pomladitvenimi dobami, da se obnova začne dovolj zgodaj, ko je še sestoj dovolj vitalen;
- izvaja naj se minimalna nega, kjer je ta nujno potrebna za izboljšanje ali ohranitev zagotavljanja varovalne in zaščitne funkcije gozdov;
- pri gospodarjenju z gozdovi se upošteva tudi druge funkcije gozdov, pri čemer imajo prednost pogoji za zagotavljanje varovalne in zaščitne funkcije gozda.

Vse ukrepe v varovalnih gozdovih in gozdovih s poudarjeno varovalno ali zaščitno funkcijo je potrebno skrbno preučiti in preveriti ranljivost gozdnega prostora zaradi predvidenega ukrepa. Izvajanje ukrepov mora spremljati preverjanje uspešnosti ukrepov in stalen proces učenja na podlagi zbranih izkušenj.

Na območjih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo, ki niso razglašeni z Uredbo upoštevamo določila za varovalne gozdove, ki so razglašeni z Uredbo, pri čemer se upošteva tudi:

- na najbolj ranljivih in izpostavljenih območjih izdelati podrobne gozdnogojitvene načrte in redno spremljati stanje;
- v enomernih in prestarih sestojih čimprejše ukrepanje, saj so ti gozdovi zelo dovzetni za pojav naravnih ujm (snegolom, vetrolom, žledolom), hkrati pa zaradi neugodne zgradbe slabo varujejo infrastrukturne in bivanjske objekte;
- gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic prilagoditi terenskim razmeram; gostota naj bo manjša še posebej na erodibilni in plazljivi silikatni podlagi; na izredno strmih terenih gradnja ni dovoljena;
- na območjih, ki niso odprta z gozdnimi prometnicami in žično spravilo ni primerno, izvesti samo posek predebelega in nestabilnega drevja in s tem oblikovati pomladitvena jedra,
- drevje podirati diagonalno na smer padnice terena ter pri poseku puščati visoke panje;
- pri žičnem spravilu umestiti traso poševno na padnico terena, da se zmanjša erozijski potencial. Zaradi zmanjševanja poškodb drevja, pomladka in tal upoštevati uporabo sortimentne metode spravila;
- v sestojih, kjer gozdnogojitveni ukrepi ne zadostujejo, je potrebno uporabiti tehnične ukrepe.

Na hudourniških območjih je treba z izvajanjem doslednega nadzora nad stanjem hudourniških strug in ustreznim gospodarjenjem z gozdom v zalednih območjih skrbeti za čim manjši vnos lesenega plavja v vodotok.

Posebnosti vezane na zaščitno funkcijo

Na območjih gozdov s poudarjeno zaščitno funkcijo veljajo podobne usmeritve kot pri varovalni funkciji, saj se praviloma ti dve funkciji prekrivata, zato se na teh območjih vse ukrepe načrtuje ob strogem upoštevanju usmeritev za varovalno funkcijo. Cilj niso maksimalne lesne zaloge in donosi, temveč optimalno zagotavljanje varovalne in zaščitne funkcije.

Upoštevati je potrebno tudi:

- v predelih, kjer pri ukrepanju poleg sestoja ščitimo še nižje ležeče elemente ogroženosti (ljudi, objekte in infrastrukturo), imajo prednost ukrepi za zagotavljanje zaščite ljudi;
- načrtovana gozdnogojitvena dela naj bodo manj intenzivna. Izvajajo naj se pod strogimi varstvenimi ukrepi (opozorilne table, zapora cest, ipd.);

- najbolj so primerni mozaična zgradba gozda, strukturirani sestoji s široko porazdelitvijo debeline drevja. V gozdu naj se ohranja znaten delež pionirskih listavcev in neguje polnilni sloj. Na območju nad ogroženimi objekti so zaželeni čim bolj gosti sestoji;
- ohranja se vse gozdne otoke, omejkje, posamezna drevesa in skupine dreves izven gozda, ki predstavljajo tudi zaščito pred vetrom;
- po opravljeni sečnji in spravi je potrebno vzpostaviti gozdni red in sanirati vse nastale poškodbe na gozdnih prometnicah in urediti njihovo odvodnjavanje.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Za 1. in 2. stopnjo ogroženosti gozdov je nujna izdelava požarnega načrta, medtem ko za gozdove 3. in 4. stopnje ogroženosti zadostuje že obravnavanje ukrepov varstva pred požari v gozdnogojitvenem načrtu.

Splošne usmeritve za požarno varnost gozdnega prostora so:

- v gozdu je prepovedano kuriti, razen zaradi uničevanja podlubnikov na za to urejenih kuriščih, ki morajo biti obdana z negorljivim materialom, prostor okoli kurišč pa mora biti očiščen vseh gorljivih snovi;
- v primeru razglašene velike oz. zelo velike požarne ogroženosti v naravnem okolju je vsakršno kurjenje, sežiganje oz. uporaba odprtega ognja prepovedana;
- ob kurjenju v naravnem okolju izven gozda morajo biti kurišča od gozdnega roba oddaljena vsaj 50 metrov, potrebno je zavarovati in nadzorovati kurišče ves čas kurjenja ali sežiganja, po končanem kurjenju ali sežiganju je potrebno pogasiti ogenj in žerjavico ter pokriti kurišče z negorljivim materialom;
- ob povprečni hitrosti vetra večji od 6 m/s ali ob sunkih vetra močnejših od 10 m/s je potrebno prenehati kuriti, sežigati ali uporabljati odprti ogenj;
- zagotovljena mora biti prevoznost gozdnih prometnic, še posebej v sušnih mesecih;
- ob usmerjanju gospodarjenja z gozdovi je potrebno ohraniti dostopnost do virov vode za gašenje požara, posebej pa do obstoječega hidrantnega omrežja v celotni GGE Vransko.

Pri kurjenju, sežiganju ali uporabi odprtega ognja v naravnem okolju se ne sme uporabljati gorljivih tekočin ali materialov, ki pri gorenju razvijajo močan dim ali strupene pline oziroma so kako drugače škodljivi za okolje.

Pri gospodarjenju z gozdom in gozdnim prostorom je potrebno upoštevati vsa ostala določila Uredbe o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Ur. l. RS št. 20/14), ki se nanašajo na gozd in gozdni prostor.

6.2.6 Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo ter vzdrževanje gozdnih prometnic

Klasična sečnja

Ker v prihodnje ne predvidevamo bistvene spremembe na področju sečnje, bo klasična sečnja z motorno žago še vedno ostala prevladujoča oblika poseka v GGE. Kljub temu pa je potrebno v gozdovih vseh lastništev pospeševati uvajanje modernejših tehnologij poseka.

Osnovne usmeritve za izvajanje sečnje so tako:

- zaradi pomena gozdnih površin za zagotavljanje virov pitne vode ter ostalih ekoloških funkcij naj se praviloma pri sečnji uporabljajo biološko razgradljiva olja in to ne glede na morebitno poudarjenost ekoloških funkcij gozda. Usmeritev je posebej pomembna za območja v Jeronimu, v okolici Stopnika in severno od Letuša. Na površinah, kjer niso opredeljena vodovarstvena območja, je uporaba biološko razgradljivih olj priporočljiva;
- izvajanje varnega dela in uporaba osebne varovalne opreme. Pri usmerjanju del v gozdovih je v okviru gozdarskega svetovanja potrebno lastnike opozarjati tudi na nevarnosti pri delu v gozdu. V kolikor pa lastniki niso vešči dela z motorno žago, jih je potrebno pozvati, da naj za izvedbo sečnje in spravi raje najamejo usposobljenega

izvajalca. Lastnike je potrebno tudi pozvati k udeležbi na tečajih varnega dela z motorno žago in varnega dela s traktorjem;

- čas sečnje mora biti prilagojen stanju gozdov, pri čemer opozarjamo na upoštevanje optimalnega časa za izvedbo. V mlajših razvojnih fazah naj se tako večina dela opravlja pozno jeseni ali pozimi, saj se s tem zmanjša delež poškodb na preostalem drevju;
- glede na stanje na terenu ter stanje sestojev ocenjujemo, da je pri spravilu lesa še vedno najprimernejša sortimentna metoda sečnje. Poldebelna ali drevesna metoda sta sprejemljivi samo v primeru končnega poseka na slabše pomlajenih ali nepomlajenih površinah (premena, umetna obnova) ali v primeru sanacije ujm. Uporaba poldebene ali drevesne metode zaradi strojne obdelave na začasnih deponijah lesa je v večini primerov manj primerna.
- več pozornosti pri izdaji upravnih odločb za klasično sečnjo je potrebno posvetiti doslednem predpisovanju pogojev za izvedbo sečnje (čas izvedbe, način izvedbe, posebna potrebna varovanja preostalih površin). Poškodbe na listavcih pri redčenjih imajo lahko namreč znaten pomen pri razvrednotenju lesa izbrancev.

Kontrola izvedbe sečišč je nujna zaradi spremljave tako izvajanja same sečnje in spravila, kot tudi ugotavljanje učinka predpisanih ukrepov. V zvezi s tem predpisujemo naslednje usmeritve:

- na sečiščih je potrebno izvajati sprotno kontrolo in to večkrat v času izvajanja sečnje. Posebej to velja za večja sečišča (nad 100 m³ lesne mase). Že med samim izvajanjem dela je potrebno podati usmeritve in zahteve za korekcijo dela, v kolikor je to potrebno. Praviloma naj se navodila ali usmeritve podajo pisno;
- kontrola izvedbe vseh sečišč varstveno sanacijskih sečenj je obvezna ne glede na velikost posameznega sečišča;
- v primeru neustreznega izvajanja sečnje je potrebno pristopiti k odpravi nepravilnosti, po potrebi tudi z izdajo ustrezne upravne odločbe;
- v primerih, kjer izvajalci tudi po izdanih opozorilih ali celo upravni odločbi, s katero jim je naložena določena obveznost, povezana s korektnim izvajanjem dela, nadaljujejo z neustreznim izvajanjem dela, je obvezno takojšnje obveščanje pristojne inšpekcije glede ugotovljenih nepravilnosti.

Spravilo lesa po tleh in po kolesih

V GGE Vransko se bo glede na stanje lastništva v prihodnjem ureditvenem obdobju še vedno ohranilo prevladujoče spravilo po tleh, raste pa delež spravila po kolesih. Temu primerno je potrebno pri gradnji, pa tudi pri rekonstrukciji gozdnih prometnic upoštevati potrebno večjo širino prometnic zaradi izvoza lesa. Za samo spravilo predpisujemo naslednje usmeritve:

- osnovna metoda pri spravilu po tleh ostaja še vedno sortimentna. V manjši meri v sestojih starejših razvojnih faz, posebej v sestojih v obnovi, je sprejemljiva tudi poldebelna metoda. Drevesno metodo je možno uporabiti samo tam, kjer gre za krčitve gozdov (npr. v kmetijske namene);
- pospeševati je potrebno izvoz lesa. Pri tem je ob redčenjih po površini po potrebi primernejše predhodno spravilo s traktorjem do gozdnih vlak (primarnih in sekundarnih), v kolikor je gostota slednjih premajhna ter nato izvoz lesa. Še zlasti je ta metoda priporočljiva v strmejših delih GGE, kjer bi z gibanjem traktorja s prikolico neposredno po terenu lahko znatno poškodovali gozdna tla;
- po spravilu lesa je potrebno dosledno urediti vse uporabljene gozdne prometnice. Zaradi potrebe po gradnji širših vlak in mestoma mehkih talnih podlag je potrebno pri trasiranju in sami gradnji paziti na potencialno ogroženost za kasnejše splazitve tako nasipne, kot tudi odkopne brežine. Posebno pozornost je potrebno posvetiti odvajanju meteornih in ostalih površinskih vod iz prometnic;
- sečne ostanke iz jarkov, ki so stalno ali samo občasno vodnati (hudourniški jarki) je potrebno dosledno odstranjevati;
- pri dokončnem urejanju sečišča in začasnih deponij lesa ob vseh kamionskih prometnicah (kategoriziranih in nekategoriziranih) je potrebno dosledno in v celoti vzpostaviti celoten sistem odvajanja meteornih vod s popolnim čiščenjem jarkov. V kolikor so vtočni ali iztočni deli cevni prepustov zaradi spravila lesa poškodovani, jih je potrebno pred končanjem

del sanirati (zamenjava, dodatna ureditev, dosledno čiščenje). Hkrati je potrebno iz obcestnih jarkov dosledno odstranjevati vse ostanke sečnje.

Žičniško pravilo

Spravilo z žičnicami prihaja v poštev na strmih pobočjih, neodprtih z gozdnimi vlakami. Drug parameter, ki ga je potrebno upoštevati, pa je še koncentracija sečnje. Pri tem je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- za potrebe izvajanja sprava z žičnico je potrebno v prvi fazi poskrbeti za ustrezne dovozne poti z izdelanimi stojišči žičnega žerjava ter možnimi začasnimi deponijami lesa;
- po možnosti naj se v kar največji možni meri uporablja pahljačast način žičniškega sprava (iz enega stojišča več linij);
- pri ureditvi sečišča je potrebno dosledno poskrbeti tudi za ustrezno odstranjevanje oziroma ravnanje s sečnimi ostanki, v kolikor so le ti prav tako spravljani iz sečišča zaradi kasnejšega izkoriščanja za biomaso.

Strojna sečnja

Glede na konfiguracijo terena je v GGE malo površin, ki bi bile primerne za strojno sečnjo. Posamezne površine so v nižinskem delu enote, deloma pa tudi na Dobrovljah na planotastem delu. Pri morebitni odločitvi za strojno sečnjo in pri samo izvedbi je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- izbiro stroja je potrebno prilagoditi debelini drevja ter vrsti sečnje. Vsekakor mora veljati pravilo, da v redčenjih vstopamo z manjšimi stroji, za končne poseke ali celo varstveno sanacijske sečnje pa lahko uporabimo tudi večje stroje. Pred izbiro stroja je potrebno obvezno pregledati tudi celotno sečišče in oceniti nosilnost tal. V predelih z manjšo nosilnostjo se strojna sečnja ne izvaja ne glede na letni čas;
- v splošnem naj velja pravilo, da se strojna sečnja izvaja v suhem ali v času zmrzali;
- po strojni sečnji (in izvozu lesa z zgibnimi polprikolničarji) je potrebno dosledno urediti tudi vse strojne in spravilne poti zlasti tam, kjer se pojavijo večje globine kolesnic ali so večji nagibi terena;
- pri strojni sečnji dobimo praviloma večje koncentracije lesa ob kamionskih cestah v kratkem času. Zato je nujno pri izvajanju sečnje na ta način zagotavljati tudi sproten odvoz lesa;
- pri organizaciji sečišča je potrebno upoštevati tudi morebitne vplive na druge deležnike v prostoru. Z izvajanjem sečnje je potrebno ostale dejavnosti organizirati tako, da je kar najmanjši možni vpliv na samo izvajanje sečnje, pa tudi na preostale deležnike v prostoru. Bistvenega pomena je zadostno obveščanje deležnikov in usmerjanje dejavnosti (začasno zapiranje posameznih poti in oblikovanje obvozov za obiskovalce gozda);
- po končanih delih je obvezna dosledna ureditev sečišča vključno s sečnimi potmi in vsemi začasnimi deponijami, tako v sečišču, kot ob kamionskih cestah.

Za strojno sečnjo se praviloma odločimo v:

- poškodovanih gozdovih po ujmah (povečane nevarnosti pri delu);
- končnih posekih;
- krčitvah gozdov zaradi spremembe namembnosti.

Projektna dokumentacija za pridobitev vodnega soglasja

Za potrebe gospodarjenja z gozdovi je potrebno v prostor ustrezno razporediti gozdne prometnice. Pri umeščanju novih gozdnih prometnic je poleg upoštevanja že obstoječih, dosledno presoditi tudi morebitne vplive teh prometnic na vodotoke in na varovana območja s področja varstva voda. Tako je potrebno upoštevati naslednje:

- varstvo pred erozijo mora biti vgrajeno v celoten sistem gospodarjenja z gozdovi od načrtovanja in izvedbe odpiranja gozdnega prostora s prometnicami, preko oblike, jakosti in izvedbe sečenj do izvedbe posebnih protierozijskih ukrepov. Usmeritev velja za vse gozdove, poudarjena pa je v varovalnih gozdovih, v hudourniških območjih, v gozdovih s

poudarjeno zaščitno funkcijo, v strmih grapah ter ob vodotokih. V ožjih območjih erozijskih žarišč izvajamo tehnične in biotehnične ukrepe za sanacijo žarišč, v širšem območju pa predvsem točkovne oz. malopovršinske poseke za vzdrževanje oz. ustvarjanje ustrezne strukture gozda;

- za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti **vodno soglasje**. Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje, je potrebno upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09) glede na klasifikacijo objekta, ki se gradi.

Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

V projektni dokumentaciji za pridobitev vodnega soglasja mora biti tekstualno in grafično ustrezno prikazan potek trase z vrisanimi vodotoki ter prikazanimi priobalnimi pasovi. Dokumentacija mora vsebovati tudi:

- značilne prereze (profile) ter oblikovanje trase gozdne prometnice in terena;
- obdelati in ustrezno prikazati odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območja gozdne prometnice in načrtovati poseg tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih;
- gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino;
- morebitno prečkanje grap ali strug nestalnih vodotokov (mulda, prepust ...) je treba prikazati na ustreznih skici. Morebitni premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je potrebno predložiti hidravlični izračun prevodnosti visokih voda;
- zaradi varovanja vodnih in obvodnih habitatov naj bo število prečkanj vodotoka čim manjše. Na delih kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom naj le-ta ne posega na priobalno zemljišče, manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene vendar na tak način, da ne bo poslabšana obstoječa stabilnost brežin vodotokov. Na takih območjih so posegi dovoljeni le v kolikor bodo zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se prepreči negativne vplive na stanje površinskih in podzemnih voda;
- zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh);
- pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, torej gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlakov, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij), se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, določenih skladno z opredelitvami v ZV-1;
- odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih

zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazovito ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah;

- odlaganje odpadnega gradbenega, rušitvenega in izkopnega materiala na priobalna in vodna zemljišča, na brežine in v pretočne profile vodotokov ter na nestabilna tla ali mesta, kjer bi lahko prišlo do splazitve ali erodiranja, ni dovoljeno;
- v kolikor trasa posega na poplavno območje je treba upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje;
- na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov ter stanja površinskih in podzemnih voda;
- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04 in nasl.);
- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je potrebno izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov;
- pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju GGN.

Pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:

- ni predvidene kakršnekoli gradnje v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže;
- ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda;
- se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače;
- bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje;
- je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže;
- investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu GZ - 1 (Uradni list RS, št. 199/21 in nasl.).

Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic

Gozdne prometnice so pomembne za lažje spravilo lesa, obenem pa pomembno odpirajo gozd in gozdni prostor za preostale dejavnosti v prostoru. Deloma so gozdne prometnice pomembne tudi za zagotavljanje pogojev za preostale funkcije gozda (večnamenske poti). V splošnem pa je potrebno za vsako novo prometnico presoditi:

- vpliv prometnice na zagotavljanje pogojev za funkcije gozdov;
- kumulativni vpliv obstoječega omrežja prometnic in novih načrtovanih prometnic na gozd, zagotavljanje pogojev za funkcije gozdov in na samo gospodarjenje z gozdovi.

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po Zakonu o vodah (Ur. l. RS, št. 67/02 in nasl.), je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Ur. l. RS, št. 25/09).

Pred izgradnjo posamezne gozdne prometnice je potrebno pridobiti ustrezna dovoljenja DRSV, kadar gre za gradnjo na poplavnem območju, plazljivem območju, potencialnem erozijskem območju, priobalnem zemljišču ali vodovarstvenem območju.

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust ...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.

Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09) - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37. členu.

Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Na delih kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04 in nasl.).

Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in potencialnih erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.

Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta.

Investitor mora **za posege na vodnem in priobalnem zemljišču** v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot **dokazilo o pravici graditi** po Zakonu o graditvi objektov.

Zaradi pojava novih tehnologij in tudi vse večjih strojev pa je potrebno upoštevati še naslednja določila:

- praviloma naj bodo nove gozdne prometnice namenjene izvozu lesa;
- širino in samo izvedbo gozdnih vlak je potrebno dodatno prilagoditi zagotavljanju pogojev za večnamensko rabo. Temu primerno morajo biti prometnice ustrezno široke in urejene ter v prostor umeščene tako, da se ob njih izgradnji kar najbolj ohrani sklenjen gozdni sestoj (ni novih presekov), obenem pa, da povezujejo zanimive točke v prostoru;

- v strmejših predelih, kjer se srečujemo z omrežjem gozdnih prometnic, ki potekajo bolj ali manj po plastnicah, je potrebno za vsako področje presoditi, če so načrtovane gradnje dejansko smiselne. Pred umestitvijo nove prometnice v prostor je potrebno presoditi tudi vpliv celotnega omrežja prometnic na potrebe za gospodarjenje z gozdovi. Praviloma je potrebno pospeševati uporabo modernejših tehnologij spravila lesa (v izjemnih primerih tudi žičnično spravilo) in uporabo ustreznega pravilnega sredstva;
- pri usmerjanju izvajanja ukrepov, povezanih z gospodarjenjem z gozdovi, je potrebno dosledno upoštevati stanje prometnic in možne negativne vplive nanje, nastale zaradi uporabe v neprimernem času (razmočenost terena, večji vpliv obiska gozda). Posebej pa je potrebno dosledno izvajati vse ukrepe za sanacijo prometnic po njihovi uporabi;
- velikost deponijskega prostora ob kamionski cesti mora biti prilagojena povprečni količini pričakovanega napadlega lesa po posamezni prometnici. Deponijski prostor naj bo praviloma oblikovan tako, da kamion med nakladanjem lesa izvozi iz kamionske ceste. V kolikor pa prostorske razmere takšne velikosti ne omogočajo, je potrebno z ukrepi ob vzdrževanju ali morebitni rekonstrukciji kamionske ceste zagotoviti zadostno utrditev planuma prometnice.

Za gradnjo gozdnih prometnic na varovanih območjih narave je potrebno upoštevati naslednja varstvena priporočila:

- gradnja gozdnih cest in vlak naj se izvaja v pozno poletnem ali jesenskem obdobju;
- trasiranje gozdnih cest in vlak naj ne poteka preko naravnih vrednot in pomembnejših habitatov vrst;
- na odsekih gozdnih cest, ki so v bližini pomembnejših naravnih vrednot, zavarovanih območij ali habitatov vrst, občutljivih na motnje, naj se promet omeji;
- pri umeščanju prometnic kot tudi pri sami gradnji v varovanih območjih je potrebno dosledno upoštevati določila in usmeritve službe za varstvo narave.

Projekti za gradnjo gozdnih prometnic morajo imeti vključena tudi določila, ki so povezana z ravnanjem ob nepričakovanih dogodkih na takšni prometnici, posebej v času gradnje, pa tudi v času obratovanja. Zlasti so pomembna določila, povezana z ukrepi ob nepričakovanem razlitju za okolje nevarnih tekočin (olja, goriva). Predpisani ukrepi morajo biti preverljivi, praktično izvedljivi in zadostni za morebitno sanacijo škodnega primera.

Pridobivanje lesne biomase, pri katerem se sečni ostanki deponirajo na začasni deponijah ob prometnicah, je potrebno usmerjati tako, da bodo vplivi te dejavnosti na sosednje gozdne površine kar najmanjši. Tako za to dejavnost veljajo naslednje usmeritve:

- v primeru deponiranja iglavcev je potrebno izvesti vse ukrepe, ki so povezani s preprečevanjem širjenja podlubnikov. Lastnik gozda, ki skladišči sečne ostanke za potrebe priprave sekancev, je dolžan poskrbeti za postavitve zadostnega števila kontrolno – lovnih naprav, v izjemnih primerih pa tudi za tretiranje takšnega kupa z insekticidi;
- deponije lesa za predelavo v sekance naj se umeščajo v prostor predvsem ob prometnicah, ki omogočajo izvoz lesne mase z večjimi kamioni. V kolikor zaradi same lokacije sečišča takšna umestitev ni možna in je za izvoz lesne mase predviden večji kamion, je lastnik gozda ali njegov pooblaščenec zadolžen za popolno sanacijo morebitnih poškodb na gozdni ali lokalni prometnici, ki odpira gozd;
- v času deponiranja je potrebno poskrbeti tudi za varnost drugih obiskovalcev gozda ter uporabnikov prometnice. Sečne ostanke je potrebno zložiti tako, da ni nevarnosti zdrsa ali porušenja kupa. V kolikor to ni neposredno možno, je potrebno takšno površino zavarovati z začasno ograjo, ki preprečuje dostop;
- pri predelavi sečnih ostankov v sekance je na skladiščih potrebno poskrbeti tudi za popoln red in ureditev skladišča v ustrezno stanje (poravnava planuma, ureditev odvodnjavanja meteornih vod). Takšno skladišče mora biti urejeno takoj po izvedenih delih.

Vzdrževanje gozdnih prometnic mora potekati takoj po končanem pridobivanju lesa. Na gozdnih cestah pa je predvideno tudi periodično vzdrževanje. Pri tem je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- vzdrževanje posamezne prometnice, posebej, če slednja poteka po pobočju nad drugo prometnico, mora biti izvedeno tako, da se prepreči prelivanje meteornih vod iz vrhnje na nižje ležečo prometnico. V kolikor drugačna rešitev ni možna, je potrebno ukrepe za

odvajanje meteornih vod izvesti na obeh prometnicah v celotni vplivni liniji. Ti ukrepi veljajo tako za gozdne ceste, kot tudi za gozdne vlake;

- vzdrževanje gozdnih cest mora biti izvedeno tako, da bo zagotovljena večletna normalna uporaba posamezne ceste. V primeru izrednih dogodkov (ujme, nepredvideni dogodki na prometnici) je potrebno takoj poskrbeti za osnovno sanacijo, da se škodni pojav ne širi. Končno vzdrževanje pa je potrebno izvesti v najkrajšem primernem času;
- vzdrževanje gozdnih cest naj se izvaja praviloma na odsekih, kjer niso predvidena večja dela pri pridobivanju lesa. Odseke, ki so v slabem stanju, pa je na njih predvidena gozdna proizvodnja, se vzdržuje minimalno samo z namenom zagotavljanja pogojev za izvedbo gozdne proizvodnje in transport lesa;
- na odsekih gozdnih cest, ki se uporablja za namene, ki niso povezani z gospodarjenjem z gozdovi, je potrebno oceniti delež takšne rabe in pridobiti še dodatna sredstva za morebitno nadstandardno vzdrževanje.

6.2.7 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Splošne usmeritve

Osnovno vodilo pri upravljanju rabe gozdnega prostora je delež gozda in njegova prostorska razporeditev, stopnja poudarjenosti funkcij gozda, omejitve, ki izhajajo iz predpisov (npr. varovalni gozdovi) in usmeritve za temeljna razvojna območja gozdov in gozdnega prostora. V splošnem velja, da se posege v gozd prvenstveno usmerja na območja slabših rastišč in na površine, ki so se v zadnjih desetletjih zarasle oziroma so v zaraščanju.

Za potrebe širitve urbanizacije naj se prednostno izkoristi obstoječe degradirane urbane površine, šele nato je mogoča širitev na območja gozdnih površin. Pri širitvah naselij v območja gozdov naj se skuša zagotoviti zadosten varnostno-oskrbni pas (vsaj v širini sestojne višine odraslega gozda – okrog 25 m), kjer naj se površine nameni za ureditev funkcionalnih površin. Pri presoji posegov v prostor je treba poskrbeti, da se s širjenjem naselij ali industrijskih con ne prekine selitvene poti divjadi.

Pri gradnji večjih linijskih objektov (plinovodi, elektrovodi ipd.) v največji možni meri izkoristiti obstoječe trasne koridorje. Pri posegih, ki fizično razdelijo prostor in prekinejo selitvene poti živalskih vrst, je treba zagotoviti nadomestne poti in ustrezne (bio)tehnične ukrepe.

Smiselno se upoštevajo smernice za pridobitev vodnega soglasja navedene v poglavju 6.2.6, ki se nanašajo na posege v prostor.

Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk se v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine izvaja vedutne sečnje.

V kmetijski in primestni krajini, gozdove varovati in ohranjati v obsegu, ki zagotavlja trajno uresničevanje mnogonamenske vloge gozda. Prednostno ohranjati manjše površine gozdov v varovanih območjih naravnih vrednot in kulturne dediščine. Ohranjati skupine drevja, posamezna drevesa, obvodno gozdno rastje, protivetrne pasove in omejke zunaj gozda.

V gozdnati krajini, varovati gozdove na rastiščih z nadpovprečno proizvodno sposobnostjo, gozdove z močno poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami ter ohranjati selitvene povezave prstoživečih živalskih vrst med posameznimi gozdnimi kompleksi. Krčitve gozdnih površin prednostno usmerjati na gozdove v mlajši razvojni fazi s slabo zasnovo oziroma slabe kakovosti.

Merila za presojo sprejemljivosti posegov v gozdni prostor:

- V varovalnih gozdovih in gozdnih rezervatih posegi v prostor niso dopustni. V varovalnih gozdovih se posegi dopuščajo izjemoma, kadar ni nobene druge rešitve in je poseg nujen. V tem primeru je treba pridobiti dovoljenje Ministrstva pristojnega za področje gozdarstva in po potrebi izvesti ustrezne omilitvene ukrepe.
- V večnamenskih gozdovih, ki imajo na prvi stopnji poudarjeno katerokoli ekološko ali socialno funkcijo, se posegi dovolijo le v primerih, kadar so posegi nujni in zanje ni druge možnosti ter ob upoštevanju omilitvenih ukrepov.

- V osrednjih delih velikih kompleksov gozdov v gozdni in gozdnati krajini objektov, ki ne služijo za namen gospodarjenja z gozdovi ali za raziskovalne in poučne potrebe, ni dopustno postavljati, če je namenska raba gozdno zemljišče.
- Vsak poseg v gozd in gozdni prostor mora biti izveden v minimalnem potrebnem obsegu tako, da se zagotovi čim manjšo krčitev gozda in čim manjši poseg na gozdna tla ter da se razmere za gospodarjenje z okoliškimi gozdovi ne poslabšajo. Kadar to ni mogoče, je treba izvesti omilitvene ukrepe, da se ponovno vzpostavi prvotno ali izboljšano stanje (npr. vzpostavitev zaprtega gozdnega roba).
- V postopku izdelave prostorskih aktov je potrebno v območjih, ki so po namenski rabi gozdna zemljišča, odobriti umeščanje objektov, ki so praviloma namenjeni gozdarski dejavnosti. Umeščanje objektov druge namembnosti pa je sprejemljivo zgolj izjemoma ob predhodni presoji vplivov.
- Čebelnjake je dopustno postavljati samo na zemljiščih, ki so s pašnim redom določena za stalne čebelnjake in na stojiščih za začasen dovoz čebel na pašo. Iz mnenja čebelarstva svetovalne službe mora biti razvidno, da je postavitve čebelnjaka skladna s predpisi, ki urejajo čebelarstvo.
- Karta G »Členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma« iz gozdnogospodarskega načrta območja določa območja gozdnega prostora, v katerih sta načeloma mogoči ježa in vožnja s kolesom brez motorja po označenih gozdnih vlakih in drugih poteh, pri čemer pa je ta karta le osnovna orientacijska strokovna podlaga za presojo oziroma odločanje; dopustnost tovrstne rabe je sicer treba presoditi za vsako posamezno lokacijo posebej.
- Krčenje gozdov v kmetijski namen ni dovoljeno v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom brez dovoljenega ukrepanja. V območjih z močno poudarjenimi ekološkimi funkcijami, so krčitve dovoljene le v primeru kadar ni mogoče pričakovati bistvenega vpliva na funkcije gozda. Na območju potencialnih erozijskih oziroma plazljivih območjih so krčitve gozda možne le na podlagi vodnega soglasja.

Nedovoljeni posegi

Pri nedovoljenih posegih v gozdni prostor zagotoviti sanacijo degradiranega prostora. Na območjih, kjer so ogrožene funkcije gozda na prvi stopnji in obstaja velika verjetnost trajne izgube gozda, je potrebno v čim krajšem času zagotoviti ustrezno obnovo gozda.

V prostorskem delu gozdnogospodarskega načrta GGE Vransko so prikazani gozdovi, kjer krčenje ni dovoljeno in gozdovi, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno. V GGE Vransko krčenje ni dovoljeno v varovalnih gozdovih in v gozdnih rezervatih. V enoti praviloma ni dopustno krčenje v gozdovih s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, na območju gozdnih učnih poti, v sklenjenih območjih gozdov, na potencialnih erozijskih območjih (na območjih strogih in zahtevnih ukrepov) in na plazljivih območjih z veliko do zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov in na plazovitih območjih z zmerno ogroženostjo. Ti gozdovi skupno obsegajo 2.215 ha.

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno javno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Ur. l. RS, št. 67/16).

Zaradi vse večjega pritiska na gozdove je treba iskati kompromise in aktivno sodelovati pri prostorskem načrtovanju. Krčitve zaradi kmetijstva na prvi pogled niso problematične (ob velikih zaraščajočih površinah), vendar se jih precejšen delež izvrši tudi v kmetijski in primestni krajini, kjer je gozdov že tako premalo in imajo ti poudarjene funkcije. Posebno pozornost je potrebno posvetiti tistim pojavom v prostoru, katerih posledice segajo širše na gozd in gozdni prostor (npr. kamnolomi).

Krčitve v kmetijske namene predstavljajo trajno izgubo gozdne površine. Krčitev gozda je možno odobriti ob upoštevanju posameznih kriterijev.

Površine, kjer krčenje gozda ni dovoljeno:

- trajno varovana območja gozdov - varovalni gozdovi in
- gozdni rezervati.

Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno, pa so:

- gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij;

- gozdovi na območju gozdnih učnih poti (50 m robni pas);
- sklenjena območja gozdov;
- plazljiva območja z veliko do zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov;
- potencialna erozijska območja, kjer veljajo zahtevni zaščitni ukrepi;
- plazovita območja z zmerno ogroženostjo.

Presoja ustreznosti krčitve se izdela na podlagi ugotovitev na posameznih primerih.

Na plazljivih območjih in na potencialnih erozijskih območjih je potrebno glede na lokacijo presoditi ali gre v skladu z usmeritvami iz 88. člena Zakona o vodah za poseg, ki lahko pospešuje plazenje zemljišč na dejanskih plazljivih območjih (kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev) in od lastnika v skladu s pogoji DRSV (10. točka Usmeritev s področja upravljanja z vodami) in 150. členom Zakona o vodah smiselno zahtevati pridobitev ustreznih dovoljenj pristojnih inštitucij.

V skladu z Odlokom o varstvenih pasovih virov pitne vode v Letušu in Podvinu (Ur. l. RS št. 33/94) je potrebno na vodovarstvenih območjih upoštevati določila po varstvenih pasovih:

Najožji varstveni pas

V najožjem varstvenem pasu veljajo naslednja določila:

- površina je namenjena izključno objektom, ki služijo za preskrbo z vodo;
- prepovedana je uporaba vseh gnojil in pesticidov;
- upravljalec vodovoda mora biti lastnik zemljišča;
- zemljišče mora biti ograjeno;
- dostop je dovoljen le pooblaščenim osebam upravljalca.

Najprimernejša izraba tal je zatravitev, nasad grmovja ali drevja.

Ožji varstveni pas

V ožjem varstvenem pasu s strogim režimom varovanja ni stanovanjskih in gospodarskih objektov.

V ožjem varstvenem pasu je prepovedano:

- intenzivno kmetijstvo in živinoreja;
- gradnja novih stanovanjskih in gospodarskih objektov ter drugi posegi v prostor, z izjemo objektov, ki so namenjeni vodovodu;
- gradnja novih cest, razen dovoznih;
- gradnja novih vodnjakov za črpanje podtalnice, razen vodnjakov za vodovod;
- uporaba gnojevke in gnojnice;
- uporaba mineralnih gnojil od 1. novembra do 1. marca in v pasu 50 m od zajetja;
- uporaba pesticidov na osnovi svinca, živega srebra, arzena, kloriranih ogljikovodikov, cianovodikove kisline, fenola, krezola, uporaba triazinov in drugih vodi škodljivih snovi;
- odpiranje in izkoriščanje gramoznic;
- odvažanje zemlje;
- odlaganje odpadkov;
- golosečnje in krčenje gozdov, razen sanitarne sečnje;
- skladiščenje podtalnice nevarnih snovi v neustreznih skladiščih in skladiščenje večjih količin mineralnih gnojil, kot so potrebne za enoletno proizvodnjo;
- znižanje gladine podtalnice z zemeljskimi deli.

Najprimernejše gospodarske panoge tega območja so gozdarstvo, poljedelstvo in rekreacija – vendar brez spremljajočih objektov (sanitarije, hlevi, garaže, gnojišča, deponije...).

Kmetijska zemljišča v območju ožjega varstvenega pasu morajo biti ves čas ozelenjena, obsejana s poljščinami za jesensko rabo, prezimnimi posevki ali zatravljena.

Širši varstveni pas

V širšem varstvenem pasu s higiensko tehničnim režimom varovanja ni stanovanjskih in gospodarskih objektov.

V širšem varstvenem pasu je prepovedano:

- gradnja novih stanovanjskih in gospodarskih objektov ter drugi posegi v prostor, z izjemo objektov, ki so namenjeni vodovodu;
- gradnja novih cest;
- gradnja novih vodnjakov za črpanje podtalnice, razen vodnjakov za vodovod;
- uporaba gnojevke in gnojnice, kadar je zemlja zmrznjena ali prepojena z vlago, kadar je snežna odeja debela 20 cm ali kadar je zemlja pokrita z močno izsušeno skorjo;
- uporaba pesticidov na osnovi svinca, živega srebra, arzena, kloriranih ogljikovodikov, cianovodikove kisline, fenola, krezola, uporaba triazinov in drugih vodi škodljivih snovi;
- odpiranje in izkoriščanje gramoznic;
- odvažanje zemlje;
- odlaganje odpadkov;
- znižanje gladine podtalnice z regulacijskimi deli.

V skladu z Uredbo o vodovarstvenem območju za vodna telesa vodonosnikov za območja občin Šmartno ob Paki, Polzela in Braslovče (Ur. l. RS št. 98/11 in nasl.) je potrebno na vodovarstvenih območjih upoštevati določila po varstvenih pasovih:

- Na najožjem vodovarstvenem območju je prepovedana raba podzemne vode iz vodnih virov, ki se varujejo s to uredbo, razen za javno oskrbo s pitno vodo.
- Na ožjem in širšem vodovarstvenem območju se lahko podeli vodna pravica za rabo vode iz vodnih virov, ki se varujejo s to uredbo, če to ne vpliva na količino in kakovost vode, ki se uporablja ali je namenjena za javno oskrbo s pitno vodo.
- Na območju zajetja je prepovedana gradnja, razen gradnje, ki je namenjena za javno oskrbo s pitno vodo in je zanjo pridobljeno vodno soglasje.
- Na območju zajetja je prepovedano opravljanje dejavnosti, ki bi lahko vplivale na spremembo lastnosti ali kakovost pitne vode.
- Na notranjih območjih je v gozdu, parkih, na pokopališčih, športnih igriščih, zelenicah, gradbenih parcelah in objektih transportne infrastrukture prepovedano:
 - gnojenje z gnojnico in gnojevko;
 - namakanje z vodo, ki so ji dodana rastlinska hranila;
 - gnojenje z ostanki greznic, malih čistilnih naprav ali skupnih čistilnih naprav;
 - gnojenje z blatom, ki nastaja na kmetijskem gospodarstvu in je mešanica komunalne odpadne vode, gnojnice in gnojevke, ne glede na čas njegovega skladiščenja;
 - shranjevanje organskih gnojil, določenih v skladu s predpisom, ki ureja varstvo voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov;
 - shranjevanje komposta ali pregnitega blata 1. ali 2. razreda okoljske kakovosti, določenega v skladu s predpisom, ki ureja obdelavo biološko razgradljivih odpadkov, uporabljati pregnito blato, biološko razgradljive odpadke ali kompost, določen v skladu s predpisom, ki ureja obdelavo biološko razgradljivih odpadkov;
 - shranjevanje blata iz čistilnih naprav, določenega v skladu s predpisom, ki ureja uporabo blata iz komunalnih čistilnih naprav v kmetijstvu;
 - uporabljati blato iz čistilnih naprav, določeno v skladu s predpisom, ki ureja uporabo blata iz komunalnih čistilnih naprav v kmetijstvu;
 - uporabljati kompost in pregnito blato 2. razreda okoljske kakovosti, določeno v skladu s predpisom, ki ureja obdelavo biološko razgradljivih odpadkov;
 - uporabljati mineralna gnojila, ki vsebujejo dušik, in

- uporabljati FFS.
- Na notranjih območjih je v gozdu prepovedana oskrba strojev in naprav z gorivom in olji, razen če gre za biološko razgradljive vrste olja.

V skladu z Odlokom o varstvenih pasovih vodnih virov v Občini Vransko in ukrepih za zavarovanje voda (Ur. l. RS, št. 22/01) je potrebno na vodovarstvenih območjih upoštevati določila po varstvenih pasovih:

Vodovarstveni ukrepi v notranji vodovarstveni coni – CONI I:

Določbe:

- kakršenkoli poseg v prostor je prepovedan, razen za potrebe vodovoda,
- ozemlje naj se očisti in uredi kot travnik, park ali gozd,
- na gozdnatih območjih so prepovedani goloseki,
- gradnja novih prometnic je prepovedana, obstoječe lokalne in regionalne prometnice je potrebno sanirati do stopnje, da meteorne vode s cestišča na odtekajo v vodonosnik in da se na minimum zmanjša možnost nesreč z nevarnimi snovmi,
- velja splošna prepoved gradnje, obstoječe zgradbe je možno samo adaptirati,
- ni dovoljen izkop gramoza, peskov ali odpiranje kamnolomov, obstoječe je potrebno zapreti in sanirati.

Posebni pogoji:

Pod posebnimi pogoji se lahko v notranjem varstvenem območju gradijo in vzdržujejo prometnice posebnega družbenega pomena – določi Ministrstvo za okolje in prostor.

Vodovarstveni ukrepi V zunanji vodovarstveni coni – CONI II:

Ni dovoljena:

- uporaba fitofarmaceutskih sredstev izdelanih na osnovi svinca, živega srebra, arzena, cianovodikove kisline, krezola in drugih škodljivih snovi,
- polivanje gnojnice, gnojevke, odpadnih in čistilnih blat ter podobnih snovi,
- uporaba hlevskega gnoja v času od 15. 11. do 1. 2.,
- uporaba umetnih gnojil na travinju od 15. 10. do 1. 2. in na drugih zemljiščih od 1. 10. do 15. 2.,
- gradnja naftovodov in plinovodov,
- gradnja stanovanjskih in industrijskih zgradb ter živinorejskih farm,
- gradnja greznic, kanalizacije, čistilnih naprav, ponikovalnic, smetišč in predelava lahkotekočih nevarnih tekočin, obstoječe greznice je potrebno kontrolirati in zagotoviti vodotesnost,
- predelava lahkotekočih naftnih derivatov in nevarnih tekočin,
- golosečnja v gozdovih,
- ni dovoljen izkop gramoza, peskov ali odpiranje kamnolomov, obstoječe je potrebno zapreti in sanirati,
- gradnja novih prometnic je prepovedana, obstoječe lokalne in regionalne prometnice je potrebno sanirati do stopnje, da meteorne vode s cestišča ne odtekajo v vodonosnik in da se na minimum zmanjša možnost nesreč z nevarnimi snovmi,
- tranzitni promet z nevarnimi snovmi.

Na poplavnih območjih in priobalnih zemljiščih je potrebno pri posegih v prostor upoštevati usmeritve iz poglavja 6.2.1 Splošne usmeritve in 6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov, podpoglavje Usmeritve za hidrološko funkcijo.

Za vse posege na poplavnih območjih, plazljivih območjih, potencialnih erozijskih območjih, plazovitih območjih, priobalnih zemljiščih in na vodovarstvenih območjih je potrebno pridobiti ustrezna dovoljenja pristojnih institucij (DRSV).

6.2.8 Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih

V gozdnogospodarski enoti je ena obora, ki zajema 0,37 ha gozdnih površin. V obori je potrebno spremljati stanje gozdnega drevja. V primeru pojava bolezni ali razširitve škodljivcev, kar lahko ogrozi sosednje sestoje, je potrebno žarišča takoj sanirati. Ob pojavu erozije tal v obori, ki lahko negativno vpliva tudi na površine izven same obore, je potrebno ogrožene dele znotraj obore izolirati (preprečiti dostop živalim) ter erozijske pojave odpraviti, hkrati pa odpraviti tudi morebitne posledice erozije zunaj obore.

Skozi GGE Vransko poteka visokonapetostni daljnovod Podlog - Beričevo in več manjših lokalnih daljnovodov. Skupna površina koridorjev v gozdnem prostoru znaša 32,42 ha. Pri čiščenju drevja pod daljnovodi je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- čas dela prilagoditi gnezdenju ptic in ekološkim potrebam ostalih prostoživečih živali;
- sečne ostanke je potrebno odstraniti iz vodotokov, jarkov, vlak, cest in poti;
- pred izvedbo posega je potrebno drevje za posek evidentirati. Urejanje lastniško - pravnih razmerij (soglasja lastnikov) je v domeni vzdrževalca elektrovida. Pred evidentiranjem drevja za posek na posamezni parceli morajo biti zbrana vsa soglasja lastnikov.

6.3 Ukrepi

Ukrepi za doseganje ciljev pri gospodarjenju z gozdovi so določeni na nivoju celotne GGE ter za posamezne lastniške kategorije. Ukrepi so opredeljeni na podlagi stanja gozdov, dolgoročnega gozdnogospodarskega in gozdnogojitvenega cilja, preteklega gospodarjenja ter poudarjenosti funkcij gozdov.

6.3.1 Možni posek

Preglednica 61/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) – zasebni gozdovi

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m³	54.956	114.605	0	169.561	21,3	94,9
	%	32	68	0	100		
Listavci	m³	61.084	174.698	0	235.782	20,8	102,1
	%	26	74	0	100		
Skupaj	m³	116.040	289.303	0	405.343	21,0	99,0
	%	29	71	0	100		

Preglednica 62/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - državni gozdovi

		Vrste poseka			Posek Skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitev.	Drugo			
Iglavci	m³	1.260	3.059	0	4.319	18,9	85,2
	%	29	71	0	100		
Listavci	m³	1.040	5.133	0	6.173	15,6	71,0
	%	17	83	0	100		
Skupaj	m³	2.300	8.192	0	10.492	16,8	76,3
	%	22	78	0	100		

Preglednica 63/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitev.	Drugo			
Iglavci	m³	3	68	0	71	39,0	175,3
	%	4	96	0	100		
Listavci	m³	1	34	0	35	35,4	157,0
	%	3	97	0	100		
Skupaj	m³	4	102	0	106	37,7	168,8
	%	4	96	0	100		

Preglednica 64/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - vsi gozdovi skupaj

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitev.	Drugo			
Iglavci	m³	56.219	117.732	0	173.951	21,2	94,7
	%	32	68	0	100		
Listavci	m³	62.125	179.865	0	241.990	20,6	101,0
	%	26	74	0	100		
Skupaj	m³	118.344	297.597	0	415.941	20,9	98,2
	%	28	72	0	100		

Višino možnega poseka v največji meri določa današnje stanje gozdov. Določili smo jo z upoštevanjem poudarjenosti funkcij gozdov, izkušenj preteklega gospodarjenja in družbeno-gospodarskih ter posestnih razmer. Glede na preteklo ureditveno obdobje načrtujemo večji možni posek in sicer za skupno 56.703 m³ oziroma 16 %. Količina možnega poseka redčenj se je zmanjšala za 19 %, količina pomladitvenih sečenj pa povečala za 82.925 m³ oziroma za 39 %.

Glede na porušeno razmerje razvojnih faz s primanjkljajem mladovij in presežkom debeljakov razporejamo velik del (72 %) možnega poseka v pomladitveni posek, s ciljem izboljšanja stanja gozdov v pogledu trajnosti in večanja biotske raznovrstnosti ter stabilnosti gozdov. Pomladitveni posek načrtujemo prvenstveno v debeljakih in sestojih v obnovi, deloma tudi v izrazito slabo zasnovanih in močnejše presvetljenih drogovnjakih. V debeljakih z doseženo končno lesno zalogo in nekvalitetnih debeljakih načrtujemo uvajanje v obnovo s svetlitvenimi sečnjami na skupno 701 ha. V sestojih v obnovi načrtujemo pomladitvene poseke z usmeritvami nadaljevanja obnove (720 ha),

pospešenega nadaljevanja obnove (553 ha) in končnega poseka (94 ha). Skupna površina gozdov, v katerih načrtujemo ukrepe vezane na pomladitev oz. obnavljanje sestojev, znaša 2.068 ha.

Možni posek za redčenja vključuje izbiralna redčenja drogovnjakov (795 ha) ter izbiralna redčenja debeljakov (1.686 ha).

Za sestoje v GGE Vransko je značilen večji delež pomladitvenega poseka in manjši delež redčenj, predvsem zaradi primanjkljaja mladovij ter presežka debeljakov in sestojev v obnovi.

Preglednica 65: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m³)	Možni posek (m³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Obnova s sadnjo	<1	0,75			
	Nega mladja in gošče	49	113,22			
	Nega letvenjaka	47	109,37			
	Ni ukrepanja	4	8,33			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	72	795,13	245.773	39.769	0,16
	Uvajanje sestoja v obnovo	<1	0,26	67	26	0,39
	Ni ukrepanja	27	298,51	71.124		
	Ekocelice	2	17,31	5.181		
Debeljak	Nega debeljaka	62	1.685,87	790.367	78.575	0,10
	Uvajanje sestoja v obnovo	26	700,64	326.290	94.473	0,29
	Ni ukrepanja	12	334,19	133.429		
	Ekocelice	<1	6,42	2.209		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	52	719,61	234.803	92.499	0,39
	Pospešeno nadaljevanje obnove	40	553,14	158.028	90.200	0,57
	Končni posek (pri naravni obnovi)	7	94,32	20.443	20.399	1,00
	Ni ukrepanja	1	20,21	5.254		

Nego drogovnjakov načrtujemo na 72 % površine drogovnjakov z jakostjo 16 %, nego debeljakov na 62 % površine vseh debeljakov. V njih redčimo z intenziteto 10 %. V sestojih v obnovi načrtujemo zadržano nadaljevanje obnove s povprečno jakostjo 39 %, pospešeno nadaljevanje obnove z jakostjo 57 % ter končne poseke na površini 94,3 ha.

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 66/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

	Enota	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Skupaj	
		dej.	s pon.	dej.	s pon.	dej.	s pon.
Priprava sestoja	ha	26,01	24,53	2,64	2,64	27,17	28,65
Priprava tal	ha	2,71	2,71	0,00	0,00	2,71	2,71
Sadnja	ha	0,91	0,91	0,00	0,00	0,91	0,91
Obžetev	ha	25,89	10,74	1,47	1,47	12,21	27,36
Nega mladja	ha	22,61	22,61	7,13	7,13	29,74	29,74
Nega gošče	ha	51,40	50,47	4,62	4,62	55,09	56,02
Nega letvenjaka	ha	48,15	48,15	8,32	8,32	56,47	56,47
Nega drogovnjaka	ha	34,25	34,25	0,70	0,70	34,95	34,95
Dopolnilna sadnja	ha	2,60	2,60	0,00	0,00	2,60	2,60
Zaščita s količenjem	kos	14.820	14.820	0	0	14.820	14.820

V primerjavi s prejšnjim gozdnogospodarskim načrtom načrtujemo manj gojitvenih in varstvenih del. Razlogi so predvsem: manjši delež mladovij, premik k negi za stabilnost gozdnih sestojev v smislu optimizacije in zmanjševanja količine negovalnih del (praktično ne načrtujemo ponovitev; izjema so obžetve) in spremenjene družbene razmere. Obseg načrtovanih gojitvenih in varstvenih del je tako prilagojen stanju gozdov, poudarjenosti funkcij gozda in zastavljenim ciljem. V gozdovih lokalnih skupnosti ne načrtujemo gojitvenih in varstvenih del, saj v teh gozdovih ni mladovij

Pripravo sestoja pri naravni obnovi načrtujemo v sestojih, kjer gost zeliščni in grmovni sloj onemogoča naravno nasemenitev ciljnih drevesnih vrst.

Pri obnovi sledimo smernicam naravnega obnavljanja sestojev, zato načrtujemo zelo malo umetne obnove. Poleg redne obnove načrtujemo tudi dopolnilno sadnjo – gre za objekte, kjer bodisi naravno mladje ni zastrlo celotne površine sestoja, ali pa gre za dodatno sajenje sadik na površinah, kjer umetna obnova ni uspela v celoti.

V sklopu negovalnih del načrtujemo obžetev, nego mladja, nego gošče, nego letvenjaka in nego drogovnjaka. Negovalna dela so v veliki večini vezana na sestoje mladovij. Obžetev načrtujemo praviloma v sestojih, ki so bili ali bodo v tem načrtovalnem obdobju umetno obnovljeni.

V sestojih v obnovi so negovalna dela načrtovana v primerih, ko načrtujemo v tem ureditvenem obdobju končni posek, hkrati pa rastiščne razmere zahtevajo intenzivno poseganje v mlajše razvojne faze. Negovalna dela se v sestojih, ki prvotno niso izločeni kot mladovja, lahko pojavljajo tudi zaradi manjših mozaičnih površin mlajših razvojnih faz, ki jih zaradi premajhne skupne površine nismo izločili kot samostojne sestoje.

Umetno obnovo s sadnjo načrtujemo tam, kjer pomlajevanje ustreznih drevesnih vrst zaradi razraslih grmovnic ni mogoče. Povprečna načrtovana gostota sadnje pri umetni obnovi in sanacijski premeni znaša 2.000 sadik na hektar. Sadnjo načrtujemo na skupni površini 0,91 ha.

Dopolnilno sadnjo načrtujemo tam, kjer v pomladku ni zelenih drevesnih vrst in je njihov sklep rahel ali pretrgan, sestoj pa je zrel za obnovo. Povprečna načrtovana gostota dopolnilne sadnje je 1.200 sadik na hektar. Dopolnilno sadnjo načrtujemo na skupni površini 2,60 ha.

Načrtovan ukrep iz skupine varstvenih del je zaščita sadik s količki. Vezan je na ukrepe sadnje, s ciljem zaščite sadik pred rastlinojedo divjadjo.

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Podrobnejši ukrepi, ki so namenjeni ohranjanju oziroma izboljšanju življenjskih možnosti za divjad so navedeni v letnih načrtih lovišč v GGE. Druge usmeritve pa so podrobno navedene v lovsko upravljaljskih načrtih. Temeljno vodilo ukrepov iz navedenih področij je čimbolj usklajevati ravnovesje med divjadjo in gozdom oz. kmetijskimi površinami. Pri tem ločimo ukrepe, ki jih izvaja gozdarska stroka (načrtovanje in priprava ukrepov sadnje in zaščite sadik, usmerjanje razvoja gozdov z gojitvenimi in varstvenimi deli, načrtovanje v lovstvu ...), ukrepe, ki so v domeni lastnikov zemljišč (sadnja, zaščita, nega gozdov, puščanje odmrle biomase, košnja in spravilo sena na pasiščih v gozdu, varovanje posesti, varstvo pred podlubniki ...) in ukrepe, ki jih izvajajo lovske organizacije (biotehnični in biomeliorativni ukrepi v življenjskem okolju divjadi, varovanje lovišč, lov ...). V gozdnogojitvenih načrtih so opredeljeni številni ukrepi z namenom krepitve funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, kot so sadnja sadik plodonosnih drevesnih vrst, namensko puščanje plodonosnega drevja na gozdnih robovih in na površinah v zaraščanju, ohranitev primernih travnikov v zaraščanju, oblikovanje zimovališč za divjad in s tem povezani ukrepi varovanja habitatov (postavitev gnezdnih za ptice, ohranjanje vodnih teles v okolju, puščanje biomase, ohranjanje grmišč, gozdnih robov...). Pomembno je vzdrževanje vodnih virov v gozdu vključno s kalužami, krmljenje poljske divjadi, vzdrževanje remiznih površin, obvodnih pasov, gozdnih ostankov, obdelovanje krmnih njiv in zalaganje solnic, ki naj se izvaja skladno z načrti v lovstvu. V mirnih conah mora biti gospodarjenje z gozdom (sečnja, spravilo, gradnja gozdnih vlak) prilagojeno pomembnejšim življenjskim ciklusom divjadi (npr. času reprodukcije in vzgoje mladičev, prezimovanju). Nekateri ukrepi so sofinancirani s proračuna RS. Pri gospodarjenju z gozdom je potrebno zagotoviti primeren delež starega, trhlega in primerno debelega drevja, ki zagotavlja življenjski prostor nekaterim vrstam duplarjev, sov in ujed. Pomembno je tudi prilagojeno gospodarjenje z gozdovi v območjih gnezdišč redkih in ogroženih vrst ptic (črna štoklja, siva čaplja, sove, ptice ujede ...). Sečnja in puščanje vejnikov lahko koristno pripomore k ublažitvi ostrih pogojev za divjad v zimskem času, hkrati pa zmanjšuje vpliv divjadi na naravna mladovja. Dolgoročno je potrebno vzpostaviti modelno stanje razvojnih faz gozdnih sestojev v smislu trajnosti. Še posebej je za prostoživeče živalske vrste pomembno zagotoviti ustrezen delež naravnih mladovij, rastišču primerne drevesne sestave. Vsekakor pa je glavni ukrep za zagotavljanje usklajenega odnosa med divjadjo in njenim okoljem, številčno in strukturno ustrezno poseganje v populacije z odstrelom.

Svetovanje in načrtovanje omenjenih ukrepov spada v permanentno delo revirnih gozdarjev in lovcev. Prav tako naj se preko lokalnih skupnosti in društev usmerja turistično-rekreativne aktivnosti. Kolikor je mogoča, naj se sezonsko in prostorsko usmerja zgoraj navedene aktivnosti v naravnem okolju.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Preglednica 67/D-FU: Načrtovani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	Enota	Obseg
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	Sajenje plodonosnih drevesnih vrst	kos	200
	Postavitev gnezdnic	kos	5
	Vzdrževanje gnezdnic	kos	10
	Puščanje stoječe biomase	m ³	100
	Puščanje podrte biomase	m ³	50
Lovnogospodarska funkcija	Vzdrževanje pasišč v gozdu	ha	20
	Vzdr. vodnih virov in kalov v gozdu	kos	5

Postavitev gnezdnic in njihovo vzdrževanje je predvideno v gozdovih ob učnih poteh. Z ukrepoma puščanja stoječe in podrte biomase želimo povečati količino odmrle biomase predvsem v najvišjem debelinskem razredu nad 50 cm, saj jo v tem debelinskem razredu najbolj primanjkuje.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

V območju GGE Vransko sta dve območji, ki sta bili v postopkih analize stanja v okviru izdelave območnega načrta opredeljeni kot pomanjkljivo odprti območji. Največje območje je območje Merinške planine, kjer je okvirno opredeljena potrebna gradnja v dolžini 1.700 m. Drugo območje pa je območje Kozice, ki sega še v sosednjo GGE Marija reka. V tem območju je opredeljena okvirna gradnja 1.500 m ceste. Obe gradnji sta povezani z investitorji, zato ju ne moremo z gotovostjo načrtovati, da bosta izvedeni v tem ureditvenem obdobju. Sta pa obe območji v prvi prioriteti za gradnjo nove gozdne prometnice.

Trend gradenj gozdnih vlak se bo po pričakovanju nekoliko umiril. Predvsem ostajajo z vlakami neodprta zgolj posamezna do sedaj za gospodarjenje manj aktualna območja, na katerih je marsikje primernejše spravilo po zraku (žičnica), kot po tleh (vlačenje s traktorjem) ali po kolesih (s traktorsko prikolico). Vsekakor pa pričakujemo v prihodnjem ureditvenem obdobju večji obseg dela predvsem na rekonstrukcijo gozdnih vlak, saj opažamo, da narašča delež izvoza lesa po kolesih. Temu primerno bo potrebno opremiti posamezne vlake, bodisi na posameznih odsekih ali pa v celoti. Obsega potrebnih gradenj in rekonstrukcij glede na do sedaj znane podatke ni možno podati.

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Področje GGE Vransko pokriva dva krajinska tipa:

- kmetijsko – primestno krajino (18 %) najdemo v ravninskem delu v okolici naselij Letuš, Braslovče in Vransko,
- večji del enote (82 %) pa predstavlja gozdnata krajina.

V kmetijski in primestni krajini je gozd manjšinski ekosistem. Zaradi tega so posamično gozdno drevje in manjše skupine gozdnega drevja (obmejki, obvodna drevnina ob potokih in jarkih, drevje na poljih ob mejnikih ipd.) zunaj gozdnega prostora zelo pomembna za funkcioniranje ekosistemov v krajini. Omenjeno gozdno drevje predstavlja pomemben biotop za posamezne živalske in rastlinske vrste (funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti), pomembno vpliva na mikroklimo v krajini (klimatska funkcija) hkrati pa tudi neposredno vpliva na sam izgled krajine (estetska funkcija). Poudariti je potrebno, da se kot posamezno gozdno drevje in skupine gozdnega drevja zunaj gozdnega prostora pojavljajo plodonosne, redke in ogrožene drevesne vrste kot so skorš, brek, lesnika, hruška, divja češnja ipd., ki pomembno prispevajo k biotski pestrosti in estetskemu izgledu krajine.

V gozdnati krajini so posamično gozdno drevje ter manjše skupine gozdnega drevja redkejša. Dejansko se takšni primeri pojavljajo le na dnu posameznih dolin, kjer se srečamo s posamičnim gozdnim drevjem, pogostejše pa z manjšimi skupinami zlasti v okolici vodotokov kot obvodno drevnino. Gospodarjenje s tem drevjem je prepuščeno lastnikom posameznih parcel in upravljavcem vodotokov, usmerjamo pa ga s svetovanjem. V okviru gospodarjenja z gozdovi je potrebno zagotoviti ohranitev vsaj tistih gozdnih ostankov, ki so vezani na večje gozdne komplekse.

Pri strokovnem delu upoštevamo naslednje usmeritve:

- potrebno je sodelovati pri osveščanju javnosti, še bolj pa posameznih lastnikov, glede pomena gozdnih ostankov, omejkov ter posamičnih dreves v kmetijski krajini;
- z rednim vzdrževanjem omejkov je potrebno zagotavljati njihovo funkcioniranje in obstoj tudi ob izpadu posamezne drevesne ali grmovne vrste zaradi starosti. Posamezna drevesa je potrebno puščati do njihove fizične starosti;
- s službami pristojnimi za upravljanje z obvodno drevnino je potrebno sodelovati pri gospodarjenju z obvodno drevnino. Gospodari se naj tako, da se zagotavlja sklenjen sklep krošenj;
- sečnjo obvodne drevnine je potrebno prilagoditi drstu ribjih vrst. Kjer se pojavljajo salomoidne vrste naj sečnja obvodne drevnine poteka od marca do aprila ali pa v septembru. Ob ostalih vodotokih, kjer so habitati za ribe (ščuka, bolen, klen, platnica ipd.) pa naj dela potekajo od septembra do konca januarja;
- pri obvodni vegetaciji se izogibamo puščanju starih in težkih dreves (nevarnost erozije ob izruvanju);
- skupinam gozdnega drevja na kmetijskih površinah je potrebno ohranjati strukturno pester gozdni rob.

Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij:

- za posamično gozdno drevje izven naselij moramo po potrebi izvajati preventivna varstvena dela enako kot v sklenjenih gozdovih;
- način gospodarjenja je posamično prebiranje;
- pridobivanje lesa je potrebno zaradi gnezdenja ptic v čim večji meri opraviti zunaj vegetacijske dobe;
- v ozkih pasovih gozda ob vodotokih težiti k čim večjemu deležu drevja, ki globoko korenini; posamezna drevesa v manjših gozdnih površinah in posamezno rastoča drevesa sredi kmetijskih površin (avtohtonih, rastišču primernih drevesnih vrst - npr. hrasti, vrbe, jelše ...) puščati do njihove fiziološke zrelosti.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Cilj ekonomske presoje je finančno vrednotenje ukrepov načrtovanih z gozdnogospodarskim načrtom. Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je izdelana skupaj za celotno GGE in ločeno na zasebne gozdove, gozdove lokalnih skupnosti in državne gozdove. Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave ter glede na teoretično sortimentacijo.

Preglednica 68/EP1: Bruto/neto možni posek

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Bruto možni posek (m3)	173.951	241.990	415.941
Neto možni posek (m3)	153.077	205.692	358.768

Stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in dodelave, stroški gojitvenih in varstvenih del ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak. Spodbude delno pokrivajo stroške gojenja, varstvenih del in del za krepitev funkcij v zasebnih gozdovih ter stroške za vzdrževanje gozdnih cest v vseh gozdovih.

Pri ekonomski presoji gospodarjenja z gozdovi niso upoštevani stroški izgradnje sekundarnih in primarnih gozdnih prometnic ter nepredvidljivih varstvenih del (podlubniki ipd.) in stroški javne gozdarske službe.

Preglednica 69/EP1: Prikaz prihodkov od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozd lokalnih skupnosti		Skupaj	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa	34.860.406	100,00	916.797,85	101,61	9.322	102,26	35.786.526	100,04
Strošek sečnje in spravila	8.348.884	23,95	207.198,34	22,96	2.046	22,45	8.558.128	23,92
Razlika	26.511.522	76,05	709.599,51	78,64	7.276	79,81	27.228.397	76,12

Prihodek od lesa smo izračunali na podlagi strukture načrtovanega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave ter glede na sortimentacijo. Uporabljene so povprečne cene sortimentov pridobljene iz podatkov gospodarskih družb. Pri vseh izračunih so upoštevani neto kubični metri možnega poseka.

Preglednica 70/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Vransko

	Skupaj (000 €)	€ na neto m3	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa)	35.787	100,61	100,0
Stroški sečnje in spravila	8.558	24,06	23,9
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenje in varstvo gozdov	144	0,41	0,4
krepitev funkcij gozdov	9	0,02	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	527	1,48	1,5
vzdrževanje vlak	104	0,29	0,3
Stroški skupaj	9.343	26,26	26,1
Dohodek	26.444	74,34	73,9
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	45	0,13	0,1
Predvidene spodbude za krepitev funkcij	6	0,02	0,0
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	250	0,70	0,7
Skupaj predvidene spodbude	301	0,85	0,8
Stroški – spodbude	9.042	25,42	25,3
Dohodek (prihodek - stroški + spodbude)	26.745	75,19	74,7

Pri izračunih stroškov gojenja in varstva gozdov smo na podlagi določil Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (Ur. l. RS št. 71/04 in nasl.) upoštevali normative za srednje težke delovne razmere z enotno dnino 134,03 €. Poleg stroškov dela za gojenje in varstvo gozdov smo upoštevali tudi stroške materiala, ki smo jih določili na podlagi povprečnih cen materiala (vir: Odsek za ukrepe v gozdovih). Pri izračunu subvencij smo upoštevali, da so funkcije gozdov poudarjene na drugi stopnji.

Stroški za krepitev funkcij gozdov predstavljajo sredstva za sajenje plodonosnih drevesnih vrst, vzdrževanje pasišč v gozdu, vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozdu, postavitev gnezdnic, vzdrževanje gnezdnic, puščanje stoječe biomase in puščanje podrte biomase.

Iz zgornje preglednice je razvidno, da celotni prihodki gospodarjenja z gozdovi presegajo odhodke, tako da dobiček znaša 74,7 % prihodkov od vrednosti lesa.

a) Zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti

Preglednica 71/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Vransko za zasebne gozdove in gozdove lokalnih skupnosti

	Skupaj (000 €)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa)	34.870	100,47	100,0
Stroški sečnje in spravila	8.351	24,06	23,9
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenje in varstvo gozdov	131	0,38	0,4
krepitev funkcij gozdov	8	0,02	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	519	1,49	1,5
vzdrževanje vlak	101	0,29	0,3
Stroški skupaj	9.110	26,25	26,1
Dohodek	25.759	74,22	73,9
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	45	0,13	0,1
Predvidene spodbude za krepitev funkcij	6	0,02	0,0
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	243	0,70	0,7
Skupaj predvidene spodbude	294	0,85	0,8
Stroški – spodbude	8.816	25,40	25,3
Dohodek (prihodek - stroški + spodbude)	26.053	75,07	74,7

V zgornji preglednici prikazujemo ekonomiko gospodarjenja za zasebne gozdove in gozdove lokalnih skupnosti skupaj, saj je gozdovi v lasti lokalnih skupnosti le 0,02 % celotne površine gozdov v GGE, stroški dela in spodbude pa se obračunavajo v obeh lastniških kategorijah enako.

Celotni prihodki gospodarjenja presegajo odhodke, čisti dobiček znaša 74,7 % vrednosti lesa.

b) Državni gozdovi*Preglednica 72/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Vransko za državne gozdove*

	Skupaj (000 €)	€ na neto m3	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa)	917	105,86	100,0
Stroški sečnje in spravila	207	23,93	22,6
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenje in varstvo gozdov	13	1,48	1,4
krepitev funkcij gozdov	1	0,10	0,1
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	89	10,29	9,7
vzdrževanje vlak	3	0,30	0,3
Stroški skupaj	313	36,10	34,1
Dohodek	604	69,77	65,9
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	0	0,00	0,0
Predvidene spodbude za krepitev funkcij	0	0,00	0,0
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	7	0,80	0,8
Skupaj predvidene spodbude	7	0,80	0,8
Stroški – spodbude	306	35,30	33,3
Dohodek (prihodek - stroški + spodbude)	611	70,56	66,7

Predvidena gojitvena dela in dela za krepitev funkcij se v državnih gozdovih ne sofinancirajo. Čisti dobiček znaša 66,7 % vrednosti lesa.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

V posamezne rastiščnogojitvene razrede so združeni gozdovi, ki imajo podobne rastiščne razmere, pri čemer smo upoštevali tudi vrstno sestavo in zgradbo gozdnih sestojev ter cilje gospodarjenja. Tako so v posamezen RGR združeni odseki, ki imajo podobne potencialne GRT. Pomemben dodatni kriterij za oblikovanje je bila tudi spremenjenost oz. ohranjenost drevesne sestave.

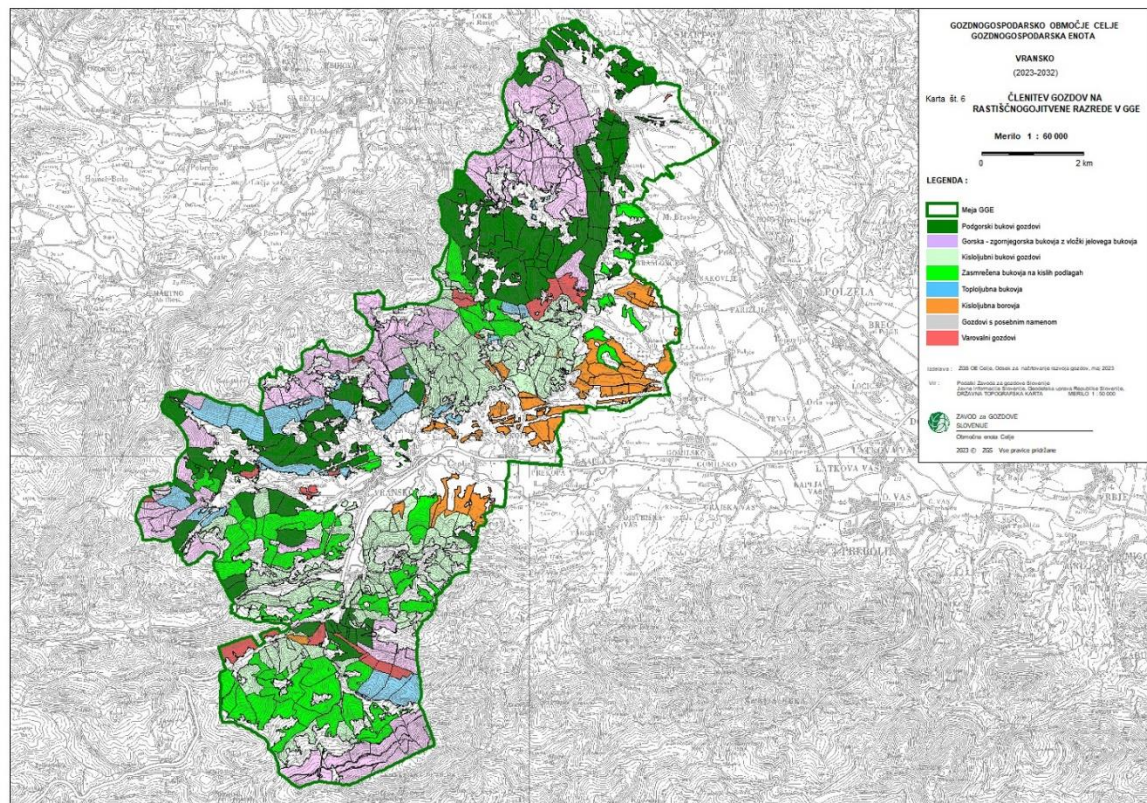
Rastiščnogojitveni razredi so oblikovani tako, da je notranja variabilnost RGR majhna, variabilnost med RGR pa velika. Takšno oblikovanje RGR daje primerno osnovo za načrtovanje gospodarjenja z gozdovi, gospodarjenje samo in njegovo kontrolo.

Gozdovi GGE Vransko so razdeljeni med osem rastiščnogojitvenih razredov. Največja sta RGR Podgorski bukovi gozdovi in RGR Gorska-zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja. Najmanjši je RGR Gozdovi s posebnim namenom.

Preglednica 73/LP: Lastniške kategorije znotraj posameznih rastiščnogojitvenih razredov

Rastiščnogojitveni razred	Površina (enota)	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lok. skupnosti	Skupaj
Podgorski bukovi gozdovi	ha	1.205,13	61,41	0	1.266,54
	%	95	5	0	100
Gorska-zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	ha	1.217,27	28,76	0	1.246,03
	%	98	2	0	100
Kisloljubni bukovi gozdovi	ha	1.107,01	37,31	0	1.144,32
	%	97	3	0	100
Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah	ha	883,69	26,54	0	910,23
	%	97	3	0	100
Toploljubna bukovja	ha	372,15	0	0	372,15
	%	100	0	0	100
Kisloljubna borovja	ha	331,75	26,55	1,03	359,33
	%	93	7	<1	100
Gozdovi s posebnim namenom	ha	5,03	0	0	5,03
	%	100	0	0	100
Varovalni gozdovi	ha	134,50	19,15	0	153,65
	%	88	12	0	100
Skupaj	ha	5.256,53	199,72	1,03	5.457,28
	%	96	4	<1	100

Karta 6: Prikaz členitve gozdov na rastiščnogojitvene razrede

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred 02 Podgorski bukovi gozdovi

Gozdovi RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi v enoti obsegajo 23,2 % površine oziroma 1.266,54 ha. Gozdovi tega gospodarskega razreda pokrivajo predvsem osrednji in S del enote in posamezne manjše površine razpršeno po GGE. Vezani so na podgorski svet, nadmorske višine od 200 do 800 metrov. GRT najdemo na vseh legah pobočij z zmernimi nagibi, največ pa jih je na osojnih, srednje strmih legah.

Večina gozdov 1.204,97 ha (95 %) je v zasebni lasti, 61,57 ha (5 %) je državnih gozdov.

9.2.1.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 74/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	1.018,06	80
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	75,43	6
59200	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	3	46,08	4
60100	Pobočno velikojesenovje	7	36,98	3
63200	Predalpsko gorsko bukovje	11	25,70	2
73100	Kisloljubno gradnovno bukovje	11	17,10	1
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	14,74	1
78100	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	14,67	1
56100	Bazoljubno gradnovje	3	6,68	1
74100	Kisloljubno rdečeborovje	5	6,37	1
55400	Gradnovno bukovje na izpranih tleh	11	4,14	<1
61100	Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje	7	0,59	<1
	Skupaj	8,6	1.266,54	100

Najpomembnejši gozdno rastiščni tip v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi je Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (80,4 %). Ostali GRT zavzemajo manjše deleže.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 02 je 8,6. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 94 %. Prirastek znaša v razredu 8,12 m³/ha letno. Neizkoriščenost rastiščnega potenciala lahko iščemo v porušenem razmerju razvojnih faz oz. v primanjkljaju drogovnjakov.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V RGR 02 prevladujejo skupinsko raznodobni bukovi gozdovi z močnejšo posamično do sestojno primesjo smreke ter posamično do gnezdasto primesjo borov, plemenitih listavcev in drugih trdih listavcev ter posamično primesjo jelke, hrasta in mehkih listavcev.

➤ **Lesna zaloga in prirastek**

Preglednica 75/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	7	15	24	26	27	158	43,1	3,77	46
Listavci	11	18	25	20	26	210	56,9	4,35	54
Skupaj	10	17	24	23	26	368	100	8,12	100

Lesna zaloga in prirastek sta nad povprečjem celotne GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 11,8 \%$.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 76/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
Dejansko	m ³ /ha	144,7	3,2	9,3	1,1	0,2	120,5	25,2	38,7	24,3	0,8
Stanje	%	39,4	0,9	2,5	0,3	0,0	32,7	6,9	10,5	6,6	0,2
Naravno	m ³ /ha										
Stanje	%	2,1	0,4	1,5			66,5	3,3	16,9	9,1	0,1

Naravno stanje drevesne sestave smo povzeli po publikaciji Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina, A. in sod., 2021). Iz tako pridobljenega naravnega razmerja drevesnih vrst smo glede na stanje rastišč in lesne zaloge v oddelku oz. odseku izračunali naravno drevesno sestavo za celoten RGR.

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 02 rahlo prevladujejo spremenjeni gozdovi, teh je 49 %, 32 % je močno spremenjenih, izmenjanih 4 %, ohranjenih gozdov pa 15 %. Spremenjeni in močno spremenjeni gozdovi so zaradi visokega deleža smreke in nižjega deleža bukeve.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 77/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	59,72	35	44	17	4	20	61	19	0	43	40	8	9
Drogovnjak	239,01	11	58	30	1	4	54	42	0	45	47	7	1
Debeljak	568,51					15	76	9	0	8	67	25	0
Sestoj v obnovi	399,30					4	79	16	0				
Skupaj	1.266,54												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (28 %), smreka (25 %), gorski javor (22 %), črni gaber (6 %), veliki jesen (4 %), mali jesen (4 %), beli gaber (3 %), gorski brest (2 %), jelka (1 %), graden (1 %), kostanj (1 %) in mokovec (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: smreka (38 %), bukev (17 %), gorski javor (12 %), graden (9 %), črni gaber (8 %), beli gaber (5 %), rdeči bor (2 %), kostanj (2 %), veliki jesen (2 %), mali jesen (2 %), jelka (1 %), gorski brest (1 %), lipa in lipovec (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: smreka (42 %), bukev (34 %), gorski javor (8 %), graden (6 %), rdeči bor (3 %), kostanj (2 %), jelka (1 %), veliki jesen (1 %), beli gaber (1 %) in črni gaber (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 58 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (36 %), smreka (26 %), gorski javor (18 %), beli gaber (5 %), črni gaber (4 %), graden (2 %), kostanj (2 %), veliki jesen (2 %), mali jesen (2 %) in jelka (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na 88 SVP in sicer na drevju, ki je debelejše od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 657 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 78/K: Kakovost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	13	47	35	3	0
Jelka	40	50	10	0	0
Bor	60	32	8	0	0
Bukev	13	31	44	11	1
Hrast	14	54	21	7	4
Pl. Ist.	4	43	37	15	2
Dr. tr. Ist.	0	9	32	28	32
Meh. Ist.	0	43	14	29	14
Skupaj iglavci	19	46	32	3	0
Skupaj listavci	9	33	38	14	6
Skupaj	13	39	36	9	4

Kakovost iglavcev v RGR je dobra, kar pomeni, da prevladuje les povprečne kakovosti (B, C - šifrant je v poglavju 12 Priloge). Pri listavcih pa je kakovost slabša kot pri iglavcih.

➤ **Poškodovanost sestojev**

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 79/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	5,1
Veje	1,8
Osutost	0,8
Skupaj	7,7

9.2.1.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 80/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	22.465	19.118	85
Listavci	30.848	14.634	47
Skupaj	53.313	33.752	63

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala pomladitvene sečnje, bilo jih je 45 %. Redčenj je bilo 2%. Delež varstveno – sanacijskih sečenj je znašal 31 %. Posek oslabelega drevja je zavzemal 17 %, posek za gozdno infrastrukturo 2 %, poseka z namenom krčitev gozdov je bilo 3 %. % Poseka brez odobritve je bilo pod 1 %.

Preglednica 81/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	4,40	5,79	132
Priprava tal	ha	1,00	2,35	235
Sadnja	ha	4,00	2,27	57
Obžetev	ha	20,27	2,91	14
Nega mladja	ha	0,63	2,53	402
Nega gošče	ha	1,79	0,75	42
Nega letvenjaka	ha	12,11	0,00	-
Nega ml. drogovnjaka	ha	5,59	0,00	-
Varstvo pred žuželkami	kos	0,00	1,30	-
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,40	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	2.450	0	-

Gojitvena in varstvena dela priprava sestoja, priprava tal in nega mladja so bila opravljena v večjem obsegu kot so bila načrtovana, ostala so bila opravljena v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano. Izvedeno je bilo varstvo pred žuželkami in zaščita s premazom ki nista bila načrtovana. Od načrtovanih del se niso izvedla gojitvena in varstvena dela: nega letvenjaka, nega mlajšega drogovnjaka in zaščita s količenjem in tulci.

9.2.1.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV➤ **Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 82/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1993 – 2023 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1993	894,44	130	111	241	3,90	2,70	6,60	1,95	1,18	3,13
2003	1.004,26	150	159	309	3,96	3,96	7,92	1,59	1,18	2,76
2013	686,87	154	207	361	3,57	4,76	8,33	2,78	2,13	4,91
2023	1.266,54	158	210	368	3,77	4,35	8,12	3,61	4,81	8,42

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

Površina RGR se je povečala za 579,67 ha. Glavni vzrok za spremembe je novo uvrščanje odsekov v rastiščnogojitvene razrede glede na novo določene GRT-je na ravni sestojev. Podatki so tako zaradi velike spremembe v površini med seboj slabo primerljivi.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 83/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1993 – 2023 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1993	48,0	1,2	4,5	0,1	0,2	28,6	7,8	4,4	5,1	0,1
2003	43,0	0,7	4,2	0,7	0,0	29,1	8,4	7,4	6,2	0,3
2013	37,0	0,3	5,0	0,3	0,0	32,4	11,1	6,4	7,5	0,0
2023	39,4	0,9	2,5	0,3	0,0	32,7	6,9	10,5	6,6	0,2

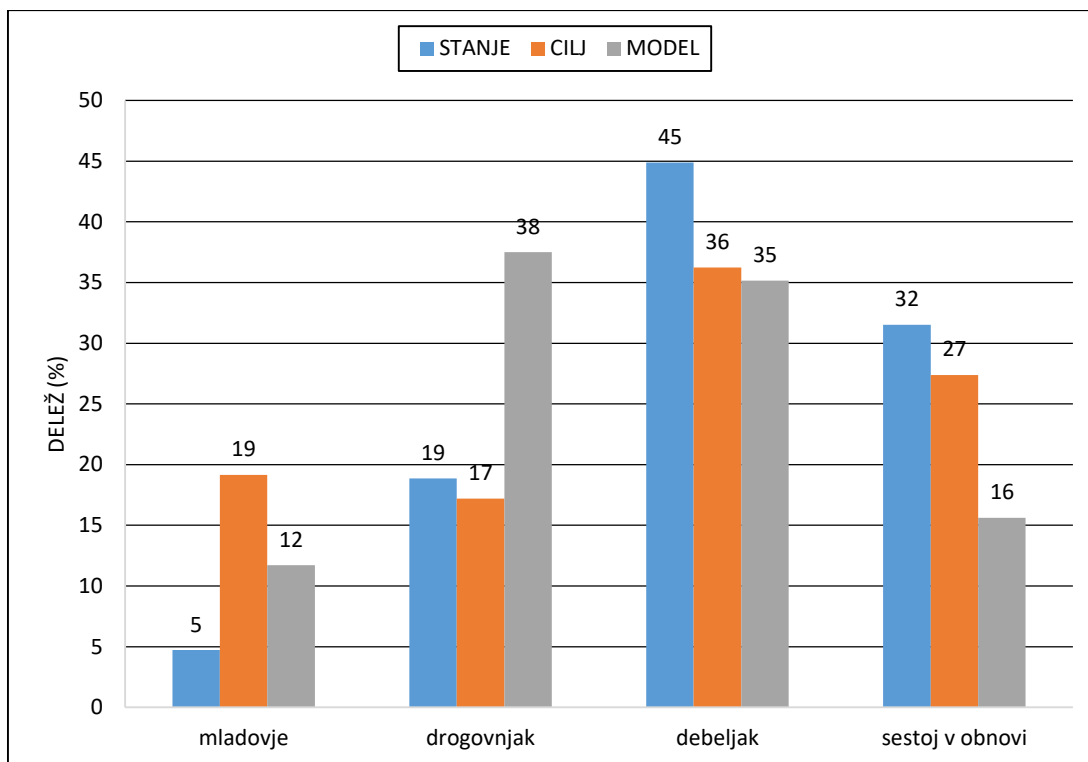
V drevesni sestavi se je povečal delež plemenitih listavcev in bukke. Zmanjšal pa se je delež smreke, borov in hrastov.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 84/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje Razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	59,72	4,7	15	148,42	11,7	-59,8
Drogovnjak	239,01	18,9	48	474,95	37,5	-49,7
Debeljak	568,51	44,9	45	445,27	35,2	27,7
Sestoj v obnovi	399,30	31,5	20	197,90	15,6	101,8
Skupaj	1.266,54	100,0	128			

Okvirna proizvodna doba je 128 let. Pomladitvena doba je 20 let z učinkom zastrtosti 9 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 26 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 74 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 119 let.

Grafikon 4: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 02 porušeno. Premalo je mladovij in drogovnjakov, preveč pa debeljakov in sestojev v obnovi.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi prisotne:

- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 43,52 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 981,52 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 46,88 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 585,49 ha;
- **klimatska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 10,16 ha;
- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 96,02 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 176,86 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **higiensko-zdravstvena funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 10,58 ha;
- **rekreacijska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 43,01 ha;
- **funkcija varovanja naravnih vrednot** in na 2. stopnji poudarjenosti na 39,50 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 1. stopnji poudarjenosti na 1,25 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 0,89 ha;
- **estetska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 4,41 ha;
- **zaščitna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 3,51 ha.

Od proizvodnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 1.246,96 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 24,32 ha;

9.2.1.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ *Gozdnogojitveni cilj*

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 5 % (od tega smreka 2 %), listavci 95 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 12 % mladovij, 37 % drogovnjakov, 35 % debeljakov, 16 % sestojev v obnovi.

Povprečno lesno zalogo za vse sestoje v RGR 02 model določa na 300 m³/ha, končno pa na 560 m³/ha.

➤ *Desetletni gozdnogojitveni cilj*

Skupinsko raznodobni bukovi in smrekovi gozdovi s posamično do gnezdasto primesjo plemenitih listavcev in drugih trdih listavcev ter posamično primesjo jelke, hrasta ter ostalih vrst iz ciljne drevesne sestave.

Ciljna drevesna sestava gozdov je: smreke 40 %, jelke 1 %, borov 3 %, bukke 32 %, hrastov 7 %, plemenitih listavcev 11 % in drugih trdih listavcev 6 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: 19 % mladovij, 17 % drogovnjakov, 36 % debeljakov, 27 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga znaša 366 m³/ha.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst: smreka 1 – 15 %, 2 – 50 %; bukev 1 – 15 %, 2 – 35 %; hrast 1 – 15 %, 2 – 55 %; plemeniti listavci 1 – 5 %, 2 – 45 %. Uvrstitev v kakovostne razrede (1 – 5) in okrajšave za kakovost (A1, A2, B, C, D, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge.

Ciljno razmerje razvojnih faz smo postavili v okviru realnih možnosti glede na razpoložljivi možni posek ter prirastek v RGR. Osnova nam je bilo dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR in ciljem v Območnem gozdnogospodarskem načrtu.

➤ *Gozdnogojitvene usmeritve*

Okvirna proizvodna doba je 128 let, pomladitvena doba pa 20 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo plemenite listavce in graden. Jelko pospešujemo na rastiščih, kjer dobro uspeva. Obliko zmesi prilagodimo ekološkim zahtevam posamezne drevesne vrste. Odstranjujemo nekakovostne predrastke. Z nego se vračamo enkrat (pri obžetvi večkrat) v posameznem razvojnem stadiju mladovja, najprej tja, kjer je slabša negovanost in so zasnove dobre. Pri izvedbi načrtovane sadnje smo pozorni na čas sadnje, kvaliteto sadik in opravljeno delo. Sadimo bukev, gorski javor, jelko, hrast in smreko. Pri negi letvenjaka izvajamo ukrep pospeševanja izbrancev listavcev. Pospešujemo kakovostne osebke gradna, plemenitih listavcev, jelke in bukke.

Drogovnjaki: v sestojih z dobrimi zasnovami in pomanjkljivo negovanostjo načrtujemo izbiralna redčenja na 81 % površin drogovnjakov s povprečno jakostjo ukrepanja 16 % od lesne zaloge. Na 19 % površine sestojev ne ukrepamo. To so površine na strmih prisojnih pobočjih in v preredčenih debelejših drogovnjakih.

Debeljaki: v tanjših debeljaki je potrebno izvajati izbiralna redčenja povprečne jakosti 10 % na 63 % površine. Jakost redčenj je potrebno prilagoditi sestojnim razmeram. Presvetljene, nekakovostne debeljake in sestoje z doseženo končno lesno zalogo (29 % debeljakov) je potrebno uvajati v obnovo, pri čemer ohranjamo semenjake ciljnih drevesnih vrst. Povprečna jakost svetlitvenih redčenj naj bo prilagojena sestojnim razmeram, v povprečju pa naj znaša 29 %. Redčenja v debeljaki izvajamo na 15–20 let. V debeljaki, ki so bili preredčeni v prejšnjem obdobju in v tistih na skrajnih rastiščih ne ukrepamo. Takšni debeljaki skupno z izločenimi ekocelicami v debeljaki predstavljajo 11 % površine.

Sestoji v obnovi: na 54 % površine sestojev v obnovi načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 38 % od lesne zaloge. Na 37 % površine načrtujemo pospešeno obnovo s sestojnim sproščanjem pomladka s sečnjo povprečne jakosti 56 % od lesne zaloge. Na 7% površine načrtujemo končne poseke, 1 % površine pa so brez ukrepanja. Dinamika obnove naj sledi širjenju obstoječih pomladitvenih jeder, kjer so le-ta formirana. V največji možni meri je potrebno izkoristiti učinke posredne nege matičnega sestoja ter izvajati načrtovana gojitvena ter varstvena dela na že obstoječih jedrih mladja in gošče, kjer posredna nega ni mogoča. Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. V območjih z uspešnim naravnim pomlajevanjem so vračanja pogostejša (4–7 let), kjer pa je uspešnost pomlajevanja manjša pa so vračanja redkejša (8–10 let). Kjer v pomladku ni zelenih drevesnih vrst in je njihov sklep rahel ali pretrgan, načrtujemo dopolnilno sadnjo bukve, smreke, hrasta, gorskega javorja in jelke.

Usmeritve za drevesno sestavo

Posebej v mlajših razvojnih fazah pospešujemo rastiščem primerne listavce (graden, plemeniti listavci), skladno s ciljnimi razmerjem drevesnih vrst. Delež smreke je potrebno zmanjšati (predvsem z nego v mladovjih in v drogovnjakih).

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR je skupinsko postopno gospodarjenje v kombinaciji s sproščeno tehniko gojenja gozdov. Obnova sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi**

Preglednica 85: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m³)	Možni posek (m³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Obnova s sadnjo oz. setvijo	1	0,75			
	Nega mladja in gošče	49	29,20			
	Nega letvenjaka	48	28,38			
	Ni ukrepanja	2	1,39			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	81	193,94	57.301	9.317	0,16
	Ni ukrepanja	19	45,07	10.827		
Debeljak	Nega debeljaka	60	342,98	162.638	15.770	0,10
	Uvajanje sestoja v obnovo	28	160,71	80.217	23.251	0,29
	Ni ukrepanja	10	58,40	28.027		
	Ekocelice	1	6,42	2.209		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	54	217,11	74.117	28.341	0,38
	Pospešeno nadaljevanje obnove	37	149,39	45.155	25.311	0,56
	Končni posek (pri naravni obnovi)	7	26,82	4.619	4.619	1,00
	Ni ukrepanja	1	5,98	1.368		

Preglednica 86/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	43	57	100
- ciljno %	44	56	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	159	210	369
- ciljna (m ³ /ha)	161	205	366
Prirastek (m ³ /ha)	3,77	4,35	8,12
Možni posek (m ³ /ha)	36,1	48,1	84,2
Možni posek (m ³ /ha/leto)	3,61	4,81	8,42
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	23	23	23
Intenziteta m. p. prirastek (%)	96	110	104
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga pomanjšala za 3 m³/ha. Kljub dolgoročnemu cilju, da se delež iglavcev zmanjša, pričakujemo, da se bo v tem desetletju glede na načrtovane ukrepe povečal za 1 %, saj je njihov delež velik v drogovnjakih.

Preglednica 87/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m³	11.940	33.751	0	45.691	23	96
	%	26	74	0	100		
Listavci	m³	13.147	47.771	0	60.918	23	110
	%	22	78	0	100		
Skupaj	m³	25.087	81.522	0	106.609	23	104
	%	24	76	0	100		

Intenzitete in vrste sečenj sledijo dolgoročnemu gozdnogojitvenemu cilju. Večji del možnega poseka (76 %) je tako skoncentriran na pomladitvene poseke v debeljakih in sestojih v obnovi, preostanek pa predstavljajo redčenja v drogovnjakih in debeljakih (24 %).

Preglednica 88/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	10,44	10,44
Priprava tal	ha	1,00	1,00
Sadnja	ha	0,20	0,20
Obžetev	ha	5,87	12,45
Nega mladja	ha	5,91	5,91
Nega gošče	ha	14,09	14,09
Nega letvenjaka	ha	15,53	15,53
Nega drogovnjaka	ha	10,05	10,05
Dopolnilna sadnja	ha	1,70	1,70
Zaščita s količenjem	kos	7.320	7.320

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Gozdovi RGR 03 Gorska - zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja v enoti pokrivajo 22,8 % površine. Gozdovi so prisotni na Dobrovljah, Čreti in Čemšeniški planini. Matično podlago večinoma tvorijo apnenci, deloma tudi tufi in kremenasti peščenjaki. Pokrivajo 1246,03 ha.

Večina gozdov – 1.217,27 ha (98 %) je zasebnih, 28,76 ha (2 %) pa je v državni lasti.

9.2.2.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 89/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
63200	Predalpsko gorsko bukovje	11	838,28	67
64300	Predalpsko jelovo bukovje	11	212,09	17
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	64,19	5
68100	Preddinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	7	43,43	3
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	20,15	2
59200	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	18,27	1
60100	Pobočno velikojesenovje	7	17,56	1
78100	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	17,17	1
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	7,83	1
56300	Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	1	4,63	<1
73100	Kisloljubno gradnovno bukovje	11	2,43	<1
	Skupaj	9,1	1.246,03	100

Najpomembnejši gozdni rastiščni tip v RGR 03 Gorska - zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja je predalpsko gorsko bukovje (67,2 %), sledi predalpsko jelovo bukovje (17,0 %). Ostali GRT zavzemajo manjše deleže.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 03 je 9,1. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 78 %. Prirastek znaša v razredu 7,06 m³/ha letno. Neizkoriščenost rastiščnega potenciala lahko iščemo v porušenem razmerju razvojnih faz.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V RGR 03 Gorska - zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja prevladujejo skupinsko raznodobni bukovi gozdovi s skupinsko do posamično primesjo jelke, smreke in plemenitih listavcev ter posamično do šopasto primesjo ostalih iglavcev, hrasta, drugih trdih listavcev in mehkih listavcev.

➤ **Lesna zaloga in prirastek**

Preglednica 90/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	10	15	20	25	31	165	44,4	3,62	51
Listavci	11	17	21	22	29	207	55,6	3,44	49
Skupaj	10	16	20	23	30	372	100	7,06	100

Lesna zaloga je nad povprečjem celotne GGE, prirastek pa je nižji. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 8,9$ %.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 91/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Ostali igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.li st.	Meh.li st.
Dejansko stanje	m ³ /ha	152,8	7,5	2,9	2,0	0,0	145,5	5,3	43,3	11,8	0,7
	%	41,1	2,0	0,8	0,5	0,0	39,1	1,4	11,7	3,2	0,2
Naravno Stanje	m ³ /ha										
	%	6,5	7,0		1,8		70,7	0,2	9,1	4,6	0,0

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 03 prevladujejo spremenjeni gozdovi, teh je 48 %, ohranjenih gozdov je 20 %, močno spremenjenih je 27 %, izmenjanih pa 5 %. Spremenjenost gozdov je zaradi visokega deleža smreke in nizkega deleža bukve.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 92/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	64,79	34	48	18	0	16	72	12	0	45	38	10	7
Drogovnjak	209,27	11	69	19	2	5	59	35	1	59	31	8	2
Debeljak	651,23					15	79	6	0	12	68	20	0
Sestoj v obnovi	320,74					8	73	19	0				
Skupaj	1.246,03												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (48 %), smreka (17 %), gorski javor (16 %), črni gaber (9 %), veliki jesen (2 %), beli gaber (2 %), mali jesen (2 %), jelka (1 %), gorski brest (1 %) in mokovec (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: smreka (44 %), bukev (19 %), gorski javor (16 %), črni gaber (8 %), veliki jesen (3 %), jelka (2 %), beli gaber (2 %), rdeči bor (1 %), graden (1 %), gorski brest (1 %), lipa in lipovec (1 %) in breza (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: smreka (44 %), bukev (40 %), gorski javor (8 %), jelka (2 %), rdeči bor (1 %), macesen (1 %), graden (1 %), kostanj (1 %), veliki jesen (1 %) in črni gaber (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 55 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (44%), smreka (22%), gorski javor (17%), jelka (4%), črni gaber (3%), mali jesen (3%), graden (1%), kostanj (1%), veliki jesen (1%), gorski brest (1%), lipa in lipovec (1%), beli gaber (1%), jerebika (1%).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na 101 SVP in sicer na drevju, ki je debelejše od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 894 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 93/K: Kakovost drevja RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	6	50	40	4	0
Jelka	5	50	40	5	0
Bor	18	50	27	5	0
Macesen	31	50	19	0	0
Bukev	9	33	42	15	2
Hrast	0	29	62	10	0
Pl. Ist.	11	29	45	13	1
Dr. tr. Ist.	0	4	32	24	40
Meh. Ist.	0	0	100	0	0
Skupaj iglavci	7	50	39	4	0
Skupaj listavci	8	30	43	14	4
Skupaj	8	38	41	10	2

Kakovost iglavcev v RGR je prav dobra do dobra, kar pomeni, da prevladuje les dobre do povprečne kakovosti (B, C - šifrant je v poglavju 12 Priloge). Pri listavcih pa je kakovost slabša kot pri iglavcih.

➤ **Poškodovanost sestojev**

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 94/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,8
Veje	1,4
Osutost	0,5
Skupaj	5,7

9.2.2.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 95/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	37.202	29.842	80
Listavci	53.495	31.216	58
Skupaj	90.697	61.058	67

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala pomladitvene sečnje, bilo jih je 45 %. Redčenj je bilo 4 %. Delež varstveno – sanacijskih sečenj je znašal 30 %. Posek oslabelega drevja je zavzemal 15 %, posek za gozdno infrastrukturo 5 %, za krčitve pa 1 %.

Preglednica 96/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	19,72	2,80	14
Priprava tal	ha	1,50	3,25	217
Sadnja	ha	4,10	3,43	84
Obžetev	ha	24,94	6,84	27
Nega mladja	ha	10,70	8,73	82
Nega gošče	ha	29,54	6,40	22
Nega letvenjaka	ha	27,02	0,55	2
Nega ml. drogovnjaka	ha	16,95	0,56	3
Varstvo pred žuželkami	kos	0,00	13,48	-
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,10	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.850	1.900	103
Zaščita z ograjo	m	400,00	0,00	-

Gojitvena in varstvena dela so bila opravljena v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano. Od načrtovanih del so se v majhnem obsegu izvedla naslednja gojitvena in varstvena dela: priprava sestoja, sadnja, nega mladja, nega gošče, nega letvenjaka in nega mlajšega drogovnjaka. Izvedeno je bilo varstvo pred žuželkami in zaščita z ograjo, ki ni bilo načrtovano.

9.2.2.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV➤ **Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 97/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1993 - 2023 v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1993	1.001,04	139	124	263	3,70	3,00	6,70	1,41	0,98	2,39
2003	1.136,55	184	142	326	4,65	3,44	8,09	1,82	1,07	2,89
2013	1.280,50	147	200	347	3,48	4,22	7,70	2,33	2,44	4,77
2023	1.246,03	165	207	372	3,62	3,44	7,06	3,37	4,38	7,75

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

V tem ureditvenem obdobju se je zmanjšal prirastek, lesna zaloga pa se je povečala. Površina RGR se je zmanjšala za 34,47 ha.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 98/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1993 – 2023 v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1993	50,1	1,7	0,4	0,3	0,2	33,1	2,3	7,7	4,1	0,1
2003	52,9	1,8	0,6	1,2	0,0	29,1	1,8	9,5	2,8	0,3
2013	38,9	1,7	0,9	0,9	0,0	40,0	1,7	12,4	3,2	0,3
2023	41,1	2,0	0,8	0,5	0,0	39,1	1,4	11,7	3,2	0,2

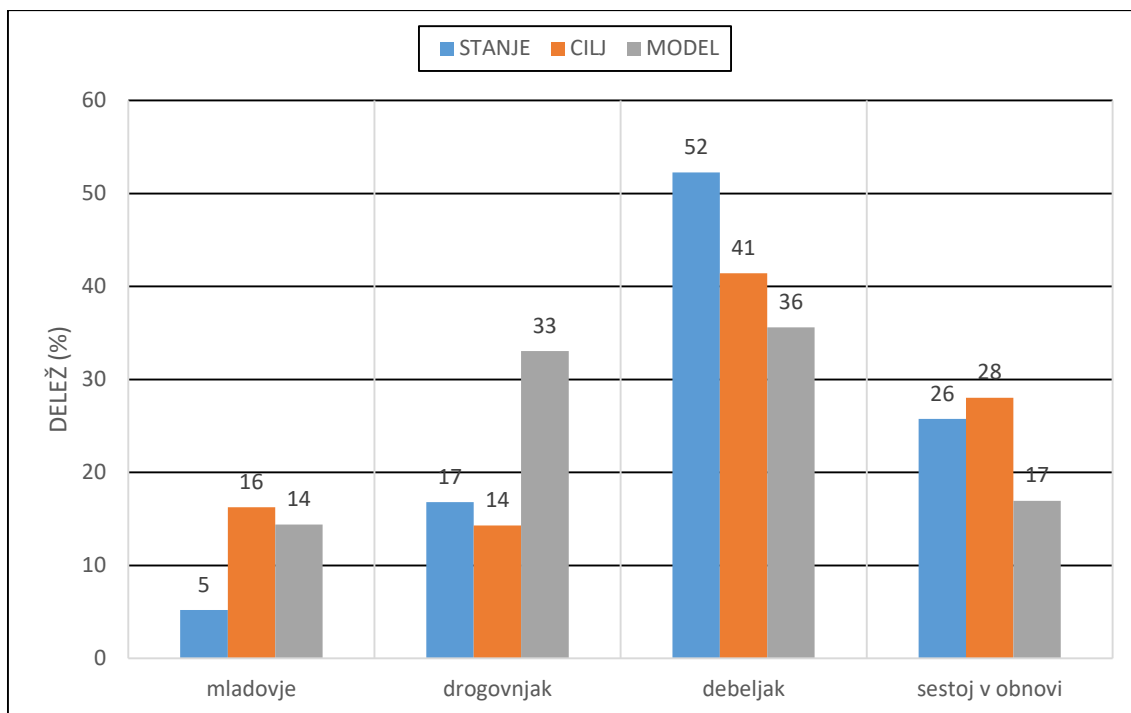
Povečal se je delež smreke v lesni zalogi, zmanjšal pa delež bukke in hrasta.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 99/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje Razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	64,79	5,2	17	179,51	14,4	-63,9
Drogovnjak	209,27	16,8	39	411,82	33,1	-49,2
Debeljak	651,23	52,3	42	443,50	35,6	46,8
Sestoj v obnovi	320,74	25,7	20	211,19	16,9	51,9
Skupaj	1.246,03	100,00	118			

Okvirna proizvodna doba je 118 let. Pomladitvena doba je 20 let z učinkom zastrtosti 9 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 28 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 67 let. Razvojna starost sestoj, pri kateri pričnemo z obnovo je 109 let.

Grafikon 5: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 03 močno porušeno. Premalo je drogovnjakov in mladovij, preveč pa debeljakov in sestojev v obnovi.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja prisotne:

- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 91,09 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 932,96 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 199,98 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 592,04 ha
- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji na 55,59 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 225,27 ha;

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **zaščitna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 7,33 ha;
- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 2. stopnji poudarjenosti na 503,07 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 1. stopnji poudarjenosti na 1,51 in na 2. stopnji poudarjenosti na 0,99 ha;
- **estetska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 1,06 ha.

Od proizvodnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 1.220,91 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 14,85 ha.

9.2.2.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ *Gozdnogojitveni cilj*

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 15 % (od tega smreka 7 %, jelka 7 %), listavci 85 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 14 % mladovij, 33 % drogovnjakov, 36 % debeljakov, 17 % sestojev v obnovi.

Povprečno lesno zalogo za vse sestoje v RGR 03 model določa na 380 m³/ha, končno pa na 600 m³/ha.

➤ *Desetletni gozdnogojitveni cilj*

Skupinsko raznodoben mešan bukov in smrekov gozd, s skupinsko do šopasto primesjo plemenitih listavcev in s posamično primesjo rdečega bora, jelke, hrastov in drugih trdih listavcev.

Ciljna drevesna sestava gozdov je: smreke 41 %, jelke 3 %, bora 1 %, macesna 1 % bukke 39 %, hrastov 1 %, plemenitih listavcev 11 % in drugih trdih listavcev 3 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: 16 % mladovij, 14 % drogovnjakov, 41 % debeljakov, 28 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga je **366** m³/ha.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst: smreka 1 – 10 %, 2 – 50 %; bukev 1 – 10 %, 2 – 35 %; jelka 1 – 10 %, 2 – 30 %; plemeniti listavci 1 – 10 %, 2 – 30 %. Uvrstitev v kakovostne razrede (1 – 5) in okrajšave za kakovost (A1, A2, B, C, D, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge.

Ciljno razmerje razvojnih faz smo postavili v okviru realnih možnosti glede na razpoložljivi možni posek ter prirastek v RGR. Osnova nam je bilo dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR in ciljem v Območnem gozdnogospodarskem načrtu.

➤ *Gozdnogojitvene usmeritve*

Okvirna proizvodna doba je 118 let, pomladitvena doba pa 20 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo jelko, plemenite listavce in bukev. Obliko zmesi prilagodimo ekološkim zahtevam posamezne drevesne vrste. Odstranjujemo nekatere predrastke. Z nego se vračamo enkrat (pri obžetvi večkrat) v posameznem razvojnem stadiju mladovja, najprej tja, kjer je slabša negovanost in so zasnove dobre. Pri izvedbi načrtovane sadnje smo pozorni na čas sadnje, kvaliteto sadik in opravljeno delo. Sadimo bukev, gorski javor, hrast, jelko in smreko. Pri negi letvenjaka izvajamo ukrep pospeševanja izbrancev. Pospešujemo kakovostne osebkje jelke, plemenitih listavcev in bukke.

Drogovnjaki: v sestojih z dobrimi zasnovami in pomanjkljivo negovanostjo načrtujemo izbiralna redčenja na 81 % površin drogovnjakov s povprečno jakostjo ukrepanja 15 % od lesne zaloge. Na 12 % površine sestojev, ki imajo termofilni značaj in poraščajo strma prisojna pobočja ne ukrepamo, na 7 % površine pa je vzpostavljena ekocelica.

Debeljaki: v tanjših debeljaki je potrebno izvajati izbiralna redčenja povprečne jakosti 10 % na 63 % površine. Jakost redčenj je potrebno prilagoditi sestojnim razmeram. Presvetljene, nekatere debeljake in sestoje z doseženo končno lesno zalogo (29 % debeljakov) je potrebno uvajati v obnovo, pri čemer ohranjamo semenjake ciljnih drevesnih vrst. Povprečna jakost svetlitvenih redčenj naj bo prilagojena sestojnim razmeram, v povprečju pa naj znaša 28 %. V debeljaki, ki so bili prereditveni v prejšnjem obdobju in tistih na skrajnih rastiščih ne ukrepamo (7 %).

Sestoji v obnovi: na 51 % površine sestojev v obnovi načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 37 % od lesne zaloge. Na 43 % površine načrtujemo pospešeno obnovo s sestojnim sproščanjem pomladka s sečnjo povprečne jakosti 55 % od lesne zaloge. Na 5 % površine načrtujemo končne poseke, na 1 % pa ni ukrepanja. Potrebno je zaključiti

z obnovo povsod, kjer je pomladek dobre zasnove in primerne drevesne sestave za doseganje ciljne zmesi. V največji možni meri je potrebno izkoristiti učinke posredne nege matičnega sestoja ter izvajati načrtovana gojitvena ter varstvena dela na že obstoječih jedrih mladja in gošče, kjer posredna nega ni mogoča. Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. V območjih z uspešnim naravnim pomlajevanjem so vračanja pogostejša (4–7 let), kjer pa je uspešnost pomlajevanja manjša pa so vračanja redkejša (8–10 let). Kjer v pomladku ni zelenih drevesnih vrst in je njihov sklep rahel ali pretrgan, načrtujemo dopolnilno sadnjo bukve, smreke, hrasta, gorskega javorja in jelke.

Usmeritve za drevesno sestavo

Posebej v mlajših razvojnih fazah pospešujemo rastiščem primerne listavce (jelka, bukev in plemeniti listavci), skladno s ciljnim razmerjem drevesnih vrst. Delež smreke je potrebno zmanjšati (predvsem z nego v mladovjih in v drogovnjakih).

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR je skupinsko postopno gospodarjenje v kombinaciji s sproščeno tehniko gojenja gozdov. Obnova sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ Ukrepi

Preglednica 100: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m³)	Možni posek (m³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	62	40,45			
	Nega letvenjaka	35	22,52			
	Ni ukrepanja	3	1,82			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	81	169,49	51.366	7.803	0,15
	Ni ukrepanja	12	24,28	5.347		
	Ekocelice	7	15,50	4.689		
Debeljak	Nega debeljaka	63	411,86	196.909	19.611	0,10
	Uvajanje sestoja v obnovo	29	191,78	90.800	25.388	0,28
	Ni ukrepanja	7	47,59	20.169		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	51	163,00	50.429	18.668	0,37
	Pospešeno nadaljevanje obnove	43	137,02	39.067	21.643	0,55
	Končni posek (pri naravni obnovi)	5	15,95	3.511	3.511	1,00
	Ni ukrepanja	1	4,77	995		

Preglednica 101/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	44	56	100
– ciljno (%)	46	54	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	165	207	372
– ciljna (m ³ /ha)	168	198	366
Prirastek (m ³ /ha)	3,62	3,44	7,06
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	33,7	43,8	77,5
Možni posek (m ³ /ha/leto)	3,37	4,38	7,75
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	20	21	21
Intenziteta m. p. prirastek (%)	93	127	110
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga zmanjšala za 13 m³/ha. Razmerje med iglavci in listavci se bo spremenilo za 2 % v prid iglavcev.

Preglednica 102/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m³	14.457	27.530	0	41.987	20	93
	%	34	66	0	100		
Listavci	m³	12.957	41.680	0	54.637	21	128
	%	24	76	0	100		
Skupaj	m³	27.414	69.210	0	96.624	21	110
	%	28	72	0	100		

Intenzitete in vrste sečenj sledijo dolgoročnemu gozdnogojitvenemu cilju. Tako pripada 72 % pomladitveni sečnji v debeljakah in sestojih v obnovi, 28 % pa predstavljajo redčenja v drogovnjakih in debeljakah.

Preglednica 103/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	13,31	14,29
Priprava tal	ha	1,41	1,41
Sadnja	ha	0,71	0,71
Obžetev	ha	2,83	9,65
Nega mladja	ha	10,83	10,83
Nega gošče	ha	24,26	25,19
Nega letvenjaka	ha	13,17	13,17
Nega drogovnjaka	ha	12,79	12,79
Dopolnilna sadnja	ha	0,90	0,90
Zaščita s količenjem	kos	7.500	7.500

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi v GGE Vransko pokriva 21 % gozdov, kar pomeni površino 1.144,32 ha. Gozdovi tega RGR se pojavljajo v celotni GGE. Matično kamnino v večini tvori kremenast peščenjak, deloma tudi apnenčast peščenjak, lapor, andezit in tuf.

Večina gozdov – 1.107,01 ha (97 %) je zasebnih, 37,31 ha (3 %) pa je v državni lasti.

9.2.3.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 104/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	638,20	56
73100	Kisloljubno gradnovno bukovje	11	206,48	18
78100	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	123,40	11
74100	Kisloljubno rdečeborovje	5	61,86	5
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	58,08	5
59200	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	13,14	1
73200	Kisloljubno hrastovje	*	10,06	1
56100	Bazoljubno gradnovje	3	9,66	1
60100	Pobočno velikojesenovje	7	7,23	1
77100	Jelovje s praprotmi	17	4,22	<1
61100	Gorsko obrežno sivojelševje, čmojelševje in velikojesenovje	7	3,42	<1
71100	Kisloljubno gradnovno belogabrovje	11	3,05	<1
76100	Javorovje s praprotmi	7	2,92	<1
64300	Predalpsko jelovo bukovje	11	2,60	<1
	Skupaj	9,0	1.144,32	100

*ni podatka v literaturi

Najpomembnejši gozdni rastiščni tip v RGR je kisloljubno bukovje z rebrenjačo. Pojavlja se na 56,7 % površine. GRT kisloljubno gradnovno bukovje pokriva 18,0 %, Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico pa 10,8 %. Ostali GRT zavzemajo manjše deleže.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 04 je 9,0. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 90 %. Prirastek znaša v razredu 8,12 m³/ha/leto. Neizkoriščenost rastiščnega potenciala lahko iščemo v porušenem razmerju razvojnih faz.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V gozdovih RGR Kisloljubni bukovi gozdovi prevladuje predvsem raznodobna raznomerna zgradba, v kateri se izvaja skupinsko postopno gospodarjenje.

➤ **Lesna zaloga in prirastek**

Preglednica 105/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	11	19	27	26	18	97	26,6	2,33	29
Listavci	10	20	29	24	17	267	73,4	5,78	71
Skupaj	10	19	28	24	18	364	100	8,12	100

Lesna zaloga je približno enaka povprečni lesni zalogi za celotno GGE. Prirastek je nad prirastkom za GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 8,7$ %.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 106/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
Dejansko	m ³ /ha	74,6	4,0	16,9	1,3	0,1	160,9	59,8	20,3	24,1	1,6
Stanje	%	20,5	1,1	4,7	0,3	0,0	44,3	16,5	5,6	6,6	0,4
Naravno	m ³ /ha										
Stanje	%	4,5	3,7		3,5		69,3	9,0	2,4	6,7	0,9

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 04 prevladujejo spremenjeni gozdovi (66 %), ohranjenih gozdov je 30 %, močno spremenjenih je 4 %, izmenjanih pa pod 1 %. Spremenjeni gozdovi so zaradi visokega deleža smreke in nizkega deleža bukeve.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 107/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	44,22	27	52	15	6	15	47	37	1	47	31	13	9
Drogovnjak	212,21	7	62	28	3	6	70	24	0	32	57	9	1
Debeljak	614,92					11	77	11	0	4	77	19	1
Sestoj v obnovi	272,97					4	83	13	0				
Skupaj	1.144,32												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem: bukev (39 %), smreka (22 %), kostanj (8 %), graden (5 %), gorski javor (5 %), breza (5 %), beli gaber (4 %), rdeči bor (2 %), črni gaber (2 %), mali jesen (2 %), jelka (1 %), veliki jesen (1 %), trepetlika (1 %) in vrbe (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov gradijo: bukev (26 %), smreka (22 %), graden (21 %), rdeči bor (7 %), kostanj (6 %), gorski javor (6 %), beli gaber (3 %), macesen (1 %), veliki jesen (1 %), črni gaber (1 %), črna jelša (1 %) in breza (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: bukev (46 %), smreka (21 %), graden (17 %), rdeči bor (5 %), kostanj (4 %), gorski javor (3 %), jelka (1 %), veliki jesen (1 %) in beli gaber (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 58 % površine, prevladujejo odlične zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (45 %), smreka (22 %), graden (7 %), kostanj (7 %), gorski javor (6 %), jelka (3 %), beli gaber (3 %), rdeči bor (1 %), veliki jesen (1 %), črni gaber (1 %), mali jesen (1 %) in breza (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na 79 SVP in sicer na drevju, ki je debelejše od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 790 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 108/K: Kakovost drevja v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	7	42	48	3	1
Jelka	0	50	50	0	0
Bor	23	53	21	2	0
Macesen	50	50	0	0	0
Bukev	13	40	36	11	1
Hrast	14	40	35	10	1
Pl. lst.	6	38	46	10	0
Dr. tr. lst.	3	13	44	31	10
Meh. lst.	0	17	33	50	0
Skupaj iglavci	11	44	41	3	0
Skupaj listavci	11	37	37	13	2
Skupaj	11	39	38	10	2

Kakovost drevja je dobra do prav dobra, kar pomeni, da je les povprečne do dobre kakovosti (B, C - šifrant je v poglavju 12 Priloge). Boljša je pri iglavcih kot listavcih.

➤ **Poškodovanost sestojev**

Preglednica 109/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,2
Veje	1,6
Osutost	2,0
Skupaj	6,8

V RGR 04 prevladujejo poškodbe debla in koreničnika (3,2 %).

9.2.3.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 110/OGD: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	12.778	8.069	63
Listavci	46.837	27.961	60
Skupaj	59.615	36.030	60

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala pomladitvene sečnje v debeljkih in sestojih v obnovi, katerih je bilo 51 %. Redčenja v drogovnjakih in debeljkih so zavzemala 4 %, sanitarni posek 27 %, posek oslabelega drevja 12 % in posek za gozdno infrastrukturo 5 %. Evidentiranega poseka brez odobritve je bilo pod 1 %, poseka za krčitve pa 1 %.

Preglednica 111/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	1,93	0,00	-
Priprava tal	ha	0,10	0,28	280
Sadnja	ha	1,70	0,28	16
Obžetev	ha	14,25	0,00	-
Nega mladja	ha	8,33	2,88	35
Nega gošče	ha	42,17	2,60	6
Nega letvenjaka	ha	13,93	0,10	1
Nega ml. drogovnjaka	ha	20,31	0,00	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.100	50	5

Skoraj vsa načrtovana gojitvena in varstvena dela so bila izvedena v manjšem obsegu ali se niso izvedla, ki so bila načrtovana. Priprava tal se je izvedla v večjem obsegu kot načrtovano.

9.2.3.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV➤ **Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 112/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1993 - 2023 v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1993	608,50	47	169	216	1,20	4,10	5,30	0,52	1,38	1,89
2003	882,74	56	223	279	1,60	5,51	7,11	0,57	1,56	2,13
2013	979,53	76	253	329	2,00	5,77	7,77	0,82	2,86	3,68
2023	1.144,32	97	267	364	2,33	5,78	8,12	1,82	5,15	6,98

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem sta se lesna zaloga in prirastek povečala. Površina RGR se je povečala za 164,79 ha. Glavni vzrok za to so spremembe pri uvrščanju odsekov v rastiščnogojitvene razrede.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 113/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1993 - 2023 v RGR 04 Kislojubiški bukovi gozdovi

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list.	Mehki. list.
1993	16,7	0,4	4,3	0,1	0,1	45,7	18,5	3,9	10	0,3
2003	15,4	0,7	3,6	0,4	0,0	49,1	18,2	6,1	6,1	0,4
2013	18,2	0,3	4,3	0,3	0,0	43,7	19,8	6,1	7,0	0,3
2023	20,5	1,1	4,7	0,3	0,0	44,3	16,5	5,6	6,6	0,4

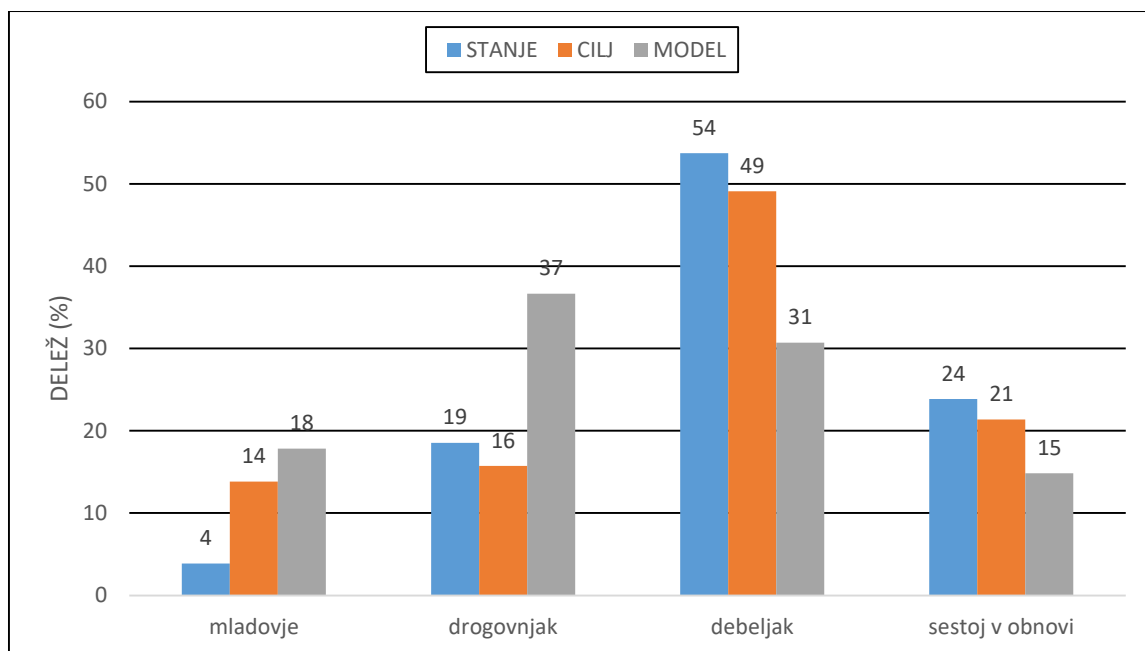
V drevesni sestavi se je povečal delež smreke in bora. Zmanjšal pa se je delež hrasta.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 114/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 04 Kislojubiški bukovi gozdovi

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	44,22	3,9	18	203,94	17,8	-78,3
Drogovnjak	212,21	18,5	37	419,21	36,6	-49,4
Debeljak	614,92	53,7	31	351,23	30,7	75,1
Sestoj v obnovi	272,97	23,9	15	169,95	14,9	60,6
Skupaj	1.144,32	100,00	101			

Okvirna proizvodna doba je 101 let. Pomladitvena doba je 15 let z učinkom zastrtosti 10 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 23 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 60 let. Razvojna starost sestoj, pri kateri pričnemo z obnovo je 91 let.

Grafikon 6: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 04 Kislojubiški bukovi gozdovi

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 04 močno porušeno. Preveč je debeljakov in sestojev v obnovi, premalo mladovij in drogovnjakov.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi prisotne:

- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 16,51 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 216,79 ha;
- **hidrološka funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 164,14 ha;
- **klimatska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 10,03 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 105,74 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 231,51 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **zaščitna funkcija** na 1. stopnji na 0,68 ha;
- **higiensko-zdravstvena funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 17,19 ha;
- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 2. stopnji poudarjenosti na 64,58 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 1. stopnji poudarjenosti na 2,22 ha.

Od proizvodnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 1.107,02 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 21,90 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 56,75 ha.

9.2.3.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 12 % (od tega smreka 5 %), listavci 88 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 18 % mladovij, 36 % drogovnjakov, 31 % debeljakov, 15 % sestojev v obnovi.

Po modelu je povprečna lesna zaloga 310 m³/ha, končna lesna zaloga pa 590 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodoben bukov gozd, s skupinsko in šopasto primesjo gradna in smreke ter posamično do šopasto primesjo rdečega bora, plemenitih listavcev in drugih trdih listavcev.

Ciljno razmerje drevesnih vrst je sledeče: smreka 20 %, jelka 1 %, bori 5 %, macesen 1 %, bukev 44 %, hrasti 16 %, plemeniti listavci 6 %, drugi trdi listavci 7 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz je 14 % mladovij, 16 % drogovnjakov, 49 % debeljakov in 21 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga v rastiščnogojitvenem razredu je **375 m³/ha**.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst je: smreka 1-10 %, 2-50 %; jelka 1-5 %, 2-50 %, bukev 1-10 %, 2-35 %; hrast 1-5 %, 2-30 %: plemeniti listavci 1 – 10 %, 2 – 30 %. Uvrstitev v kakovostne razrede (1 – 5) in okrajšave za kakovost (A1, A2, B, C, D, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge

Desetletni gozdnogojitveni cilj je postavljen v skladu z dejanskim in modelnim stanjem. Ciljno razmerje razvojnih faz smo določili glede na dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo postopno približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Okvirna proizvodna doba je 101 leto, pomladitvena doba pa 15 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo jelko, graden, bukev in plemenite listavce. Že v fazi gošče pospešujemo posamezne kakovostne osebkke, s katerim nadaljujemo v letvenjaku. Obliko zmesi prilagodimo ekološkim zahtevam posamezne drevesne vrste. Odstranjujemo nekakovostne predrastke. Z nego se vračamo enkrat, redko dvakrat, v posameznem razvojnem stadiju mladovja.

Drogovnjaki: jakost redčenja prilagodimo sestojni zasnovi, negovanosti in sestojnemu sklepu. V boljše zasnovanih in slabše negovanih sestojih je jakost redčenja višja. V negovanih drogovnjakih slabših sestojnih zasnov pa naj bo jakost redčenja nižja. V tanjših drogovnjakih je potrebno deloma izvesti še druga redčenja. Povprečna jakost v drogovnjakih je 16 % od lesne zaloge, izvajati pa jo je potrebno na 62 % površine drogovnjakov. Na termofilnih skrajnih rastiščih gradna, bora in bukve, ki pokrivajo 38 % površine ne načrtujemo ukrepanja.

Debeljaki: v tanjših debeljakih izvajamo izbiralna in svetlitvena redčenja, jakost redčenja je potrebno prilagoditi negovanosti sestoja. Redčenja izvajamo na 61 % površine debeljakov. Povprečna jakost redčenja je 10 % lesne zaloge. V obnovo uvajamo 18 % površine debeljakov. Obliko in jakost svetlitvenih redčenja prilagodimo rastiščnim razmeram in ekološkim zahtevam ciljnih drevesnih vrst. Kot semenjake puščamo ključne drevesne vrste. Povprečna jakost svetlitvenih sečenj je 31 % lesne zaloge. V debeljakih, ki so bili prereditveni v prejšnjem obdobju in tistih na skrajnih rastiščih ne ukrepamo. Takšni debeljaki predstavljajo 20 % površine debeljakov.

Sestoji v obnovi: na 62 % površine sestojev v obnovi se načrtuje zadržano nadaljevanje obnove s povprečno jakostjo svetlitvenih sečenj 43 %. Pri tem je potrebno posvetiti pozornost posredni negi z matičnim sestojem. Pospešeno nadaljevanje obnove načrtujemo na 29 % površine s povprečno jakostjo 60 %. Končne poseke načrtujemo na 7 % površine. Na 2 % površine pa ni ukrepanja. Dinamika obnove naj sledi širjenju obstoječih pomladitvenih jeder. Pozornost je potrebno posvetiti tudi prostorskemu redu sečnje – obnova naj poteka tako, da bo ob nadaljnjih sečnjah mladovje čim manj poškodovano. Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. V območjih z uspešnim naravnim pomlajevanjem so vračanja pogostejša (4 do 7 let), kjer pa je uspešnost pomlajevanja manjša pa so vračanja redkejša (8–10 let).

Usmeritve za drevesno sestavo:

Posebej v mlajših razvojnih fazah pospešujemo rastiščem primerne listavce (graden, plemeniti listavci), skladno s ciljnim razmerjem drevesnih vrst. Delež smreke je potrebno zmanjšati (predvsem z nego v mladovjih in v drogovnjakih).

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR je malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje. Obnova sestojev naj se izvaja izključno z naravnim pomlajevanjem. V zasebnih gozdovih je potrebno zaradi razdrobljene gozdne posesti težiti k medparcelnemu gospodarjenju pri pomladitvenih sečnjah in s tem zaokroževati in širiti pomladitvena jedra.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za usklajevanje in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavane.

➤ **Ukrepi****Preglednica 115: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi**

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	43	18,85			
	Nega letvenjaka	57	25,04			
	Ni ukrepanja	1	0,33			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	62	132,36	40.050	6.594	0,16
	Ni ukrepanja	38	79,85	21.278		
Debeljak	Nega debeljaka	61	377,47	175.282	17.338	0,10
	Uvajanje sestoja v obnovo	18	113,30	49.215	15.103	0,31
	Ni ukrepanja	20	124,15	48.023		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	62	169,16	54.593	23.246	0,43
	Pospešeno nadaljevanje obnove	29	79,05	22.084	13.165	0,60
	Končni posek (pri naravni obnovi)	7	20,26	4.409	4.386	0,99
	Ni ukrepanja	2	4,50	1.180		

Preglednica 116/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	27	73	100
- ciljno %	27	73	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	97	267	364
- ciljna (m ³ /ha)	102	273	375
Prirastek (m ³ /ha)	2,33	5,78	8,11
Možni posek (m ³ /ha)	18,2	51,5	69,8
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,82	5,15	6,98
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	19	19	19
Intenziteta m. p. prirastek (%)	78	89	86
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga povečala za 11 m³/ha. Pričakujemo, da bo razmerje med iglavci in listavci ostalo enako.

Preglednica 117/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdov

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m³	8.073	12.785	0	20.858	19	78
	%	39	61	0	100		
Listavci	m³	15.859	43.115	0	58.974	19	89
	%	27	73	0	100		
Skupaj	m³	23.932	55.900	0	79.832	19	86
	%	30	70	0	100		

Zaradi porušenega razmerja razvojnih faz načrtujemo 70 % pomladitvenih sečenj. Le-te izvajamo v debeljakih z doseženo končno lesno zalogo, ki so zadostno pomlajeni in v sestojih v obnovi. V drogovnjakih in debeljakih izvajamo izbiralna in svetlitvena redčenja, ki v strukturi možnega poseka zavzemajo 30 % delež.

Preglednica 118/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	1,80	2,30
Obžetev	ha	1,00	1,00
Nega mladja	ha	5,85	5,85
Nega gošče	ha	2,95	2,95
Nega letvenjaka	ha	9,27	9,27
Nega drogovnjaka	ha	0,95	0,95

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Rastiščnogojitveni razred Zasmrečena bukovja na kisli podlagi zavzema 16,7 % oz. 910,23 ha vse gozdne površine v GGE Vransko. V ta gospodarski razred smo uvrstili gozdove, v katere so v preteklosti vnašali smreko, danes pa njen delež v lesni zalogi presega 30 %. Ti gozdovi pokrivajo več površin raztreseno po celotni GGE.

Večina gozdov – 883,69 ha (97 %) je zasebnih, 26,54 ha (3 %) pa je v državni lasti.

9.2.4.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 119/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	434,32	48
73100	Kisloljubno gradnovo bukovje	11	231,82	25
78100	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	174,35	19
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	24,35	3
59200	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	13,24	1
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	7,44	1
60100	Pobočno velikojesenovje	7	7,22	1
73200	Kisloljubno hrastovje	*	6,28	1
74100	Kisloljubno rdečeborovje	5	4,84	1
61100	Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje	7	4,01	<1
76100	Javorovje s praprotmi	7	2,35	<1
	Skupaj	9,3	910,23	100

* ni podatka v literaturi

Najpomembnejši gozdni rastiščni tip v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah je kisloljubno bukovje z rebrenjačo. Pojavlja se na 48,3 % površine rastiščnega razreda. Sledita kisloljubno gradnovo bukovje (25,5 %) in kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico (19,2 %). Ostali GRT pokrivajo manjše površine.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 05 je 9,3. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 90 %. Prirastek znaša v razredu 8,36 m³/ha/leto. Neizkoriščenost rastiščnega potenciala pripisujemo porušenemu razmerju razvojnih faz.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V gozdovih RGR Zasmrečeni bukovi gozdovi na kisli podlagi prevladujejo skupinsko raznodobni gozdovi smreke in bukve s skupinsko in šopasto primesjo gradna in nekaterih trdih listavcev. Na posameznih mestih se srečamo tudi z enodobno zgradbo. Plemeniti listavci se primešajo le posamično ob jarkih.

➤ **Lesna zaloga in prirastek**

Preglednica 120/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	9	19	26	28	19	205	52,0	4,23	51
Listavci	12	22	27	21	18	189	48,0	4,13	49
Skupaj	10	20	26	25	19	394	100,0	8,36	100

Lesna zaloga in prirastek sta večja kot je povprečje v GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 9,4 \%$.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 121/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Dejansko	m ³ /ha	184,9	7,8	5,9	2,7	3,6	111,4	23,5	29,6	21,3	3,2
Stanje	%	46,9	2,0	1,5	0,7	0,9	28,3	6,0	7,5	5,4	0,8
Naravno	m ³ /ha										
Stanje	%	3,4	4,5		1,9		70,7	8,7	2,8	6,7	1,3

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 05 prevladujejo spremenjeni gozdovi, teh je 54 %, sledijo močno spremenjeni 37 %, izmenjani 5 %, ohranjenih gozdov je le 4 %. Spremenjeni so zaradi visokega deleža smreke in nizkega deleža bukeve.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 122/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	33,35	30	55	3	12	24	64	12	0	30	51	19	0
Drogovnjak	190,67	13	67	18	1	15	63	22	0	41	48	10	1
Debeljak	475,16					38	57	5	0	5	78	17	0
Sestoj v obnovi	211,05					6	85	9	0				
Skupaj	910,23												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): smreka (28 %), bukev (28 %), gorski javor (10 %), kostanj (6 %), jelka (4 %), trepetlika (4 %), breza (4 %), beli gaber (3 %), vrbe (3 %), graden (2 %), veliki jesen (2 %), češnja (1 %), črni gaber (1 %), mali jesen (1 %) in črna jelša (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: smreka (44 %), bukev (19 %), gorski javor (11 %), graden (6 %), kostanj (6 %), jelka (3 %), duglazija (2 %), beli gaber (2 %), rdeči bor (1 %), macesen (1 %), veliki jesen (1 %), črni gaber (1 %), črna jelša (1 %) in breza (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: smreka (50 %), bukev (28 %), graden (6 %), gorski javor (5 %), kostanj (3 %), jelka (2 %), rdeči bor (2 %), macesen (1 %), duglazija (1 %), veliki jesen (1 %) in beli gaber (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 57 % površine, prevladujejo dobre zasnovne pomladka, ki ga sestavljajo: smreka (43 %), bukev (29 %), gorski javor (8 %), jelka (6 %), kostanj (6 %), graden (3 %), beli gaber (3 %), veliki jesen (1 %) in mali jesen (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na 108 SVP in sicer na drevju, ki je debelejšje od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 704 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 123/K: Kakovost drevja v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	7	56	36	1	0
Jelka	0	41	59	0	0
Bor	57	36	0	7	0
Macesen	0	100	0	0	0
Bukev	6	33	43	15	3
Hrast	10	30	38	20	3
Pl. lst.	7	38	39	13	3
Dr. tr. lst.	2	0	29	39	29
Meh. lst.	20	7	47	13	13
Skupaj iglavci	9	54	36	1	0
Skupaj listavci	7	28	40	18	7
Skupaj	8	42	38	9	3

Kakovost drevja je prav dobra, kar pomeni, da je les dobre kakovosti (B, C - šifrant je v poglavju 12 Priloge). Boljša je pri iglavcih kot listavcih

➤ **Poškodovanost drevja**

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 124/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	5,5
Veje	1,3
Osutost	0,9
Skupaj	7,7

V tem RGR prevladujejo poškodbe debela in korenčnika.

9.2.4.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 125/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	48.838	44.154	90
Listavci	47.105	26.992	57
Skupaj	95.943	71.146	74

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala pomladitvene sečnje, teh je bilo 48 %. Redčenja so predstavljala le 3 %, poseka za gozdno infrastrukturo je bilo 3 %, sanitarnega poseka 29 %, poseka oslabelega drevja 16 % in sečenj zaradi krčitev 1 %.

Preglednica 126/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	8,59	6,10	71
Priprava tal	ha	0,50	5,36	1.072
Sadnja	ha	7,20	5,80	81
Obžetev	ha	28,13	24,07	86
Nega mladja	ha	7,45	5,36	72
Nega gošče	ha	72,63	1,12	2
Nega letvenjaka	ha	24,84	0,60	2
Nega ml. drogovnjaka	ha	37,93	0,40	1
Varstvo pred žuželkami	kos	0,00	5,46	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	2.550	50	2
Zaščita z ograjo	m	1.250,00	0,00	-

Gojitvena in varstvena dela so bila opravljena v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano, izstopa priprava tal, ki je bila izvedena v veliko večjem obsegu kot načrtovano. Izvedlo se je tudi varstvo pred žuželkami, ki ni bilo načrtovano.

9.2.4.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV➤ **Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 127/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1992 - 2022 v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1993	1.090,59	109	116	225	3,00	3,00	6,00	1,15	0,95	2,10
2003	1.156,78	138	153	291	3,84	4,08	7,92	1,65	1,08	2,73
2013	1.312,46	198	171	369	4,42	4,36	8,78	3,36	2,06	5,42
2023	910,23	205	189	394	4,23	4,13	8,36	4,20	3,99	8,19

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

Površina RGR se je v zadnjem obdobju močno zmanjšala, saj se je delež kisloljubnih bukovih gozdov, ki imajo v odsekih več kot 30 % smreke zmanjšal.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 128/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1993 - 2023 v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
1993	39,9	1,3	6,5	0,5	0,2	30,6	9,2	3,8	7,5	0,5
2003	41,6	1,4	3,8	0,3	0,3	30,6	7,9	6,9	6,5	0,7
2013	49,9	1,4	1,9	0,3	0,3	27,3	5,1	7,6	5,7	0,5
2023	46,9	2,0	1,5	0,7	0,9	28,3	6,0	7,5	5,4	0,8

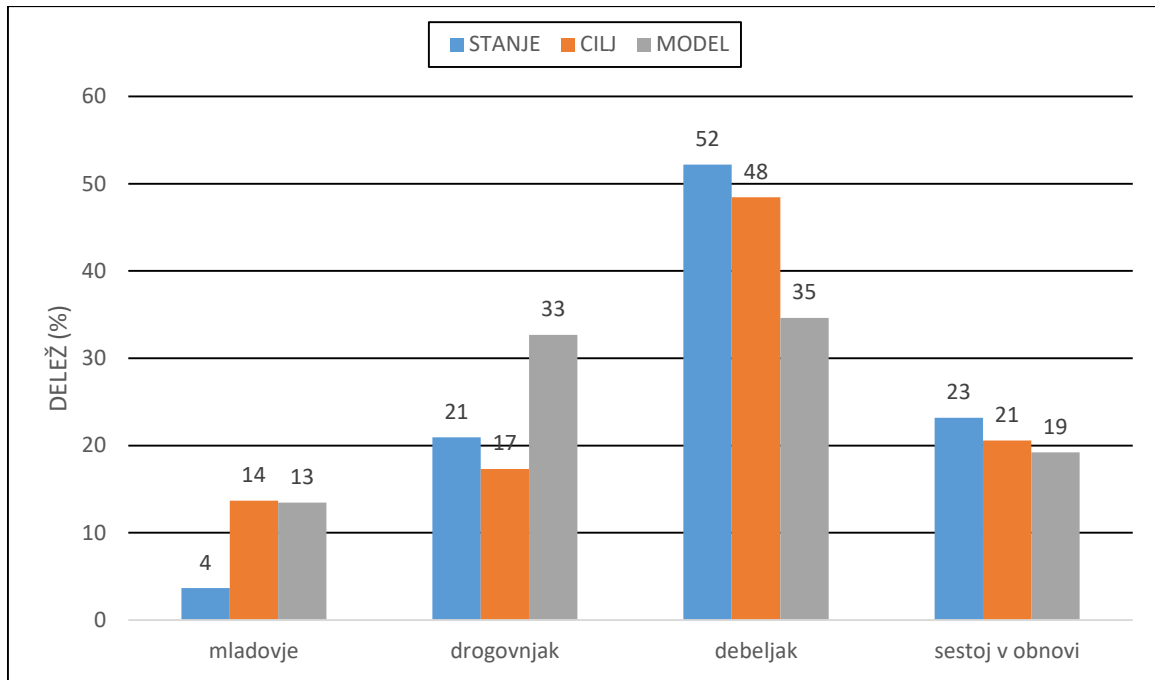
Večjih sprememb v drevesni sestavi ni.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 129/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze Let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	33,35	3,7	14	122,53	13,5	-72,8
Drogovnjak	190,67	20,9	34	297,58	32,7	-35,9
Debeljak	475,16	52,2	36	315,08	34,6	50,8
Sestoj v obnovi	211,05	23,2	20	175,04	19,2	20,6
Skupaj	910,23	100,0	104			

Okvirna proizvodna doba je 104 leta. Pomladitvena doba je 20 let z učinkom zastrtosti 10 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 24 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 58 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 94 let.

Grafikon 7: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 05 porušeno, vendar je razmerje razvojnih faz med vsemi RGR še najbližje modelnemu stanju.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda je v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah prisotna:

- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 33,06 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 156,94 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 16,44 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 120,96 ha;
- **klimatska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 11,89 ha;
- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 7,25 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 35,70 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **rekreacijska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 16,72 ha;
- **higiensko-zdravstvena** na 2. stopnji poudarjenosti na 19,00 ha;
- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 2. stopnji poudarjenosti na 23,54 ha;

Od proizvodnih funkcij sta v rastiščnogojitvenem razredu prisotni:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 894,16 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti 17,86 ha.

9.2.4.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 10 % (od tega smreka 4 %), listavci 90 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 13 % mladovij, 33 % drogovnjakov, 35 % debeljakov, 19 % sestojev v obnovi.

Modelna lesna zaloga vseh sestojev v RGR je 320 m³/ha, končna lesna zaloga pa 590 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodoben, mešan gozd smreke in bukve s posamično do skupinsko primesjo gradna, drugih trdih listavcev in plemenitih listavcev ter posamično do šopasto primesjo jelke, ostalih iglavcev in mehkih listavcev.

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreke 46 %, jelke 2 %, borov 2 %, macesna 1 %, ostalih iglavcev 1 %, bukve 28 %, hrastov 6 %, plemenitih listavcev 8 %, drugih trdih listavcev 5 % in mehkih listavcev 1 %.

V desetih letih pričakujemo naslednje ciljno razmerje razvojnih faz: 14 % mladovij, 17 % drogovnjakov, 48 % debeljakov, 21 % sestojev v obnovi.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst v desetih letih je: smreka 1 – 10 %, 2 – 55 %; ostali iglavci 1 – 10 %, 2 – 50 %; bukev 1 – 5 %, 2 – 35 %; hrasti 1 – 10 %, 2 – 30 %.

Ciljna lesna zaloga je **396** m³/ha.

Desetletni gozdnogojitveni cilj je postavljen v skladu z dejanskim in modelnim stanjem. Ciljno razmerje razvojnih faz smo določili glede na dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo postopno približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Okvirna proizvodna doba je 104 leta, pomladitvena doba pa 20 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: od negovalnih del načrtujemo samo obžetev, pri kateri načrtujemo vsaj eno ponovitev. Če se bo v načrtovanem ureditvenem obdobju izkazalo, da bodo potrebna še ostala gojitvena dela pri njih pospešujemo rastišču bolj primerne listavce (graden, plemenite listavce in bukev).

Drogovnjaki: v sestojih z bogatimi in dobrimi zasnovami in slabo negovanostjo načrtujemo intenzivna izbiralna redčenja (1 × 10 let) na 84 % površin drogovnjakov s povprečno jakostjo ukrepanja 18 % od lesne zaloge. Zapoznela redčenja v drogovnjakih je potrebno čim prej izvesti z nekoliko nižjo jakostjo, še posebej na mestih slabše stojnosti dreves zaradi visokega dimenzijskega razmerja. Na 16 % površine drogovnjakov, ki so že prereditveni ne ukrepamo. Manj kot 1 % drogovnjakov uvajamo v obnovo.

Debeljaki: vse zrele, nekakovostne in pomlajene debeljake je potrebno uvajati v obnovo (na 19 % površine) zaradi uskladitve razmerja razvojnih faz. Jakost svetlitvenih redčenj naj bo prilagojena sestojnim razmeram, v povprečju pa naj znaša 29 %. Pri načrtovanju svetlitvenih redčenj je potrebno ohranjati semenska drevesa bukve, plemenitih listavcev, jelke in gradna ter sečnjo izvesti v letu, ko te vrste obilno semenijo ali v vsaj v letu po obilnejšem semenenju. Tanjše debeljake redčimo na 71 % površine s povprečno jakostjo 10 %. Jakost redčenj je potrebno prilagoditi drevesni sestavi in sestojnemu sklepu. V debeljakih, ki so bili prereditveni v prejšnjem obdobju ne ukrepamo. Takšni debeljaki predstavljajo 10 % površine debeljakov.

Sestoji v obnovi: na 44 % površine načrtujemo zadržano nadaljevanje obnove s povprečno jakostjo 30 % lesne zaloge, na 49 % pospešeno obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 59 % lesne zaloge, na 7 % površine pa načrtujemo končni posek. V manj kot 1 % sestojev v obnovi ni ukrepanja.

Usmeritve za drevesno sestavo

Modelna drevesna sestava na rastiščih RGR 05 v zmesi vsebuje manjši delež iglavcev, zato je potrebno pospeševati listavce na račun smreke. Potrebno je namensko puščati kvalitetne semenjake listavcev. V mladju je z nego potrebno omogočiti preraščanje bukve, hrasta, jelke in plemenitih listavcev na račun smreke in borov.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR 05 je skupinsko postopno gospodarjenje v kombinaciji s sproščeno tehniko gojenja gozdov. Obnova sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem. V zasebnih gozdovih je potrebno zaradi razdrobljene gozdne posesti težiti k interparcelarnemu gospodarjenju pri pomladitvenih sečnjah in s tem zaokroževati in širiti pomladitvena jedra.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi**

Preglednica 130: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m³)	Možni posek (m³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	31	10,43			
	Nega letvenjaka	69	22,92			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	84	159,70	58.510	10.256	0,18
	Uvajanje sestoja v obnovo	<1	0,26	67	26	0,39
	Ni ukrepanja	16	30,71	6.717		
Debeljak	Nega debeljaka	71	337,95	164.455	16.923	0,10
	Uvajanje sestoja v obnovo	19	89,32	45.681	13.449	0,29
	Ni ukrepanja	10	47,89	18.712		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	44	92,64	29.540	11.943	0,40
	Pospešeno nadaljevanje obnove	49	103,50	30.913	18.139	0,59
	Končni posek (pri naravni obnovi)	7	14,18	3.831	3.831	1,00
	Ni ukrepanja	<1	0,73	158		

Preglednica 131/D-U-MP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	52	48	100
– ciljno (%)	52	48	100
Lesna zaloga – dejanska (m³/ha)	205	189	394
– ciljna (m³/ha)	205	190	396
Prirastek (m³/ha)	4,23	4,13	8,36
Možni posek (m³/ha/10 let)	42,0	39,9	81,9
Možni posek (m³/ha/leto)	4,20	3,99	8,19
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	21	21	21
Intenziteta m. p. prirastek (%)	99	97	98
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga povečala za 2 m³/ha. Pričakujemo, da bo delež med iglavci in listavci ostal enak.

Preglednica 132/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m³	15.876	22.394	0	38.270	20	100
	%	41	59	0	100		
Listavci	m³	11.303	24.994	0	36.297	21	97
	%	31	69	0	100		
Skupaj	m³	27.179	47.388	0	74.567	21	98
	%	36	64	0	100		

Intenzitete in vrste sečenj sledijo dolgoročnemu gozdnogojitvenemu cilju. Največ je pomladitvenih sečenj (64 %), redčenj pa je 36 %.

Preglednica 133/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	0,50	0,50
Priprava tal	ha	0,30	0,30
Obžetev	ha	2,26	4,01

9.2.5 Rastiščnogojitveni razred 06 Toploljubna bukovja

Rastiščnogojitveni razred 06 Toploljubna bukovja zavzema 372,15 ha oz. 6,8 % gozdne površine v GGE Vransko. Večina teh gozdov leži na južni strani Črete, Dobrovelj in Kozice. Zavzemajo termofilna, južna, strma pobočja med 300 in 1000 metrov nadmorske višine. Matično kamnino tvorijo večinoma apnenec, mestoma pa tudi lapor in dolomitiziran apnenec.

Vsi gozdovi – 372,15 ha je v zasebni lasti.

9.2.5.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 134/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
59200	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	213,71	57
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	36,12	10
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	33,50	9
78100	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	30,42	8
56200	Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	1	24,30	7
56100	Bazoljubno gradnovje	3	14,92	4
73100	Kisloljubno gradnovno bukovje	11	10,45	3
55400	Gradnovno bukovje na izpranih tleh	11	5,26	1
64300	Predalpsko jelovo bukovje	11	1,87	1
60100	Pobočno velikojesenovje	7	1,06	<1
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	0,54	<1
	Skupaj	6,0	372,15	100

Najpomembnejši gozdni rastiščni tipi v RGR 06 Toploljubna bukovja so: Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (57,5 %), predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (9,7 %), predalpsko gorsko bukovje (9,0 %) in kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico (8,2 %). Ostali GRT pokrivajo manjše površine.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR Toploljubna bukovja je 6,0. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 120 %. Prirastek znaša v razredu 7,18 m³/ha letno. Visoko izkoriščenost pripisujemo deležem GRT-jev z višjim Rk-jem (predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih, predalpsko gorsko bukovje, kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico).

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

Prevladujejo skupinsko raznodobni bukovi gozdovi s skupinsko in šopasto primesjo gradna, črnega gabra, malega jesena ter posamično primesjo smreke, bora, črnega gabra, malega jesena, plemenitih listavcev in ostalih trdih listavcev.

➤ **Lesna zaloga in prirastek**

Preglednica 135/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 06 Toploljubna bukovja

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	15	19	26	24	16	81	24,4	1,96	27
Listavci	20	24	23	18	14	250	75,6	5,21	73
Skupaj	19	23	24	19	15	330	100	7,18	100

Razporeditev lesne zaloge je asimetrična v levo. Lesna zaloga in prirastek sta nižja kot je povprečje za celotno GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 14,4$ %.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 136/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 06 Toploljubna bukovja

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Dejansko Stanje	m ³ /ha	71,5	0,2	7,6	1,4	0,0	117,3	51,1	11,2	68,9	1,3
	%	21,6	0,1	2,3	0,4	0,0	35,6	15,4	3,4	20,8	0,4
Naravno Stanje	m ³ /ha										
	%	1,2	1,6	3,7			63,1	6,2	5,9	18,1	0,1

➤ **Ohranjenost gozdov**

V tem rastiščnogojitvenem razredu je največ spremenjenih gozdov 44 %, sledijo močno spremenjeni 33 %, ohranjenih je 23 %, izmenjanih pa pod 1 %. Spremenjenost je na račun smreke in manjšega deleža bukeve.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 137/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 06 Toploljubna bukovja

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	12,6	45	44	11	0	0	84	16	0	53	41	6	0
Drogovnjak	120,11	1	38	55	6	1	38	61	0	15	70	16	0
Debeljak	178,59					2	79	19	0	2	60	38	0
Sestoj v obnovi	60,85					16	74	10	0				
Skupaj	372,15												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (53 %), črni gaber (17 %), smreka (8 %), beli gaber (6 %), gorski javor (5 %), mali jesen (4 %), mokovec (2 %), rdeči bor (1 %), graden (1 %), kostanj (1 %), maklen (1 %) in breza (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: črni gaber (22%), graden (20%), beli gaber (16%), smreka (15%), bukev (13%), mali jesen (4%), gorski javor (3%), maklen (2%), rdeči bor (1%), lipa in lipovec (1%), češnja (1%) in trepetlika (1%).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: bukev (40 %), smreka (25 %), graden (15 %), črni gaber (7 %), rdeči bor (3 %), beli gaber (3 %), gorski javor (2 %), macesen (1 %), kostanj (1 %), lipa in lipovec (1 %), mokovec (1 %) in mali jesen (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 53 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (41 %), smreka (21 %), gorski javor (11 %), beli gaber (8 %), črni gaber (6 %), graden (5 %), kostanj (4 %), mali jesen (2 %), jelka (1 %), veliki jesen (1 %) in češnja (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na 35 SVP in sicer na drevju, ki je debelejšje od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 254 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje po deležu kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 138/K: Kakovost drevja v RGR 06 Toploljubna bukovja

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	0	26	72	2	0
Jelka	0	60	40	0	0
Bor	19	38	44	0	0
Bukev	6	28	44	16	7
Hrast	3	24	50	18	6
Pl. Ist.	42	25	33	0	0
Dr. tr. Ist.	0	5	21	49	26
Meh. Ist.	0	0	0	100	0
Skupaj iglavci	4	31	64	1	0
Skupaj listavci	6	22	39	23	10
Skupaj	6	24	47	16	7

Kakovost drevja je dobra, kar pomeni, da je les povprečne kakovosti (B, C - šifrant je v poglavju 12 Priloge). Boljša je pri iglavcih kot listavcih.

➤ **Poškodovanost sestojev**

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 139/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 06 Toploljubna bukovja

	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,3
Veje	3,0
Osutost	1,8
Skupaj	8,0

9.2.5.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 140/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 06 Toploljubna bukovja

	Načrtovan možni posek (m³)	Posekano (m³)	Realizacija (%)
Iglavci	11.207	12.147	108
Listavci	18.646	9.429	51
Skupaj	29.853	21.577	72

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo pomladitvenih sečenj 50 %, redčenj pa 3 %. Sanitarnih sečenj je bilo 25 %. Posek oslabelega drevja je zavzemal 12 %, posek za gozdno infrastrukturo 8 %, posek brez odobritve manj kot 1 %, posek za krčitve pa 2 %.

Preglednica 141/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 06 Toploljubna bukovja

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	7,40	0,00	-
Priprava tal	ha	0,50	0,15	30
Sadnja	ha	2,00	0,15	8
Obžetev	ha	8,68	0,00	-
Nega mladja	ha	0,86	1,20	140
Nega gošče	ha	9,13	0,30	3
Nega letvenjaka	ha	10,68	0,00	-
Nega ml. drogovnjaka	ha	4,91	0,00	-
Varstvo pred žuželkami	kos	0,00	3,18	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.200	0	-

Priprava sestoja, obžetev, nega letvenjaka, nega ml. drogovnjaka in zaščita s količenjem in tulci niso bila izvedena, čeprav so bila načrtovana. Ostala dela razen nege mladja so bila izvedena v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano. Izvedlo se je še varstvo pred žuželkami, ki ni bilo načrtovano.

9.2.5.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV➤ **Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 142/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1993 - 2023 v RGR 06 Toploljubna bukovja

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Letni realiziran posek* m³/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1993	542,31	89	135	224	1,80	3,60	5,40	0,83	0,57	1,40
2003	603,30	103	183	286	0,17	5,04	5,21	0,62	0,48	1,09
2013	576,29	112	207	319	2,42	4,52	6,94	0,92	0,72	1,64
2023	372,15	81	250	331	1,96	5,21	7,17	0,73	2,14	2,87

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

Površina RGR se je zmanjšala za 204,14 ha. Glavni vzrok za to so spremembe pri uvrščanju odsekov v rastiščnogojitvene razrede. Podatki so tako zaradi spremembe v površini med seboj slabo primerljivi.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 143/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1993 - 2023 v RGR 06 Toploljubna bukova

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1993	37,5	0,4	1,7	0,4	0,0	35,9	11,5	3,7	8,7	0,2
2003	33,7	0,7	1,4	0,4	0,0	30,7	12,2	4,9	16,0	0,0
2013	33,0	0,3	1,6	0,3	0,0	32,4	12,0	4,4	15,7	0,3
2023	21,6	0,1	2,3	0,4	0,0	35,6	15,4	3,4	20,8	0,4

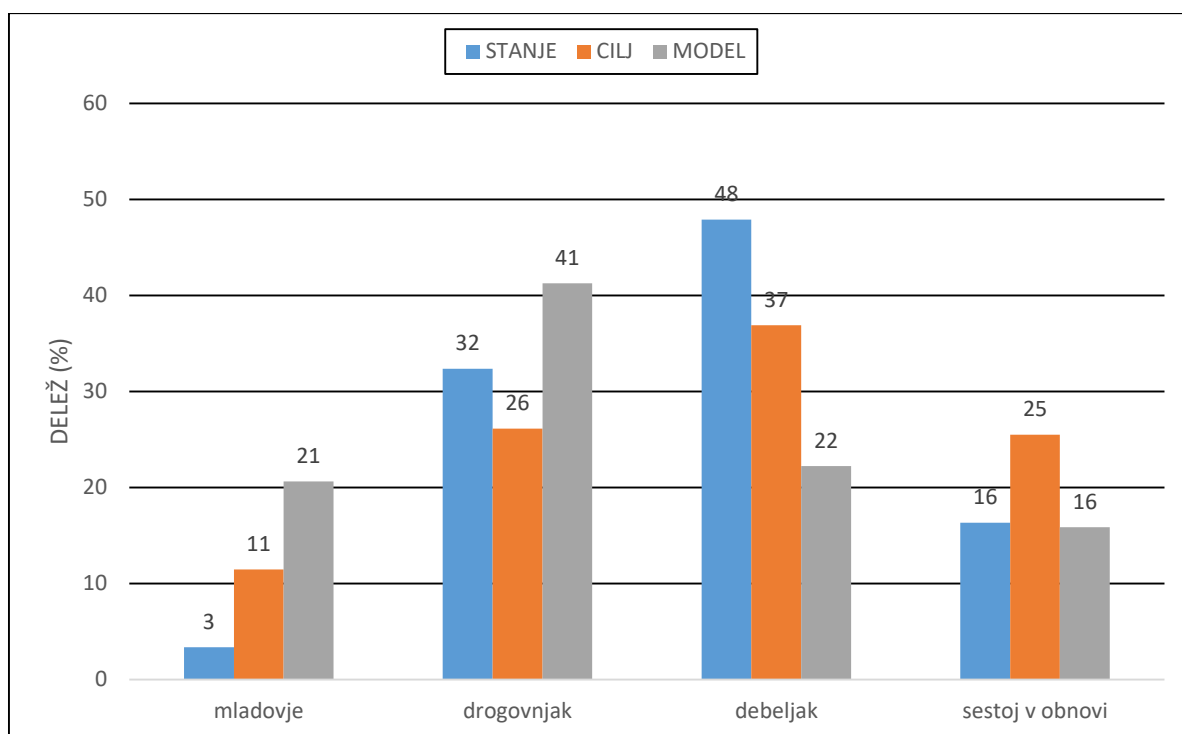
Delež smreke in plemenitih listavcev v lesni zalogi se je zmanjšal, povečal pa se je delež buke, hrasta in drugih trdih listavcev.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 144/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 06 Toploljubna bukova

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	12,60	3,4	26	76,91	20,6	-83,6
Drogovnjak	120,67	32,4	52	153,82	41,3	-21,5
Debeljak	178,59	47,9	28	82,82	22,2	115,6
Sestoj v obnovi	60,85	16,3	20	59,16	15,9	2,9
Skupaj	372,71	100,0	126			

Okvirna proizvodna doba je 126 let. Pomladitvena doba je 20 let z učinkom zastrtosti 12 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 34 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 86 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 114 let.

Grafikon 8: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 06 Toploljubna bukovja

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 06 porušeno. Očiten je presežek debeljakov ter primanjkljaj sestojev v obnovi in mladovij.

➤ Funkcije gozdov

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 06 Toploljubna bukovja prisotne:

- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 6,43 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 117,78 ha;
- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,99 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 321,67 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 77,24 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 21,17 ha.
- **klimatska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 3,94 ha

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **higiensko-zdravstvena funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 3,94 ha;
- **funkcija varovanja naravnih vrednost** na 2. stopnji poudarjenosti na 138,87 ha
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,12 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 1,40 ha;
- **estetska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 1,16 ha.

Od proizvodnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 344,04 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 7,27 ha.

9.2.5.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ Gozdnogojitveni cilj

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 7 %, listavci 93 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 21 % mladovij, 41 % drogovnjakov, 22 % debeljakov, 16 % sestojev v obnovi.

Povprečna lesna zaloga za vse sestoje v RGR 06 je po modelu 230 m³/ha, končna lesna zaloga pa znaša 390 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodoben gozd bukve s posamično do skupinsko primesjo smreke, hrastov in drugih trdih listavcev ter posamično do šopasto primesjo plemenitih listavcev.

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreke 22 %, borov 2, ostalih iglavcev 1 %, bukve 36 %, plemenitih listavcev 3 %, hrastov 15 % in drugih trdih listavcev 21 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: 11 % mladovij, 26 % drogovnjakov, 37 % debeljakov, 25 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga je **332** m³/ha.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst je: bukev 1-5 %, 2-30 %; hrasti 1-5 %, 2-25 %.

Desetletni gozdnogojitveni cilj je postavljen v skladu z dejanskim in modelnim stanjem. Ciljno razmerje razvojnih faz smo določili glede na dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo postopno približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Okvirna proizvodna doba je 126 let, pomladitvena doba pa 20 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo bukev, plemenite listavce in graden. Nego izvajamo enkrat v posameznem razvojnem stadiju mladovja.

Drogovnjaki izbiralna redčenja načrtujemo na 71 % površine. Pri tem naj bo povprečna jakost 16 %. Na 29 % površine ne načrtujemo nobenih ukrepov, saj so drogovnjaki že prereditveni ali na skrajnih rastiščih.

Debeljaki: na 59 % površine načrtujemo izbiralna redčenja z jakostjo 11 %. Redčenja v debeljakih tega RGR izvajamo na 20–25 let. Na 36 % načrtujemo svetlitvena redčenja (uvajanje debeljakov v obnovo) s povprečno jakostjo 33 %. V debeljakih, ki so bili prereditveni v prejšnjem obdobju ne ukrepamo. Takšni debeljaki predstavljajo 5 % površine debeljakov.

Sestoji v obnovi: na 67 % površine načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 42 % lesne zaloge. Na 28 % površine sestojev v obnovi načrtujemo pospešeno obnovo z intenzivnim sproščanjem pomladka, s sečnjo povprečne jakosti 62 % lesne zaloge. V največji možni meri je potrebno izkoristiti učinke posredne nege matičnega sestoja ter izvajati načrtovana gojitvena ter varstvena dela na že obstoječih jedrih mladja in gošče, kjer posredna nega ni mogoča. Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. Na 4 % površine sestojev načrtujemo končni posek.

Usmeritve za drevesno sestavo

Pospeševati je potrebno bukev, hrast in plemenite listavce. Za povečanje deleža hrasta in plemenitih listavcev je potrebno puščati semenjake in zagotoviti njihov ustrezen razpored.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR je malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje. Obnova sestojev naj se izvaja izključno z naravnim pomlajevanjem. Na strmih, južno orientiranih pobočjih s krušljivo matično podlago je potrebno drevesno sestavo pospeševati v prid drevesnih vrst, ki globlje koreninijo (bukov, hrast, črni gaber, mali jesen) in stabilizirajo tla.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi**

Preglednica 145: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 06 Toploljubna bukovja

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m3)	Možni posek (m3)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	87	10,95			
	Nega letvenjaka	13	1,65			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	71	85,23	23.799	3.783	0,16
	Ekocelice	29	34,88	7.682		
Debeljak	Nega debeljaka	59	104,98	44.208	5.028	0,11
	Uvajanje sestoja v obnovo	36	63,83	25.529	8.311	0,33
	Ni ukrepanja	5	9,78	2.961		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	67	41,04	13.954	5.890	0,42
	Pospešeno nadaljevanje obnove	28	17,21	4.503	2.771	0,62
	Končni posek (pri naravni obnovi)	4	2,60	359	359	1,00

Preglednica 146/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 06 Toploljubna bukovja

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	24	76	100
– ciljno (%)	25	75	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	81	250	331
– ciljna (m ³ /ha)	83	250	332
Prirastek (m ³ /ha)	1,96	5,21	7,17
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	17,9	52,3	70,2
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,79	5,23	7,02
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	22	21	21
Intenziteta m. p. prirastek (%)	91	100	98
Izravnalna doba (let)	10		

V naslednjem desetletju pričakujemo, da se bo ob realiziranem možnem poseku, glede na trenutni prirastek lesna zaloga povečala za 1 m³/ha. Pričakujemo, da se bo razmerje med deležem iglavcev in listavcev v izravnalni dobi spremenilo za 1 % v prid iglavcev.

Preglednica 147/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 06 Toploljubna bukovja

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m³	2.307	4.362	0	6.669	22	91
	%	35	65	0	100		
Listavci	m³	6.504	12.969	0	19.473	21	100
	%	33	67	0	100		
Skupaj	m³	8.811	17.331	0	26.142	21	98
	%	34	66	0	100		

Večji del možnega poseka (66 %) zavzemajo pomladitvene sečnje. Redčenja v debeljkih in sestojih v obnovi pa predstavljajo 34 %.

Preglednica 148/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 06 Toploljubna bukovja

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Obžetev	ha	0,23	0,23
Nega mladja	ha	0,80	0,80
Nega gošče	ha	3,60	3,60
Nega letvenjaka	ha	3,57	3,57
Nega drogovnjaka	ha	3,52	3,52

9.2.6 Rastiščnogojitveni razred 09 Kisloljubna borovja

Rastiščnogojitveni razred 09 Kisloljubna borovja zavzema 359,33 ha oz. 6,6 % gozdne površine v GGE Vransko. Te gozdove najdemo na nižinskem delu ob avtocesti in na južnih skrajnih rastiščih na kislji podlagi.

Večina gozdov – 331,75 ha (93 %) je zasebnih, 26,55 ha (2 %) je v državni lasti, 1,03 ha (< 1 %) pa je v lasti lokalne skupnosti.

9.2.6.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 149/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 09 Kisloljubna borovja

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
74100	Kisloljubno rdečeborovje	5	307,28	86
73100	Kisloljubno gradnovo bukovje	11	23,89	7
61100	Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje	7	15,55	4
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	6,66	2
77100	Jelovje s praprotni	17	3,08	1
59200	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	2,00	1
78100	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	0,88	<1
	Skupaj	5,7	359,33	100

Najpomembnejši gozdni rastiščni tip v RGR 09 Kisloljubna borovja je kisloljubno rdečeborovje (85,5 %). Ostali GRT zavzemajo manjše površine.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 09 Kisloljubna borovja je 5,7. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 128 %. Prirastek znaša v razredu 7,30 m³/ha letno. Visoko izkoriščenost pripisujemo deležem GRT-jev z višjim Rk-jem (kisloljubno gradnovo bukovje, gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje in kisloljubno bukovje z rebrenjačo).

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

Prevladujejo skupinsko raznodobni, mešani gozdovi smreke in rdečega bora s posamično do skupinsko primesjo bukve, drugih trdih listavcev ter posamično do šopasto primesjo jelke, hrastov, plemenitih in mehkih listavcev.

➤ Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 150/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 09 Kisloljubna borovja

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	9	16	28	27	20	221	64,1	4,62	63
Listavci	13	22	25	19	21	123	35,9	2,68	37
Skupaj	11	18	27	24	20	344	100	7,30	100

Lesna zaloga in prirastek sta manjša kot je povprečje v GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 16,0$ %.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 151/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 09 Kisloljubna borovja

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Dejansko Stanje	m ³ /ha	103,2	11,7	106,1	0,0	0,0	31,9	41,4	3,2	30,3	16,6
	%	30,0	3,4	30,8	0,0	0,0	9,3	12,0	0,9	8,8	4,8
Naravno Stanje	m ³ /ha										
	%	17,6	0,5	53,8			10,3	9,7	0,6	2,5	4,9

➤ **Ohranjenost gozdov**

V tem rastiščnogojitvenem razredu prevladujejo spremenjeni gozdovi 51 %, njim sledijo ohranjeni, ki jih je 36 %, močno spremenjenih je 13 %, izmenjanih gozdov je pod 1 %. Spremenjeni gozdovi so na račun večjega deleža smreke in manjšega deleža borov.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 152/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 09 Kisloljubno borovje

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	9,02	24	23	53	0	5	61	33	0	5	55	40	0
Drogovnjak	60,94	12	75	12	2	6	81	13	0	27	55	17	2
Debeljak	178,75					9	91	0	0	3	46	47	4
Sestoj v obnovi	110,62					4	69	28	0				
Skupaj	359,33												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): smreka (41 %), kostanj (17 %), bukev (12 %), gorski javor (11 %), graden (7 %), rdeči bor (3 %), beli gaber (3 %), veliki jesen (2 %), jerebika (2 %), jelka (1 %), trepetlika (1%) in breza (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: smreka (36 %), črna jelša (25 %), rdeči bor (14 %), graden (6 %), jelka (5 %), kostanj (5 %), bukev (4 %), gorski javor (2 %) in vrbe (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: rdeči bor (33 %), smreka (29 %), graden (13 %), bukev (11 %), kostanj (9 %), jelka (3 %), gorski javor (1 %) in črna jelša (1%).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 64 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: smreka (52 %), bukev (15 %), kostanj (11 %), rdeči bor (7 %), jelka (6 %), graden (6 %), beli gaber (2 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na 33 SVP in sicer na drevju, ki je debelejšje od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 241 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje po deležu kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 153/K: Kakovost drevja v RGR 09 Kislojuba borovja

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	7	30	61	2	0
Jelka	0	57	43	0	0
Bor	25	61	14	0	0
Bukev	0	16	61	23	0
Hrast	0	36	48	15	0
Pl. Ist.	0	0	50	0	50
Dr. tr. Ist.	4	0	35	35	26
Meh. Ist.	0	18	55	0	27
Skupaj iglavci	16	48	35	1	0
Skupaj listavci	1	19	50	20	10
Skupaj	10	36	41	9	4

Kakovost iglavcev je dobra do prav dobra. Kar pomeni, da prevladuje les povprečne do dobre kakovosti (B, C - šifrant je v poglavju 12 Priloge). Dosti boljša je pri iglavcih kot listavcih

➤ **Poškodovanost drevja**

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 154/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 09 Kislojuba borovja

	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	2,5
Veje	1,2
Osutost	1,7
Skupaj	5,3

9.2.6.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 155/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 09 Kislojuba borovja

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	16.670	12.234	73
Listavci	8.151	5.938	73
Skupaj	24.821	18.172	73

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo pomladitvenih sečenj 61 %, redčenj pa 6 %. Delež sanitarnih sečenj je znašal 18 %. Posek oslabelega drevja je zavzemal 11 %, posek za gozdno infrastrukturo pod 1 %, posek brez odobritve 2 % in posek za krčitve 2 %.

Preglednica 156/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 09 Kisloljubna borovja

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,00	0,15	-
Priprava tal	ha	0,00	0,25	-
Sadnja	ha	0,40	0,25	63
Obžetev	ha	17,86	6,35	36
Nega mladja	ha	0,00	5,30	-
Nega gošče	ha	2,67	2,25	84
Nega letvenjaka	ha	2,49	0,00	-
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,47	0,00	-
Varstvo pred žuželkami	kos	0,00	3,02	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	250	0	-

Vsa načrtovana dela so se izvedla v manjšem obsegu ali se niso, kot je bilo načrtovano. Priprava sestoja, priprava tal in varstvo pred žuželkami so se izvedla, pa niso bila načrtovana.

9.2.6.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 157/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1993 - 2023 v RGR 09 Kisloljubna borovja

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1993	400,16	155	52	207	2,90	1,30	4,20	1,53	0,85	2,38
2003	412,60	174	85	259	1,83	2,28	4,10	1,37	0,43	1,80
2013	408,45	191	99	290	4,41	2,49	6,90	0,93	0,45	1,38
2023	359,33	221	123	344	4,62	2,68	7,30	2,18	1,10	3,28

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

Povečala sta se prirastek in lesna zaloga, zmanjšala pa površina za 49,12 ha. Razlog za zmanjšanje je novo uvrščanje odsekov v RGR-e.

➤ Drevesna sestava

Preglednica 158/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1993 - 2023 v RGR 09 Kisloljubna borovja

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1993	25,6	1,1	48,2	0,0	0,0	5,1	8,5	0,3	10,4	0,8
2003	33,9	1,5	31,7	0,0	0,0	7,3	11,6	0,8	9,7	3,5
2013	32,3	1,7	32,0	0,0	0,0	8,3	12,7	0,3	8,6	4,1
2023	30,0	3,4	30,8	0,0	0,0	9,3	12,0	0,9	8,8	4,8

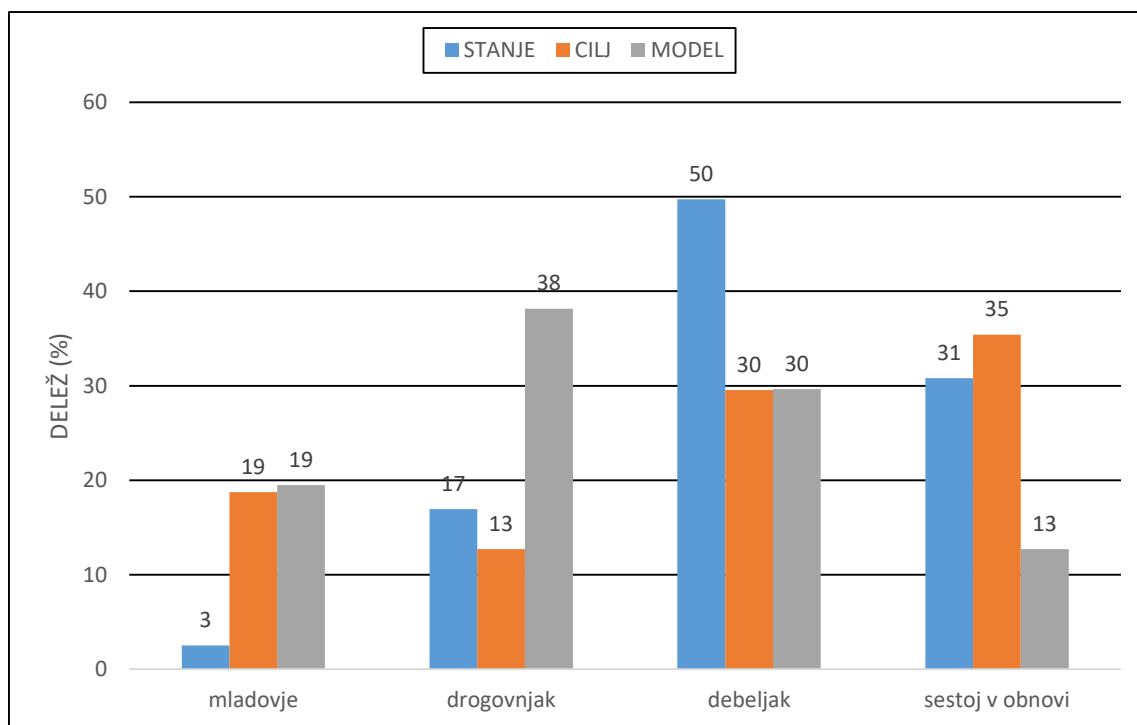
Delež smreke, bora in hrasta v lesni zalogi se je zmanjšal, povečal pa se je delež bukke in mehkih listavcev.

➤ Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 159/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 09 Kislojuba borovja

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	9,02	2,5	23	70,04	19,5	-87,1
Drogovnjak	60,94	17,0	45	137,03	38,1	-55,5
Debeljak	178,75	49,7	35	106,58	29,7	67,7
Sestoj v obnovi	110,62	30,8	15	45,68	12,7	142,2
Skupaj	359,33	100,0	118			

Okvirna proizvodna doba je 118 let. Pomladitvena doba je 20 let z učinkom zastrtosti 8 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 30 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 75 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 110 let.

Grafikon 9: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 09 Kislojuba borovja

➤ Funkcije gozdov

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 09 Kislojuba borovja prisotna:

- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 2. stopnji poudarjenosti na 13,63 ha;
- **hidrološka funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 38,20 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 8,53 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 68,56 ha;
- **klimatska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 3,09 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **rekreacijska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 17,10 ha;
- **higiensko-zdravstvena funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 27,89 ha;

- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,28 ha

Od proizvodnih funkcij je v rastiščnogojitvenem razredu prisotna:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 351,94 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 29,80 ha.

9.2.6.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ *Gozdnogojitveni cilj*

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 72 % (od tega smreka 18 %, bor 54 %), listavci 28 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 19 % mladovij, 38 % drogovnjakov, 30 % debeljakov, 13 % sestojev v obnovi.

Povprečna lesna zaloga za vse sestoje v RGR 09 je po modelu 250 m³/ha, končna lesna zaloga pa znaša 430 m³/ha.

➤ *Desetletni gozdnogojitveni cilj*

Gozdnogojitveni cilj skupinsko raznodoben, mešan gozd rdečega bora in smreke s posamično do skupinsko primesjo bukve, hrasta in drugih trdih listavcev ter posamično do šopasto primesjo plemenitih listavcev, jelke in mehkih listavcev.

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreke 29 %, jelke 3 %, borov 31 %, bukve 10 %, plemenitih listavcev 1 %, hrastov 12 %, drugih trdih listavcev 9 %, mehkih listavcev 5 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: 19 % mladovij, 13 % drogovnjakov, 30 % debeljakov, 35 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga je **334 m³/ha**.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst je: smreka 2-15 %, 3-50 %; bor 2-15 %, 3-50 %; bukev 2-5 %, 3-40 %; graden 2-5 %, 3-50 % in plemeniti listavci 2-20 %.

Desetletni gozdnogojitveni cilj je postavljen v skladu z dejanskim in modelnim stanjem. Ciljno razmerje razvojnih faz smo določili glede na dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo postopno približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR.

➤ *Gozdnogojitvene usmeritve*

Povprečna neto proizvodna doba je 118 leti, pomladitvena doba pa 15 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo vse avtohtone listavce, še posebej bukev, plemenite listavce in graden. Nego izvajamo enkrat v posameznem razvojnem stadiju mladovja.

Drogovnjaki: izbiralna redčenja načrtujemo na 79 % površine. Pri tem naj bo povprečna jakost 13 %. Na 18 % površine ne načrtujemo nobenih ukrepov, na 3 % pa so vzpostavljene ekocelice.

Debeljaki: v tanjših debeljakih, ki so na 43 % površine, je potrebno izvajati izbiralna redčenja povprečne jakosti 8 %. Jakost redčenj je potrebno prilagoditi sestojnim razmeram. Presvetljene, nekvalitetne debeljake in sestoje z doseženo končno zalogo (46 % površine debeljakov) je potrebno intenzivno uvajati v obnovo, pri čemer ohranjamo semenjake ciljnih drevesnih vrst. Povprečna jakost svetlitvenih sečenj je 36 %. Redčenja v debeljakih izvajamo na 15 - 20 let. V debeljakih, ki so bili prereditveni v prejšnjem obdobju ne ukrepamo. Takšni debeljaki predstavljajo 11 % površine debeljakov.

Sestoji v obnovi: obnovo je potrebno intenzivirati s ciljem intenzivnega pomlajevanja sestojev. V dobro pomlajenih sestojih in delih sestojev je potrebno opraviti končni posek. Končni posek je tako potrebno izvesti na 13 % površine sestojev v obnovi. Na preostalem delu je potrebno obnovo postopno nadaljevati v smislu sproščanja pomlajenih delov sestojev in dodatnih svetlitvenih sečenj.

Povprečna jakost ukrepanja pri zadržanem nadaljevanju obnove, ki je predviden na 31 % površine, je 36 %. Pri pospešenem nadaljevanju obnove, ki je predviden na 56 % površine, je jakost 56 %. V največji možni meri se poslužujemo učinkov indirektna nege. Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. V območjih z uspešnim naravnim pomlajevanjem so vračanja pogostejša.

Usmeritve za drevesno sestavo

Pospeševati je potrebno bukev, hrast in rdeči bor, predvsem na račun smreke. Za povečanje deleža hrasta in plemenitih listavcev je potrebno puščati semenjake in zagotoviti njihov ustrezen razpored.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR je skupinsko postopno gospodarjenje, v območju s poudarjenimi funkcijami gozdov pa tudi sproščena tehnika nege gozda. Obnova sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem. V primeru, da naravna obnova ne uspe, je potrebno delno pomlajene površine spopolniti ali obnoviti s sadnjo.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ Ukrepi

Preglednica 160: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 09 Kislojubna borovja

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m3)	Možni posek (m3)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	14	1,22			
	Nega letvenjaka	86	7,80			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	79	48,44	13.625	1.837	0,13
	Ni ukrepanja	18	10,69	3.434		
	Ekocelice	3	1,81	492		
Debeljak	Nega debeljaka	43	77,16	34.155	2.732	0,08
	Uvajanje sestoja v obnovo	46	81,38	34.735	8.937	0,26
	Ni ukrepanja	11	20,21	6.780		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	31	34,31	11.587	4.154	0,36
	Pospešeno nadaljevanje obnove	56	61,80	15.224	8.489	0,56
	Končni posek (pri naravni obnovi)	13	14,51	3.714	3.693	0,99

Preglednica 161/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 09 Kisloljubna borovja

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	64	36	100
– ciljno (%)	63	37	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	221	123	344
– ciljna(m ³ /ha)	212	122	334
Prirastek (m ³ /ha)	4,62	2,68	7,3
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	55,2	27,9	83,0
Možni posek (m ³ /ha/leto)	5,52	2,79	8,30
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	25	23	24
Intenziteta m. p. prirastek (%)	119	104	114
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga zmanjšala za 10 m³/ha. Pričakujemo, da se bo delež iglavcev v 10 letih zmanjšal za 1 %, delež listavcev pa povečal za 1 %.

Preglednica 162/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 09 Kisloljubna borovja

		Vrste poseka		Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek				
		Redčenja	Pomladitv.			
Iglavci	m³	3.089	16.738	19.827	25	119
	%	16	84	100		
Listavci	m³	1.480	8.535	10.015	23	104
	%	15	85	100		
Skupaj	m³	4.569	25.273	29.842	24	114
	%	15	85	100		

Večji del možnega poseka (85 %) zavzemajo pomladitvene sečnje v debeljakih in sestojih v obnovi. Redčenja v drogovnjakih in debeljakih pa predstavljajo 15 %.

Preglednica 163/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 09 Kisloljubna borovja

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	1,12	1,12
Nega mladja	ha	1,47	1,47
Nega gošče	ha	2,66	2,66
Nega letvenjaka	ha	5,33	5,33
Nega drogovnjaka	ha	4,58	4,58

9.2.7 Rastiščnogojitveni razred 13 Gozdovi s posebnim namenom

Rastiščnogojitveni razred 13 Gozdovi s posebnim namenom zavzema 5,03 ha oz. 0,1 % gozdne površine v GGE Vransko. V ta gospodarski razred smo uvrstili gozd, ki služi za preučevanje GRT-ja 681 - Predinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico. Ti gozdovi so izvzeti iz gospodarjenja. Njihov razvoj je prepuščen naravnim sukcesijskim procesom. Razprostirajo se od 900 do 1200 metrov nadmorske višine na vzponu na Čemšeniško planino.

Ves gozd – 5,03 ha je v zasebni lasti.

9.2.7.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 164/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
68100	Predinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	7,0	5,03	100
	Skupaj	7,0	5,03	100

Edini gozdno rastiščni tip v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom je predinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom je 7,0. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 50 %. Prirastek znaša v razredu 3,5 m³/ha letno. Neizkoriščenost potenciala pripisujemo samo eni SVP v RGR in velikosti samega RGR-ja, ki meri samo 5,03 ha.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

Prevladujejo velikopovršinsko skupinsko raznodobni gozdovi bukve s posamično primesjo plemenitih listavcev.

➤ Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 165/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Listavci	0	3	9	9	79	309	100,0	3,54	100
Skupaj	0	3	9	9	79	309	100,0	3,54	100

Lesna zaloga in prirastek sta manjša kot je povprečje v GGE. Lesna zaloga je ocenjena okularno pri opisih sestojev, saj v tem RGR nismo postavljali SVP sistematično po celotnem RGR.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 166/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Dejansko Stanje	m ³ /ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	241,0	0,0	68,0	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	78,0	0,0	22,0	0,0	0,0
Naravno Stanje	m ³ /ha										
	%	11	15	0			70	0	4	0	0

➤ **Ohranjenost gozdov**

V tem rastiščnogojitvenem razredu so vsi gozdovi ohranjeni.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 167/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,80	100	0	0	0	0	0	100	0	100	0	0	0
Drogovnjak	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Debeljak	0					0	0	0	0	0	0	0	0
Sestoj v obnovi	4,23					0	100	0	0				
Skupaj	5,03												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (60 %), smreka (20 %) in gorski javor (20 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 40 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (90%) in gorski javor (10%).

➤ **Kakovost drevja**

V tem RGR se ne gospodari, zato kakovosti drevja, ki je pomembna lastnost za proizvodno funkcijo ne prikazujemo.

➤ **Poškodovanost drevja**

V tem rastiščnogojitvenem razredu ne prikazujemo poškodovanosti drevja.

9.2.7.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V gozdovih RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom se ne gospodari, zato tudi ne podajamo analize preteklega gospodarjenja.

9.2.7.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV**➤ Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 168/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1993 - 2023 v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1993	4,87	0	500	500	0,00	7,19	7,19	0,0	0,0	0,0
2003	5,00	0	382	382	0,00	5,21	5,21	0,0	0,0	0,0
2013	4,82	0	324	324	0,00	3,96	3,96	0,0	0,0	0,0
2023	5,03	0	325	325	0,00	3,54	3,54	0,0	0,0	0,0

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

Zmanjšal se je prirastek, lesna zaloga se ni spremenila.

➤ Drevesna sestava

Preglednica 169/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 2003 - 2023 v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	0	0	0	0	0	95,0	0	5,0	0	0
2013	0	0	0	0	0	96,9	0	3,1	0	0
2023	0	0	0	0	0	78,0	0	22,0	0	0

Zmanjšal se je delež bukke v lesni zalogi, povečal pa delež plemenitih listavcev.

➤ Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 170/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR

Razvojna faza	Stanje	
	Površina ha	Delež %
Mladovje	0,80	16
Sestoj v obnovi	4,23	84
Skupaj	5,03	100

Modelnega stanja za gozdove s posebnim namenom ne prikazujemo, saj se v teh gozdovih ne gospodari. Prikazano je le dejansko stanje.

➤ Funkcije gozdov

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 13 Gozdovi s posebnim namenom prisotne:

- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 2. stopnji poudarjenosti na 0,96 ha;
- **hidrološka funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 4,95 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 4,95 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 1. stopnji poudarjenosti na 4,43 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 0,52 ha;
- **raziskovalna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 4,43 ha.

Od proizvodnih funkcij je v rastiščnogojitvenem razredu prisotna:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 4,95 ha.

9.2.7.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ *Gozdnogojitveni cilj*

Za gozdove, prepuščene naravnemu razvoju ne postavljamo gozdnogojitvenih ciljev.

➤ *Gozdnogojitvene usmeritve*

V teh gozdovih se ne gospodari, kljub temu pa so dovoljeni izjemni posegi ob planinski poti, ki poteka po gozdnem rezervatu od Presedelj do Črnega vrha. Ob tej poti je dovoljeno posekati drevesa, ki neposredno ogrožajo promet in gibanje ljudi ob soglasju ZGS.

Usmeritve za robni (varovalni) pas:

Varovalni pas predstavljajo površine v pasu do dveh sestojnih višin odraslega gozdnega drevja, v katerem se izvaja prilagojeno gospodarjenje z namenom minimaliziranja vplivov na osrednjo površino gozdov s posebnim namenom. To je robni pas, ki ne leži v tem RGR, pač pa v sosednjih RGR, zanj pa veljajo osnovne usmeritve:

- drevju v varovalnem pasu gozdov s posebnim namenom podaljšujemo proizvodno dobo glede na drevesno vrsto, ki je zastopana;
- praviloma se pospešuje listavce;
- namenoma se že v varovalnem pasu gozdov s posebnim namenom pušča estetsko in biotopsko primerna drevesa (debelejše drevje, drevje z dupli), izvaja pa se minimalen gozdni red v obsegu, ki zagotavlja preprečevanje negativnega vpliva na sosednje gozdne površine;
- dostopne poti je potrebno načrtovati tako, da je vpliv na razvojne procese kar najmanjši;
- v varovalnem pasu gozdov s posebnim namenom se ne načrtuje in ne postavlja lovsko tehničnih objektov.

➤ *Ukrepi*

V tem rastiščnogojitvenem razredu ne načrtujemo poseka, gojitvenih del ali drugih ukrepov.

9.2.8 Rastiščnogojitveni razred 14 Varovalni gozdovi

V GGE Vransko so varovalni gozdovi izločeni predvsem zaradi funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Ti gozdovi so zavarovani z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. Površina gozdov RGR varovalni gozdovi predstavlja 2,8 % oz. 153,65 ha gozdne površine celotne enote. Največ jih najdemo ob reki Savinji in nad naselji oz. pomembnimi prometnicami.

Večina gozdov – 134,5 ha (88 %) je zasebnih, 19,15 ha (2 %) pa je v državni lasti.

9.2.8.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 171/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
59200	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	54,20	35
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	34,42	22
78100	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	16,67	11
56200	Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	1	13,96	9
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	10,11	7
73200	Kisloljubno hrastovje	*	8,17	5
73100	Kisloljubno gradnovno bukovje	11	7,26	5
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	4,34	3
74100	Kisloljubno rdečeborovje	5	3,00	2
64300	Predalpsko jelovo bukovje	11	1,52	1
	Skupaj	6,4	153,65	100

* ni podatka v literaturi

Najpogostejši gozdni rastiščni tip v RGR 14 Varovalni gozdovi je Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (40,6 %). Sledi Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (22,4 %). Ostali GRT zavzemajo manjše površine.

Povprečni rastiščni koeficient za celoten RGR znaša 6,6 m³/ha. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 103 %. Prirastek znaša v razredu 6,77 m³/ha letno.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

Prevladujejo velikopovršinsko skupinsko raznodobni gozdovi bukve s posamično do skupinsko primesjo hrastov in drugih trdih listavcev ter posamično do šopasto primesjo smreke, borov, macesna, plemenitih listavcev in mehkih listavcev.

➤ **Lesna zaloga in prirastek**

Preglednica 172/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	9	23	34	28	6	44	16,9	1,14	17
Listavci	17	37	25	17	4	218	83,1	5,63	83
Skupaj	16	35	27	19	4	262	100	6,77	100

Lesna zaloga in prirastek sta precej nižja kot je povprečje GGE. Lesna zaloga je ocenjena okularno pri opisih sestojev, saj v tem RGR nismo postavljali SVP sistematično po celotnem RGR.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 173/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
Dejansko	m ³ /ha	37,0	0,0	6,1	1,0	0,0	101,0	40,2	9,2	66,6	0,6
Stanje	%	14,2	0,0	2,3	0,4	0,0	38,5	15,4	3,5	25,5	0,2
Naravno	m ³ /ha										
Stanje	%	2,9	2,6	5,6			50,7	10,4	4,6	22,8	0,2

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR Varovalni gozdovi prevladujejo ohranjeni gozdovi 68 %, sledijo spremenjeni 32 %. Spremenjenost je na račun večjega deleža smreke in manjšega bukke, hrasta in drugih trdih listavcev.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 174/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 14 Varovalni gozdovi

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	7,17	7	35	58	0	1	41	58	0	65	35	0	0
Drogovnjak	79	1	68	31	1	0	9	90	1	33	45	22	1
Debeljak	59,96					12	78	10	0	2	52	46	0
Sestoj v obnovi	7,52					10	61	29	0				
Skupaj	153,65												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (53 %), beli gaber (13 %), gorski javor (8 %), smreka (6 %), črni gaber (6 %), graden (5 %), mali jesen (4 %), kostanj (2 %), lipa in lipovec (2 %) in mokovec (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: črni gaber (27 %), graden (21 %), bukev (18 %), beli gaber (18 %), mali jesen (5 %), smreka (4 %), kostanj (2 %), lipa in lipovec (2 %), macesen (1 %) in mokovec (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: bukev (54 %), smreka (22 %), graden (10 %), rdeči bor (4 %), gorski javor (2 %), beli gaber (2 %), črni gaber (2 %), dob (1 %), kostanj (1 %), gorski brest (1 %) in lipa in lipovec (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 54 % površine, prevladuje pomanjkljiva zasnova pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (38%), smreka (21%), jelka (16%), beli gaber (7%), gorski javor (6%), graden (5%), kostanj (2%), mali jesen (2%), lipa in lipovec (1%) in breza (1%).

➤ **Kakovost drevja in poškodovanost sestojev**

Ker se kakovost drevja in poškodovanost sestojev ocenjuje na stalnih vzorčnih ploskvah in je na tem RGR bila postavljena samo ena SVP, za ta RGR ni podatkov o kakovosti drevja in poškodovanosti drevja.

9.2.8.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 175/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	1.444	947	66
Listavci	3.552	2.324	65
Skupaj	4.996	3.271	65

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovalе sanitarne sečnje, teh je bilo 45 %, sledijo pomladitvene sečnje 41 %, redčenja 1 %, posek oslabelega drevja 11 % in posek za gozdno infrastrukturo 2 %.

Preglednica 176/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 14 Varovalni gozdovi

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Obžetev	ha	0,28	0,00	-
Nega mladja	ha	0,54	0,00	-
Nega gošče	ha	5,99	0,00	-
Nega letvenjaka	ha	1,00	0,00	-
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,92	0,00	-

Načrtovana gojitvena in varstvena dela se niso izvedla.

9.2.8.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ **Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 177/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1993 – 2023 v RGR 14 Varovalni gozdovi

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1993	131,64	7	105	112	0,2	2,6	2,8	0,1	0,2	0,3
2003	131,53	22	161	183	0,09	4,72	4,81	0,1	0,9	1,0
2013	206,79	48	180	228	1,22	4,51	5,73	0,6	1,5	2,1
2023	153,65	44	218	262	1,14	5,63	6,77	0,4	1,1	1,5

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

Lesna zaloga in prirastek sta se povečala, površina pa zmanjšala za 53,14 ha, kar je posledica druge Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS št. 88/05 in nasl.).

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 178/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1993 - 2023 v RGR 14 Varovalni gozdovi

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
1993	5,1	0,0	1,1	0,0	0,0	39,7	19,7	0,3	33,9	0,2
2003	10,4	0,0	1,1	0,6	0,0	42,5	14,2	3,3	27,9	0,0
2013	19,7	0,0	0,9	0,4	0,0	44,7	11,0	4,4	18,9	0,0
2023	14,2	0,0	2,3	0,4	0,0	38,5	15,4	3,5	25,5	0,2

V zadnjih desetih letih se je zmanjšal delež bukke, bora, macesna in smreke, povečal pa se je delež hrasta in drugih trdih listavcev.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev.**

Preglednica 179/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 14 Varovalni gozdovi

Razvojna faza	Stanje	
	Površina ha	Delež %
Mladovje	7,17	5
Drogovnjak	79,00	51
Debeljak	59,96	39
Sestoj v obnovi	7,52	5
Skupaj	153,65	100

Modelnega stanja za varovalne gozdove ne prikazujemo, ker gospodarjenje s temi gozdovi ni podrejeno lesnoproizvodni funkciji.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 14 Varovalni gozdovi prisotne:

- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 144,80 ha;
- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 1,18 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 120,72 ha;
- **klimatska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 1,77 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 51,55 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 36,64 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 2. stopnji poudarjenosti na 16,92;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,16 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 1,84 ha;
- **estetska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 4,98 ha;
- **higiensko-zdravstvena funkcija** na 2. stopnji na 1,84 ha;
- **rekreacijska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 2,97 ha;
- **zaščitna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 33,41 ha.

Od proizvodnih funkcij je v rastiščnogojitvenem razredu prisotna:

- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 4,15 ha.

9.2.8.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ *Gozdnogojitveni cilj*

V RGR 14 je dolgoročni gozdnogojitveni cilj malopovršinsko skupinsko raznodoben stabilen gozd bukve, hrastov in drugih trdih listavcev s posamično do skupinsko primesjo smreke, borov, plemenitih listavcev in mehkih listavcev.

Ciljne drevesne sestave, razmerja razvojnih faz, ciljne ter končne lesne zaloge, pričakovane kakovost gozdnega drevja in pa izravnalne dobe ne podajamo, saj so ti gozdovi prvenstveno namenjeni zagotavljanju stabilnosti, krepitvi varovalne funkcije in zaščitni funkciji.

➤ *Gozdnogojitvene usmeritve*

Gospodarjenje z gozdovi mora zagotavljati izpolnjevanje funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitne funkcije. Temu so prilagojene posamezne usmeritve, ki so naslednje:

Mladovja: v delih, ki so izločeni zaradi funkcije varovanja gozdnih zemljišč, v mladovjih načrtujemo izvedbo posameznih negovalnih del, ki so primarno namenjena krepitvi varovalne vloge gozda. Pri negi je potrebno uravnati drevesno sestavo v prid drevesnih vrst, ki globlje koreninijo (bukev, hrast, črni gaber, mali jesen).

Drogovnjaki: na 8 % površine drogovnjakov izvajamo redčenje z jakostjo 16 %. Pri tem pospešujemo drevesne vrste, ki globlje koreninijo in s tem povečujejo stojnost gozda. Pri izbiralnem redčenju dajemo prednost stabilnosti pred kakovostjo sortimentov. Na 92 % površine drogovnjakov ne načrtujemo posebnih ukrepov, temveč zaradi rahlega sklepa in vitalnosti gozda v tem obdobju te površine prepustimo naravnemu razvoju.

Debeljaki: izbiralno redčenje izvajamo na 56 % površine debeljakov z jakostjo 9 %. Ukrepanja ne načrtujemo na 44 % površine, saj so tu gozdovi stabilni in ukrepanje ni potrebno, na 1 % površine pa debeljake uvajamo v obnovo z jakostjo 30 %. Pri redčenjih ohranjamo in povečujemo stojnost dreves ter vitalnost sestojev.

Sestoji v obnovi: v tem ureditvenem obdobju načrtujemo zadržano nadaljevanje obnove na 31 % površine sestojev v obnovi. Na 69 % pa načrtujemo pospešeno nadaljevanje obnove. Pri tem je potrebno upoštevati semenska leta drevesnih vrst z globljim koreninskim sistemom oziroma pospeševati vrstno pestrosti v ravninskih predelih. Končnih posekov nismo načrtovali.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni sistem nege v odraslih sestojih predstavlja izbiralno skupinsko postopno gospodarjenje. Mestoma je zaradi zagotavljanja varovalne funkcije potrebno izvajati posege samo na posameznem drevju. Obnovo sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi****Preglednica 180: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi**

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	30	2,12			
	Nega letvenjaka	15	1,06			
	Ni ukrepanja	56	3,99			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	8	5,97	1.122	179	0,16
	Ni ukrepanja	92	73,03	15.839		
Debeljak	Nega debeljaka	56	33,47	12.720	1.173	0,09
	Uvajanje sestoja v obnovo	1	0,32	113	34	0,30
	Ni ukrepanja	44	26,17	8.757		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	31	2,35	583	257	0,44
	Pospešeno nadaljevanje obnove	69	5,17	1.082	682	0,63

Preglednica 181/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	17	83	100
- ciljno %	16	84	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	44	218	262
- ciljna(m ³ /ha)	51	263	315
Prirastek (m ³ /ha)	1,14	5,63	6,77
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	4,2	10,9	15,1
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,42	1,09	1,51
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	10	5	6
Intenziteta m. p. prirastek (%)	37	19	22

Lesna zaloga se bo glede na stanje, možni posek in prirastek povečala za 53 m³/ha. Delež listavcev se bo povečal za 1 %.

Preglednica 182/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Ostalo			
Iglavci	m³	477	172	0	649	10	37
	%	73	27	0	100		
Listavci	m³	875	801	0	1.676	5	19
	%	52	48	0	100		
Skupaj	m³	1.352	973	0	2.325	6	22
	%	58	42	0	100		

Preglednica 183/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 14 Varovalni gozdovi

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Obžetev	ha	0,02	0,02
Nega mladja	ha	0,20	0,20
Nega gošče	ha	0,50	0,50
Nega letvenjaka	ha	0,45	0,45

10 LITERATURA

- Celoviti gozdnogospodarski načrt GGE Vransko z obdobjem veljavnosti 1993 - 2002.
- Celoviti gozdnogospodarski načrt GGE Vransko z obdobjem veljavnosti 2003 - 2012.
- Celoviti gozdnogospodarski načrt GGE Vransko z obdobjem veljavnosti 2013 - 2022.
- Accetto M. 2002. Opis pomembnejših gozdnih združb v Sloveniji; Skripte iz predmeta Fitocenologija; prirejeno za študente rednega in izrednega visokošolskega strokovnega in univerzitetnega študija gozdarstva ter univerzitetnega študija krajinske arhitekture, BF, Ljubljana.
- Baza prostorskih podatkov ZGS. 2023. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- Bončina A. in sod. 2021. Gozdni rastišni tipi Slovenije, Univerza v Ljubljani, BF Ljubljana, Odd. za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire in Zavod za gozdove. Ljubljana: 571 str.
- Bončina, A., Robič, D., 1998. Ocenjevanje spremenjenosti vrstne sestave rastlinskih skupnosti, Zbornik gozdarstva in lesarstva, 57: 113-130.
- Čarni A. in sod. 2002. Vegetacijska karta gozdnih združb Slovenije v merilu 1:400.000. Ljubljana, Založba ZRC: 79 str.
- Čokl M. 1975. Gozdarski in lesnoindustrijski priročnik : tablice, Biotehniška fakulteta, Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo, Ljubljana: 364 str.
- Čokl M. 1977. Merjenje sestojev in njihovega potenciala: strokovna in znanstvena dela; Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo pri biotehniški fakulteti v Ljubljani, Ljubljana: 292 str.
- Diaci J., Perušek M. 2004. Možnosti ohranjanja starega in odmrlega drevja pri gospodarjenju z gozdovi. – V Staro in debelo drevje v gozdu: zbornik referatov, XXII. Gozdarski študijski dnevi. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 227-240.
- Direktiva o habitatih. 1992. Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora.
- Gašperšič F. 1995. Gozdnogospodarsko načrtovanje v sonaravnem ravnanju z gozdom, Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 403 str.
- Geodetske podlage ZGS. 2023. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- Grad, K. 1969. Psevdoziljski skladi med Celjem in Vranskim, Geologija, letnik 12: 91-105.
- Golob A., Skudnik M. 2007. Priročnik o vrstah Natura 2000, ki so povezane z gozdom. Ljubljana, Gozdarski inštitut Slovenije.
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Celje (2011 – 2020). 2011. Celje, Zavod za gozdove Slovenije: 171 str.
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Celje (2021 – 2030) – osnutek. 2021. Celje, Zavod za gozdove Slovenije: 258 str.
- Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 199/21 in 105/22 – ZZNŠPP)
- Hočevnar M. 1993. Dendrometrija-gozdna inventura. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 274 str.
- Izhodiščni optimalni modeli gozdov – neobjavljeno strokovno gradivo Zavoda za gozdove Slovenije; Ljubljana, december 2000
- Kotar M. 2007. Gozdarski priročnik, Univerza v Ljubljani, BF Ljubljana, Odd. za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire. Ljubljana: 414 str.
- Kotar M. 2005. Zgradba, rast in donos gozda na ekoloških in fizioloških osnovah, Zveza gozdarskih društev Slovenije in Zavod za gozdove Slovenije. Ljubljana: 500 str.
- Kotar M. 2006. Proizvodna doba in njen pomen pri načrtovanju v gozdarstvu. Gozdarski vestnik, 45, 6: 209-222.
- Kotar M. 2000. Vpliv starosti in debeline dreves na donos gozda. XX. Gozdarski študijski dnevi, Zbornik referatov, Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 169-190.

- Kutnar L., Veselič Ž., Dakskobler I., Robič D. 2012. Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov. *Gozdarski vestnik*, 70, 4: 195-215.
- Lesičar M. 2022. Tehnološka karta tehnologij pridobivanja lesa v GGE Vransko. Strokovna naloga v okviru pripravništva. Celje, Zavod za gozdove Slovenije.
- Marinček L. 1987. Bukovi gozdovi na Slovenskem; Zbirka posebne izdaje; ČPG Delo, Ljubljana 153 str.
- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Vransko, Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Območna enota Celje, št. dokumenta: 3563-0091/2022 - 4, november, 2022.
- Odlok o gozdnogospodarskih in lovsko upravljavskih načrtih območij (2011-2020) (Ur. l. RS, št. 87/12).
- Odlok o kategorizaciji občinskih javnih cest v občini Vransko (Ur. l. RS, št. 92/99).
- Odlok o spremembah Odloka o spremembah Odloka o kategorizaciji občinskih javnih cest (Uradni list RS, št. 106/09)
- Odločba ustavnega sodišča RS (štev. U-I-269/10-6).
- Odlok o kategorizaciji občinskih javnih cest v občini Braslovče (Ur. l. RS, št. 52/2011).
- Odlok o spremembi Odloka o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Braslovče (Ur. l. RS, št. 108/2021).
- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (OdSPRS) (Ur. l. RS, št. 76/04, 33/07 – ZPNačrt, 61/17 – ZUreP-2 in 199/21 – ZUreP-3).
- Odredba o določitvi normativov za dela v gozdovih (Ur. l. RS, št. 11/99, 44/09 in 98/10) in Pravilnik o spremembah Odredbe o določitvi normativov za dela v gozdovih Ur. l. RS, št. 44/2009 in 98/10).
- Odlok o varstvenih pasovih vodnih virov v Občini Vransko in ukrepih za zavarovanje voda (Ur. l. RS, št. 22/01).
- Odlok o varstvenih pasovih virov pitne vode v Letušu in Podvinu (Ur. l. RS, št. 33/94)
- Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v Občini Žalec (Ur. l. RS, 89/98).
- Orožen M. in sod. 1996. Priročni krajevni leksikon Slovenije. Ljubljana, DZS: 376 str.
- Perko D. 1999. Slovenija, Pokrajine in ljudje. 2. izdaja. Ljubljana, Mladinska knjiga: 735 str.
- Perušek M. 2006. Izhodišča primernosti habitatov nekaterih kvalifikacijskih vrst ptic v gozdovih. *Gozdarski vestnik*, 64, 3: 160-167.
- Podatki SI STAT za leto 2022: spletna stran Statističnega urada Republike Slovenije.
- Pravilnik o določitvi gozdne združbe in rastiščnega koeficienta za gozdno parcelo (Ur. l. RS, št. 11/17).
- Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot. (Ur. l. RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15, 7/19 in 53/23).
- Pravilnik o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (Ur. l. RS, št. 71/04, 95/04, 37/05, 87/05, 73/08, 63/10, 54/14, 60/15, 86/16, 31/19, 116/22 137/22 – popr. in 137/22).
- Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09).
- Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravi in zlaganju gozdno lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13).
- Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. l. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16).
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10 in 200/20).
- Pravilnik o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 79/11 in 30/17).
- Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča celinskih voda. 2018. (Ur. l. RS, št. 58/18).
- Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Ur. l. RS, št. 120/06).
- Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.).

- Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vloge za izdajo vodnega soglasja. (Ur. l. RS, št. 25/09).
- Pravni režimi varstva kulturne dediščine (eVrD). 2009. Ljubljana, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.
- Pregled rastišč v računalniški bazi ZGS po skupinah in podskupinah rastišč (ZGS).
- Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot (interno gradivo ZGS). 2012. ZGS, Ljubljana.
- Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015 – 2020. 2017. Ljubljana, Vlada republike Slovenije.
- Register nepremične kulturne dediščine. 2009. Ljubljana, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.
- Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (ReNGP). 2007. (Ur. l. RS, št. 111/07).
- Savnik R. 1976. Krajevni leksikon Slovenije. III. Knjiga. Ljubljana, DZS: 574 str.
- SAZU, Biološki inštitut Jovan Hadži. 1988. Fitocenološka karta Gozdnogospodarskega območja Celje v merilu 1 : 100.000 za celotno celjsko gozdnogospodarsko območje.
- Splošne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulture. 2017. Celje, ZVKDS OE Celje.
- Strokovne podlage s področja voda za potrebe prostorskega plana RS - elementi vodnega gospodarstva. 1999. Ljubljana, Podjetje za urejanje hudournikov (PUH).
- Urbančič M., Simončič P., Prus T., Kutnar L. 2007. Atlas gozdnih tal Slovenije. Gozdarski vestnik. Ljubljana, Zveza gozdarskih društev Slovenije: 100 str.
- Uredba o določitvi divjadi in lovni dob (Ur. l. RS, št. 101/04 in 81/14).
- Uredba o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja. 2016. (Ur. l. RS, št. 67/16).
- Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Uradni list RS, št. 38/94, 20/95, 42/98, 12/99, 25/02, 35/03, 31/05, 9/06, 32/07, 36/09, 103/10, 35/12, 101/13 – ZDavNepr, 22/14 – odl. US in 42/15) Uredba o prostorskem redu Slovenije. 2004. (Ur. l. RS, št. 122/04, 33/07 - ZPNačrt in 61/17 - ZUreP-2 in 199/21 – ZUreP-3).
- Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08 in 49/20).
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20).
- Uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Ur. l. RS, št. 20/14).
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodna telesa vodonosnikov za območja občin Šmartno ob Paki, Polzela in Braslovče (Ur. l. RS št. 98/11, 93/13 in 84/16).
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah. 2004. (Ur. l. RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 - odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19).
- Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. 2020. Ljubljana, MOP, Direkcija RS za vode.
- Podrobnejše kulturnovarstvene smernice za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta GGE Vransko (2023-2032), Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Celje, št. dokumenta: 350-0042/2022-2-MKL,MR, z dne 29.11.2022
- Veselič Ž. in sod. 2000. Izhodiščni optimalni modeli gozdov. Interno gradivo ZGS.
- Vodila dobrega ravnanja pri strojni sečnji in spravilu lesa z zgibnimi polprikoličarji (interno gradivo ZGS). 2014. ZGS, Ljubljana.
- Zakon o divjadi in lovstvu (Ur. l. RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22)
- Zakon o društvih (Ur. l. RS, št. 64/11 – uradno prečiščeno besedilo in 21/18 – ZNOrg).
- Zakon o gozdovih - (Ur. l. RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZdavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 - ZGGLRS in 77/16).

- Zakon o urejanju prostora (Ur. l. RS, 199/21 in 18/23 – ZDU-1O).
- Zakon o ohranjanju narave - ZON (Ur. l. RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – Zdru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-1O).
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 – ZNOrg, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-1O).
- Zakon o vodah - ZV-1 (Ur. l. RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 35/23 – odl. US in 65/20).
- ZGS. 2011. Informacijska baza, gozdarski informacijski sistem. Šifrant gozdnih združb.

11 NAČRT SO IZDELALI

Gozdnogospodarski načrt GGE Vransko je izdelal Odsek načrtovanje razvoja gozdov OE Celje, v sodelovanju s KE Žalec. Terenska dela so potekala od junija 2022 do januarja 2023. Odgovorni projektant je bil mag. Matej Tajnikar, univ. dipl. inž. gozd., glavnino dela pa je opravil Mitja Lesičar, dipl. inž. gozd. (UN).

11.1 Sodelavci pri izdelavi načrta

Opisi sestojev: Mitja Lesičar (1.934,53 ha), dipl. inž. gozd. (UN),
 Špela Ramšak (1.081,99 ha), univ. dipl. inž. gozd.,
 Matej Tajnikar (549,06 ha), univ. dipl. inž. gozd.,
 Marko Lekše (499,48 ha), univ. dipl. inž. gozd.,
 Jože Zupančič (307,52 ha), univ. dipl. inž. gozd.,
 Janez Černec (280,91 ha), gozd. inž.,
 Aleksander Ratajc (230,41 ha), univ. dipl. inž. gozd.,
 Žiga Jerman (197,09 ha),), dipl. inž. gozd.,
 Luka Jernejčič (197,08 ha), mag. inž. gozd.,
 Egon Vočko (54,13 ha), inž. gozd.,
 Matija Hrovat (51,70 ha), inž. gozd.

Meritve na SVP so opravili: Matej Podkubovšek, dipl. inž. gozd in študenti Miha Drolc, Sara Bohorč, Klemen Bratina in Jaka Luskar.

Potrebne programe je izdelal Mitja Podgornik.

Vnos podatkov opisov sestojev in odsekov ter digitalizacijo kartnega materiala so opravili popisovalci, strokovni sodelavec Miha Kostevc, mag. inž. gozd. in Damjan Pečovnik, dipl. upr. org., geodet.

Kartni in prostorski del načrta je izdelal Damjan Pečovnik, dipl. upr. org., geodet.

Poglavje Splošni opis GGE je napisal Mitja Lesičar, dipl. inž. gozd. (UN). Poglavje Analiza preteklega gospodarjenja je izdelal vodja KE Uroš Petrič, univ. dipl. inž. gozd., poglavja o gozdnih prometnicah (1.3, 6.2.7, 6.3.5) vodja odseka za ukrepe v gozdovih Andrej Strniša, univ. dipl. inž. gozd., poglavja o živalskem svetu oz. lovstvu in kmetijstvu (1.1.8, 1.5.1, 1.5.2, 3.9, 6.2.3, 6.3.3) Peter Terglav, univ. dipl. inž. gozd. Poglavji 4.2.5 in 6.2.8 je napisal mag. Matej Tajnikar, univ. dipl. inž. gozd. Funkcijska karta je povzeta iz osnutka območnega načrta za GGO Celje. Ostala poglavja in obdelave podatkov je opravil Mitja Lesičar, dipl. inž. gozd. (UN), v sodelovanju s sodelavci iz odseka za načrtovanje razvoja gozdov.

Tabelarni del načrta sta izdelala Mateja Čecho, ekonomski tehnik in Matej Podkubovšek, dipl. inž. gozd.

Oblikovno ureditev načrta je v sodelovanju s sodelavci iz odseka za načrtovanje razvoja gozdov izdelala Mateja Čecho, ekonomski tehnik.

Kronologija izdelave načrta:

- zbiranje in obdelava podatkov za načrt: od junija 2022 do aprila 2023;
- določitev osnutka načrta (Strokovni svet OE Celje): 29. 5. 2023;
- javna razgrnitev:
- javna obravnava:
- določitev predloga načrta na Svetu OE Celje (datum izdelave načrta):

Celje, 31. 5. 2023

Podpisniki:

Odgovorni nosilec obnove:

mag. Matej Tajnikar, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje
razvoja gozdov:

mag. Matej Tajnikar, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja OE Celje:

Aleksander Ratajc, univ. dipl. inž. gozd.

direktor ZGS:

Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

12 PRILOGE

12.1 Priloge v načrtu

12.1.1 Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
31001	52	52	50	52	50	52	48	48
31002	34	33	31	31	27	29	25	25
31003	52	52	52	52	48	52	48	48
31004	52	52	52	52	52	52	50	50
31005	52	52	52	52	48	52	48	48
31006A	52	52	50	52	48	52	48	48
31006B	51	51	46	51	50	51	48	48
31007	52	52	52	52	52	53	48	48
31008	52	52	52	52	52	53	50	50
31009	51	51	51	52	51	51	46	46
31010A	50	50	50	51	51	51	42	42
31010B	52	52	52	52	50	52	48	48
31011	52	52	50	52	50	50	45	45
31012A	52	52	50	50	48	49	46	46
31012B	50	50	50	51	50	50	48	48
31013A	50	48	47	50	48	50	46	46
31013B	48	48	46	44	44	46	44	44
31014A	49	48	48	48	45	45	46	43
31014B	43	41	41	44	43	45	42	42
31015A	48	48	48	48	47	47	45	45
31015B	43	43	42	44	44	44	41	41
31016	50	48	48	50	48	50	47	47
31017	52	51	51	51	51	51	46	46
31018	52	51	51	50	47	51	47	47
31019	52	52	52	50	50	52	49	49
31020	51	51	51	51	49	50	49	49
31021	50	50	49	50	49	50	47	47
31022	52	50	50	50	50	49	48	48
31023	51	51	51	50	47	53	46	46
31024	54	51	49	52	50	52	50	50
31025	52	52	52	50	49	49	46	46
31026	52	52	52	50	51	50	49	49
31027	52	54	52	50	49	50	47	47
31028	52	54	51	52	53	53	50	50
31029	52	52	51	52	52	52	52	52
31030A	51	51	51	48	48	50	48	48
31030B	50	50	50	49	48	50	48	48
31031A	52	50	50	51	51	51	50	50
31031B	52	52	52	52	50	51	48	48

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
31031C	53	53	52	52	51	52	48	48
31032A	50	50	50	50	48	50	45	45
31032B	50	50	48	50	48	50	45	45
31032C	50	50	50	50	47	48	48	46
31032D	50	48	48	48	48	45	44	44
31033	50	50	50	50	48	50	45	45
31035A	52	52	52	49	51	50	48	48
31035B	46	46	46	43	43	43	42	42
31035C	49	49	50	47	47	51	47	47
31036	52	54	50	50	52	51	50	50
31037A	51	51	51	51	51	52	50	50
31037B	51	51	50	49	49	51	46	46
31038A	52	52	51	50	49	49	49	49
31038B	52	52	51	50	50	51	47	47
31038C	52	52	51	50	50	50	47	47
31039A	52	52	52	48	49	50	47	47
31039B	51	51	51	48	48	48	48	48
31040A	50	50	50	48	51	51	47	47
31040B	51	51	51	50	51	50	50	50
31041	50	50	50	50	50	49	47	47
31042	52	52	52	50	49	49	46	46
31043A	52	52	52	50	49	49	48	48
31043B	46	42	44	44	44	42	42	42
31044	52	52	52	51	51	52	48	48
31045	51	51	51	49	47	47	47	47
31046A	52	52	52	48	48	48	46	46
31046B	50	50	50	49	49	49	46	46
31046C	52	50	52	50	49	50	48	48
31046D	52	51	50	50	48	49	48	48
31047A	49	49	48	51	48	50	48	48
31047B	48	48	48	49	47	49	46	46
31048A	47	47	47	48	44	48	43	43
31048B	48	48	48	49	45	45	45	45
31048C	50	50	50	47	47	48	46	46
31049A	50	50	49	49	47	48	44	44
31049B	53	53	53	52	50	52	47	47
31050	52	51	52	50	49	48	48	48
31051	48	48	47	48	47	47	47	47
31052A	48	48	48	48	48	48	48	48

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Mi
31052B	52	52	52	52	50	52	47	47
31053A	52	50	52	52	52	54	47	47
31053B	50	48	48	52	50	48	46	44
31054	52	51	50	52	50	50	46	46
31055	52	50	48	52	50	52	46	44
31056A	51	50	50	48	48	48	47	47
31056B	52	52	50	48	48	48	44	44
31056C	52	52	52	49	50	47	47	47
31057A	50	50	50	50	50	50	45	45
31057B	50	50	50	46	46	46	45	45
31058	52	52	50	52	50	50	48	48
31059	50	50	50	48	48	48	47	47
31060	50	50	50	50	48	48	45	45
31061	52	52	50	50	50	50	45	45
31062	52	52	50	50	50	50	47	47
31063A	52	52	48	50	49	52	47	47
31063B	52	52	52	50	48	49	48	48
31064	50	50	50	50	50	50	46	46
31065	50	52	50	52	51	52	50	50
31066	50	50	50	51	51	48	48	48
31067A	50	51	48	49	47	47	47	42
31067B	50	50	48	48	46	46	46	46
31068A	52	50	50	50	46	46	43	43
31068B	48	48	45	49	48	48	42	42
31069	52	52	50	50	51	47	47	47
31070	52	50	50	50	49	49	47	47
31071	52	52	50	49	49	49	47	47
31072	48	48	45	48	47	46	45	45
31073	51	51	51	48	47	47	45	45
31074	49	49	48	47	47	41	41	41
31075	50	49	48	48	47	46	46	46
31076	51	51	49	49	48	46	46	46
31077	50	50	47	44	44	44	44	44
31078	52	52	44	48	48	48	48	48
31079	49	47	47	49	45	45	45	45
31080	52	51	45	48	46	46	41	41
31081	52	51	51	51	51	50	49	49
31082A	49	46	46	46	45	47	44	44
31082B	50	50	48	47	47	47	45	45
31082C	51	52	49	48	48	48	46	46
31083A	52	52	50	50	48	49	46	46
31083B	51	51	51	50	50	50	48	48
31084	51	52	49	50	48	49	47	47
31085	50	50	50	48	48	48	46	46
31086	52	52	51	50	48	50	46	46
31087	50	50	50	49	48	47	45	45
31088	50	50	48	49	48	48	46	46

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Mi
31089	52	52	50	51	50	48	47	47
31090	48	48	47	48	46	44	42	42
31091	52	52	51	51	50	46	44	44
31092A	50	50	47	50	48	46	46	44
31092B	51	51	48	49	47	44	44	44
31093A	52	52	52	51	51	52	44	44
31093B	52	52	50	50	48	48	43	43
31094A	52	52	50	52	52	52	44	44
31094B	52	52	50	51	50	48	47	47
31095	52	52	50	50	50	52	48	48
31096A	52	52	49	51	51	52	48	48
31096B	53	53	50	52	51	50	48	48
31097	51	51	45	50	50	49	47	47
31098	52	52	50	51	50	50	48	48
31099	51	51	50	50	49	49	46	46
31100	52	52	50	50	46	48	45	45
31101	52	51	51	50	48	49	47	47
31102	52	51	50	51	51	51	42	42
31103	52	52	51	50	49	49	48	48
31104	52	52	49	50	50	49	48	48
31105	52	52	50	51	51	53	51	51
31106	52	52	50	51	50	49	48	48
31107	52	52	50	51	50	49	48	48
31108	52	52	51	50	48	48	48	48
31109	50	50	48	50	48	45	45	43
31110	52	52	51	51	50	50	47	47
31111	50	50	50	49	49	49	49	49
31112	49	49	49	48	47	48	41	41
31113A	52	51	48	50	49	48	46	46
31113B	52	51	50	51	50	49	49	49
31114	50	50	48	49	48	48	46	46
31115	50	50	49	49	48	46	46	46
31116	53	53	52	52	51	52	48	48
31117	53	53	51	52	51	52	48	48
31118	53	53	50	52	49	51	47	47
31119	53	52	50	52	52	51	48	48
31120	52	52	50	52	50	50	47	47
31121	52	51	51	52	52	51	48	48
31122	52	52	50	52	51	52	48	48
31123	52	52	50	52	51	52	48	48
31124	52	52	48	52	52	52	48	48
31125	50	49	48	49	48	48	45	45
31126	50	50	49	49	48	47	45	45
31127A	49	49	48	48	47	48	45	45
31127B	52	52	52	51	51	52	49	48
31128	54	50	49	52	52	50	50	50
31129A	54	48	48	51	51	51	50	50

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Mi
31129B	50	48	48	49	49	49	49	49
31130	54	52	52	52	52	52	50	50
31131	53	52	51	52	52	52	49	49
31132	42	42	42	42	42	42	42	42
31133A	52	52	50	52	50	50	47	47
31133B	52	52	50	51	50	51	48	48
31134A	52	52	51	51	50	50	49	49
31134B	54	54	51	52	51	52	49	49
31135	54	54	52	53	51	52	50	50
31136	53	53	52	52	50	52	50	50
31137	52	52	50	52	51	51	49	49
31138	52	52	52	51	51	51	49	49
31139	52	52	51	51	51	50	48	48
31140	52	52	50	51	50	50	47	47
31141	52	52	50	51	50	49	46	46
31142	52	52	50	51	50	50	47	47
31143A	52	52	48	51	51	52	49	49
31143B	48	48	48	47	47	48	45	45
31144A	52	52	50	52	51	50	46	46
31144B	51	51	48	52	50	50	46	46
31145	52	52	51	51	50	51	49	49
31146A	52	52	50	51	51	50	50	49
31146B	50	50	49	49	48	45	43	43
31146C	50	50	48	49	48	48	45	45
31147	53	53	52	52	51	52	49	49
31148	52	52	51	51	50	48	48	48
31149	53	53	52	52	52	53	48	48
31150	52	52	51	52	51	51	48	48
31151	53	53	52	52	52	52	49	49
31152	53	53	53	52	51	52	49	49
31153A	52	51	50	50	50	49	45	45
31153B	52	52	50	52	50	50	49	49
31153C	52	52	50	52	51	52	49	49
31154A	52	52	52	51	51	52	49	49
31154B	50	50	49	48	47	47	45	45
31154C	52	52	52	52	50	50	48	48
31155A	53	53	52	52	51	52	48	48
31155B	52	52	51	52	50	50	48	48
31155C	42	42	42	42	42	42	42	42
31156	50	50	50	47	47	47	46	46
31157	52	52	51	51	50	50	47	47
31158	52	52	52	52	51	52	48	48
31159	52	52	52	52	50	50	48	48
31160	51	51	50	50	50	50	46	46
31161A	51	51	50	50	49	51	48	48
31161B	49	49	48	48	47	47	45	45
31162	52	52	51	51	50	50	47	47

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Mi
31163A	50	50	49	48	48	48	46	46
31163B	41	41	41	41	41	41	41	41
31164	51	51	50	50	49	47	45	45
31165A	51	51	49	50	48	45	44	44
31165B	50	49	48	48	45	45	44	44
31166	52	52	50	51	50	47	46	46
31167	50	50	48	49	48	47	46	46
31168A	50	50	49	50	49	49	48	48
31168B	50	50	49	51	48	46	44	44
31169	50	50	48	49	49	49	47	47
31170A	52	52	51	49	48	46	49	49
31170B	53	53	53	52	52	53	51	51
31171	50	50	49	49	48	46	44	44
31172A	49	49	48	48	47	47	46	45
31172B	53	53	52	52	51	51	50	50
31173A	49	49	48	48	47	47	46	45
31173B	50	50	50	49	48	48	46	46
31174	54	54	53	52	52	52	50	50
31175	54	54	53	52	52	52	47	47
31176A	53	53	52	50	50	50	48	48
31176B	53	53	52	52	50	51	48	48
31177	52	52	52	51	51	52	48	48
31178	52	52	52	48	46	48	46	46
31179A	51	51	51	50	49	49	45	45
31179B	41	41	41	41	41	41	41	41
31180	52	52	52	52	52	52	48	48
31181	52	52	50	52	52	52	48	48
31182	52	52	50	52	52	52	48	48
31183	50	50	50	50	50	50	47	47
31184A	52	52	50	50	50	50	47	47
31184B	52	52	50	52	50	50	47	47
31185	49	49	49	49	48	48	45	45
31186	52	48	48	49	49	49	48	48
31187	50	47	47	49	45	45	46	46
31188	50	46	46	49	47	45	46	46
31189	51	50	48	50	48	49	46	46
31190	53	53	52	52	51	52	48	48
31191	50	50	47	48	46	48	44	44
31192A	53	52	52	52	52	52	48	48
31192B	50	50	50	50	48	50	44	44
31192C	50	48	48	50	48	50	46	46
31193A	52	53	51	50	45	49	47	47
31193B	52	53	47	50	45	46	44	44
31194	53	52	52	52	52	52	50	50
31195	53	52	52	52	52	52	51	51
31196	52	52	52	52	52	53	51	51
31197	52	50	50	50	50	51	49	49

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Mi
31198	51	51	51	50	49	50	44	44
31199	53	53	50	51	51	52	50	50
31200	52	52	50	52	50	52	48	48
31201	52	52	50	50	50	50	48	48
31202	52	52	48	51	51	51	49	49
31203	50	50	49	50	46	46	46	46
31204	50	50	48	50	47	50	46	46
31205	52	52	52	52	53	54	52	52
31206	52	50	50	52	50	50	46	46
31207	51	51	50	52	51	52	48	48
31208A	51	51	50	51	49	51	46	46
31208B	46	41	41	48	41	48	43	43
31209A	52	52	52	51	49	50	48	48
31209B	48	46	46	48	46	48	44	44
31209C	48	48	48	48	48	48	46	46
31209D	48	48	48	48	48	48	47	46
31210	52	50	50	52	50	52	48	48
31211	52	52	51	52	50	52	48	48
31212	52	53	50	51	49	50	48	48
31213A	50	51	50	50	49	50	48	48
31213B	50	51	50	50	48	50	48	48
31216A	53	53	53	52	52	53	48	48
31216B	53	53	52	52	52	52	48	48
31217	52	52	51	52	51	52	48	48
31218	51	50	50	51	49	50	47	47
31219	52	52	51	51	51	52	48	48
31220A	52	52	52	50	48	49	46	46
31220B	41	41	41	41	41	41	41	41
31221A	50	50	49	49	49	50	49	49
31221B	52	52	52	50	50	50	47	47
31221C	41	41	41	41	41	41	41	41
31222	52	52	52	50	48	48	48	48
31223	51	51	48	50	48	48	44	44
31224A	51	50	49	52	50	50	47	47
31224B	45	45	45	41	41	41	41	41
31225	50	48	48	50	48	48	44	44
31226	50	51	49	48	48	49	46	46
31227	50	50	48	50	48	50	46	46
31228	52	51	51	50	48	48	46	46
31229	45	45	45	48	48	48	45	45
31230	52	52	48	52	51	51	48	48
31231	52	51	51	52	48	49	47	47
31232A	52	50	48	50	48	50	44	44
31232B	52	53	52	51	49	50	49	49
31233	51	50	48	49	48	46	46	46
31234	52	53	52	52	52	52	48	48
31235	50	50	50	50	46	46	44	44

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Mi
31236	50	49	49	50	47	48	46	46
31237	50	50	48	50	49	49	47	47
31238	52	52	50	51	51	52	48	48
31239A	50	48	48	50	50	48	44	44
31239B	50	50	48	50	48	48	46	46
31301A	50	46	46	50	46	46	43	43
31301D	51	50	50	51	48	51	46	46
31301F	52	52	50	52	50	52	48	48
31302A	51	51	50	50	50	50	48	48
31302C	50	50	48	50	50	50	48	48
31303A	51	51	51	50	50	50	46	46
31303B	52	50	50	50	50	50	46	46
31303C	50	50	50	50	50	50	45	45
31303D	48	49	48	48	46	46	44	44
31303E	46	46	46	44	44	6	44	44
31303F	54	52	52	50	50	51	46	46
31303G	51	51	49	50	50	50	47	47
31304A	50	50	50	51	51	51	48	48
31304B	50	50	50	50	50	50	44	44
31304C	50	50	50	48	48	48	46	46
31304D	46	46	46	46	46	46	46	46
31304E	50	50	50	50	50	50	46	46
31305	53	53	53	52	50	52	50	50
31306A	44	44	44	44	44	44	44	44
31306B	52	48	46	50	47	47	46	46
31306C	52	49	48	50	48	48	48	48
31307	54	54	54	50	50	50	48	48
31308	52	52	50	50	50	50	48	48
31309A	47	47	47	44	44	44	44	44
31309B	46	46	46	44	44	44	44	44
31309C	52	52	50	50	50	52	48	48
31310A	50	50	48	50	48	50	44	44
31310B	52	52	52	52	46	46	44	44
31310C	52	52	52	51	48	48	46	46
31310D	52	52	50	50	50	50	44	44
31310E	52	52	52	51	48	50	46	46
31310F	48	48	46	48	46	48	44	44
31310G	49	48	48	50	46	50	44	44
31311	53	53	50	52	50	50	48	48
31313A	50	50	48	48	47	46	46	45
31313B	48	48	48	48	47	46	46	45
31313C	48	48	47	47	45	42	42	42
31313D	52	52	52	51	50	49	47	47
31313E	50	50	50	50	47	47	50	50
31314A	52	52	50	52	48	48	50	50
31314B	49	49	48	48	47	46	46	46
31315	52	52	52	52	51	50	48	48

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Mi
31316B	52	52	52	52	50	48	45	45
31316E	51	51	50	50	50	48	48	48
31316F	52	52	52	52	52	52	48	48
31317A	50	50	50	50	50	50	45	45
31317B	52	52	50	51	50	48	46	46
31321A	52	50	50	48	48	48	48	48
31321B	44	44	44	44	44	44	43	43
31322	50	50	48	49	48	48	46	46
31423B	50	48	50	50	48	48	48	48
31423H	52	50	50	50	52	50	48	48
31424C	50	50	50	50	50	50	48	48
31424D	50	50	50	50	50	50	48	48
31424E	48	48	48	48	48	48	48	48
31425A	50	50	50	50	48	48	48	48
31425B	50	48	48	50	48	48	48	48
31425C	48	48	48	48	48	48	48	48
31425D	50	48	48	50	48	48	48	48
31425F	52	52	52	50	50	52	48	48
31425G	49	49	48	48	48	49	48	48
31426B	50	48	48	50	48	48	48	48
31426C	50	48	48	50	48	48	48	48
31426F	52	52	50	52	48	50	48	48

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Mi
31426J	48	48	48	48	48	48	48	48
31427A	52	52	51	51	50	50	48	48
31427B	52	52	50	51	50	50	48	48
31427C	52	52	50	51	50	48	48	48
31428A	48	48	48	48	48	48	48	48
31428B	48	48	48	48	48	48	48	48
31428C	52	52	51	51	50	51	48	48
31429A	51	51	50	50	49	48	48	48
31429B	51	51	50	50	49	48	48	48
31429C	48	48	48	48	48	48	48	48
31429D	52	52	52	52	51	52	48	48
31429I	52	52	50	51	51	51	48	48
31429J	51	51	50	50	49	48	48	48
31441	50	48	48	50	48	48	46	46
31442	50	48	48	50	48	48	48	48
31444	54	53	52	53	52	50	49	49
31445	52	52	50	51	51	49	46	46
31446	52	52	51	51	50	48	46	46

12.1.2 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Rastiščnogojitveni razred 02 Podgorski bukovi gozdovi

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	801	0,0645	0,0481	0,0382	0,0317	0,0270	0,0234	0,0207	0,0185	0,0167	0,0152	0,0140	0,0129	0,0119	0,0111
JE	242	0,0340	0,0284	0,0246	0,0225	0,0212	0,0198	0,0172	0,0146	0,0120	0,0094	0,0069	0,0043	0,0017	0,0008
OI	354	0,0661	0,0393	0,0288	0,0228	0,0191	0,0164	0,0141	0,0121	0,0106	0,0093	0,0080	0,0068	0,0055	0,0042
BU	802	0,0740	0,0488	0,0352	0,0269	0,0214	0,0175	0,0147	0,0125	0,0108	0,0094	0,0083	0,0073	0,0066	0,0059
HR	521	0,0621	0,0375	0,0272	0,0254	0,0201	0,0175	0,0143	0,0129	0,0111	0,0099	0,0087	0,0080	0,0076	0,0065
PL	521	0,0621	0,0375	0,0272	0,0254	0,0201	0,0175	0,0143	0,0129	0,0111	0,0099	0,0087	0,0080	0,0076	0,0065
TL	714	0,0610	0,0357	0,0261	0,0209	0,0175	0,0151	0,0133	0,0119	0,0107	0,0097	0,0088	0,0080	0,0072	0,0064
ML	714	0,0610	0,0357	0,0261	0,0209	0,0175	0,0151	0,0133	0,0119	0,0107	0,0097	0,0088	0,0080	0,0072	0,0064

Rastiščnogojitveni razred 03: Gorska zgornjegorska bukovja

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	803	0,0581	0,0433	0,0344	0,0285	0,0243	0,0211	0,0187	0,0167	0,0151	0,0137	0,0126	0,0116	0,0108	0,0100
JE	242	0,0340	0,0284	0,0246	0,0225	0,0212	0,0198	0,0172	0,0146	0,0120	0,0094	0,0069	0,0043	0,0017	0,0008
OI	355	0,0664	0,0379	0,0274	0,0213	0,0173	0,0148	0,0115	0,0111	0,0098	0,0084	0,0077	0,0067	0,0058	0,0051
BU	804	0,0426	0,0307	0,0237	0,0191	0,0160	0,0136	0,0118	0,0104	0,0092	0,0083	0,0075	0,0068	0,0063	0,0057
HR	521	0,0621	0,0375	0,0272	0,0254	0,0201	0,0175	0,0143	0,0129	0,0111	0,0099	0,0087	0,0080	0,0076	0,0065
PL	521	0,0621	0,0375	0,0272	0,0254	0,0201	0,0175	0,0143	0,0129	0,0111	0,0099	0,0087	0,0080	0,0076	0,0065
TL	714	0,0610	0,0357	0,0261	0,0209	0,0175	0,0151	0,0133	0,0119	0,0107	0,0097	0,0088	0,0080	0,0072	0,0064
ML	714	0,0610	0,0357	0,0261	0,0209	0,0175	0,0151	0,0133	0,0119	0,0107	0,0097	0,0088	0,0080	0,0072	0,0064

Rastiščnogojitveni razred 04: Kisloljubni bukovi gozdovi

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	805	0,0704	0,0499	0,0382	0,0306	0,0254	0,0216	0,0187	0,0164	0,0145	0,0130	0,0118	0,0107	0,0098	0,0090
JE	242	0,0340	0,0284	0,0246	0,0225	0,0212	0,0198	0,0172	0,0146	0,0120	0,0094	0,0069	0,0043	0,0017	0,0008
OI	355	0,0664	0,0379	0,0274	0,0213	0,0173	0,0148	0,0115	0,0111	0,0098	0,0084	0,0077	0,0067	0,0058	0,0051
BU	806	0,0542	0,0404	0,0321	0,0266	0,0227	0,0197	0,0174	0,0156	0,0141	0,0128	0,0118	0,0109	0,0101	0,0094
HR	521	0,0621	0,0375	0,0272	0,0254	0,0201	0,0175	0,0143	0,0129	0,0111	0,0099	0,0087	0,0080	0,0076	0,0065
PL	521	0,0621	0,0375	0,0272	0,0254	0,0201	0,0175	0,0143	0,0129	0,0111	0,0099	0,0087	0,0080	0,0076	0,0065
TL	714	0,0610	0,0357	0,0261	0,0209	0,0175	0,0151	0,0133	0,0119	0,0107	0,0097	0,0088	0,0080	0,0072	0,0064
ML	714	0,0610	0,0357	0,0261	0,0209	0,0175	0,0151	0,0133	0,0119	0,0107	0,0097	0,0088	0,0080	0,0072	0,0064

Rastiščnogojitveni razred 05: Zasmrečena bukovja na kisli podlagi

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	807	0,0523	0,0389	0,0308	0,0255	0,0216	0,0188	0,0166	0,0148	0,0133	0,0121	0,0111	0,0102	0,0095	0,0088
JE	242	0,0340	0,0284	0,0246	0,0225	0,0212	0,0198	0,0172	0,0146	0,0120	0,0094	0,0069	0,0043	0,0017	0,0008
OI	353	0,0675	0,0405	0,0297	0,0234	0,0173	0,0149	0,0119	0,0094	0,0076	0,0058	0,0048	0,0031	0,0018	0,0013
BU	808	0,0518	0,0386	0,0307	0,0254	0,0216	0,0188	0,0166	0,0148	0,0134	0,0122	0,0112	0,0103	0,0095	0,0089
HR	521	0,0621	0,0375	0,0272	0,0254	0,0201	0,0175	0,0143	0,0129	0,0111	0,0099	0,0087	0,0080	0,0076	0,0065
PL	521	0,0621	0,0375	0,0272	0,0254	0,0201	0,0175	0,0143	0,0129	0,0111	0,0099	0,0087	0,0080	0,0076	0,0065
TL	714	0,0610	0,0357	0,0261	0,0209	0,0175	0,0151	0,0133	0,0119	0,0107	0,0097	0,0088	0,0080	0,0072	0,0064
ML	714	0,0610	0,0357	0,0261	0,0209	0,0175	0,0151	0,0133	0,0119	0,0107	0,0097	0,0088	0,0080	0,0072	0,0064

Rastiščnogojitveni razred 06: Toploljubna bukovja

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	162	0,0606	0,0431	0,0334	0,0272	0,0229	0,0198	0,0174	0,0155	0,0140	0,0127	0,0116	0,0107	0,0099	0,0092
JE	242	0,0340	0,0284	0,0246	0,0225	0,0212	0,0198	0,0172	0,0146	0,0120	0,0094	0,0069	0,0043	0,0017	0,0008
OI	355	0,0664	0,0379	0,0274	0,0213	0,0173	0,0148	0,0115	0,0111	0,0098	0,0084	0,0077	0,0067	0,0058	0,0051
BU	499	0,0354	0,0304	0,0267	0,0238	0,0213	0,0192	0,0173	0,0157	0,0142	0,0128	0,0116	0,0105	0,0094	0,0084
HR	521	0,0621	0,0375	0,0272	0,0254	0,0201	0,0175	0,0143	0,0129	0,0111	0,0099	0,0087	0,0080	0,0076	0,0065
PL	521	0,0621	0,0375	0,0272	0,0254	0,0201	0,0175	0,0143	0,0129	0,0111	0,0099	0,0087	0,0080	0,0076	0,0065
TL	715	0,0284	0,0218	0,0182	0,0159	0,0142	0,0131	0,0122	0,0115	0,0109	0,0104	0,0100	0,0097	0,0094	0,0091
ML	714	0,0610	0,0357	0,0261	0,0209	0,0175	0,0151	0,0133	0,0119	0,0107	0,0097	0,0088	0,0080	0,0072	0,0064

Rastiščnogojitveni razred 09: Kisloljubna borovja

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	159	0,0624	0,0423	0,0353	0,0307	0,0275	0,0240	0,0200	0,0189	0,0173	0,0156	0,0130	0,0119	0,0090	0,0080
JE	242	0,0340	0,0284	0,0246	0,0225	0,0212	0,0198	0,0172	0,0146	0,0120	0,0094	0,0069	0,0043	0,0017	0,0008
OI	355	0,0664	0,0379	0,0274	0,0213	0,0173	0,0148	0,0115	0,0111	0,0098	0,0084	0,0077	0,0067	0,0058	0,0051
BU	491	0,0613	0,0395	0,0308	0,0262	0,0230	0,0190	0,0177	0,0155	0,0139	0,0119	0,0098	0,0080	0,0073	0,0060
HR	521	0,0621	0,0375	0,0272	0,0254	0,0201	0,0175	0,0143	0,0129	0,0111	0,0099	0,0087	0,0080	0,0076	0,0065
PL	521	0,0621	0,0375	0,0272	0,0254	0,0201	0,0175	0,0143	0,0129	0,0111	0,0099	0,0087	0,0080	0,0076	0,0065
TL	714	0,0610	0,0357	0,0261	0,0209	0,0175	0,0151	0,0133	0,0119	0,0107	0,0097	0,0088	0,0080	0,0072	0,0064
ML	714	0,0610	0,0357	0,0261	0,0209	0,0175	0,0151	0,0133	0,0119	0,0107	0,0097	0,0088	0,0080	0,0072	0,0064

Rastiščnogojitveni razred 13: Gozdovi s posebnim namenom

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	159	0,0624	0,0423	0,0353	0,0307	0,0275	0,0240	0,0200	0,0189	0,0173	0,0156	0,0130	0,0119	0,0090	0,0080
JE	242	0,0340	0,0284	0,0246	0,0225	0,0212	0,0198	0,0172	0,0146	0,0120	0,0094	0,0069	0,0043	0,0017	0,0008
OI	355	0,0664	0,0379	0,0274	0,0213	0,0173	0,0148	0,0115	0,0111	0,0098	0,0084	0,0077	0,0067	0,0058	0,0051
BU	491	0,0613	0,0395	0,0308	0,0262	0,0230	0,0190	0,0177	0,0155	0,0139	0,0119	0,0098	0,0080	0,0073	0,0060
HR	521	0,0621	0,0375	0,0272	0,0254	0,0201	0,0175	0,0143	0,0129	0,0111	0,0099	0,0087	0,0080	0,0076	0,0065
PL	521	0,0621	0,0375	0,0272	0,0254	0,0201	0,0175	0,0143	0,0129	0,0111	0,0099	0,0087	0,0080	0,0076	0,0065
TL	714	0,0610	0,0357	0,0261	0,0209	0,0175	0,0151	0,0133	0,0119	0,0107	0,0097	0,0088	0,0080	0,0072	0,0064
ML	714	0,0610	0,0357	0,0261	0,0209	0,0175	0,0151	0,0133	0,0119	0,0107	0,0097	0,0088	0,0080	0,0072	0,0064

Rastiščnogojitveni razred 14: Varovalni gozdovi

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	159	0,0624	0,0423	0,0353	0,0307	0,0275	0,0240	0,0200	0,0189	0,0173	0,0156	0,0130	0,0119	0,0090	0,0080
JE	242	0,0340	0,0284	0,0246	0,0225	0,0212	0,0198	0,0172	0,0146	0,0120	0,0094	0,0069	0,0043	0,0017	0,0008
OI	355	0,0664	0,0379	0,0274	0,0213	0,0173	0,0148	0,0115	0,0111	0,0098	0,0084	0,0077	0,0067	0,0058	0,0051
BU	491	0,0613	0,0395	0,0308	0,0262	0,0230	0,0190	0,0177	0,0155	0,0139	0,0119	0,0098	0,0080	0,0073	0,0060
HR	521	0,0621	0,0375	0,0272	0,0254	0,0201	0,0175	0,0143	0,0129	0,0111	0,0099	0,0087	0,0080	0,0076	0,0065
PL	521	0,0621	0,0375	0,0272	0,0254	0,0201	0,0175	0,0143	0,0129	0,0111	0,0099	0,0087	0,0080	0,0076	0,0065
TL	714	0,0610	0,0357	0,0261	0,0209	0,0175	0,0151	0,0133	0,0119	0,0107	0,0097	0,0088	0,0080	0,0072	0,0064
ML	714	0,0610	0,0357	0,0261	0,0209	0,0175	0,0151	0,0133	0,0119	0,0107	0,0097	0,0088	0,0080	0,0072	0,0064

12.1.3 Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

Preglednica: Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

Ident. št.	Ime	Status	Uradna objava	Varstveni režim
1	Drevored ob graščini Žovnek	SON	Uradni list RS, 40/97	6. člen odloka: Prepovedano je: • spreminjati rastiščne pogoje; • sekati obsekavati, lomiti, uničevati ali poškodovati drevesa; • spreminjati osončenost in dreves in rastišča.
2	Marovtova smreka pod Dobrovljami	NS	Uradni list RS, 78/98	
3	Skorš pri Vrtačnikovi domačiji	NS		
4	Zorkova lipa	NS		
5	Jama Škadovnica	NS	Uradni list RS, 77/98	4. člen odloka: Prepovedano je: 1. v jamskem vhodu in njegovi okolici: • vse vrste gradenj razen zavarovanja jamskega vhoda; • odlaganje odpadkov; • izkopavanje in odmetavanje materiala ali zasipavanje oziroma zakrivanje vhoda; • spreminjanje vegetacijske združbe. 2. na širšem vplivnem območju jame (nad znanimi rovi): • vse vrste gradbenih del, ki bi lahko onesnaževale ali poškodovale podzemlje; • spreminjanje vegetacijske odeje ali njeno odstranjevanje.
6	Jama Vetrnica	NS		
7	Podgrajska jama	NS		

12.1.4 Splošne varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot (povzete po naravovarstvenih smernicah ZRSVN)

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.
- na oblikovani naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere za rastline, ki so bistveni sestavni del naravne vrednote, da se ne zmanjša njihova vitalnost ter da se bistveno ne spremenijo oblikovne lastnosti naravne vrednote, pri čemer se na območjih vrtno arhitekturne dediščine posegi in dejavnosti izvajajo v skladu s predpisi s področja varstva kulturne dediščine.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

12.1.5 Podrobnejše varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot

Podrobnejše varstvene usmeritve po zvrsteh naravnih vrednot izhajajo iz Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 52/02, 67/03).

12.1.5.1 Površinske geomorfološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Vibracije zaradi eksplozij ali iz drugih virov smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Na naravni vrednoti se lahko izvaja takšne športne in rekreacijske aktivnosti, zaradi katerih se bistveno ne spreminjajo fizične lastnosti naravne vrednote (npr. z obsežnim odstranjevanjem skal, pritrjevanjem klinov, jeklenih vrvi in podobnim).

12.1.5.2 Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote

- Sten, stropa in tal, zraka v jami ter vode, ki tečejo skozi jamo, se ne onesnažuje.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov in hrupa se ne povzroča.
- Odpadkov in drugega materiala se ne odlaga ali skladišči v jami, tekočih odpadkov se ne odvaja v jamo in se jih ne izliva v jami.
- V jamo se ne vnaša organskih snovi.

Na območju vpliva na naravno vrednoto:

V jamskem vhodu in njegovi neposredni okolici:

- Gradnja objektov se ne izvaja, zemeljsko površje se ne spreminja, razen za namen iz 6. točke tega oddelka.
- Odpadkov se ne odlaga.
- Vhoda se ne zasipava, v neposredno okolico se ne odlaga in skladišči materiala.
- Jamski vhod se zapira le z namenom varstva naravne vrednote oziroma upravljanja z njo, pri čemer se uporabi takšne tehnične rešitve, da je omogočen nemoten prehod živali v jamo in iz nje.
- Enostavne objekte, ki nimajo vsebinske povezave z naravno vrednoto, električne in druge vode se namešča v takšni oddaljenosti, da se ohranja vidna podoba jamskega vhoda nespremenjena.
- Jamski vhod se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da je vidna podoba vhoda čim manj spremenjena.
- V vegetacijsko združbo v jamskem vhodu se ne posega s fizičnim uničevanjem, spreminjanjem vrstne sestave ipd., razen v primeru, da se s tem omogoči dostop. Obseg odstranitve vegetacije sme biti tolikšen, da se ohranijo obstoječe lastnosti mikroklima v jamskem vhodu in jami.

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.

- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
- Ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Onesnažene vode se prednostno očisti.
- Posege in gradnje na vodotokih se izvaja tako, da se ohranja čim bolj naraven vodni režim.

12.1.5.3 Geološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Zemeljska dela (izravnnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.
- Vibracije zaradi eksplozij ali drugih virov na naravni vrednoti smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Delov naravne vrednote se ne lomi, razbija, odkopava ali odnaša v takem obsegu, da se uniči nahajališče oziroma okrne lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.
- Z namenom preprečitve erozije, neugodnega delovanja atmosferilij in vegetacije se naravno vrednoto lahko fizično zaščiti (prekrije), odstrani vegetacijo in podobno.

12.1.5.4 Hidrološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Objekte in naprave za različne namene se na naravni vrednoti namešča oziroma se njihovo delovanje zagotavlja tako, da se ne prekinja zveznosti vodnega toka, da se ne spreminja ali bistveno ne spreminja količina vode in hitrost pretoka, prostorska in časovna razporeditev voda, smer toka oziroma morskih tokov, oblika in dno struge vodotoka oziroma jezera in morja ter, da se bistveno ne spremenijo vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote. Na slapiščih, slapovih in v koritih se ohranja naraven pretok.
- Ne slabša se kvalitete vode, ne spreminja se temperature vode. Onesnaženo vodo se prednostno očisti.
- Na naravno vrednoto se ne odlaga odpadkov.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za živali.
- Naravno vrednoto se obiskuje na način in v času, ki je za živali najmanj moteč. Obiskovalce se usmerja na določene poti. V primeru, da gre za živalsko vrsto, ki je na človekovo prisotnost izjemno občutljiva, se obiskovanje naravne vrednote lahko časovno (npr. v času razmnoževanja) ali prostorsko omeji ali prepove.
- Rekreatijske in športne aktivnosti se preusmerja na spoznavanje in doživljanje narave.

12.1.5.5 Ekosistemske naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se

izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.

- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravno vrednoto s ene vnaša gensko spremenjenih organizmov.
- Rekreatijska in športna aktivnost, ki negativno vplivata na rastline in živali, se ne izvajata, preusmerjata se na doživljanje in spoznavanje narave.

12.1.5.6 Drevesne naravne vrednote

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oz. površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritruje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

12.1.6 Konkretna varstvena usmeritve na območjih naravnih vrednot

V naravovarstvenih smernicah so obravnavane tiste naravne vrednote, ki ležijo znotraj gozdne maske, in vse tiste naravne vrednote znotraj gozdnogospodarske enote, za katere smo ocenili, da bi gospodarjenje z gozdovi lahko vplivalo na njih. V stolpcih »Stopnja poudarjenosti« je naveden predlog poudarjenosti stopnje funkcije varovanja naravnih vrednot in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti skladno z zakonodajo s področja gozdarstva.

Preglednica: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

Ident. št.	Ime	Kratka oznaka	Zvrst	Pomen	Konkretna varstvena usmeritve
269V	Savinja s pritoki	Levi pritok Save pri Zidanem Mostu	geomorf, hydr, ekos	državni	• Pušča naj se starejše debelo habitatno drevje. • Ohranja naj se 5 m-10 m pas ob vodnem telesu brez posegov ki bi lahko vplivali na stanje NV (g. prometnice, krčitve, ...). • Ohranja se zveznost vodnega toka, naraven pretok ter posamezne lastnosti kot so brzice, tolmoni, manjša prodišča, erozijske zajede. • Odvzem materiala (npr. za utrjevanje gozdnih prometnic) naj se ne izvaja. • Na vodotokih in vodnih telesih se ne skladišči lesa. • Rampanje lesa naj se izvaja na način, da gozdni sortimenti niso narinjeni v vodno telo in obrežno vegetacijo. • Sečne ostanke v in ob strugi je potrebno po sečnji odstraniti. • Vlačenje in skladiščenje lesa po strugi tudi izven gozdnega prostora naj se ne izvaja. • Prepreči se odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin v vodna telesa. • Sečnja v obrežnem pasu se izvaja izven gnezditvene sezone ptic; torej med 1. avgustom in 1. marcem • V obrežnem pasu vodotokov se praviloma ne gradi oz. pripravlja novih gozdnih prometnic. Če ni drugih prostorskih možnosti, naj načrtovanje in trasiranje prometnic poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. Možna so posamezna točkovna prečenja vodnih teles, ki naj potekajo čim bolj pravokotno na vodno telo
5973	Trebnik - vodotok	Potok Trebnik z Braslovškim jezerom pod Dobrovljami, levi pritok Trnavice	hydr, ekos	lokalni	
5974	Radigaj	Desni pritok Trebnika z izviro na Dobrovljah	hydr, ekos	lokalni	
5504	Trnavica	Potok pod Žovneškim jezerom, levi pritok Bolske	hydr, ekos	lokalni	
414V**	Čreta na Dobrovljah	Kraška planota med Zgornjo in Spodnjo Savinjsko dolino	geomorf, (geol), (geomorfp)	lokalni	
5945V	Čemšeniška planina	Zakrasela, z gozdovi poraščena planina v Posavskem hribovju južno od Vranskega	geomorf, hydr	lokalni	

Ident. št.	Ime	Kratka oznaka	Zvrst	Pomen	Konkretne varstvene usmeritve
					Ob gradnji gozdnih prometnic ali drugih objektov naj se bistveno ne spreminja površja. Ohranja naj se reliefne oblike (vrtače, skalni osamelci, ...).
6038	Žovnek - drevored	Drevored ob graščini Žovnek zahodno od Spodnjih Gorč	onv	lokalni	- Na drevesih naj se izvajajo samo strokovni arboristični posegi, ki ne bodo škodili vitalnosti drevesa. - Spreminjanje rastišč dreves brez soglasja ZRSVN ni dovoljeno.
373***	Lipa - lipa na prelazu	Lipa na prelazu Lipa južno od Šmartnega ob Dreti	drev	lokalni	
484	Čreta pri Kokarjah - lipa	Lipa ob cerkvi sv. Matere božje na Čreti pri Kokarjah	drev	lokalni	
5675	Čreta pri Kokarjah - lipe	Cerkvene lipe pred cerkvijo sv. Katarine na Čreti pri Krokjah	drev	lokalni	
6019**	Zorkova lipa	Lipa na dvorišču Zorkove graščine v Praprečah	drev	lokalni	
6023**	Vrtačnikov skorš **	Skorš pri kmetiji Vrtačnik severozahodno od Podgorja pri Letušu	drev	lokalni	
6030**	Marovtova smreka**	Smreka v kraški vrtači v Podvrhu pod Dobrovljami, severozahodno od naselja Zg. Gorče	drev	lokalni	Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi.
5995	Čeplje - nahajališče fosilov	Nahajališče oligocenskih fosilov severno od Čepelj	geol	lokalni	

Opombe:

** Drevesa so zavarovana (preglednica 1). Lokacije NV so pravilne.

*** Lipa -lipa na prelazu raste na meji med GGE Vransko in Gornji grad (občine Vransko in Nazarje). Drevo je zavarovano odlokom občine Nazarje (Mozirje).

V skladu s Pravilnikom o določitvi in varstvu naravnih vrednot so:

- z oznako **V** označene naravne vrednote, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko daljše od 1 km (2. člen).

Preglednica: Pregled jam na območju GGE Vransko

Ident. št.	Ime jame	Kratka oznaka	Režim vstopa	Konkretne varstvene usmeritve
40468	Vračka zijalka	Vodoravna jama	odprta jama z nadzorovanim vstopom	Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam. Na vplivnem območju jame (na površju nad znanimi rovi jame) naj se upošteva naslednje usmeritve: - Izvajajo se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote. - Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča. - Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode. - Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti. - Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
40478	Huda luknja pri Letušu	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
40482	Škadavnica	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
40486	Covška prepad	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama z nadzorovanim vstopom	
40495	Podgrajska jama	Jama stalni izvir	odprta jama s prostim vstopom	
40501	Mali prepad pri Pečovniku	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
40539	Veternica	Jama občasni ponor	odprta jama z nadzorovanim vstopom	
40565	Prepad v jamah	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
40566	Mejalna jama	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom	
41083	Matevžakova jama	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
41689	Dobnikovo brezno	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
43456	Hlastejeva jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
43515	Šimnov kevderc	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
43520	Neskončno brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom	
43537	Janžansko brezno	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
44386	Vratnikova jama	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	

Ident. št.	Ime jame	Kratka oznaka	Režim vstopa	Konkretna varstvena usmeritve
44830	Preprat	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
44888	Jelenov rog	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
44895	Maroltova jama	Jama občasni izvir	odprta jama s prostim vstopom	
47604	Punčohovo brezno	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom	
47800	Punčohova jama	Jama občasni ponor	odprta jama s prostim vstopom	
47801	Požiralnik Zahojnikov vrh	Jama občasni ponor	odprta jama s prostim vstopom	
48185	Rovšnikovo brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom	
48187	Strojanškovo brezno 2	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
48188	Metovžakovo brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom	
48682	Jama pri Sveti Katarini	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
48991	Jama pri Doriju	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
49062	Križnikovo brezno	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
50534	Požiralnik pri Sv. Katarini	Jama stalni ponor	odprta jama s prostim vstopom	
51455	Maksova odkopanka	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
52116	Brezno nad Maroltovo jamo	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom	
5752	Pečovnik - jama	Jama v Jeronimu na Dobrovljah	odprta jama s prostim vstopom	

PRIPOROČILO: V letu 2006 je bil sprejet Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Uradni list RS, št. 120/06), katerega namen je zbiranje in izpopolnjevanje podatkov o jamah. V 8. členu omenjenega Pravilnika je opredeljen obseg sporočanja popolnejšega podatka za že znano jamo, vključno z natančnejšo določitvijo lege vhoda v že znano jamo. V kolikor razpolagate s takšnimi podatki, jih sporočite Inštitutu za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU.

12.1.7 Pričakovane naravne vrednote

Preglednica: Pričakovane naravne vrednote

Ime	Kratka oznaka
Karbonati	Severni in vzhodni del območja GGE je zgrajen iz karbonatnih kamenin, kjer lahko pričakujemo odkritja novih podzemnih geomorfoloških tvorb (jame, brezna).

12.1.8 Konkretna varstvena usmeritve za ohranjanje ekološko pomembnih območij

Preglednica: Konkretna varstvena usmeritve na ekološko pomembnih območjih

Koda	Ime	Opis	Varstvene usmeritve
13200	Dobrovlje - Čreta	Dobrovlje - Čreta je zakrasela planota med Zgornjo in Spodnjo Savinjsko dolino, ki poteka v smeri jugozahod-severovzhod. Med večinskimi apnenčastimi kamninami so krpe silikatnih kamnin, kar vpliva tudi na razporeditev površinske vode in habitatov vrst. Apnenčaste površine poraščajo različni bukovi gozdovi. Tu so tudi številne jame s troglobiontsko favno. Vsaj dve troglobiontski vrsti nevretenčarjev (dvojnoga <i>Symphysophys attemsi attemsi</i> in pajek <i>Troglohyphantes diabolicus</i>) sta endemni. Preko Dobrovelj poteka tudi migracijski koridor rjavega medveda.	Del EPO je območje Natura 2000 SCI 3000097 Covška prepadna Poleg usmeritev za območje Natura 2000 velja še usmeritev: • Ob gradnji gozdnih prometnic ali drugih objektov naj se bistveno ne spreminja površja. Ohranjajo naj se značilnosti reliefa (vrtače, skalni osamelci, ...).
17600	Žovneško jezero	Na zahodnem delu spodnje Savinjske doline je pod Dobrovljami jezero, nastalo z umetno zajezitvijo Trnavce. Na vtočnem delu in v nekaterih manjših zalivih so se razvila trstišča in podobne združbe. Skupaj z vodnimi površinami so življenjski prostor 111 vrst ptic, 9 vrst dvoživk in 6 vrst plazilcev. Južno in vzhodno od jezera so različni bukovi gozdovi in kisloljubni gozdovi rdečega bora. Zaradi številnih izvirov so tla precej vlažna.	• Pušča naj se starejše debelo drevje (hrošči, duplarji); • ohranja naj se 5m- pas ob vodnem telesu brez posegov ki bi lahko vplivali na stanje. • odvzem materiala naj se ne izvaja; • ohranja naj se zveznost, strukturna in vrstna pestrost obvodne drevnine; • z gozdom naj se gospodari malopovršinsko (manjša pomladitvena jedra, šibka redčenja;
95900	Savinja Grušovlje - Petrovče	Območje predstavlja več kot 30 km dolg odsek Savinje, kjer reka teče po prodnatih ravninah z zožitvijo pri Soteski pod Mozirjem. Kljub regulacijam Savinja mestoma izraža svojo naravno dinamiko. Poleg neporaslih prodišč, ki jih hudourniška reka nenehno ustvarja in prenaša, so tu prisotni še drugi habitatni tipi, ki tvorijo obrežno vegetacijo. Tok reke pod Letušem je tipično dolinski, z uravnano traso, ki je bila določena z regulacijo v drugi polovici 19. stoletja in poteka po najnižjih točkah doline.	EPO je del območja NATURA 2000 SI3000309 Savinja Grušovlje - Petrovče.

Koda	Ime	Opis	Varstvene usmeritve
		Struga se v tem delu močno pogloblja in stara. Raki navadni koščaki naseljujejo Savinjo zvezno skoraj na celotnem odseku v območju, kar ga uvršča med eno od pomembnejših območij v državi za to vrsto. Kraški svet zahodno od Letuša, ki ga porašča bukov gozd, je življenjski prostor netopirja malega podkovnjaka, ki ima pomembno kotišče v cerkvi Sv. Janeza Krstnika v Letušu.	

12.1.9 Pregled območij Natura 2000 vrst in habitatnih tipov

Preglednica: Pregled območij Natura 2000 vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGE

Koda in ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor znotraj GGE Vransko
SI3000097 Covška prepadna	POO	Habitatni tip: (8310) Jame, ki niso odprte za javnost
SI3000309 Savinja Grušovlje - Petrovče	POO	Vrste: - navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)* - črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* - vidra (<i>Lutra lutra</i>) - mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) Habitatni tip: (3240) Alpske reke in lesna vegetacija s sivo vrbo (<i>Salix eleagnos</i>) vzdolž njihovih bregov

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT.

12.1.10 Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Vransko

Preglednica: Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Vransko

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Površina znotraj POO (ha)	Površina znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	<u>SI3000097 Covška prepadna</u>	To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu. Ogrožajo jih onesnaževanje voda, množičen obisk turistov (osvetlitev, hrup) in ponekod odlaganje odpadkov.	29 ha	29 ha	Ugodno

12.1.11 Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Vransko

Preglednica: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Vransko

Vrsta		Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Površina znotraj POO (ha)	Površina znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
Navadni koščak	<i>Austropotamobius torrentium</i> *	SI3000309 Savinja Grušovlje – Petrovče Reka Savinja z obrežnim pasom.	Telesna dolžina tega raka redko preseže 10 cm. Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je danes ogrožen zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije.	138 ha	18 ha	Povprečno
Črtasti medvedek	<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *	SI3000309 Savinja Grušovlje – Petrovče. Notranji in zunanji gozdni rob gozdov na območju.	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosenice se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcev in drugih zelišč v podrasti, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebki hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.	125 ha	23 ha	Ugodno
Vidra	<i>Lutra lutra</i>	SI3000309 Savinja Grušovlje – Petrovče	Večino časa preživijo v vodi, vendar se prav tako znajdejo na kopnem. Podolgovato, do 95 cm dolgo telo se	317 ha	36 ha	Povprečno

Vrsta		Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Površina znotraj POO (ha)	Površina a znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
		Reka Savinja z obrežnim pasom.	nadaljuje v močan, do 55 cm dolg rep; klinasta glava je za razliko od ostalih kun nekoliko sploščena, gobec je opremljen z dolgimi tipalnimi brki, uhlji pa so majhni. Odrasla žival tehta povprečno okoli 10 kg. Na kopnem se premika z značilnim poskakovanjem, v vodi pa je izredno spretna - poganja se s trebušno hrbtnim zvijanjem in nogami, ki imajo med prst razpeto plavalno kožico. Hrani se z raki, ribami, dvoživkami, polži, žuželkami, obvodnimi ptiči in majhnimi sesalci. Potrebuje razčlenjene brežine s številnimi mrtvimi rokavi, zalivi, polotoki, tolmoni, sipinami. Del obrežja mora imeti sklenjeno vegetacijo (grmovje, drevje) ki služi kot prostor za počitek in razmnoževanje. Kmetijska raba zemlje ob reki ne sme biti intenzivna.			
Mali podkovnjak	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	SI3000309 Savinja Grušovlje – Petrovče Območje okoli kotišča pri cerkvi Sv. Janeza Krstnika v Letušu.	Najmanjši netopir v skupini podkovnjakov, ki imajo ime po nenavadni kožnati tvorbi okrog nosnic v obliki konjske podkve (trup z glavo meri okoli 4-5 cm). Ušesa so velika, koničasta, dlaka je fina in svilnata, po hrbtu je sivkasto rjava, po trebuhu nekoliko svetlejša, letalna opna je tanka in temna. V zatočišču z zloženimi krili prekrijejo telo. Živi v toplih zavetnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice. Podnevi se zatekajo na podstrešja stavb, redkeje jame. Kotišča so v stavbah, kjer so izpostavljena človekovim posegom (od vandalizma do neustreznih prenov zgradb). V jamah je vrsta izpostavljena vandalizmu ali motnjam s strani obiskovalcev.	289 ha	97 ha	Ugodno

12.1.12 Konkretna in podrobnejše usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami

Usmeritve za vsa območja natura 2000

- Izvaja naj se trajnostno, sonaravno in večnamensko gospodarjenje z gozdom.
- Ohranja se čim bolj strnjene gozdne komplekse brez večjih infrastrukturnih posegov ter fragmentacije.
- Ohranja naj se uravnoteženo razmerje razvojnih faz in zgradbe gozdov.
- Izvaja naj se skupinsko postopno gospodarjenje s pomlajevanjem v manjših pomladitvenih jedrih.
- Zagotavlja naj se čim bolj naravno drevesno sestavo ter omogoča naravno pomlajevanje.
- Pospešuje naj se minoritetne, ogrožene in plodonosne drevesne in grmovne vrste.
- Na območja Natura 2000 naj se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.
- Ohranja naj se vsaj 3% mrtve lesne mase od celotne lesne zaloge. Izboljša naj se debelinska struktura odmrlega in odmirajočega drevja v prid debelejšemu drevju B in C razširjenega debelinskega razreda.
- Ohranja se območja, kjer se ne gospodari z gozdom.
- Ohranja se gozdne otoke, skupine odraslega drevja in vegetacijske pasove v kulturni krajini.
- Varujejo, vzdržujejo in vzpostavljajo naj se nahajališča, zatočišča ter strukture živalskih in rastlinskih vrst (mokrišča, travišča, barja, izviri, jame, brezna, kali, brlogi, gnezda, ...). Tovrstnim habitatom se določi 1. stopnja poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- Preko nahajališč, zatočišč ter drugih posebnih habitatov se ne trasira gozdnih prometnic.
- Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin.
- Zagotovi naj se naravno usklajena gostota parkljaste divjadi, ki omogoča naravno pomlajevanje rastišču primernih vrst.
- Neselektivnih kemičnih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja.
- V neposredni okolici jam in brezen se ohranja gozdne površine, krčenje gozda se ne izvaja.
- Novih gozdnih prometnic se na območju jam ne umešča oz. se zagotavlja ustrezen odmik.
- Pri sečnji in spravilu lesa v okolici se uporablja biološko razgradljiva olja.
- Rekreatijske in turistične dejavnosti naj se usmerja izven najobčutljivejših območij ohranjanja narave.

Usmeritve vezane na posamezna območja:

Ime	Površina (ha)
SI3000097 Covška prepadna	29
Habitatni tipi: (8310) Jame, ki niso odprte za javnost	
Opis cone: Jamski sistem Covške prepadne je pomemben življenjski prostor pozemeljske jamske favne z ohranjenimi kraškimi reliefnimi oblikami na površju in poraščen z gozdom starejših razvojnih z naravno drevesno sestavo.	
Usmeritve: - Obnova gozdov naj se izvaja s sadnjo rastišču primernih vrst. - Ohranja naj se strukturno in vrstno pestrost gozda. - Omogoči naj se naravno pomlajevanje. - Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi. - Krčitev naj se ne izvaja.	

Ime	Površina v GGE (ha)
SI3000309 Savinja Grušovlje - Petrovče	120
Vrste: • navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)* • črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* • vidra (<i>Lutra lutra</i>) • mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	
Habitatni tipi: 3240 - Alpske reke in lesna vegetacija s sivo vrbo (<i>Salix eleagnos</i>) vzdolž njihovih bregov.	
Usmeritve: Reka Savinja: • Na območju reke naj se omeji novogradnja manipulacijskih mest za sortiranje in odlaganje hlodovine. • Omeji naj se novogradnja gozdnih prometnic. • V 15 m pasu brežine vodotoka naj se sečnja izvaja tako, da se zagotavlja stalna zastrtost vodotoka (razen pri sečnji iglavcev). • Pogozdovanje z iglavci v 15 metrskem pasu ob vodotoku naj se ne izvaja, delež iglavcev naj se zmanjšuje. • Ohranja naj se zveznost vodnega toka in ekološki pretok, naravne značilnosti struge, obrežne strukture brežin in obrežno vegetacijo. Gozd v okolici cerkve Sv. Janeza Krstnika – kotišče malega podkovnjaka: • Ohranja naj se površina gozdov • ohranja naj se strukturno pestrost gozdov z bogatim grmovnim in zeliščnim slojem; • ohranja naj se vsaj 50% delež starejših razvojnih faz gozda. • ohranja naj se naravna sestava drevesnih vrst gozdnih združb, v spremenjenih ali izmenjenih sestojih pa naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju naravne sestave gozdnih združb; • obnova gozdov naj se ne izvaja s sadnjo tujerodnih in rastišču neprimernih vrst. • ohranja oz. vzpostavlja se vrstno in strukturno pester gozdni rob ter postopen prehodni pas z ostalimi ekosistemi. • v gozdu in na gozdnem robu se ohranja vse vodne biotope (mlake, luže in kaluže). • ohranja se linijske vegetacijske strukture (mejice, živice, linije dreves) med zatočiščem ter prehranjevalnim habitatom netopirja.	

12.1.13 Konkretna usmeritve za varstvo kulturne dediščine

Preglednica: Pregled objektov kulturne dediščine in usmeritve za njih v GGE Vransko (vir: Usmeritve za varstvo kulturne dediščine)

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
30092	Čreta pri Kokarjah - Arheološko najdišče	dediščina	arheološka dediščina	Arheološko najdišče se na robovih stika z gozdom. Gozdni rob in gozd se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
3503	Čreta pri Vranskem - Cerkev Matere božje	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd na robovih vplivnega območja cerkve se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
3504	Čreta pri Vranskem - Cerkev sv. Katarine	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd na severnem robu vplivnega območja cerkve se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
9546	Čreta pri Vranskem - Prizorišče bitke 1. Štajerskega bataljona	dediščina	zgodovinska krajina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd, ki obdajajo planoto (prizorišče bitke) je potrebno ohranjati in ustrezno vzdrževati. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
20969	Čreta pri Vranskem - Kapelica pri hiši Čreta 4	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kapelica stoji ob hiši, v bližini gozdnega roba. Gozd se ohranja in ustrezno vzdržuje.
3413	Rovt pod Menino - Cerkev sv. Jošta	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd na robovih vplivnega območja cerkve se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
20965	Jeronim - Kapelica v bližini hiše Jeronim 56	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kapelica stoji v gozdnem robu. Gozd se ohranja in ustrezno vzdržuje, redno se čisti podrast.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
20952	Vransko - Kapelica nad dvorcem Vransko	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kapelica stoji v gozdnem robu. Gozd se ohranja in ustrezno vzdržuje, redno se čisti podrast.
3507	Jeronim - Cerkev sv. Hieronima	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd na robovih vplivnega območja cerkve se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
21319	Jeronim - Arheološko najdišče Tabor	dediščina	arheološka dediščina	Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima in splošnih usmeritev za varstvo kulturne dediščine v gozdnem prostoru. Večji poseki dreves v območju arheološkega najdišča niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Varstvo pred posegi ali uporabi, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovani poseg sprejemljiv tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
20964	Jeronim - Kapelica pri cerkvi	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kapelica stoji v gozdnem robu. Gozd se ohranja in ustrezno vzdržuje, redno se čisti podrast.
20446	Jeronim - Domačija Jeronim 43	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd na zahodni strani domačije se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
20084	Prapreče pri Vranskem - Dvorec Podgrad	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob, gozd ter parkovna drevesa v neposredni okolici dvorca se ohranjajo in ustrezno vzdržujejo. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
10406	Vransko - Antični opekarski obrat Na Ilovci	spomenik	arheološka dediščina	Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima in splošnih usmeritev za varstvo kulturne dediščine v gozdnem prostoru. Ker je v območje GGN vključen skrajni severni gozdni rob, ki meji na arheološko najdišče, velja za posege le splošni varstveni režim, ki narekuje, da če se na območju ali

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
				predmetu posega naključno najde arheološka ostalina, mora najditelj/lastnik zemljišča/drug stvarnopravni upravičenec na zemljišču ali njegov posestnik/investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS (prvi odstavek 26. člena ZVKD-1).
10415	Stopnik - Grajska razvalina	spomenik z vplivnim območjem	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd na robovih vplivnega območja grajske ruševine se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi. Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima. Večji poseki dreves v območju grajske razvaline niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Varstvo pred posegi ali uporabi, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS/KVM ter v primeru, da je v sklopu načrtovanega posega potrebno opraviti predhodne arheološke raziskave tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
2897	Dobrovlje - Cerkev sv. Janeza in Pavla	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd severno in južno od cerkve se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
20412	Dobrovlje - Kozolec na domačiji Dobrovlje 29	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd zahodno od kozolca se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
22618	Dobrovlje - Domačija Dobrovlje 8	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd severno od domačije se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
3152	Dobrovlje - Cerkev sv. Urbana	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd severno, vzhodno in južno od cerkve se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
20468	Podgorje pri Letušu - Kašča na domačiji Podgorje pri Letušu 7	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd zahodno, južno in vzhodno od kašče se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
2896	Letuš - Cerkev sv. Janeza Krstnika	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd južno in zahodno od cerkve se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi. Pas drevja nad cesto, severno in vzhodno od cerkve se prav tako ohranja, vendar se lahko redči, tako, da ne preraste cerkve.
22662	Letuš - Domačija Letuš 46	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd zahodno od domačije se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
20473	Letuš - Hiša Letuš 47	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd zahodno od hiše se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
19693	Letuš - Hiša Letuš 99	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd severno in vzhodno od hiše se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
10418	Žovnek - Dvorec s parkom	spomenik	profana stavbna dediščina, vrtnoarhitekturna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd severno in vzhodno od celotnega kompleksa dvorca ter pripadajočih objektov se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
22620	Podvrh - Domačija Podvrh 67	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd okoli celka z domačijo se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
7892	Žovnek - Razvaline gradu	spomenik	profana stavbna dediščina	Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima in splošnih usmeritev za varstvo kulturne dediščine v gozdnem prostoru. Večji poseki dreves v območju arheološkega najdišča niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Varstvo pred posegi ali uporabi, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je v sklopu načrtovanega posega potrebno opraviti predhodne arheološke raziskave tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
3505	Podvrh - Cerkev sv. Martina	spomenik	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd zahodno od cerkve se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
979	Vransko - Trško naselje	spomenik	naselbinska dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd severno od strnjenega trškega jedra se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
20953	Zahomce - Kapelica pri domačiji Zahomce 5	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd zahodno, severno in vzhodno od kapelice se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
20954	Zahomce - Kapelica	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kapelica stoji v gozdnem robu. Gozd se ohranja in ustrezno vzdržuje, redno se čisti podrast.
20440	Zahomce - Kozolec na domačiji Zahomce 10	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd zahodno in južno od kozolca se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
20437	Ločica pri Vranskem - Domačija Ločica pri Vranskem 44	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd vzhodno in južno od domačije se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
20603	Ločica pri Vranskem - Domačija Ločica pri Vranskem 9	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd zahodno od domačije ter skupine drevja/živice v okolici se ohranjajo in ustrezno vzdržujejo. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
20602	Ločica pri Vranskem - Domačija Ločica pri Vranskem 8	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd zahodno od domačije ter skupine drevja/živice v okolici se ohranjajo in ustrezno vzdržujejo. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
10469	Zajasovnik - Mejni deželni kamen	spomenik	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Mejni kamen stoji v gozdnem robu. Gozd se ohranja in ustrezno vzdržuje, redno se čisti podrast.
14600	Dobrljevo - Arheološko najdišče Pleša *polovica leži v občini Zagorje ob Savi, tudi centroid - pristojen ZVKDS OE LJ	dediščina	arheološka dediščina	Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima in splošnih usmeritev za varstvo kulturne dediščine v gozdnem prostoru. Večji poseki dreves v območju arheološkega najdišča niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Varstvo pred posegi ali uporabi, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenile njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je v sklopu načrtovanega posega potrebno opraviti predhodne arheološke raziskave tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.

12.1.14 Pregled gozdnih cest

Preglednica: Pregled gozdnih cest (stanje na datum 23.5.2023) v gozdnogospodarski enoti Vransko

Zap. št.	Cesta	Potek	Dolžina (m)
1.	93170	KONŠKOVI GRABNI-DAJNOVČEVO 2	207
2.	93169	ODCEP LOVSKI DOM VRANSKO	198
3.	93168	KOKOVNIK - TOVSTNIK	1.354
4.	93167	ODCEP DOLAR	522
5.	93165	ODCEP MIKLAVC	991
6.	93164	ODCEP SV. JOŠT	582
7.	93163	ODCEP ČRETA-PODPEČAN	982
8.	93162	AVTOCESTA - KRIŽ	978
9.	93161	ZAPLANINA - MEDVEŠČEK 2	413
10.	93160	ZAPLANINA - MEDVEŠČEK 1	223
11.	93158	JELŠEVJE-DOLAR 2	252
12.	93157	LIPA-JESENČNIK II	568
13.	93156	LIPA-JESENČNIK	636
14.	93155	SELO-PLEŠNIK	849
15.	93154	ČRETA-NAZARJE	599
16.	93153	JAKOV DOL-BREZOVJE	1.507
17.	93152	VOLOGA-OREHOVEC	1.527
18.	93150	ODCEP PRILOPE	372
19.	93149	ODCEP RUČGAR	826
20.	93148	ROPASIJA-PLANINC	3.336
21.	93147	ODCEP VRHOVNIK	674
22.	93146	KAPUS-PROSIVNIK	917
23.	93145	VRANSKO-HOM	3.091
24.	93144	JAKOV DOL-DRAGA	631
25.	93142	TRŠCA-GRIL	823
26.	93141	TRŠCA-VIVODA	1.819
27.	93137	JELŠEVJE - DOLAR 1	677
28.	93136	ODCEP PLAZNIKOV OVINEK	577
29.	93135	STOPNIK-TUDRUŠ 2	526
30.	93133	ODCEP VRTAČE	531
31.	93131	ODCEP JAZBINE 2	1.008
32.	93130	CESTA KISOVEC 2	2.442
33.	93129	CESTA KISOVEC 1	555
34.	93128	ODCEP PIDER	501
35.	93127	ODCEP PODGORJE	725
36.	93126	PARTIZANKA-SNEŽEČNIK	919
37.	93125	PODGORJE-FORŠTNER	2.061
38.	93123	ODCEP SNEŽEČNIK	489
39.	93122	JEZERNIK-SV.URBAN	1.967
40.	93120	DOL-ČRNI GRABEN	1.499
41.	93119	DOL-SVETI JANEZ IN PAVEL	641
42.	93118	JEZERNIK-JAZBINE	1.824

Zap. št.	Cesta	Potek	Dolžina (m)
43.	93117	ODCEP HRIBERNIK	360
44.	93116	ODCEP JUG	1.468
45.	93115	OBRAMLJE-GORNJI PODVRH	308
46.	93114	STRNAD - HLASTEJ	1.502
47.	93113	ODCEP OREŠNIK	2.152
48.	93112	SV.MARTIN-STROJANŠEK	3.941
49.	93111	KRIŽ-METOVŽAK	424
50.	93110	PREKOPA-DEŽNIKAR	645
51.	93109	PIDER-KOZICA	1.355
52.	93108	CESTA VELIKA PLANINA 1	1.207
53.	93107	PRVINE-JELEN OV ROG	1.419
54.	93106	ZAKOTE-VELIKA DOLINA	2.396
55.	93105	PRESEDLE-VOLČJE JAME	3.802
56.	93104	DOBERŠEK-PODLESNIK	737
57.	93103	ODCEP KAMNIK	1.891
58.	93102	KONŠKOVI GRABNI-DAJNOVČEVO 1	2.115
59.	93101	ODCEP KONŠKOVI GRABNI	888
		SKUPAJ:	69.326

Gozdne ceste, ki delno potekajo po GGE Vransko, večinoma pa po sosednjih GGE:

GGE GORNJI GRAD

Zap. št.	Cesta	Potek	Dolžina (m)
1.	104017	SEDLO-DOLINE-JESENİČNIK	105
2.	104016	LIP2.A-SEDLO-ODD.31	209
		SKUPAJ:	314

GGE NAZARJE

Zap. št.	Cesta	Potek	Dolžina (m)
1.	104017	SEDLO-DOLINE-JESENİČNIK	1.684
2.	104016	LIPA-SEDLO-ODD.31	1.359
3.	104011	ODCEP PAGLAVCI-BELICA	717
4.	104008	ODCEP BORO VNJAK	228
5.	104000	TRATICA-ČRNI GRABEN-ZAVRŠNIK-PEČNIK	4.897
		SKUPAJ:	8.885

12.1.15 Ostale priloge

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev se določajo na podlagi naslednjih kriterijev:

Mladovje: mlade razvojne stopnje sestoja vključno z letvenjakom, ki niso pod zastorom starejšega drevja. Zgornja meja za letvenjak je pod 10 cm srednjega premera dreves v vladajočem in sovladajočem položaju;

Drogovnjak: sestoj s srednjim premerom drevja v vladajočem in sovladajočem položaju od 10 do pod 30 cm, pomladek pa ne sme preseči 35 % pokrovnosti;

Debeljak: srednji premer dreves v vladajočem in sovladajočem položaju je 30 cm in več ob pogoju, da pomladek ne presega 35 % pokrovnosti;

Sestoj v obnavljanju: presvetljen sestoj v razvojni stopnji debeljaka, izjemoma tudi drogovnjaka, pri katerem pomladek pokriva več kot 35 % tal oziroma pri katerem naravna obnova ni vprašljiva in

Kakovost drevja se v skladu s Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot ugotavlja na drevju, debelejšem od 30 cm, po naslednjih kriterijih:

- *odlična*, če je v prvem delu drevesa les kakovosti A1, A2 ali B v drugem delu pa je les kakovosti vsaj C;
- *prav dobra*, če je v prvem in drugem delu drevesa les kakovosti C (oziroma je ob boljši kakovosti prvega dela lahko slabši drugi del);
- *dobra*, če je v prvem delu drevesa les kakovosti C, v drugem delu pa je les kakovosti D (pri iglavcih D1 ali D2);
- *zadovoljiva*, če je v prvem in drugem delu drevesa les kakovosti D (pri iglavcih D1 ali D2) oziroma je ob boljši kakovosti prvega dela lahko slabši drugi del;
- *slaba*, če je v prvem delu drevesa les kakovosti D (pri iglavcih D2 ali slabši, v drugem delu pa D3).

Klasifikacija temelji na Prilogi 2 (Kakovostni razredi za razvrščanje hlodovine) Pravilnika o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (Uradni list RS št. 79/2011).

Listavci:

- Razred A1 vsebuje hlode za proizvodnjo rezanega furnirja,
- razred A2 vsebuje hlode za proizvodnjo luščenega furnirja,
- razred B vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa prve kakovosti,
- razred C vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa druge kakovosti,
- razred D vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa tretje kakovosti.

Iglavci:

- Razred A1 vsebuje hlode za resonančni les,
- razred A2 vsebuje hlode za proizvodnjo furnirja,
- razred B vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa prve kakovosti,
- razred C vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa druge kakovosti,
- razred D1 vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa tretje kakovosti,
- razred D2 vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa za embalažo,
- razred D3 vsebuje hlode z izrazito zverženostjo lesnih vlaken za proizvodnjo žaganega lesa za embalažo.

Korekcijski faktorji za izravnavo debelinske strukture lesne zaloge po debelinskih razredih:

Stratum	Iglavci					Listavci				
	I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V
1	1,000	0,750	0,767	0,964	1,867	0,917	0,818	0,828	0,880	2,083

Pri listavcih in iglavcih smo podcenjevali deleže lesne zaloge v petem debelinskem razredu. Deleže lesne zaloge smo pri listavcih precenjevali v prvih štirih debelinskih razredih, pri iglavcih pa v drugem, tretjem in četrtem debelinskem razredu.

12.2 Ločene priloge

12.2.1 Tabelarni del

Obrazec E1: Zbirni pregled za celotno GGE Vransko

Obrazec E2: Zbirni pregled po rastiščnogojitvenih razredih za GGE Vransko

Obrazec E3: Zbirni pregled po lastniških kategorijah gozdov za GGE Vransko.

12.2.2 Opisi odsekov

Obrazec E4

12.2.3 Kartni del

Karta št. 1: Pregledna karta,

Karta št. 2: Karta tipov drevesne sestave gozdov,

Karta št. 3: Karta rastišč,

Karta št. 4: Karta kategorij gozdov,

Karta št. 5: Karta rastiščnogojitvenih razredov,

Karta št. 7: Karta funkcij gozdov,

Karta št. 8: Karta ukrepov,

Karta št. 9: Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del,

Karta št. 11: Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila in

Karta št. 12: Karta požarne ogroženosti gozdov.

13 PROSTORSKI DEL NAČRTA

- Karta 1: Stanje in razvoj gozdnih površin,
- Karta 2a: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem namenu ne izključuje,
- Karta 2b: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda,
- Karta 3: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi,
- Karta 4: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov,
- Karta 6a: Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali
- Karta 6b: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti,
- Karta 7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah,
- Karta 8: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda,
- Karta 9a: Odprtost gozdov s prometnicami,
- Karta 9b: Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami,
- Karta 9c: Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami.

Preglednice in komentarji k prostorskemu delu načrta GGE Vransko

Preglednica h karti 1: Razvoj gozdnih površin zadnjih deset let

	Površina (ha)	Indeks (%)**
1a) Pretekli GGE	5.455,71	100
1b) Novo določene površine gozdov	66,48	1,2
1c) Novo izločene gozdne površine*	56,51	1,0
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	8,4	0,2
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	5.457,28	100,0
Površine v zaraščanju (niso gozd)	45,14	
Druga gozdna zemljišča	32,79	

* to so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali zaradi drugega razloga uvrščene med gozd

** osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE

Iz preglednice je mogoče razbrati, da se je gozdna površina v zadnjih desetih letih povečala za 1,57 ha oz. za manj kot 1 %. Del novo določenih in izločenih površin lahko pripišemo procesu zaraščanja kmetijskih zemljišč. Z upoštevanjem rabe tal in terenskimi snemanji ob izdelavi opisov sestojev smo ugotovili, da se s pionirsko gozdno vegetacijo trenutno zarašča 122,63 ha kmetijskih zemljišč. Površine v zaraščanju se pojavljajo razpršeno po vsej enoti.

Komentar h karti 2a: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem namenu ne izključuje

Skupna površina teh območij v GGE Vransko znaša 781,07 ha. Gre za območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke (vsaj 2. stopnja) in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna funkcija, funkcija varovanja naravne dediščine, funkcija varovanja kulturne dediščine, higiensko zdravstvena funkcija, estetska in raziskovalna funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Največja koncentracija teh gozdov je v severozahodnem delu enot.

Preglednica h karti 2b: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

Območje	Površina ha	Delež %
2. območje	6,03	0,11
4. območje	53,92	0,99
Skupaj	59,95	1,10

Gre za območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke (1. in 2. stopnja) in okolje obremenjujoče socialne funkcije (turistična, rekreacijska, poučna in obrambna) (1. in 2. stopnja).

V **2. območju** so gozdovi z vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo 2. stopnje poudarjenosti. Nahajajo se v okolici vodotoka Savinje.

V **4. območju** so gozdovi z navzočo vsaj eno ekološko in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo na 2. stopnji poudarjenosti. Pojavljajo se v okolici vodotoka Savinja in Žovneškega jezera.

Preglednica h karti 3: Intenzivnost gospodarjenja

Intenzivnost gospodarjenja	Površina ha	Delež %
1. zelo velika intenzivnost	312,51	5,73
2. velika intenzivnost	1.933,46	35,43
3. srednja intenzivnost	2.580,79	47,29
4. majhna intenzivnost	610,81	11,19
5. brez načrtovanih ukrepov	19,71	0,36
Skupaj	5457,28	100,00

Intenzivnost gospodarjenja je določena po odsekih, pri čemer je kot merilo upoštevana vsota števil, ki izražajo povprečje letnega možnega in v preteklem desetletju realiziranega poseka (bruto m³/ha) ter povprečje dvakratnega obsega načrtovanih in realiziranih gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar in sicer:

- zelo velika intenzivnost - vsota obeh števil presega 9;
- velika intenzivnost - vsota števil je od 6 do vključno 9;
- srednja intenzivnost - vsota števil je od 3 do vključno 6;
- majhna intenzivnost - vsota števil je od 0 do vključno 3;
- brez načrtovanih ukrepov.

V GGE Vransko površinsko prevladujejo odseki s srednjo (47,29 %) in veliko intenzivnostjo gospodarjenja (35,43 %). Odsekov, kjer ne načrtujemo ukrepov je samo 0,36 % gozdne površine.

Preglednica h karti 4: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

	Površina	
	ha	%
Varovalni gozdovi	153,65	96,83
GPN brez načrtovanega poseka	5,03	3,17
Gozd	158,68	100,00

Varovalni gozdovi so v GGE Vransko izločeni zaradi poudarjene funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Največ jih najdemo ob reki Savinji in nad naselji oz. pomembnimi prometnicami.

Skladno s 44. členom Zakona o gozdovih so gozdovi s posebnim namenom tudi gozdovi na območjih, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave. V ta gospodarski razred smo uvrstili gozd, ki služi za preučevanje GRT-ja 681 - Prededinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico. Ti gozdovi so izvzeti iz gospodarjenja. Njihov razvoj je prepuščen naravnim sukcesijskim procesom.

Preglednica h karti 6a: Mirne cone, zimovališča in grmišča

	Površina	
	ha	%
Vsi gozdovi	5.457,28	100,0
Mirne cone in zimovališča	368,33	6,7
Grmišča	0	0

V enoti ni grmišč pomembnih za ohranitev prosto živečih živali. V enoti imamo 471,18 ha mirnih con in zimovališč za srnjad in gamsa (Kozica, Reskov grič, Čemšeniška planina) ter srnjad in jelenjad (Vološka reber, del Črete in Dobrovelj). Od tega se del teh območij nahaja znotraj posebnega varstvenega območja (območje Natura 2000) in se hkrati prekriva z ekološko pomembnim območjem (EPO).

Preglednica h karti 6b: Gozdovi v območju NATURE 2000 in v EPO

	Površina	
	ha	%
Vsi gozdovi	5.457,28	100,00
EPO	1876,56	34,39
Natura 2000	73,95	3,94

Na karti 6b je prikazan gozdni prostor območij EPO in posebnega varstvenega območja (območje Natura 2000). Območji se prekrivata tako, da poteka območje Nature 2000 preko območja EPO.

Komentar h karti št. 7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na karti št. 7 so prikazana varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah:

1. vodovarstvena območja,
2. poplavna območja,
3. plazljiva območja,
4. potencialna erozijska območja (opredeljena so na podlagi Opozorilne karte erozijskih območij v merilu 1:250.000).

Preglednica h karti 7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Vodovarstvena območja – državni	96,46	1,15
Vodovarstvena območja - občinski	275,62	3,29
Referenčni odseki - linije		
Referenčni odseki na jezerih		
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	3,80	0,05
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti	97,84	1,17
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti	104,49	1,25
Območje razreda preostale poplavne nevarnosti	87,20	1,04
Območje veljavnosti rezultatov	950,93	11,33
Območja pogostih poplav	46,21	0,55
Območja redkih poplav	106,51	1,27
Območja zelo redkih poplav	236,67	2,82
Poplavni dogodki - Območje poplave	283,04	3,37
Plazovita območja	658,84	7,85
Plazljiva območja		
1 - Ni verjetnosti pojavljanja plazov	1.596,79	19,03
2 - Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.135,93	13,54
3 - Majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.876,25	22,36
4 - Srednja verjetnost pojavljanja plazov	1.011,50	12,06
5 - Velika verjetnost pojavljanja plazov	1.932,34	23,03
6 - Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	817,50	9,74
Potencialna erozijska območja - Običajni ukrepi	3.040,41	36,24
Potencialna erozijska območja - Zahtevni ukrep	256,16	3,05
Celotna površina GGE	8.390,01	100,00

Komentar h karti št. 8: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Krčenje gozda ni dovoljeno na površini 158,68 ha, v varovalnih gozdovih in v gozdnih rezervatih.

Krčenje gozda praviloma ni dopustno na skupno 3.102,39 ha gozda in sicer gre za območja s prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, v gozdovih na območju gozdnih učnih poti, v sklenjenih območjih gozdov, na potencialnih erozijskih območjih (na območjih zahtevnih in strogih ukrepov) in na območjih, kjer je verjetnost pojavljanja plazov velika do zelo velika.

V preostalem delu GGE s površino 2.196,19 ha je krčenje gozda dovoljeno.

Komentar h karti št. 9b: Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami

Z valorizacijo kriterijev za določitev območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami v GGE Vransko ugotavljamo, da kriterijem ustreza skupno 477,61 ha gozdov, v katerih bi bila potrebna izgradnja gozdnih cest. Ta območja so prisotna na Kozici, Merinški planini, Vološki rebri, Konjšku, Matijevem vrhu, Prosivniku, Čreti in Podgorskem hribu.

Pred izgradnjo posamezne ceste je potrebno pridobiti ustrezna dovoljenja DRSV, kadar gre za gradnjo ceste na poplavnem območju, plazljivem območju, plazovitem območju, potencialnem erozijskem območju, priobalnem zemljišču ali vodovarstvenem območju.

Komentar h karti št. 9c: Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami

Z valorizacijo kriterijev za določitev nezadostno odprtih gozdov z gozdnimi vlakami v enoti ugotavljamo, da kriterijem ustreza skupno 1.515,87 ha gozdov, v katerih bi bila potrebna izgradnja vlak. Ta območja so prisotna na Dobrovljah, Čreti in skrajnem zahodu GGE.

Pred izgradnjo posamezne vlake je potrebno pridobiti ustrezna dovoljenja DRSV, kadar gre za gradnjo vlake na poplavnem območju, plazljivem območju, plazovitem območju, potencialnem erozijskem območju, priobalnem zemljišču ali vodovarstvenem območju.